

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM: Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Nagy történelmi tanulság.

Írta: Mezei Ernő.

Budapest, június 8.

Ünneprontás sem nem kedvünk, sem nem mesterségünk. És legjobban értjük az olyanokat is, akik aggodalmaktól nehéz és mégis őszinte szívvel járulnak az ünnepi hódolathoz, nem ugyan azért, amit az elmúlt negyven éven át már elérni sikerült, hanem inkább azért, amit az ilyen együttes ünneplés ihlettel teljes perceiben a jövőre nézve elérni óhajtanának. Ha az ünnep maga nem a tiszta harmonia kifejezése is, ki ne remélné szívesen, hogy ezt a kívánatos harmoniát fejleszteni fogja, mert meleg légköre a nemzeti közösségünköt eddig elzárt szíveket is beleolvaszthatja a teljes megértés gyűrűzetébe.

A meghatottság közérzete semmi esetre sem hiányzik ebből az ünnepi képből. Meghatottan nézzük őt magát, az ősz királyt, kevésbé, mint az ünnep kissé konvencionális és kissé kelletlen hőst, annál inkább, mint az emberi életkor és egyben egy történelmi korszak hőst, ki mindenkor erős hittel és tüdő lélekkel nyújtotta oda vállát a legnehezebbnek, amit hivatása és sorsa reája mért. De még mindaz a hirtelen árnyék is, amely oly közel a negyven év beteljesültéhez alkotmányos világot elborította és most az ünnep fényét oly fojtottá teszi, nem fokozza-e ez is a meghatottság rezdülését mindannyiunk idegzetén?

Olyan most az ünneplők lélekállapota, mint a legendás lovagé, aki nem tudja, merre jár, a befagyott tónak törekeny jegén lovagolt át és csak a másik parton vette észre halálos ijedezéssel, mily rettenetes veszedelmek és örvények fenyegették utközben. Ki nem gondol most arra, hogy csak egy hajszálon, egy porszemen mulhattott és az alkotmányos magyar királyság ünnepi sugárzása helyett ma az abszolút hatalom mennykövei hullanak le reánk, nemzet és király a legteljesebb ellenségeskedés farkasszemével néznek egymást?

Ennek a szörnyűködő érzésnek nem kell-e legjobban éppen az uralkodót elfognia, miközben a nemzeti hűség és az alattvaló lojalitásnak kijelentései áradoztak feléje? Megsejtheti bizony ő is, hogy az alkotmányosság alapja nem lehet a befagyott vízfelület.

Akármennyi konvencionális hódolat itt, akármennyi igaz meghatottság ott, nem takarhatják el a helyzetnek mély-

ségesen komoly alapját. Biztosításokat, kijelentéseket, a szokásos ünnepi frázisokat, efféléket nem is lehet lastra vetnünk, mert egy pillanatig sem szolgálhatnak a dolgok valóságának leplezésére. Csak olyanok, mint a színes libegő rongyok, amelyeket a forgószél játszín repít el a megnyílt örvények felett. Magában a helyzetben van az ellenállhatlan őszinteség. Ma a király teljesen tisztában van a nemzet igazi közvéleményével és bizonyára nem hitetheti el vele senki többé, még a koronázási ünneplés kedves illúziói között sem, azt az alkotmányos hazugságot, amely négy évtizeden át a 67. közjogban és a szabadelvű parlamentarizmusban a lelket föntartotta. A nemzeti ellenállás kemény évének legalább ez egy üdvös eredménye kifejeződött oly annyira, hogy tanulságai föltétlenül tovább hatnak a dolgok fejlődésében. Hogy ez a nemzeti harc minden gyakorlati törekvésében meddő maradt, hogy az új koalíciós többség csak a korona akarata előtt meghódolva juthatott a parlamenti hatalom birtokába: minden látványos vereség és kapituláció nem teheti többé kétséssé a helyzet uralkodó igazságát. Azt, hogy a nemzet alkotmányos akarata, még kevésbé nemzeti fejlődését, a 67-es közjogi rend kereteibe állandóan belenyűgözni nem lehet. Lehet, a király fokozott cézári öntudattal néz végig a legyőzött koalíciós hadsorokon, amelyeknek az eljők állított kaudiumi jármon kellett keresztül haladniuk. De immár tudnia kell, hogy ez az új többség, ha akarná is, nem tehet már igazi szolgálatot a 67-es közjog megerősítésére és a legünnepelebb vezérek egyszerre lehetetlenekké válnának, mihielyt a régi parlamentáris rendszer fölélesztésében erőlködnie. Mint az elemek sötét khaoszából az ég magasára kiröpített csillag, úgy világol most folytonosan a fölszabadult és leszűrt nemzeti akarat az ingadozások, opportunitások, elvtelenségek zürzavaros tömege fölött. Nincs más biztosság, más irányzás, más törvény, csak ez, egyedül ez.

És itt a helyzet állandó válsága, mely nehéz felhőként vonul el az ünnepi jelenetek fölött is. Válság a király és nemzet egymás közti alkotmányos viszonyában. Mert válság, nagy, komor válság magának a királynak lelkületében. Hogyan is nézi pillanatnyi győzelmek, személyes elégtételek, ünnepi felvonulások csillogó hálózatán keresztül a 67-es közjog oszlopainak egymásután való összeroppanását? Az agg koronás főre éppen az ünnepi emlékezés glóriája oly bus gondolat árnyékát látszik rálehelni. Mert hisz tudjuk, ezt a 67-es

közjogot abban az alakban, ahogy hagyományokban merevedett elméje felfogta és ahogy kezének idomító ereje a világ elé állította, ő nagy életfeladatának, személyes történelmi dicsőségének, minden utódja hitbizománybeli örökségének tartotta.

Ebben volt kezdettől a nagy félreértés a 67-es egyezsége nézve, a még nagyobb félreértés az alkotmányos viszonyra nézve király és nemzet között. A nemzet 1867-ben csakugyan a közösügyes törvények alapján békült ki királyával és állította helyre az alkotmányos folytonosságot, mert fejlődése becses biztosítékait látta bennök, de soha a nemzeti gondolkodásban az a képtelen eszme helyet nem foglalhatott, hogy állami fejlődését, alkotmányos önrendelkezését kizárólag a 67-es formákban lássa megtestesítve. De a király 67-es hite nyilván azonossá vált bizonyos dogmáknak változhatlanságával. Uralkodónk a 67-es egyezségben igazában nem annak általános alkotmányos jelentőségét méltatta. Inkább azt látta benne, hogy a birodalmi közösség eszméinek, az egységes hadseregnek, a gazdasági összetartozásnak a történelmi magyar alkotmány szentesítését lehetett biztosítani. Ez a felfogás tört ki elemi erővel a chlopyi hadparancsban és érvényesült mindvégig a koalíciós többségben képviselt nemzeti szellem ellen.

Am az ünnepi szövegek és üdvözlések kellemes hangzajlása közepett és szemben a nemzetnek feléje fordított bizakodó arczatával, mélységesen érezheti a király, hogy nemcsak a nemzeti akarral áll szemben, hanem a dolgok legigazibb erejével. Mintha maga a sors is megjelent volna az ünnepi üdvözlők közt azzal a kérdéssel, hogy nem élte-e túl saját nagy művét. Hiszen ha teljesen eltekintünk is mindattól, amit alkotmányos fejlődésünk kényszerítvén, előtérbe állított, mindabból, ami 1867 óta körülöttünk a világban és főképp Ausztriában történt, feltétlenül a 67-es közjogi kapcsolat tarthatatlanságát kellett már rég felismerni.

Valóban, ennek a mai jubiláris ünnepnek tanulsága és minden jelentősége oly világos és oly egyszerű. Itt minden ünnepi szózatot túl valóban a dolgok ereje beszél egész közvetlenséggel. És nem kellene, csak ezt a tanulságot megszívlelni, hogy a magyar nemzetnek és a Habsburg-dinasztiának oly külön benső összetartozása fejlődjen ki, mely függetlenül minden más viszonytól, Magyarország történelmi missziójának utján emelné a legmagasabb fokra az uralkodóház nagyságát és dicsőségét.

A horvátok és oláhok féktelenkedése.

Írta: **Herczog Mihály**
egyetemi tanár, udvari tanácsos.

A kormány részéről nagy óvatosság szükséges a horvátok és oláhok *nyelvkövetelései*vel szemben. Mert alattuk a Magyarországtól való teljes függetlenségi vágy és területi nagybodás lappang.

A nemzeti kormány itt nem szabad egyezkedni, nem szabad alkura lépni; nem szabad a *jogengedmények siklójára* lépni. Államnyelv és politikai nemzet lealkuvás tárgya nem lehet.

Az államnyelv terén szilárdul és ingathatatlannul kell megállani, mint a szikla a tenger hullámai között. A nemzeti kormány nem birna hivatásának öntudatával, vagy legalább is nem felelne meg annak, ha nem használna fel minden törvényes eszközt, minden időt és alkalmat arra, hogy Szent István koronájának birodalmában a hivatalos államnyelvet mindenütt otthonossá tegye, terjessze és megerősítse.

Magyarországot csak az egységes, általános, a mindenütt használatos államnyelv teszi *nemzeti állam*á. Pedig Magyarország vagy nemzeti állam lesz, vagy nem marad sokáig állam!

Az államnyelv nem *tűr jogengedményeket*. Minden ilyen jogengedmény az államterület csorbítására vezetne; annak épségét, az ország integritását veszélyeztetné; az ország függetlenségét, anyagi fejlődését lehetetlenné tenné.

Nem szabad megengedni, hogy az államnyelv kizárása, vagy megszorításával a vegyes fajú vidékek határozzák meg a megyei és közséi közigazgatás nyelvét.

Az államnyelvet nem szabad a nemzetiségek nyelvével egyenlővé tenni s a kettő között a *jogegyenlőséget* életbeléptetni. Különben a nemzetiségek egyenként is politikai nemzet rangjára emelkednének. Aminek végeredményében az lenne a következtése, hogy *Erdélyben* a hatalom az oláhok kezébe jutna, a törvénykezési, közigazgatási és kormányzati nyelv

is oláh lenne; külön oláh csapatok szerveztetnének, ezek külön oláh hadsereget képeznének és saját nyelvükön vezéreltetnék. Ez az állapot nemcsak az ország *területi épségét* veszélyeztetné, amelynek fenntartásáért ezer év óta küzdünk, hanem *magyarságát* is végfeloszlással fenyegetné.

Igy lenne Erdélyből Oláhország, mely Románia felé vágyik. Igy alakulnának át a *bánati* megyék, azután Arad, Máramaros, Bereg, Sáros, Zemplén, Szepes, Liptó, Árva, Turóc, Zólyom, Bars, Nyitra, Trencsén, Nógrád vármegyék önálló joghatósággal bíró *nemzetiségi* területekké. Vérszemet kapva az *oláhoktól*, ezek pedig a *horvátoktól*, akik vallás- és közoktatási, belügyi és igazságügyi téren már is *országos autonómiával* bírnak.

Odadajutottunk máris, hogy elvégre be kell látnunk, hogy a nemzetiségi kérdést nem lehet kedvezésekkel, engedményekkel meggyógyítani. Ilyenek által Magyarország ezen égető sebet csak jobban elmérgesítjük. A jogairól gyáván és önként lemondó magyarság iránti kegyeletet, tiszteletet megsemmisítjük. A nemzetiségünkkel szemben féltékenységünket, gyengeségünket áruljuk el. Azokat pedig felbátorítjuk a terjeszkedésre, vágyaik, aspirációik erősítésére.

Igy kapta meg *Horvátország* a Dráva melléli négy magyar megyét, a mai *Slavóniát*. (Verőczét, Pozsegát, Szerémet, Valpót). Igy kapta meg az engedélyt arra, hogy követeli a magyar országgyűlésen, a magyar törvények alkotásánál horvátul szólhassanak és hogy Horvátország területén a horvát nyelv hivatalosnak jellegeztesse. Igy akarja most kieroszakolni azt is, hogy horvát területen az *államvasutak alkalmazottainak* hivatalos nyelve a horvát legyen és pedig a *magyar államnyelv* kizárásával.

Még azzal a rendelkezéssel sem elégszünk meg, hogy azon alkalmazottak az államnyelven kívül a horvát nyelvet is beszélni tudják. Holott pedig, mint *Kossuth* Ferencz mondta, a magyar államvasutak csak állami üzemek képeznek; az államvasutak alkalmazottai nem állami alkalmazottak, tehát nem közegei a közös kormánynak. Sőt maga az államvasut sem más, mint egy bejegyzett kereskedelmi vállalat, mely mint ilyen adót fizet a magyar államnak. Az

államvasutak alkalmazottai egészen külön státusba tartoznak, nyugdíjuk is külön van tartva, külön feltételek szerint szabályozva.

Itt a magyar kormánynak, magyar képviselőnek, magyar hazafinak nem szabad *kompolitának* lenni. Sem a horvátok, sem a többi népfajok iránt nem szabad túlméltányosnak, túl nagylelkűeknek lenni. Mert ha a *nemzetiségi alapon* való szervezkedést megengedjük: az étvágy mindinkább nagybododik. A horvátok nem elégszenek meg a mai Horvátországgal. Az oláhok sem elégednének meg Erdélyországgal. Mindkettő szegény terület; önfenntartási ösztönük is a terjeszkedést parancsolja a *gyenge* Magyarország felé. Azt gondolván, hogy erre *könnyen rá lehet ijeszteni* és tőle, a *gyávától*, mindig több jogot és területet bírnak majd esetről-esetre kieroszakolni. Igy takarják elnyelni a horvátok lassan-lassan, fokozatosan a délszláv megyéket, az oláhok pedig Bihar-, Arad-, Szatmármegyéket és a határvidékek egy részét, hogy aztán Romániához csatlakozzanak.

A nemzeti kormánynak meg kell védeni a magyar érdekeket, a magyarság diplomáciai felsőbbbségét s a *magyar államnyelvet*. Mert benne van összpontosulva az ország erős bizalma. Ha ez meghiúsul, a koalíciós nemzeti kormányról a varázsfátyol lehull. A páratlan kitarást és biztos reményt a csalódás, elkeseredés ingatja meg.

Deák Ferencz hivatkozva az 1791: LX. t.-cikkre, mely Magyarországon a horvátokat *filii nativi*-nak mondja; hivatkozva továbbá arra, hogy a horvátok Magyarországon mind az *egyházi*, mind a *világi* hivatalokban részesek: jogosnak és méltányosnak mondta a nemzet azon követelését, hogy a *horvátok mindenben magyarok legyenek* és azt kívánta a horvátoktól már az 1840. évi országgyűlésen, hogy *diplomátikus nyelvül* a magyart fogadják el.

Perczel Mór az 1843. évi országgyűlésen panaszkodván, hogy a magyar nyelv az *engedékenység által* ekkoráig nemcsak — hogy nem nyert, sőt inkább vesztett: arra hivatkozott, amit *Metellus* konzul *Sullának* mondott Rómához közeledése alkalmával: „hac tempestate aut servandum, aut imperandum; metus faci-

A nőismerő meséiből.

Írta: **Sas Ede.**

(Ünnyomás tilos.)

— *Etöleges jelentés.* —

Tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy a nyári idényre sikerült egy kitűnő nőismerő Don Juant szerződtetni, aki az asszonyszívek rejtelmes világából érdekes történeteket fog nekem mondani, amiket önöknek az újság hasábjain tovább adok. Első történetét házi Don Juanom az örízetlen paradicsomról mondja el, amelynek ajtajában nem ül kerubin: s éppen azért nem lopózik be senki a tiltott gyümölcs leszakítására. Ime a történet.

Az *örízetlen paradicsom*.

I.

Csergheő tanácsos fiatal felesége, aki vidékről cseppent a fővárosba, mohón vetette magát utánna a társas élet örömeinek. Elegáns szalonjában most is nagy társaságot találunk, amely a főváros legnagyobb szenczácziójáról: a küszöbön levő löversenyéről cseveg . . .

— Csalogány lesz az első! repült szájra a favorit neve, amelyet oly biztonsággal kiáltottak ki előre a nagy nap hősenek, mint aminő csalhatatlansággal állította föl annak idején Kepler a maga horoskopusait.

— Nem, nem Csalogány, idegeskedett az asszonyka. Az én favoritom Fecskeszárny. Ugy-e bár, maga is arra tesz Tamás?

A tanácsos ur csendesen ingatta a fejét.

— Nem, kedves barátnőm; nekem más

typet sug a kis ujjam. Én Waterloot fogom megrakni!

— De ha én kérem magát arra, hogy Fecskeszárnyra legyen! Hogy sokat, nagyon sokat tegyen rá?

— Bocsanatot kérek magától, de még sem fogom a kérését teljesíteni.

— Miért nem?

— Mert nem akarok rajta sokat, nagyon sokat veszteni, édesem. Bizzék csak maga az én typjeimben!

Az élesebb szemű vendégeknek fejtűnt, hogy az asszony szemében a harag könyei csillognak, mikor fejét férjétől eltoraitja. Ekkor azonban Hidas Imre, a ki ma tartalékos tiszti egyenruháját viselte, udvariasan fordult a férj felé:

— Engedd meg, Gyula, hogy teljesíthessem a feleségem kívánságát! Én megrakom a Fecskeszárnyat. Akkor a te typed is megmarad és ő nagysága kedve is teljesedik.

Klári férje választát be sem várva, mohón nyújtotta feléje a városnegyed legparányibb kezét:

— Köszönöm. Meglássa, vagyont fog rajta nyerni!

A tiszt meghajolt. A férj homlokán pedig a bosszúság könnyű fellege suhant végig. Később, egy észrevétlen pillanatban odasugta a feleségének:

— Mi lelte magát, Klára? Egy szeszély kedvéért ilyen bolondságba ugratja ezt a szegény fiut! Az merő udvariasságból mindenét rárakja a lóra és én mondom magának: mindezt elvívóztiti.

Az asszony kezében reszketett a csészé,

ugy, hogy az ital, amit hűsítőül szűröcsölt, kis híján mind a szőnyeg virágaira ömlött. S az izgalomtól félig sirva felelt:

— Ne bántson, az Isten szerelmére kérem! Azt akarja, hogy a vendégeink előtt sirva fakadjak, amiért olyan kiméltelen volt hozzám, hogy nem akarta megtenni egy parányi kedvtelésemet!

A férj vállat vont: látnivaló, hogy az asszony nagyon ideges. Ott hagyta minden feltűnés nélkül: majd észére tér. De azért néhány jó barátné mégis észrevette ezt a kis jelenetet. És rendkívül érdekesnek találták a dolgot, sokkal érdekesebbnek, mint a löversenyt. S elhatározták, hogy ezentul a legéberebb szemmel kísérik Klárit, kivált mikor Hidas is ott van a környezetében; és kivált, mikor a tanácsos ur valami igazgatósági gyűlésen van elfoglalva.

II.

A verseny után való napon aztán volt miről beszélni a Klári szalonjának. Amire senkisé sem számított, megtörtént. (Pedig löversenyeknél igazán az a meglepetés, ha minden úgy történik, ahogy kiszámították.) Az outsider, Waterloo beérkezett; s a Csergheő tanácsos nyereségét taksálták legalábbis annyira, mint Röthschildét a híres csata után. Mindenki sietett gratulálni a kitűnő sportférfiúnak s a kaszinói matadorok körülvették, hogy a következő versenyre tőle csaljanak ki typeket.

A második waterlooi ütközet Napóleonnal, Hidas Imre ellenben a legelőkelőbb gentryktől levett nyugalmas mosolylyal hallgatta a részvétnyilatkozatokat.

endus, aut accipiendus. Legyünk bátrak, legyünk elszántak. Akkor nem kell féltünk ügyünk diadalát.

Palóczy László borsodmegyei követ pedig szintén az 1843. évi országgyűlésen eképen szólott: *A nemzet becsülete kívánja, hogy áthatatosak legyünk a horvátokkal szemben.* Midőn Napoleon elfoglalta Horvátországot, hat-száz horvát ifjút akart magával vinni Párisba francziául neveltetni és taníttatni, számtalan volt a kártya; a szülők örültek, ha gyermekeiket elküldhették. *Most pedig nem akarnak magyarul tanulni.* 1813-ban, midőn a francia járomból menekülni akartak, azért tette a kormány a háborút népszerűvé, hogy a magyarokat Horvátország megmentésére hívta föl és a magyar megyék röpültek segítségükre. *Ausztria II. József alatt német provinciát csinált belőlük. Már azt gondolták, hogy nyakukon van az utolsó ítélet napja. Kértek bennünket, hogy segítsünk rajtuk, mert ők nem élhetnek a magyar alkotmány dldása nélkül.* Mi megtettük. Sürgettük és kívántuk visszakapcsolatásukat Magyarországhoz. *És most azt kérdezem, hogy amit most tesznek a horvátok, hűlődotosság az?!*

Budapest, június 8.

A képviselőház hétfőn délelőlt tiz órákor ülést tart, a melyen folytatják a vasutas törvényjavaslatok tárgyalását.

A kiegyezési tárgyalások. Alig ült el a koronázási jubileum mondva-csinált ünnepe és a kormány már is folytatja azt a nagy munkát, amely hónapok óta teljesen eredménytelenül tart és amely sohasem fog eredményre vezetni. Holnapután újból megkezdik a kiegyezési tárgyalások folytatását, amelyet immár február óta folyton kezdenek, megszakítanak, újból megindítanak, de soha be nem fejeznek. A közigazgatási bizottság február huszenegyedik ülésében a kormány által meghatározott husvétii dátum régen elmúlt, sőt már pünkösdi után vagyunk s ma a helyzet az, hogy sokkal távolabb van a meggyezés reménye, mint akár a tárgyalások megkezdése előtt. Azóta megtörténtek az osztrák választások, amelyek után immár egészen támasz nélkül áll az osztrák kormány és semmi joga sincsen a kiegyezési tárgyalások folytatására. De azért holnap

Csergheő tanácsos félrevonta:

— Igazán sajnálom, Imre: és bocsánatot kérek tőled a feleséged szeszélyeért... S ha a hirtelen érvágás után talán szolgálataidra lehetek...

Hidas legyintett:

— No, no. Nem olyan veszedelmes a dolog!

Boszantotta az egész társaság sajnálkozása, boszantotta a férj nagylelkű ajánlata, csak az vigasztalta meg egy kisse, mikor az a szép, szőke asszony is odalibbent hozzá, hogy bocsánatot kérjen tőle.

— Én nagyot vétettem ön ellen, mondta neki az asszony. Ön egyetlen, ostoba szeszélyem kedvéért kockáztatott egy egész kis vagyont és elvesztette. Valóban, mintha adósának érezném magamat...

A férfi hirtelen fellobbanó szemmel nézett rá s a nő, ki a legártatlanabbul mondta e szavakat, elpirult erre a tekintetre. Hidas nevelve fogta meg a városnegyednek, mint már említettük, legkisebb kezét.

— Szót sem érdemel, nagyságos asszonyom. Egy könyörgő levelet írok a bácsikának — azzal rendben lesz a dolog...

— De úgy tudom, a maga bácsikája sem engedhet meg magának sok ilyen tréfát. Engedjen meg, hogy még én dorgálom, de maga férfi, akinek nem kellene engedelmességet egy asszonyszeszélynek. Maga máskor is elkövetett már ilyen meggondolatlanságokat. Nagy gyermek, aki mellé kellene valaki, aki megfogja a kabátja szárnyát, mikor valami ostobaságba készül beugrani...

— Kellene bizony; felelt a megkoppasztott

megint Budapestre érkeznek Beckék és holnapután ismét tárgyalni fognak. Az eredmény előre látható. Semmit sem fognak végezni. De dolgoznak.

Egy bécsi könyvnyomatos — mint tudósítónk táviratozza — ugyancsak furcsa hírrel szolgál. Azt jelenti ugyanis, hogy a tegnapi audiencián az uralkodó sajnálkozását fejezte ki Wekerle előtt azon, hogy a politikai viszonyok és a hangulat nem felelnek meg a koronázási jubileum ünnepének, majd azt mondta Ő felsége, hogy a *szeparációra irányuló törekvések nincsenek Magyarországra érdekében?* Azt kívánta az uralkodó, hogy a két kormány lehetőleg hamar folytassa és mind a két részre nézve kedvezően *kösse meg a kiegyezést.* Wekerle közölte a király óhaját miniszter-társával.

... Ez a hír annyira képtelen, hogy nem is érdemes vele bővebben foglalkozni.

A nemzetiségiek Vajdáért. A nemzetiségi képviselők tajtékot turnak tehetetlen dühükben, hogy a magyar képviselőházban nem folytathatják a magyarizálást úgy, amint azt az ő négyüléseiken megszokták. És sehogy sem tudnak belenyugodni abba, hogy Vajda Sándor többé be nem teheti a lábát a parlamentbe, ahol hazaárulónak nincsen helye. Tegnapi konventikulumjukon nem határoztak, hanem föltelegráiták Budapestre valamennyi elvtársukat, hogy holnap újra értekezletet tartsanak. Ma már a távirati meghívóra többen a fővárosba érkeztek és rendes gyűlékező helyükön „feszitelen eszmecsere” folytatva főttek ki újabb és újabb terveket a „folytatólag teendő lépések” dolgában. Legközelebbi haditervük az, hogy hétfőn vagy Mihályi vagy Brediceanu szót kér napirend előtt s tiltakozik a pénteki jelenet ellen, majd kijelenti, hogy Vajda-Vajvoda egyszer már megkövette a Házaat s most már megkövetelheti, hogy törvényhozói közelességét szabadon teljesíthesse. Erre azután a többi hazaáruló védelme alatt bevonul a hős csempész az üléssterembe. Természetesen újra kidobják, minden védelem dacára. Ha ugyan be tud jutni, mert a függetlenségi párt fiatalabb tagjai gondoskodni fognak arról, hogy a kapun belül ne kerülhessen. Más hírek azt mondják, hogy ez az ember a király oltalma alatt akar újra a Házaat bevonulni és kihallgatáson fogja kérni ezt az oltalmat. Alig lesz eredménye. A naplóhamisító nem fogja megfertőzni a képviselőház levegőjét.

A Lupa című lapnak az a híre, mintha Wekerle miniszterelnök tegnap az üléssteremből kijövet a Vajdával folytatott beszélgetés után azt mondta volna: „Dobjátok ki ezt az oláht, — mint felhivatalosan jelentik — teljesen valótlan. Ezzel ellenkezőleg a miniszterelnök, mikor a teremből távozott, a hevesebb képviselőket csitította.

szegény fiu. De mit csináljak? Mikor az, aki erre képes volna, mikor az, aki örangyalom lehetne, még az is bolondságokba hajszol...

Ezekre a szavakra már pipacs vörössé gyuladt az asszony arca. Érezte, hogy ez vád is, szemrehányás is és vallomás is. Zavarodottan hagyta ott a fiut s azután az egész este oly szórakozottan viselte magát a vendégeivel szemben, hogy azok szinte boszankodva, dühösködve távoztak és a Klári egész háziasszonyi hírneve kockán forgott...

III.

A férj az utolsó vendégét is kikísérte, s visszatért a feleségéhez, akit a legbensőbb szalonban találta, a pamlogon fekvő, arcát két kezébe elrejtve.

A tanácsos ur hosszú ideig fel és alá sétált, meg is állt a felesége előtt. Azután mellé ült és iparkodott a kezét megfogni.

— A maga viselkedése, sajnós, nem tesz nekem, Klári. Maga szeszélyes, sőt hóbor-tos, pedig azelőtt igen nyugodt, csöndes, egészséges vérmérséklettel volt megáldva. Amely asszony temperamentuma így hirtelen, így nagy változáson megy keresztül, annak a lelki élete, belső békessége föl van dülva. Maga nincs megelégedve a sorsával, Klári; maga boldogtalan. Igaz?

Kereste a szemével a felesége szemét, kereste azokban a lelkét. De Klári fejcséke elfordult tőle. Tán félt, hogy ha az ura ma a szemébe néz, egyszerre kitalál mindent.

— Maga beteg — konstajálta a férj, ahogy neje kézsukdóját fogja — fekdűjék le,

Budapest egy perc!

Budapest, június 8.

A trónörökös Ő fenségéhez ritkán van szerencsénk. Nem tesz neki jót a magyar levegő. Vagy nem izlik itt neki a víz. Vagy nem tetszenek az idevaló emberek. Nem tudjuk mi az oka? De fájdalmas tény: Ő fensége határozottan és vaskövetkezésséggel elkerül bennünket. Ő fensége szivesebben időzik Prágában vagy Conopistban, hű csehei társaságában. Avagy Bécsben a csehknél is rosszabb társaságban: Lueger ur és elvbarátai közt.

Az én ellenségemnek jó barátja nekem is ellenségem — véli a magyar nemzet. S a tények összevetéséből azt következteti, hogy a trónörökös, aki csak muszájalkalmakkor futó vendége szokott lenni ennek a földnek, nem viseltethetik különös barátsággal irántunk. Így kelt szárnyra a rege Ferencz Ferdinánd magyar ellenes érzelmeiről.

Csak nemrégiben sokat irtak az újságok erről, mert József főherceg — állítólag legfelsőbb helyről nyert jóváhagyás szerint — szigoruan megzafolta ezeket a híreket. Nem igaz — állította a főherceg — hogy a trónörökös nem szereti a magyarokat. Rossz szolgálatot tesz az ügynek az, aki ezt hirdeti. A trónörökös éppen ellenkezőleg nagy barátsággal és jóakarattal viseltetik ez ország iránt, amelyiknek majdan királya lesz. Gonosz pletykahintők emelnek csak választalat a nemzet és jövődöbeli uralkodója közé. A trónörökös alig várja az alkalmat, hogy jóakarát a magyarság iránt kimutassa.

Hittünk a szónak — főhercegi szónak hinni illik. S vártuk az alkalmat, amelyik kínálkozni fog arra, hogy a trónörökös kimutassa irántunk való nagy jóakarátát.

Jött az alkalom. Jött a király koronázásának Budapesten megünnepelet negyvenedik évfordulója. Lehetetlen volt, hogy a trónörökös innen elmaradjon. Az utód tartozott azzal, hogy elődjét e kiváló alkalommal ünneptartással megtisztelje. A főherceg, az uralkodó családtagja tartozott azzal, hogy a családfo, a király jelentős évfordulóján távolmaradásával ne tüntessen. Ha igaz szándok lett volna a szívében, most önként kínálkozott az alkalom, hogy szive szeretetét irántunk kimutassa. A magyar néplélek jóhiszemű, könnyen lobbanó, könnyen változó. Csak egy kicsi, egy csipetnyi jóakaró tény kellett volna ahhoz, hogy a gonosz pletykák, sötét jóslások, mint egy rossz álom szétoszoljanak. Egy kevés melegség. Egy kicsi szívélyes jóindulat.

kedvesem. Ne fáradjon a csengettyűgombig se. Majd én beküldöm a szobaleányát.

IV.

Nem mondhatjuk, hogy a tiszta szerelem alapján kötötték volna a frigyüket. Legalább a nő részéről nem. Klárinak volt annyi esze, mi-kép belássa, hogy meg lehetős szerény hozománya mellett képtelenség azt kívánnia, hogy jövődöbelje előkelő állású vagyonos ember és még fiatal is legyen. A tanácsos ur pedig érdem-dus pályája után meg akart fiatalodni a bájós teremtes szeretetében.

Hanem hát föltétlenül becsületesek voltak és föltétlenül tisztességes elhatározás alapján keltek egybe. A nő szentül föltette magában, hogy hűséges lesz a férjéhez: a férfi, hogy boldoggá teszi a feleségét... S a nő már-már úgy találta, hogy hát hiszen meg lehet szokni ezt a boldogságot...

S most egyszerre, váratlan, gyors, de azért szilárd eltökéléssel lépett az ura elé.

— Válni akarok öntől, uram.

A tanácsos ur letette a tollat, amivel éppen valami tervről írt véleményes jelentést a kegyelmes urnak.

— Vissza akarom önnek adni nevét, uram, — folytatá az asszony az előre betanult mondóka hangsúlyozásával. — Most, amíg nem késő; most amíg visszaadhatom azt becsületesen.

Csergheő kerekre nyilott szeméi a bámulat netovábbját fejezték ki.

— Mit beszél?

— Azt, hogy én nem akarom önt meg-csalni. De azt belátom, hogy ha tovább is az

Am mit tett a trónörökös?

A trónörökös azt tette, hogy eljött, mert lehetetlen volt, hogy elmaradjon és sietve távozott, mihelyt lehetett. Egy éjszakát egyetlen egy csorbitatlan napot sem töltött jövendő királysága fővárosában! Megérkezett fitkon, váratlanul, reggel hat órák a keleti pályaudvaron, eleve megtiltva, hogy itt valaki is fogadja. Végigstatisztálta az ünnepséget, ahonnan az ő díltás, tábornoki egyenruhába bújított alakja nem hiányozhatott. Azután délben egy órák sietve megreggelizett a várpalotában és délután háromkor szolgálattelvő kamarása, a derék Rummerskirch báró kíséretében visszautazott Bécsbe anélkül, hogy valakivel is szóba állott volna jövendő alattvalói közül.

Mit gondol a trónörökös, mit gondol József főherceg? Serény, ékesszóló nyilatkozatoknál nem hangosabb, nem jelentőségesebb-e a tények beszéde? Kilencz, szigorúan kiszámított kilencz óra jutott a trónörökös nagybecsű jelenlétéből Magyarhon fővárosának. Semmivel sem több, mint amennyi okvetlenül elkerülhetetlen volt. Közvetlenül azután, hogy viták folytak a trónörökös irántunk való jóindulata körül, érthető-e a nemzetet ennél nagyobb megszegés? Czáfol-e még József főherceg, amikor a kéréseket tények viszont őt czáfolják, nyilvánvalón bizonyítva, hogy ég a talaj a magyar föld jövendőbeli urának lába alatt s hogy az ezután következő magyar királyt annyira nem érdekli az itt való emberek gondolkozása, óhaja és szükséglete, hogy hosszú, hónapokra rugó távollét után kilencz óránál több időt nem szentel arra, hogy velünk közelebbről megismerkedjék.

Fenséges ur! Rossz politika ez, nagyon rossz politika! Benső érzéseim erőszakot senki sem tehet. Ha valakinek jobban tetszik a Luegerék és Klofácsek társasága, mint a miénk, annak az izlésén nem változtathatunk. De IV. Henriknek Páris megért egy misét s elment a misére, holott nem szivesen ment. Nem megérne-e ugyanennyit a Kárpátoktól Adriáig terjedő, erőteljes katonalegényekkel s jó pénzértéki civillistával adózó tartomány?

Lueger — a trónörökös udvarának nagyszáju, izlés és tapintatsorvadásban szenvedő lógósa csak az aligmultban fenyegetett meg bennünket Valakivel, aki eljön és az önálló Magyarország romjain megcsinálja a Gesamtmonarchiát. Luegerhez, a magyargyűlöletben vigéczkedő hangos demagóghoz illet az ilyen beszéd.

ön oldalán élek, annak előbb-utóbb az lesz a vége. Azért is kérem, mentse meg ettől az én tisztességemet — és a magát is.

Csergheő végig nézett az asszonyon, aki kimenőben volt; mintha előre látta volna, hogy e szavaira nem lehet más a férje válasza, mint az: Akkor tehát, míg a válópör lefolyik, sziveskedjék szüleihez költözni, asszonyom!

Hát a tanácsos ur — mást mondott neki.

— Mindenekelőtt engedje megjegyzésem, kedves barátném, hogyha tölem egyenest ügyvédjéhez akar menni: öltözzék kissé melegebben, mert odakünn erősen fagy. De különben, azt hiszem, hogy szavaim után ön még a nyakába kerített könnyű köpenyét is lerakja és itthon marad. Mert meg kell tudnia, hogy új törvényeink értelmében a válás sokkal nehezebb s szinte lehetetlen, ha abba az egyik fél nem egyezik bele. Én pedig részemről nem fogok abba beleegyezni.

— Nem? Az én kijelentéseim után?

— Éppen azok után nem, Klári. . .

— De hisz akkor ön. . .

— Ötültt vagyok, azt akarja mondani? De meg fog arról győződni, hogy van rendszer az örültségemben. Klári, ön a legelső asszony tudtommal a világon, aki azzal áll az ura elé: Uram, én meg fogom önt csalni, ha tovább is a felesége leszek. Megesalam, mert nem szeretem önt, nem bírom megszokni, unom önben a bürokratát, vagy tudom is én, mit. Lélekben már meg is csaltam önt, meneküljön hát tölem, míg a testem is nem lesz bűnös. . . És ön azt hiszi, Klári, hogy én arra azt fogom felelni, hogy jó, akkor hát lemondok magáról? Hát nem ostoba volna az a férfi, aki egy ilyen asszonyt, egy ilyen kincset kidobna az ablakon és nem iparkodnék azt

De illő-e Magyarország jövendőbeli urához, szent István koronájának várományosához az, hogy tapintatlan sietségével megerősíti s valószínűsíti az ilyen izléstelen s rövidlátó jóslatást?

A kikről megfélekedtek.

Budapest, június 8.

Csak a királyt ünnepezték, az ő dicséretét zengte minden ajak, az ő lábai alá szóltak minden mirhát és illatos fűszerszámot. A sűrű tömjénfüsttől, mely dőlczeg alakját körülvette, nem láttak meg semmit.

Pedig hát nemcsak az uralkodó jubilált máma. A hatvanhetes kiegyezés is negyvenestendős. E mű alkotóinak szobra áll a fővárosban; s se Deák Ferencz szobrára, se Andrássy Gyula szobrára nem jutott egy szál virág. Róluk teljesen megfélekedtek; mintha a világon se lettek volna. Vagy talán nem feledkeztek meg, de szánt-szándékkal fordítottak nekik hátat?

Hiszen az örökéletűnek hirdett és tervezett hatvanhetedikie kiegyezés gyarlósága és haszontalansága soha nyilvánvalóbb nem volt, mint éppen mostan. A dicsőséges mestermunka kontármunkának bizonyult. Lépést nem tud menni, hogy meg ne bicsaklana. Amiről azt hitték, hogy tökéletes és minden eshetőségre alkalmas: közönséges férczelés, mely az első szoritásra szétmálk. Ha ezért nincs elismerő hang a hatvanhetedikie kiegyezés megalkotói számára, érthető.

Azt gondoljuk azonban, hogy ez csak másodsorban került számításba. Deák Ferencz és Andrássy Gyulára azért nem hederített ma senki, mert nem jutott számukra dicséző jelző. A mit ebből a fajtából a hivatalos agyak produkáltak, mind az élő ember elé hordták.

Ha elővassák az ünnepi beszédeket, láthatják, hogy minden, a mi ebben az esztendőben Magyarországon történt, Ferencz József legszemélyesebb műve. Neki köszönhetjük, hogy „alkotmányunk” él és virágzik; neki a gazdasági fejlődést, a lendületnek indult kereskedelmet, a prosperáló ipart, a népesség szaporodását, a sajtó elterjedését, a selyemtenyészés föllendülését, az igazságügy nagyszerű funkcionálását és a művészeteknek helyes mederbe való terelését.

Elvégre a király is ember és így nem csuda, hogy elszedül ennyi virág illatára. Addig ismét-

minden rendelkezésére álló erejével magának megtartani? Mert én azt mondom önnek, — azt mondom neked, Klári, hogy te belőled most nem a bűn, de a becsület szólt! Az asszony, aki tisztességes volt és tisztességes akar is maradni, — s épen azért akar elválni. No hát én nem válok el tőled, Klári!

Az asszony úgy csodálkozott, hogy még a köpeny is lehullott a válláról, amiben a fiskálisához készült és leült a pamlág sarkába.

A férj folytatta:

— Legalább egyelőre nem válok el, Klári. S hogy szükségem lesz-e csakugyan a válásra, azt teljesen öme bizom. Én nem fogom az ön lépéseit ellenőrizni; ugy is tudom, hogy egy asszonyt, aki az örvénybe akar rohanni, visszatartani lehetetlenség. Egészen az ön akaratára bizom, tegyen, amit akar. S ha ön egyszer azt fogja mondani, — mert tudom, hogy lesz oly becsület és megmondja: Te nem akartál válni tölem, míg nem késő, válj el hát most, amikor már megtörtént a makaességod következménye: akkor igenis, elválok öntől. De addig nem, Klári. Addig mindig szeretni fogom önt, hiszen, mélyen, igazán. Nem küldök ön után kémeket, nem fogom el a leveleit; a kezébe teszem le a sorsunkat. . .

Meghajolt a felesége előtt:

— Most pedig mennem kell, referálni a miniszternek. . .

V.

Az asszonyt valósággal dühbe, lázba hozta a férje érthetetlen elhatározása. Tollat ragadott és papírra vetette.

„Nem bánom hát. Várjon a Szépművészeti Múzeum előtt.”

Eszébe jutott, hogy ma éppen fogadó napja van. Becsengette a szobaleányát:

getik előtte, hogy félisten, míg végre ő maga is kezd benne hinni és azután azt gondolja, hogy csak az ő felfogása lehet helyes és egészséges — annyira, hogy szembeszállhat egy egész nemzet felfogásával.

A hivatalos történetírók azt mondják, hogy a magyar nemzet lojális. Ez igaz. Csak hogy amit a nemzet nevében a királlyal művelnek, az nem lojalitás, hanem emelyítő szolgálalkúság. Csak ilyen szolgálalkúság képes elhíttetni a királlyal, hogy minden, ami itt negyven év óta történt, az ő keze nyomán fakadt. És ugyanez a szolgálalkúság nem látta meg ma se Andrássy, se Deákot.

A brüsszeli czukoregyezmény válsága.

— Újabb kiegyezési vitaanyag. —

Anglia felmondja a brüsszeli czukoregyezményt. Illetve olyan feltételek teljesítését követeli a brüsszeli állandó czukorügyi bizottságtól, amelyek teljesíthetetlenek és így az angol kormány fellépése egyenlő az egyezmény felmondásának a bejelentésével. Ez nagyjelentőségű esemény, amely végső eredményében kihatással lesz a kiegyezési tárgyalásokra is, és így a magyar közvélemény részéről a legosztatlanabb figyelemre tarthat igényt.

A brüsszeli egyezmény 1904-ben jött létre és egy nagy czukorháború békés elintézését jelentette. Az egyezményt Anglia erőszakolta, ugyanaz az Anglia, amely ma az egyezmény felbontására törekszik. Az egyezmény lényege az volt, hogy a résztvevő államok többé nem adhatnak semmiféle prémiumot a czukorexportőröknek, viszont hat franknál magasabb vámot nem szedhetnek a czukorbevétel után. Ha pedig valamely állam bármiféle formában prémiummal segíti a czukorkivítelt, az ekként kivitt czukorra minden állam büntetési vámot róhat ki. Az egyezmény nehezen jött létre. A legtöbb állam huzódzott tőle, mert féltek, hogy sok megszerzett piac nem lesz megtartható, főleg, mert megértették, hogy az akkori politika intézője, Chamberlain, tulajdonképen az angol gyarmatok czukortermésének akar kedvezni a prémiumokkal segített európai czukor rovasára. Minthogy azonban tartani lehetett tőle, hogy Anglia

— Ha a vendégek jönnek, rosszul vagyok, a fogam fáj, vagy a fejem, vagy mindegy, akármí. . . Ezzel a levéllel pedig fusson Hidas urhoz.

Kissé csakugyan melegebben öltözködött (követte a férje tanácsát), ugy ment a liget felé. Ropogott a topánkái alatt a friss hó; — igazán élvezet ilyenkor rendezvoursra menni.

A hatalmas palota előtt csakugyan ott toporgott Imre, aki ugy látszik, eleinte hevült, most már fázott a kalandtól.

— Hová? kérdezték egymástól, meglehetősen zavartan, mint akik nem remélték, hogy ilyen hamar ennyire jutnak és nem értek még rá a kivitel módjain gondolkozni.

— Menjünk föl a képeket megnézni, mondta az asszony.

— De az Istenért; ha meglátják velem?

— Hát aztán? Bánom is én! Nem sétáltam én már magával?

— Igen, de így még nem. . . gondolta Imre, a ki azt hitte, mindenki a szívökbe lát és kitalálja, hogy ok bizony így még nem sétáltak együtt.

A téli tárlat nagyon szép volt.

— A külföldiek szebbek. . . hangzott a tárlatok szokásos jelszava: a fővárosi rendes kritikája, a mi festőink szokásos, rekonszenves buzdítása.

S az asszony egyre nézegett a háta mögé, nem jön-e utánna, nem lép-e ki valamelyik kárpit mögül a férje, hogy szörnyű jelenetet csináljon, itt, a látogatók százai előtt? Különb scénát, mint a minő itt a leghatásvadászóbb vászonra van festve? . . . Nem jött senki. Csakugyan szabadjára van hagyva. Tehet, amit akar.

Ismét lenn voltak a palota előtt. A n

a gyarmatok érdekében retorzióval élhet és egyáltalán lehetetlené teszi az európai cukornak Angliába való bevitelét, az európai cukortermelés pedig Anglia, illetve az angol fogyasztás nélkül meg nem élhet, az európai hatalmak belementek az egyezménybe és azt négy évre megkötötték. Az egyezmény 1908. szeptember 1-én jár le. De már 1907. szeptember 1-én nyilatkozni kell az államoknak, mert hallgatás esetén az egyezmény egy évvel automatikusan meghosszabbodik.

Anglia tehát megszólal és követeli, engedjék meg neki, hogy ő prémiummal segített cukort bűntető vám nélkül engedhessen be a saját fogyasztási területére. Tudnivaló, hogy Angliában a liberálisok vannak most kormányon. Tehát az a párt, amely a cukoregyezményt annak idején hevesen támadta és azt sem a gyarmatok érdekében valónak nem találta, sem a szabad kereskedelmi elvvel, sem az egészséges élelmezési politikával összeférőnek nem tartotta. Érthető, hogy ez a párt most keresztül akarja vinni politikai elveit, amiben a közvélemény is támogatja, mert a cukorárak állandóan és lényegesen emelkednek, amit a közhit a brüsszeli egyezménynek tulajdonít. Továbbá azzal érvelnek Angliában, hogy a fogyasztás az egyezmény fennállása óta, a magasabb árakat véve figyelembe, 25 millió fonttal többet fizetett a cukorért, ellenben a gyarmatok összbevétele a cukor után alig emelkedett 100.000 fonttal. Anglia tehát a maga céljaira károsnak tartja az egyezményt és ezért felbontására törekszik.

Az európai piacokon tisztában vannak vele, hogy az egyezmény felbomlása most már biztosan be is következik. Már foglalkoznak is az eshetőségekkel. Franciaország a maga belső fogyasztásának teljes kielégítésére fog törekedni. Ott már régóta törekszenek a cukorkontingens megvalósítására és valószínű, hogy most erre kerül a sor. A francia fogyasztás jelenleg 600.000 tonna, valószínű tehát, hogy a kontingens is ekkora lesz. Nagy óvatosságra van azonban szükség, mert kellő átmenet nélkül a kontingentálás egyes gyarak teljes megsemmisülésére vezethet.

Más a helyzet Németországban és a vele teljesen azonos érdekű Ausztriában. Ez a két állam valószínűleg egyenlő politikát lesz kénytelen követni a termelés és a fogyasztás érdekében egyaránt.

Ausztriára azonfelül felül még a *surtaxe* kérdése is, ami Magyarországot is a legközvetlenebbül érdekli. Ez a *surtaxe*, amely eddig is szálla

keztyüs kezét bucsuzóra nyújtotta a fiatal embernek:

— Isten vele... Későn van... Ma már sietnem kell haza...

— De Klári, hát nem találkozok többet velem?

Klári habozott.

— De... igen... szólt végül. Jövő pénteken ismét...

VI.

S a jövő héten ismét elosont hazulról; ismét sétálni ment Hidassal; sétálni, egyszerűen csak sétálni. És folyton azt leste, vigyázta: nem settenkedik-e a sarkában a férje valami kéme? Nem settenkedett, soha, senki sem. Nyitva állott előtte a tiltott paradicsom; s ő annak nyitott ajtajából rendesen sirva jutott haza... Fülébe csengettek a férje szavai: szeretlek, nagyon szeretlek Klári és mindaddig szeretni foglak, míg azt nem mondod nekem, hogy most már muszáj tőled elválnom... Nem őrizlek; a te becsületedre bízom, kezdedbe teszem le a sorsomat, a boldogságomat...

És egyszerre, amikor a műszaki tanácsos ur valami vidéki küldetésből fáradtan, pihenésre, otthonára vágyva tért haza, az asszony odasimult hozzá és megjavult, meghódolt, szerelmes gyengédséggel mondta neki:

— Edes uram... Hát téged akartalak én megcsalni? Hiszen egyedül téged szeretlek...

*

Ez az én nőismerősöm meséje a paradicsomról, amelynek kapujában nincs kerubin...

volt az osztrákok szemében, (de amelyet, sajnos, ma sem szednek be a magyar határon) most az osztrákok kívánságára, illetve követelésére bizonyára fel fog ujulni, és már látjuk és halljuk az osztrákok követelését, amelyet a kiegyezési tárgyalásoknál velünk szemben felállítanak. Semmi kétség, hogy ez lényeges nehézség lesz majd a kiegyezési tárgyalásoknál és így a brüsszeli egyezmény felbomlását ebben a pillanatban magunk is mint nagyjelentőségű eseményt kell, hogy tekintsünk.

Politikai hangulatok.

I. Ünnepi strófák.

Ez a nap is elmúlt, mint a többi. Kellemtelen, zimankós, hideg, abnormis időjárás volt, semmiképpen sem nyári és még inkább télies, mint tavaszi. Az ünnepi strófák, melyek a király jubileumára készültek, igen kényszeredettek voltak. Majdnem hogy egészen elmaradtak a magasztaló himnuszok és leszorultak, a hivatalos lapba, amelylyel most tréfákat csinálnak, melynek dicsérő kifejezéseit mihamar kommentálják és kritizálják s ahol lehet, parodiára változtatják az ódát. Máskülönben általában a koronázási jubileum méltatásánál előtérbe lép az alkotmányosság gondolatának folytonos hangoztatása s ezzel együtt kifejeztetik az az érzés, hogy a nemzetnek nincs kedve ünnepelni, nem talál vigasztaló a jelenben és nem reménykedik a jövőre. Ezért mindenütt konstataják, hogy a koronázási jubileum kietlen, sivár és örömtelen.

Végigmenve Budapest utcáin, alig látjuk külső jelét az ünneplésnek. Csak a középületeken van egy-egy árva, nemzeti színű zászló, ránczival és csapdos a szél. A közönség csak az újságokból olvassa a történelmi eseményt s onnan is mindenekelőtt a kitüntetésekéről szerzhet tudomást. Sőt még a lapok sem kedveskedhetnek eléggé, egy sereg más szenzáció beleszól a jubileumba s elvonja a figyelmet a sablonoktól. Mert sablon már minden ünneplés, melynél a spanyol etikett gátolja az őszinteség megnyilatkozását és értéktelen minden óda, melynek nem a nemzeti gondolat a forrása, hanem a politikai tapintat. Senki sem említi fel, hogy a nemzetet elfeledték megkérdezni, hogy erre a napra mi a kívánsága. De tudja mindenki, hogy a nemzetet hivatalosan képviselő kormány szerette volna, ha erre a napra közölheti az alkotmány megerősítését biztosító javaslatokat, hogy a jövő bizonytalanságában legalább annyi utmutató világossággal szolgáljon, hogy alkotmányát az abszolút hatalom ellen az ország könnyebben meg tudja védelmezni. Semmi sem lett a tervekben. Csak sablonos beszédek hallatszóttak, amikor ma a törvényhozás két háza a jubileum alkalmából tisztelt a királynál.

Hol? A budai várakban tisztelt az országgyűlés két háza a királynál, tolmácsolni a nemzet törvényhozásának jókívánságait. Felvontak a fiakkerek, vivén az urakat, akik az udvari előírás szerint öltözködtek, diszmagyarba, akinek módja van hozzá, katonai egyenruhába a tiszték, egyházi öltözékben a papok, frakkosan a szászok, a horvátok. A rendjeleket sorra feltűzték, a kucsmákat megigazgatták s előre kikészítették a lakájok részére a borralalókat, s boldogok valának, ha az utca népe észre veszi őket és ha konstatálja, hogy a királyhoz mennek a hódolatot kifejezni kiváltságosan, mert oda se mehet ám mindenki. S e közben észre jutott-e valakinek, hogy az inséges ország népének verejtékéből összegyűjtött milliókból minő czélra építették a dunaparti országházában a ragyogó kupolacsarnokot. Miképen tervezték és

miért költöttek reá dusan aranyat és kincseket? Azért építették, úgy tervezték és azért áldoztak érte, mert az volt a hit, hogy itt fog megjelenni a király ünnepies alkalmakkor a nemzetének képviselői körében, mint a törvényhozás egyik faktora. És ime a királyi koronázás negyvenéves évfordulóján, amikor a nemzet óhajtja a megértést, amikor aggodalommal várakozik, a király nem jön ide, hanem palotájában várja, nem a hatalomban egyenlő törvényhozást, hanem az alattvalói meghódolást.

Mi történjék már most a diszes kupolacsarnokkal? Minő magyarázattal mutogassuk az idegeneknek? Bizony ez nem a mi dicsőségünk hajléka. Hanem talán fel lehetne használni az elődök emlékezetének az ébrentartására. Ide lehetne helyezni a Rákóczi kurucz-korszak emlékeit, a szabadságharcz erekléit, a Kossuth-zászlókat, a Gábor Áron ágyúit, a negyvennyolczas honvédek fegyvereit. Avagy ha ez nem tetszenék loyálisnak, meg lehetne tölteni a helyet a jelen korból való kiállítással, képekkel, amelyek a kívándorlók milliónyi tömegeit ábrázolják, amelyek a folytonosan növekedő inséget festik és képekkel a büszke ármádia csillogó felszereléséről, az ágyukról, amelyek nem a mieink, de minden javunkat elnyelik.

Kesernyés hangulatban gyűjti a közönség az ünnepnap morzsáit. Hogy Ferencz Ferdinánd trónörökös eljött a jubileumi istentiszteletre, de úgy jött, mintha miközöttünk teljesen idegen volna, egy egyszerű utas, egy turista, aki jól érzi magát a sportban, hogy a publikum közé elvegyülhet és nagy turát csinálhat egy napon, reggel érkezvén, czerimóniákban résztvevén, különös látványokat megzemlélvén és ebéd után tovább utazván. Idegen gyanánt volt a templomban is, a szent beszédet tartó biboros egri érseket, Samassa Józsefet talán meg sem értette és nem értette miért köszön a főpaprak és miért nyújt kezét az uralkodó, meg a rangban nálánál jóval alantabb álló József főherczeg, aki Magyarországra van kivezényelve.

De bizonyára érdekes látványnak ítélte. Hát hogyha tudta volna, hogy még van látni való egy kissé messzebb a főváros határában. A Mátyás király híres itczéjéről elnevezett Czinkotán, ahol a koronázási jubileum alkalmából azokat említették néhányan, akik hatvan-ketten tiltakoztak a kiegyezés ellen. Egy kicsiny társaság összegyűlt megemlékezni a régi függetlenségiekre, a hajthatatlanokra, a jósokra, akik megérezték, hogy a kiegyezés nem jelenti a biztos boldogulást. Megtekintette volna talán a trónörökös e különös helyet is, ahol bőven fogy a bor a czinkotai itczéből, mely Mátyás királyra is emlékeztet. Mosolygott volna. Mátyás-templomnak hívják a hajlékot, ahol jubilálnak és itt meg azt hajják, hogy nyögte Mátyás bus hadát Bécsnek büszke vára.

* * *

II. Sok baj egy csomóban.

A körösi püspök még megkísérli, hogy vajjon nem lehetne-e kiegyeztetni a horvátokat a magyar kormányval, meg a magyar képviselőház törvényalkotó kedvével. Patumtervekkel jár-kél minisztertől miniszterhez, hátha elejét lehetne venni a horvát obstrukciónak. De hogyan? Képzelteti-e valaki, hogy az eddigiek után a kormány még többet engedhessen, avagy a képviselőház a legkisebb további engedékenység is elláthassa szankcióival. A bajon már nem lehet segíteni. Ha a horvátok obstrukciót akarnak csinálni, hát csinálják, a magyar parlament a legmesszebb menő türelemre van berendezkedve, csak éppen egy kis példát mutatott, hogy a hazaárulót

azonban kidobja kebeléből s ezen már nem segít, hogy a király szájába adják a mondást: „Ugy látszik, a parlamentben az erős kezű Somogyi Aladár dirigál.“ Van idő rá, hogy a horvátok obstrukcióját kibírják, még hosszú a nyár és nincs, mit a parlament foglalkoztatására előterjesszenek. A képviselők talán itt fognak ülni, egész nyáron, turnusokba osztva, hogy a gazdák mégis hazanézhessenek. (Az aratási munkát különben megkevesbiti a veszedelmes időjárás s a birtokosoknak csak arra legyen gondjuk, hogy a felémelt munkabérekre valót valahonnan előteremtsek és új adósságokat csinálhassanak.)

A nemzetiségi bajok is meggyűlnek. Ezt a június hetedikétől ők jól rendezték. Egymást érik az értekezletek, következnek a gyűlések és appellálások. Hogy behozzák-e megint Vajdát, mindnyájan szolidaritást vállaljanak-e vele, a többi nemzetiségi szövetkezőknek-e az oláhokkal, elégtételt szerezzenek, avagy magyarázatokkal tisztázzák a helyzetet, ne menjenek-e el a nemzetközi szocialistákhoz is, talán a királyhoz is, ne appelláljanak-e a külföldhöz. Próbálhatnák mindent. Sőt Vajda bejelentheti az esetet a mentelmi bizottságnál, senkisé megfogja elfagadni, amit cselekedett s a Ház hozhat megfelelő határozatot. Azonban mindenki tisztában lehet vele, bármennyire aggódik is a parlamenti tárgyalások rendje miatt, hogy olyan határozat nincs a patikában, melylyel a képviselőházban rehabilitálni lehessen azt, akire a hazaárulást mondták ki. Sokkal nagyobb bajokat is kihevertünk már s ezért magáért nincs ok az elkeseredésre. Csak tuzások ne lennének. Mi magunknak nem lenne szükségünk rá, hogy Vajda Sándorból és esetéből világra szóló nevezetességet csináljunk. Hányas számú kocsin jár és hol lakik? Az ördög törődik vele. Se hogy mit reggelizik, mit ebédel. Ő bizonyára bevégezte a magyar parlamentben pályáját, akármilyen történések is ezután. A közéletben és társadalmi életben sokakat végeztek ki igazságtalanul, maga az újabb irányzat részben kivégzésekre van berendezkedve, de azt senki sem mondhatja, hogy a Vajda Sándor elhallgattatása igazságtalanul iőrtént. S ezzel vége. A továbbiakban csak azokról lehet szó, akik vele közösséget nem vállalnak, tárgyalni másokkal nem lehet, mint olyanokkal, akik a magyar államiság jogait és a nemzet érzületét tiszteltetben tartják és meg nem sértik.

* * *

III. Békés fejlődés.

A képviselőház hétfőn folytatja tanácskozásait, vagyis mint a király mondotta a képviselőház hivatásáról, hogy a nemzet a képviselőház „áldásos munkássága mellett a békés fejlődés útján tovább haladva“, a fokozatos felvirágzás elébe mehessen.

S íme ebből megint csak paródia készülhet. Avagy mi lehet az a fokozatos felvirágzás, a békés fejlődés útján, amit a képviselőház munkásságával megszerezhet? A cselédtörvény vagy a mértékhitelítés szabályozása, avagy a marokói egyezmény a sáska-irtásról. A régi mamebukvilágot Tisza Kálmán megnyugtathatta úgy, hogy referálhatta az uralkodónak:

— Felsőleges uram, a nemzet elégedett. Már egyéb kívánsága nincs, mint az — olcsó marhasó.

Ez a békés fejlődés útja, hogy egyéb kívánság ne legyen, mint az olcsó marhasó. Ha úgy el tudják altatni a közlekiismeretet és elhallgattatni az elégtelenséget, mint a mikor a nemzeti érdekek feláldozása kormányzati erény és kitüntetések szerző érdem volt, ak-

kor a mostani állapotokat nézhetik a felvirágzás útjának.

Am a képviselőház gátoltatik abban, hogy oly javaslatokat tárgyaljon, a melyekkel a jövőre biztos alapokat szerezhesen és nincs mód rá, hogy az ország akár erkölcsi, akár anyagi helyzetének javításáról gondoskodhassék.

Békés fejlődésről éppen nem lehet szó ha minden a régiben marad. Amint azonban most látjuk, a legkisebb jó szándék sem mutatkezik, hogy a nemzet javára üdvös változtatásokról lehessen gondoskodni.

Ha megbirkózik is a képviselőház a horvátokkal és oláhokkal, nehezebben birkózik meg ama hatalommal, mely azt parancsolja, hogy a magyar nemzetnek ne legyen más kívánsága, mint — az olcsó marhasó.

Kuruczáldomás Czinkotán.

Budapest, június 8.

Ma negyvenesztendővel ezelőtt lázban állott az ország. Budavárban nagy ünnepek közepe tettek föl Szent-István koronáját Ferencz József fejére. Zászlóerdőben uszott a főváros. Egy nemzeti ünnep extázisában — jobb jövőt remélve — egyszerre feledve lőn minden keserű tapasztalás. Csak hét ember nem ünnepelt. Ez a hét ember — Madarász apóval egyetemben — az akkori függetlenségi párt volt a maga teljességében és hiánytalan összességében. Ők nem érezték a lelkes lázt. Őket bántotta a zajongó, ünneplő főváros, mert úgy vélték, hogy ennek a fővárosnak nincsen miért ünnepelnie. A hét Petur bán neve érdemes a megemlékezésre, mert ők voltak azok, akik megalapították a szélsőbalt. Ezek voltak: *Madarász József, Vályi János, László Imre, Vidass János, Csanádi Sándor, Patay István és Kállay Ödön.*

Ennek a hét kuruczának a példáját követte ma tizenhat utód, élükön az öreg Madarász apóval, aki már az első demonstrációban is részt vett.

Tegnap a képviselőházban ívet köröztek a czinkota kirándulók. Az ívet többen alá is írták. *Ugron Gábor* igyekezett lebeszélni őket, hogy nincsen semmi célja és értelme az ilyen tüntetésnek. Erre azt felelték, hogy máskor, mikor a képviselőház ülészik, nincs alkalmuk a czinkotai kirándulásra.

Ma délelőtt azután a czinkotai helyiérdekű vasúttal Czinkotára érkeztek a „Nagy itezéhez“ címzett vendéglőbe: *Uray Imre, Szappanos István, Nagy György, Hódy Gyula, Molnár Jenő, Luby Géza, Buza Barna, Hertman Ferencz, Eitner Zsigmond, Markos Gyula és Nemes Bertalan* országgyűlési képviselők. Később követte őket *Lenygel Zoltán*. Kocsin jöttek el *Hentaller Lajos* és *Horváth Gyula*. Automobilon jöttek idősebb és ifjabb *Madarász József*.

Az ebéden elsőnek *Uray Imre* szólalt fel, aki azt kívánta, hogy még *Madarász József* életében, aki ma negyven éve is itt volt Czinkotán, érje el ez az ország teljes függetlenségét.

Utána felszóltak: *Madarász József, Szappanos István, Molnár Jenő, Hentaller Lajos* és mások. Az összejövetelt *Madarász József* köszöntője zárta be. Az ebédnél cigány játszott s a társaságot lefényképezték.

A vendéglő kerti helyiségében nagyobb számú fővárosi függetlenségi polgár gyűlt össze, akik lelkesen ünnepelték a tüntető képviselőket.

Ily szórakozás folyt Czinkotán azalatt, amíg Budapesten a koronázás negyvenéves jubileuma tartott. Azaz, hogy... Ha csak azért vonult a tizenhat kurucz — elődjei példájára — Czinkotára, hogy a hangos ünneplés lármája ne bántsa őket, felesleges volt olyan messze fáradozniok. A hétköznapi dolgai után futkosó lobogólan fővárosban már a koronázási Mátyás-templomtól ötven lépésnyire se látták volna nyomát ünnepi láznak, jubiláló izgalomnak...

A „belátásos iskola“ alapítója.

Budapest, június 8.

Ma egy hete az *Egyetértésben* bőven foglalkoztam a „belátásos iskola“ szerzőjével, kit egy kongresszusra készülő bizottság tagjává tettek s vele tanácsot ülni készültek Magyarország kulturális szükségleteinek dolgában.

Vele való foglalkozásomnak célja az volt, hogy a bizottságot figyelmeztessem, hogy a „belátásos iskola“ alapítója Magyarországon elvesztette abbéli jogát, hogy véleményét közügyekben kikérhessék s arra építhessenek. Mindezt: „A jog keletkezéséről és fejlődéséről“ írt művéből vett idézetekkel bizonyítottam, melyet — ismétlés kikerülése végett — ma is tisztelettel ajánlok azon érdeklődők figyelmébe, kiknek állásfoglalására kulturális ügyekben számítani szoktunk.

A héten pedig közbejött a budapesti tudományegyetem jogi karának dékánválasztása, melyen ismét a „belátásos iskola“ alapítójának neve bukkant elő, azzal a követeléssel, hogy a dékánválasztás sorrend szerint őt illetvén meg, tekintve a közhivatal erkölcsi és anyagi előnyeit, nem volna illő őt a dékánválasztástól elűzni.

Legkisebb gondom is nagyobb annál, hogy a dékánjelölt anyagi érdekeivel törődjek. Ennél jobban érdekel az a körülmény, hogy a magyar jogtudomány tüzhelye évről-évre a falusi bíróság módjára adminisztrálódik. Legjobban mégis az ütött szöveget fejembe, hogy a budapesti tudományegyetem jogi karában van tiz tanár, aki most másodízben készül kompromittálni a kart s vele az egyetemet.

Első ízben kompromittálták akkor, mikor a „belátásos iskola“ alapítóját egyetemi katedrára ajánlották; másodízben kompromittálták most, mikor a jogi kar tiz tagjának szavazatával elnökké választanák. E kettős kompromittálásnak tudniillik csak az a magyarázata lehet, hogy sem az ajánlaskor, sem a dékánválasztáskor nem olvasták meg a választók kivánt társuk fenn idézett munkáját, vagyis máig sincsenek tájékozva tudományos értéke felől. Mert ha azt kellene föltenni, hogy a jogi kar tanárai olvasták a „belátásos iskola“ alapítójának műveit s mégis hozzájárulnak szavazatukkal a szerzőjük iránt való elismerés kifejezéséhez, ez a — juristáknál nem éppen fölösleges — iudicium olyan elgyengülésére mutatna, mely fölmentené őket a felelősség alól, melytől őket fölmenteni egyelőre nincs szándékomban.

Homlokegyenest ellentétben ugyanis üvöltő farkasaival s azzal a visszhanggal, melyet a sajtó egy részében ezek az üvöltések keltenek, mintha tudniillik „kétséget sem szenvedne, hogy egyetemünk katedráin nem sok olyan európai hírű tudós ülne, mint ő“, a belátásos iskola alapítója, minden kétséget kizárólag be lehet bizonyítani, hogy tudása értéktelen, tanítása pedig becstelen s épen emiatt mindent el kell követni, hogy az iskola mentől előbb megszabaduljon ettől a nem tudom honnan szakadt embertől. Am menjen a Társadalomtudományi Társaságba, vagy a Szabadgondolkodók társaságába, vagy a választói jog Ligájába, de mentse meg az iskolát, az igaz egyetlen intézményét léhaságaitól.

1906. jan. 28-án, tehát a darabontok fénykorában mutattam ki a „belátásos iskola“ szerepét, abban az elnöki beszédben, melylyel a Filozófiai Társaság tavalyi közgyűlését megnyitottam. Czáfalatot nem kaptam. Én pedig a „belátásos iskola“ további dolgával csak akkor törődtem, ha észre vettem, hogy az iskola alapítója keresi a mentőket, illetőleg a tájékozatlan mentők önként ajánlkozna nem ugyan a rehabilitálásra, ami munkával jár, hanem arra, hogy ha már van, mozogjon is az alapító. Minden ilyen esetben — amennyiben szemembe tűnt — ráütöttem a légyecsapóval. Ezt tettem ma egyhete. Ugyanazt végzem most is.

Ezuttal juristákkal van dolgom, kiknek alkalmat kívánok adni, hogy hosszabb utánjárás nélkül ismerkedjenek meg a „belátásos iskola“ alapítójának a jogról adott tudományos meghatározásával. Ez így hangzik: „A jog abban áll, hogy emberek másokat oly viseletre kényszerítenek, a mely a kényszerítőknek érdekében van. Vagy a jogot nem a valóságban, hanem a jog leírását meghatározva: a jog oly szabályok foglalata, a melyek szerint emberek

másokat oly viseletre kényszerítenek, a mely a kényszerítőknél érdekében van., (A jog keletkezéséről 239. old.)

Az itt olvasható, idézőjel közé állított két mondatot a szerző azzal különbözteti meg, hogy az első mondat a jogot *valóságban* határozza meg, a másik pedig *leírásában*. Erdemileg a két mondat azonban teljesen megegyezik, s mindegyik ezt a három momentumot foglalja magában: kényszerítő emberek; kényszerített embereket; végül az előbbieket érdekét s az utóbbiakat viseletét.

Erdemes egy pillanatra megállni az utolsó szónál, annak bizonyosságául, hogy az iskola alapítója nem tud magyarul s meghatározása e miatt nyitva tartja az utat a félreértésre. A „viselet” szóval a magyar: ruha viseletét köti össze. Mondható volna ekként, valamint mondták is a Bach-korszakban, hogy a magyarok viseletét a bécsi kormány megrendszabályozta, eltiltotta nevezetesen a trikolor viseletét, a Kossuth-kalapot, sőt azt is megszabta, hogy a kalap szalagja hány ujnyi hosszú lehet stb. E szerint a Bach-korszak joga abban állt, hogy a bécsi „emberek” „másokat” (a magyarokat) oly viseletre kényszerítették, mely nekik, a kényszerítőknél érdekében állt.

Ha az iskola-alapító magyarul tudna, vagy egyáltalán törődne a magyar stílussal, abban az esetben a viselettől megkülönböztetné a „magaviseletet” illetőleg a „viselkedést”. De mert nem teszi, az „emberek” sohasem tudják, hogy mit akar voltaképp mondani.

Második megjegyzésem a fenti meghatározásra az, hogy az „emberek” alanyul beállítása tért nyit arra, hogy tetszésünk szerint gondoljunk számukra, csoportjukra, karakterükre. Teljes joggal mondhatnók az iskola alapító szerint azt, hogy: a jog abban áll, hogy Rózsa Sándor és bandája saját érdekekben másokat bizonyos viselkedésre kényszerítenek, holott Rózsa Sándorék kényszere jogot épen nem stánuál, ami abból is kitünik, hogy mihelvél sikerül hatalmuk alól menekülve a közhatalmat igénybe venni, ők lesznek a kényszerítettek, vagyis az iskolaalapító meghatározása rögtön főtágast áll.

Közhatalomról, netán államról szó sincs a belátásos iskola alapítójának a jogról adott definíciójában, holott éppen az tenné a fogalom lényegét, hogy valamennyiünk cselekvésének mértékét az összeség érdeke szabja meg, mely felfogás nyomán egyenesen el lehetne jutni a suffrage universel-re, napjaink legemlegettebb jogi követelményére.

Hogy ide a logika szabályaival jusson el, az „eszmét” kellett volna üdvözölni a „belátásos iskola” szerzőjének s nem lett volna szabad az államot közönséges „egyesületnek” tartani, olyannak, amilyen „a kereskedelmi társaság, vagy a művelődési, vagy szórakozási egyesület intézménye (243-ik oldal). Szigorúan és Nápolyban ismerik a „belátásos iskola” alapítójának jogrendjét a camorra és maffia bűnszövetségben. Ebbeli törekvését teljesen fedi az a tanítása, melyet az igaz és hasznos kongruenciájáról a következőkben adott. Az a feladat, mondja, hogy „oly gondolatok, meggyőződések terjedését előmozdítsuk, amelyek hasznosak, vagy ami evvel körülbelül egyet jelent, amelyek igazak és olyanok terjedését meggátolják, amelyek károsak, más szóval tévesek” (136. old.).

A jogról adott fenti meghatározás után meg sem bíránkozunk többé, hogy az igazat a haszonnal, a tévest a károssal „körülbelül” egy jelentőségűnek tartja. Ez a „körülbelül” szó látszik odamutatni, hogy a „belátásos iskola” alapítója olyan iskolába is alig járhatott, ahol a logikus meghatározások feddhetetlenségét követelték. Bizonyos azonban, hogy aminő jellemző ez a „körülbelül” meghatározás a belátásos iskolára, ép oly idegen attól, amit tudományos iskolának szokás nevezni. Mit szólna ugyanis hozzá, ha azt hallaná, hogy kétszer kettő „körülbelül” négy; vagy Pythagorás tételenek ilyen módosítását: a hipotenusa kvadrátuma „körülbelül” annyi, mint a két katétusz kvadrátuma együttvéve.

Ezek a sorok pedig nem azért íródtak, mintha ellensége volnának a paradoxonoknak. Dehogy. Csak hogy aki paradoxont ír, jól ügyeljen rá, hogy új tétele megvilágítsa a régi elméletek fogyatkozásait, esetleg tévedéseit. Ilyen

paradoxon-filozófus volt Nietzsche, ki az ezredéves erkölcsi szabályokat fejké tetejére állította. A jóról és a rosszról való fogalmakat, az uris és csordamorálról szóló ellentétet, az Übermensch dicsőségét mind tudtam élvezni előadásában. Hasznosak is ezek, ha egyébert nem, hát azért, hogy kiigazítja az ember felfogása hibáit s a paradoxon világával még jobban megerősödik meggyőződésében.

De hol van a „belátásos iskolában” a paradoxon refraktora? Van-e csak egy parányi elmésség elméleteiben? Sajnos, földönkuszó üresség, melyet sem stílus, sem logika nem tesz vonzóvá.

És ezt az iskolát ajánlgatják nekünk, mint tudományosat. Hogy nem szégyenli magát a jogi kar, hogy másodizben képes magát kompromittálni ilyen jogi tanításért. Egyetlen mentése: nem olvastuk! nem tudtuk! bírja rá őket, hogy ismerkedjenek meg előbb azzal, akit körükbe fogadnak. Akkor nem lesznek kénytelenek, falusi bírómódjára, arra sem, hogy ilyen embereket ültessenek délkáni székükbe.

Magával a „belátásos iskola” alapítójával pedig nem történnék semmi igazságtalanság, ha ma becsukódna előtte az egyetem kapuja. Arra oktatót ugyanis bennünket idézett munkája 138-ik oldalán: „Ha a nyilvánvalóan téves tanoknak ép úgy megengedjük a terjesztését, mint a nyilvánvalóan igazaknak, és pusztán a versenyre bizzuk a győzelmet, ez az erők oly pazarlása, amely semmivel sem igazolható, ha hatalmunkban van azok elnyomása, ezek kötelező terjesztése”.

Nyilvánvalóan téves a belátásos iskola alapítójának tanítása a jogról, az államról, az igazról. E szerint semmivel sem igazolható tanításuk, de annál igazolhatóbb elnyomásuk. Fiat applicatio!

Dr. Bokor László.

KÜLFÖLD.

Az osztrák képviselőház megnyitása. A Reichsrathot hétfőre, e hó 17-ére hívták egybe és a király 18-án, kedden, trónbeszéddel fogja megnyitni. A második vagy harmadik napon választják meg az elnököt. A német nemzetiségi szövetség Steinwendert szándékozik elnöké jelölni, akinek megválasztása, tekintettel arra, hogy a szövetségen kívül a többi német és szociáldemokrata képviselők is rá szavaznak, nagyon valószínű. A kormány már a képviselőház első ülésében novellát szándékozik a házszabályokhoz előterjeszteni, mely tekintettel a képviselők számának szaporodására, az alelnökök számát kettőről négyre emeli.

Roosevelt. A „Daily Telegraph”-nak egy new-yorki jelentése szerint egész Amerika azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy mi lesz Roosevelttel, ha ragaszkodik ahhoz az elhatározáshoz, hogy nem fogja magát többé jelöltetni az elnöki méltóságra. Az elnöksége 1908 év végén jár, le. Roosevelt oly eredményesen működött s oly energikus volt, hogy nehéz lesz a számára állást teremteni. Viszont arra sem gondol senki, hogy Roosevelt majd tétlen életet fog élni. Az amerikai alkotmány egyáltalán nem köti meg a volt elnökök kezét. A „Daily Telegraph” azt mondja, hogy Roosevelt ismét felépne elnökjelöltnek, ha erre a demokraták és republikánusok egyértelműen félkérnek. Egész Amerika érzi, hogy most nincs ember, aki úgy, mint Roosevelt, le tudná gyűrni a pénzügyi tróstk despotizmusát.

Anarchista tüntetés Svájcban. A svájci szövetségi bíróság, mint már megírtuk, elhatározta, hogy kiadja Oroszországnak a gyilkos Kilaszickit, akinek kiszabadítása érdekében megtámadták Zürichben a rendőrkaszárnyát, ez megmozgatta a lausannei anarchistákat. Junius első napján füzeteket osztogattak szét és felszólították a proletárokat, hogy jöjjenek tömegesen arra a gyűlésre, a melyen tiltakozni fognak a kiadás ellen. A gyűlés megtartását azonban nem engedte meg a rendőrség. A tüntetők mindamellétt összeverődtek és az utcán lármáztak. E miatt a lausannei újságok, sőt a hivatalos lap is, csodálkozását fejezte ki a rendőrség cnyhe eljárásán. A hivatalos lap például azt írja: A közönség csodálja, hogy a rendőrség egyetlenegy sem fogott el ama tüntetők közül, a kik vad lármával tiltakozni akartak a szövetségi bíróság egy

itélete és a svájci kormány ellen. Igen kedvező lett volna az alkalom arra, hogy megmutassák ezeknek a külföldieknek, hogy legalább is országunk törvényeit és igazságszolgáltatását tartásuk tiszteltben. Hogy milyen módon kormányozzuk mi az országunkat, ahhoz nekik semmi közük.

A spanyol költségvetés. A spanyol pénzügyminiszter a kamara mai ülésén felolvasta az állami költségvetés tervezetét. A bevételeket 1034,690,477 pezetaúra, a kiadásokat pedig 1011,138,066 pezetaúra teszik. Meg fogják szüntetni a második- és harmadosztályu hajóutasokra kivetett adót, valamint bizonyos szárazföldi uton továbbított áruk vámját. A budgetben 16 milliós tétel szerepel bevételként a 4 százalékos belföldi törlesztéses államkölcsönből. A költségvetés szerint lehetségessé válik a hadsereg létszámának leszállítása. A függő államadóságok az 1908. évi költségvetésben emelkednek, de csak a teljes összeg egy negyedrészére erejéig. A költségvetési előirányzat kincstári obligációk kibocsátást tervezi hadihajók építése céljából. A tengerészeti költségvetést felemelik, a hadügyi költségvetést pedig leszállítják.

A portugál alkotmányválság. A berlini portugál követségen azt állítják, hogy Portugáliában a legnagyobb rend és nyugalom van s hogy az ezzel ellenkező hírek koholtak. Ezzel szemben Lisszabomból azt jelentik, hogy a válság napról-napra komolyabb alakot ölt. Az összes városi tanácsosok tiltakoztak az alkotmány megsértése ellen. A hatóságok több gyűlést feloszlattak. A király anyja minden lehetőt elkövet, hogy az új rendszert megszüntesse s hogy fiát rábírija, hogy az önkény utjáról térjen le. Számos városból jelentik, hogy viharos népgyűléseket tartottak, amelyeken a király lemondását követelték.

Kongresszus az orosz terrorizmus ellen. Az orosz kereskedelem és ipar képviselőinek Moszkvában üléselő kongresszusa mai záróülésén határozati javaslatot fogadott el, amelyben ktfjezi a kongresszus azon véleményét, hogy a terroristák csak azért követhetnek el annyi merényletet, mert ezen büntetkekkel szemben nem nyilatkozik meg kellőképpen a közvélemény elítélő hangulata. A határozati javaslat kifejezi a kongresszus legmélyebb fölháborodását azon gyilkosságokkal és erőszakosságokkal szemben, amelyek történtek, még pedig céljukra való tekintet nélkül és mindazokhoz, akiknek a munkások érdeke szíven fekszik, azon felszólítással fordul, hogy minden igyekezettel világosítsák fel a népet a terroristák működésének áldatlan következményeiről, amelyekből csak az összes gyárak bezárása fog következni. Végül felszólítja a határozat az egyes iparágak képviselőit arra, hogy munkásaik és azok családjainak biztosítása által lépjenek fel egységesen a terroristák működésével szemben készüljenek el azonban arra, hogy ha ismét erőszakoskodások történnek, gyáraikat bezárják.

A japánok Amerikában. Egy washingtoni távirat szerint, ha el is fogadják az Egyesült-Államok Franciaország ajánlatát, hogy az Egyesült-Államok és Japán közötti konfliktust elsimítja, nem tekintik még valószínűnek, hogy az ajánlattal tényleg élni is fognak. Franciaország közbelépését azonban szívesen fogadják. A francia-japán egyezményt, amely szövetség jellegével bír, Washingtonban úgy tekintik, mintha teljesen kívül esnék az amerikai diplomácia hatáskörén. Amerika és Japán között legközelebb esetleg egy új bevándorlási szerződés lesz a diplomáciai összeköttetés tárgya. Diplomáciai szempontból a san-franciskói eset, melynél a néptömeg tetlegességeket követett el japán alattvalókkal szemben, el van intézve és a francia ajánlatot kedvező jelnek tekintik a két állam közötti szívélyes viszony fentartására.

A svéd királyi pár aranylakodalmá. Tegnapelőtt, mint már megírtuk, III. Oszkár svéd király és neje, Zsófia, nassaui hercegnő, aranylakodalmát ünnepelte. 1857 június 6-án keltek egybe Biebrichben s e házasságból öt fiu született. Oszkár király 1829 január 21-én született, 1840-ben mint hadapród a haditengerészetbe lépett s hadtörténetet és tengerészetet tanult. De a költészettel is foglalkozott s néhány csinos verset és drámát írt. 1872-ben követte bátyját a trónon. Uralkodása alatt Svédország minden tekintetben nagyon felvirágzott. Az állami bevételek 1872-ben 55 millió koronát tettek ki, ma 193 milliót, a kereskedelem 330 millióról 993 millióra emelkedett s 1872-ben a vasuti hálózat 1892 kilométer hosszú volt s ma 13,000 kilométer. II. Oszkár szerencsés uralkodó volt, mignem két évvel ezelőtt a svéd-norvég unió felbomlott s ez véget vetett uralkodói szerencséjének. Nagy kísértésben volt, hogy fegyveres erővel kényszerítse Norvégiát az unióra, de aztán látta, hogy nem bírna a norvégekkel s belenyugodott a változhatatlanba. Azóta béke van Svédországban s Norvégia is nyugodtan fejlődhetik.

AZ EGYETERTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

— a mai naptól kezdve —

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 708. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A koronázás jubileuma.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 8.

Soha még stilszerűbb jubileumi ünnepség nem volt, mint ez a mai.

Nagy urat ünnepeltek, s az ünnepség pompás volt, ragyogó, előkelő és — hideg. Olyan előkelő volt, hogy semmi köze se lett hozzá a nyomoru népnek; és olyan hüvösen pompázó, hogy a rendező uraknak fázósan borzongott meg a testük, a ragyogó diszruhák alatt. Se a gazdag prémekek, se az újszerű kegyelmes és méltóságos czimek nem melegítettek. Bizonyos emlékek szele fujdogált s a hüvös lehellet cibálgatta. lebbentgette a multak fátyolát és bevágott a Mátyás-templom csucsives, nagyszerű boltjai alá.

Kellemetlen, szomorú idő volt, s bizony, a kegyelmes és méltóságos urakon kívül nem törte magát senki az ünnepség után. Akinek nem volt muszáj ünnepelni, az szépen és bölcsen otthon maradt, nem ácsorgott odakint, az őszinek beillő, csepergős időben. És a város külseje is hétköznapi volt. Sehol lobogódisz, csak elvétve itt-ott akad egy-egy árva zászló, a hivatalos középületeken. A tömeg pedig, a látványosságra éhes, kíváncsi budapesti nép, nincsen sehol. Apró embercsoportok jelzik az ünnepi díszmenet felvonulásának útját és a Mátyás-templom környékén tarkállik egy kis elevenség.

A felvonulás.

Pedig a látnivaló igazán pompás, elsőrendű látványosság volt. Reggel kilencz órakor kezdődött meg a kocsi hosszú sorának szakadatlan áradása a budai várak felé. A hintókban ragyogó diszruhás urak és nagyszerű ékszerpompájú hölgyek ültek. A hivatalos Magyarországnak minden méltósága és személyisége ott rohogott el az Albrecht-ut hosszán és a káprázató látványosságnak alig-alig volt valami nézőközönsége, úgy, hogy szinte furcsán hatott az a hatalmas rendőri készültség, amit kirendeltek. A csendes vérű jó budaiak gyér sorai előtt szigorú kordont vontak s a hatalmas utfest egész szélességében szabadon volt tartva. Kilencz órától körülbelül háromnegyed tízig tartott a kocsi áradása s a Mátyás-templom főbejáratánál emelt baldachin alatt lassanként egy minden képzeletet felülmúló, ragyogóan díszes társaság verődött össze. Egymásután érkeztek a főrendek, katonai méltóságok, püspökök, képviselők, főrendek. Fél tíz óra táján érkezett meg a koronaőrök impozáns csapata. Széles, hatalmas emberek piros egyenruhájukban, csillogó alabárdjukkal lebilincselő hatást keltettek. Bevonultak a templomba és a hajó két oldalán állottak sorfalat. Utánuk fogaton érkezett báró *Fejérváry Géza*, a darabont-testőrség parancsnoka. Nyomon követte kocsiját *Wlassics Gyula*, a közigazgatási bíróság elnökének fogata. Ezután sorra érkeztek a kormány tagjai: gróf *Zichy Aladár*, a király személye körüli miniszter, *Kossuth Ferencz* kereskedelmi miniszter, gróf *Apponyi Albert* kultuszminiszter nejevel, *Wekerle Sándor* miniszterelnök, *Darányi Ignác* földmívelésügyi miniszter. Utóljára jött meg gróf *Andrássy Gyula* belügyminiszter, akít dr. *Boda Dezső* főkapitány fogadott tisztelegve. A belügyminiszter kezét fogott a főkapitánnyal, majd néhány szót váltva vele, megvárta a fogatát követő *Andrássy* grófok kocsiját. Az *Andrássy* grófi család egyszerre érkezett a templomba. Most zárt kocsi rohog a főbefáradó elé. Három negyvenyolczas honvéd száll ki belőle. A 48-as honvédegyesületek küldöttsége. A közönség megéjlenzi a nagy idők tanuit. *Justh Gyula* képviselőházi elnök vezetésével megérkezik ezután a Ház elnöksége képviselők

csoportjától kísérve. Közben automobil körtje hangzik fel. Néhány főrend jön gépkocsin. Megérkezik dr. *Samassa József* bibornok-érsek is és általános feltűnést kelt, hogy kocsija előtt két lovasrendőr vágat. Utána jönnek a főpapok. Majd *Ajtai K. Sándor*, az egyetem rektora hajtat a templomhoz. Utána viszik a rektori méltóság jelvényeit.

Háromnegyed tízre együtt volt már körülbelül mindenki, aki az ünnepségre hivatalos volt s a társaság a templom előtt beszélgetve várta az udvar érkezését.

Az udvar jön.

Pont tíz órakor megkondultak a Mátyás-templom harangjai s ugyanekkor jelezték az udvar érkezését is.

Az udvar hét hintón érkezett a templomba. Az első nyitott kétfogatu kocsiiban a király és *Ferencz Ferdinánd* trónörökös foglaltak helyet. A második kocsiiban *József főherceg* és *Augusztia főhercegnő*, a harmadikban *Klotild* és *Erzsébet Henriette főhercegnők* ültek. A király katonás tartással száll ki kocsijából, megvárja, míg a főhercegi család is kiszáll, ezután bevonul a templomba. A többi hintót a kíséret tagjai foglalják el. A negyedik kocsiiban *Paar* és *Bolfrass* főhadsegédek, az ötödikben *Driancourt* és *Rummerski* cseh szárnysegédek, a hatodikban *Szegedy Gina* urhölgy *Bahyány Béla* gróf kamarai előljáróval, a hetedikben gróf *Szirmay* udvarhölgy.

A király a templom előtt bevárta a hölgyek leszállását, aztán *Samassa* bibornok-érsek és az apostoli kettős keresztet vivő *Bogisich* püspök kíséretében a festői öltözötű magyar koronaőrök sorfala között a szentélybe vonult és az ott számára előkészített bibortrónon foglalt helyet; balján *Bogisich* püspök ült az apostoli kettős kereszttel.

A király bevonulásakor megszólaltak az orgona hatalmas hangjai és az énekkar, gyönyörű szabatosággal, a Királyhimnuszt interpretálta.

Az elhelyezkedés.

A templomban a fényes társaság a következőleg helyezkedett el: A király melletti imaszámolyon *Ferencz Ferdinánd* főherceg, *József* főherceg és *Augusztia* főhercegnő, mögöttük *Klotild* főhercegnő és leánya *Erzsébet* főhercegnő foglaltak helyet. A király és *Ferencz Ferdinánd* főherceg pompás magyar lovas egyenruhában, *József* főherceg mint egyszerű honvédhuszárezredes jelent meg, a főhercegnők pedig mesés, kincseket érő, drágakövekkel és gyöngyökkel díszített magyar öltözékekben.

A szentélynek ugyanezen oldalán voltak a kíséretiek: *Montenuovo* herceg első főudvarmester, báró *Aehrenthal* közös külügyminiszter, gróf *Czirák* Béla főudvarnagy, báró *Fejérváry Géza* a m. kir. darabonttestőrség kapitánya, gróf *Paar* Ede és báró *Bolfrass* főhadsegédek, gróf *Apponyi* Lajos magyarországi udvarnagy, *Spányik* Béla őrnagy, *Pongrácz* Arthur őrnagy és *Bronner* Károly őrnagy szárnysegédek, dr. *Kerzl* udvari tanácsos, vezértörzsorvos, *Daraváry* Géza udvari tanácsos, *Podhoránszky* és *Margutti* őrnagyok, báró *Rumerski* százados, szolgálatteltevő kamarás, gróf *Batthyány* Béla százados, szolgálatteltevő kamarás, *Szegedy* Gina és *Szirmay* Sarolta grófnő udvarhölgyek.

Az oratóriumról *József* főherceg gyermekei: *József* Ferencz főherceg, *Zsófia* főhercegnő és *László* főherceg nevelőik gróf *Takács-Tolvay* és *Mihalovics* főhadnagy társaságában gyönyörködtek a pompás látványban.

A kísérettel szemben foglaltak helyet a magyar kormány tagjai: dr. *Wekerle* Sándor miniszterelnök, *Kossuth* Ferencz, *Darányi* Ignác, gróf *Andrássy* Gyula, gróf *Apponyi* Albert, gróf *Zichy* Aladár, *Jekelfalussy* Lajos, *Josipovich* Géza és *Günther* Antal igazságügyminiszter, továbbá az országgyűlés két házában elnökei: gróf *Dessewffy* Aurél és *Justh* Gyula, *Schönaich* közös hadügyminiszter, báró *Burián* István közös pénzügyminiszter, *Plener* Ernő, a közös legfőbb számvevőszék elnöke, *Medákovich* Bogdán, a horvát országgyűlés elnöke, *Rakovszky* István, a m. kir. állami számvevőszék elnöke, *Überschall* Adolf, a

Kuria elnöke, *Wlassics* Gyula, a közigazgatási bíróság elnöke, *Fülepp* Kálmán főpolgármester és *Bárczy* István polgármester.

A templom hajója négy részre volt osztva. A szentélytől jobbra a hölgyek csoportja helyezkedett el.

Ott voltak: herceg *Esterházy* Miklósné, dr. *Wekerle* Sándorné, herceg *Esterházy* Antal Miklósné, gróf *Festetic* Taszilóné, gróf *Batthyány* Lajosné, gróf *Apponyi* Lajosné, gróf *Pallavicini* Edéné, gróf *Karátsonyi* Jenőné, gróf *Apponyi* Albertné, gróf *Czirák* Antalné, gróf *Hadik-Barkóczy* Endréné, özvegy *Kállay* Béliné, özvegy gróf *Andrássy* Aladarné, özvegy gróf *Teleki* Sándorné, *Szegedy* Györgyné, gróf *Mailáth* Györgyné, gróf *Erdődy* Imréné, báró *Révay* Gyuláné, gróf *Andrássy* Sándorné, báró *Gerliczy* Ferenczné, báró *Szentkereszty* Béláné, özvegy gróf *Széchenyi* Imréné, gróf *Károlyi* Istvánné, gróf *Károlyi* Lajosné, báró *Orczy* Andorné, gróf *Teleki* Tiborné, gróf *Nákó* Sándorné, báró *Dániel* Ernőné, gróf *Török* Józsefné, *Jekelfalussy* Lajosné, *Justh* Gyuláné, gróf *Wedel* Bothóné, *De Fontenayné*, *Bánó* Jenőné, *Captain* *Keyes* Rogerné, *Henckensné*, *Spas* *Constantinovichné*, báró *Piret* Gyuláné, gróf *Zichy* *Vladimírné*, *Sztankay* *Bélané*, gróf *Scherr-Thoss* *Bélané*, *Makray* *Anna* és *Makray* *Klára*.

A hölgyek csoportja mellett a konzul kar foglalt helyet; ott voltak: gróf *Wedel* *Bothó* német főkonzul, *Fontenay* *Lajos* vicomte francia főkonzul, *Lwow* *Sándor* orosz főkonzul, *Clarke* *Seymour* *Frigyas* angol főkonzul, *Chester* *Frank* *Dyer* amerikai főkonzul, *Loutfi* *bej* török főkonzul, *Derussi* *György* román főkonzul, *Petrovics* *Tivadár* szerb főkonzul, *Mattioli* *Pasqualini* olasz főkonzul, *Bánó* *Jenő* mexikói főkonzul, *Spas* *Constantinovich* bolgár ügyvivő, *Stralborn* *Vilmos* attasé, *Durazzo* *márki* olasz konzul.

Szemben baloldalt a zászlóurak és a főpap-ság csoportja foglalt helyet, névszerint a következők: idősb gróf *Zichy* *Nándor*, gróf *Széchenyi* *Gyula*, gróf *Festetic* *Tasziló*, gróf *Bánffy* *György*, gróf *Csekonics* *Endre*, herceg *Esterházy* *Alajos*, gróf *Apponyi* *Sándor*, gróf *Wenckheim* *Frigyas* országzászlósok, gróf *Pálffy* *István* poszonyi gróf, gróf *Széchenyi* *Béla* és báró *Wesselényi* *Miklós* koronaőrök, gróf *Nákó* *Sándor* fumei kormányzó, *Balás* *Lajos* püspök, *Bartók* *György* püspök, *Bogdanovics* *Lucián* püspök, *Brankovics* *György* patriarcha, *Csathó* *Ferencz* itélőtáblai elnök, gróf *Csáky* *Károly* püspök, gróf *Czirák* *Béla*, *Drohobeczky* *Gyula* püspök, herceg *Esterházy* *Miklós*, gróf *Esterházy* *Pál*, *Fehér* *Ipoly* főpát, *Ferencz* *József* püspök, *Firczak* *Gyula* püspök, *Fischer-Colbrie* *Agost* püspök, *Hosszu* *Vazul* dr. püspök, báró *Kemény* *Kálmán*, a főrendiház alelnöke, *Kohl* *Medárd* dr. püspök, *Leticz* *György* dr. püspök, *Metianu* *János* metropolita, *Mihályi* *Viktor* metropolita, *Náway* *Lajos*, a képviselőház alelnöke, *Papp* *I. János* püspök, herceg *Pálffy* *Miklós*, *Párvy* *Sándor* dr. püspök, *Radnay* *Farkas* dr. püspök, *Rakovszky* *István*, a képviselőház alelnöke, *Sévics* *Mitrofan* püspök, *Szabó* *János* püspök, gróf *Széchenyi* *Miklós* püspök, gróf *Széchenyi* *Sándor*, a főrendiház alelnöke, *Szell* *Kálmán*, *Takács* *Menyhért* dr. jászóvári prépost, *Vályi* *János* püspök, *Várossy* *Gyula* dr. érsek és *Zelenka* *Pál* püspök.

Mellettük foglalt helyet a tábornoki kar *Ziegler* *Alfréd* lovag altábornagy és *Bihar* *Ferencz* tábornagy vezetésével. *Uxküll-Ghyllenband* *Sándor* gróf hadtestparancsnok, vezénylő tábornok gyengélkedés miatt szabadságon lévén, az ünnepségen nem vehetett részt.

A főhajóban két részre szétosztva a következő titkos tanácsosok, kamarások, főrendiházi tagok, országgyűlést képviselő és miniszteriumi képviselők foglaltak helyet:

Főrendek: gróf *Almásy* *Dénes*, gróf *Apponyi* *Gyula*, gróf *Apponyi* *Henrik*, gróf *Apponyi* *Antal*, gróf *Batthyány* *Lajos*, gróf *Batthyány* *Tivadár*, *Beóthy* *Zsolt*, *Bernáth* *Géza*, gróf *Batthyány* *László*, gróf *Batthyány* *Iván*, gróf *Bolza* *Géza*, báró *Csávósy* *Gyula*, gróf *Czirák* *Antal*, *Chorin* *Ferencz*, gróf *Csekonics* *Sándor*, gróf *Czirák* *János*, gróf *Czirák* *László*, gróf *Degenfeld-Schomburg* *Imre*, gr. *Dessewffy* *Emil*, *Dokus* *Ernő*, gr. *Erdődy* *Sándor*, gr. *Erdődy* *Imre*, gr. *Erdődy* *Gyula*, gr. *Edelsheim-Gyulay* *Lipót*, gr. *Esterházy* *László*, gr. *Esterházy* *Béla*, *Elek* *Gusztáv*, br. *Forster* *Gyula*, gr. *Forgách* *Károly*, br. *Harkányi* *Frigyas*, *Hertelendy* *Ferencz*, gr. *Hadik-Barkóczy* *Endre*, gr. *Hoyos* *Miksa*, id. *Hettyey* *Gyula*, gr. *Jankovich* *Aladár*, *Ivánka* *Oszkár*, *Justh* *Béla*, *Justh* *József*, gr. *Khuen-Héderváry* *Károly*, gr. *Karátsonyi* *Jenő*, gr. *Keglevich* *Gyula*, gr. *Keglevich* *Gábor*, dr. *Korányi* *Frigyas*, *Kun* *Bertalan*, herceg *Khevenhüller-Metsch* *Antal*, *Keczer* *Miklós*, gróf *Khuen-Héderváry* *Sándor*, gróf *Karátsonyi* *Aladár*, *Lánczy* *Leó*, *Laszkáry* *Gyula*, dr. *Müller* *Kálmán*, gróf *Majláth* *György*, *Mikó* *Bálint*, *Miklós* *Ödön*, gróf *Nyáry* *Kálmán*, gróf *Nyáry* *Jenő*, báró *Nopcsa* *Elek*, *Ormódy* *Vilmos*, *Ováry* *Lipót* országos főlevéltáros, gróf *Pálffy* *Béla*, gróf *Pálffy* *József*, báró

Piret József, báró Radvánszky Géza, Rakovszky Antal, gróf Serényi N. János, báró Sennyey Pál, gróf Somssich Adolf, Semssy László, Sárközy Aurél, gróf Széchenyi Géza, gróf Szapáry István, báró Szentkereszthy Béla, báró Szentkereszthy László, dr. Than Károly, gróf Teleki József, Török Ferencz, báró Vécsey Miklós, gróf Vigyázó Ferencz, gróf Wimpfen Szigfrid, gróf Wenckheim István, gróf Zichy Géza, gróf Zichy János, gróf Zichy Vladimír és babarcsi Schwarzer Ottó.

Képviselők: Leszkay Gyula háznagy, Adamovich István, Baross János, Bérczay Sándor, gróf Benyovszky Sándor, Bernát István, Bottlik István, Burdia Szilárd, Csernoch János, Csitáry Béla, Dániel Pál, gróf Erdődy Gyula, Ernst Sándor, Farkas József, Fodor Kálmán, Földes Béla, Gáspár János, Giesswein Sándor, Goldis László, Grätz Gusztáv, gróf Hadik Sándor, Holló Lajos, Halász Lajos, Heinrich Antal, Hódy Gyula, Horthy Béla, Irsay József, Justh János, Keller István, Koppony Vilmos, Kovács Ernő, Kubik Gyula, László Mihály, Lázár Pál, Laehne Hugó, Mailáth Géza, gróf Majthényi Ádám, Markos Gyula, Moskovitz Iván, Muzsa Gyula, Nagy Dezső, Nagy Ferencz, Nehrebeszky György, Nyáry Béla, Nyegre László, őrgrof Pallavicini György, Péchy Zsigmond, Pescha Miklós, Petrogalli Oszkár, Pogány Lajos, Pozsgay Miklós, Rakovszky Béla, báró Révay Simon, báró Rudnyánszky Sándor, Samassa János, Ság Manó, Simkó József, Simonyi-Semadam Sándor, Somogyi Aladár, gróf Somssich Tihamér, Szatmári Mór, Szentiványi Gábor, Szereday Aladár, Szilassy Zoltán, Szmracsányi György, Szontagh Andor, Tólos István, gróf Teleki Pál, Teszelszky József, gróf Thorotzkav Miklós, Trauschenfels Emil, Uhlig Leo, Urmánczy Nándor, gróf Uchritz-Anadé Emil, Várnay Imre, Wildfeuer Károly, Visontai Soma és ifjabb Wekerle Sándor.

Különböző méltóságok: Márffy Albin, gróf Hadik János, Popovics Sándor, Déry Zoltán, Kucez Odön, Szerényi József, Szalay Péter, Mezőssy Béla, Tóth János, Molnár Viktor, Meskó László, Imling Konrád, Török Gusztáv, Bolgár Ferencz, Balogh Vilmos, Vértessy Géza, Bezerédj Viktor államtitkár, K. Máv, elnökgazdátja, báró Gromon Dezső, báró Bohus Zsigmond, gróf Török József, báró Roszner Ervin, Matkovics Sándor, őrgrof Pallavicini Ede, Latkóczy Imre, Zsilinszky Mihály, Bihar Ferencz, Láng Lajos, báró Dániel Ernő, Klobucsar Vilmos, Széll Ignác, Perczel Dezső, Plósz Sándor, Berczelly Jenő, gróf Zselénszky Róbert titkos tanácsosok, Hanskár Sándor tábornok hadbíró, Lukács László, báró Jósika Samu, báró Podmaniczky Géza valóságos belső titkos tanácsosok, gróf Esterházy Pál külügyminisztériumi osztályfőnök, Nikolics Vladimír, Rojc Milán és dr. Badaj Sándor osztályfőnökök, Gulner Gyula főispán, Fazekas Ágost alispán, Szalay László főispán, Libits Adolf és Nagy József udvari tanácsosok, Rákosi Jenő, báró Révay Gyula, báró Orczy Andor, gróf Andrássy Sándor, gróf Apponyi Géza, gróf Teleki Géza, gróf Teleki Tibor, gróf Sztáray Sándor, gróf Dégenfeld Lajos, gróf Széchenyi Andor Pál, gróf Wickenburg Márk, báró Gerliczy Ferencz, báró Feilitzsch Berthold, báró Wodianer Albert, gróf Török Ferencz, Szentiványi Zoltán, Szegedy György, Riesner Kázmér, Captain Keyes Roger, Bartakovich Árpád, K. Liptay Béla, Szalay László min. tanácsos, dr. Kuh Pál Róbert kormánytanácsos, báró Forsier Gyula követségi titkár, Dárday Sándor, a számvevőszék alelnöke, Székely Ferencz koronaügyész, dr. Szivák Imre, a Budapesti Ügyvédi Kamara elnöke, Rupp Zsigmond, a Budapesti Közjegyzői Kamara elnöke, Wetzel Gyula, a Szabadalmi Tanács elnöke, Brám Miksa lovag, a Déli Vasút vezérigazgatója, Ráth Péter, a kassa-oderbergi vasút vezérigazgatója, Hauszmann Alajos, Hosvay Lajos, K. Jónás Odön udvari tanácsosok, Boda Dezső főkapitány.

Küldöttségek: A budapesti kir. magyar tudományegyletem részéről: K. Ajtay Sándor rektor, Demkó György prorektor, Kmetv Károly, Lenhossék Mihály és Hegedüs István dékánok, dr. Hutyra Ferencz, az állatorosi főiskola rektora, Tóssy Béla és Kürschák József műegyetemi tanárok, a kolozsvári Ferencz József-egyetem részéről Moldovány Gergely rektor, Szabó Dénes prorektor, Kossuthány Ignác, Riegler Gusztáv, Szádeczky Lajos és Slezinger Lajos dékánok, dr. Gerlóczy Zsigmond főorvos, Barkassy Géza, Pongrácz Jenő, Debreczeni Miklós, Zelenka Lajos stb. A székesfehérvári Vaszilievics János, Rózsavölgyi Gyula alpolgármester, Kun Gyula, gróf Festetics Géza, Piperkovics Bátor, Almády Géza, Vosits Károly, Bódy Tivadar, Rényi Dezső, Melly Béla, Viola Imre tanácsosok, Melha Kálmán főügyész, Toldy László főlevéltárnok, Heuffel Adolf középítési igazgató, dr. Thirring Gusztáv, a statisztikai hivatal igazgatója, Magyarévits Mladen főorvos, Márkus Imre I. kerületi előljáró. A fővárosi bizottsági tagok sorából: Aczay Antal, Adler

Zsigmond, Apaticzky Sándor, Biró Henrik, Botzenhardt János, Fischer Emil, maróthi Fürst László, Földes Árpád, Gamauf Gyula, Gelléri Mór, Goldberger Leó, Goldmann József, Glück Frigyes, Halász Manó, Hegedüs János, Hainiss Géza, Kanter Károly, Kovács Aladár, Krausz Izidor, Nagy Andor, Neumann Ármán, Schwarcz Ármán, Thék Endre, Tolnay Lajos és Ullmann Gyula. A földmivélsügyi minisztérium részéről: Rakovszky György, Horváth Sándor és gróf Szapáry Péter min. tanácsosok, Deinger Imre udv. tanácsos, jészagigazgató, Bolla Mihály osztálytanácsos, báró Podmaniczky Gyula, min. titkár, Radisich István min. titkár, Lossonczy Géza min. fogalmazó, Haán Albin és Moldoványi Sándor segédfogalmazók, báró Györfy Samu borászati felügyelő. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium részéről: K. Lippich Elek min. osztálytanácsos és Körössy Henrik tanfelügyelő. A belügyminisztérium részéről Horváth Emil, Némethy Károly és Rakovszky Endre min. tanácsosok, Jalsoviczky Sándor, Ghyczy Jenő, Kőszeghy Sándor és Czajlik Alajos osztálytanácsosok, báró Lévy Lajos kivándorlási biztos, Soltész István, Reiszig Ede, Ottlik Géza és Diószeghy János segédtitkárok, Kende Péter és Uray István segédfogalmazók, Szlezeczy István honvédszárhadnagy-számellenőr. A pénzügyminisztérium részéről: Perleberg Artur, Vörös Sándor, Borosnyay Oszkár, Szobovits Lajos és Lukács Sándor miniszteri tanácsosok, Lukács Béla és Huszár László miniszteri titkárok, Láng Mihály miniszteri fogalmazó. A kereskedelemügyi minisztérium részéről: Csöke Ferencz, Hoszpotzky Alajos, Ehrenhöfer Aladár és Stetina József min. tanácsosok, Bene Róbert és Henyey Vilmos posta- és táviratigazgatók, Szántó Albert, Emich Gusztáv és Hollán Sándor min. osztálytanácsosok, Linczbóth Ignác műszaki főtanácsos, Bayler István műszaki tanácsos, Szüts Andor és Sigmund Emil min. titkárok, Fejér Ottó posta- és táviratigazgatók, Moldoványi István kir. iparfelügyelő, Pétery Odön és Hallay Ferencz min. segédtitkárok, Samassa Aurél és Tormay Géza min. fogalmazók, Jármay Elemér min. segédfogalmazó; az államvasutak részéről: Marx János li. elnökgazgató, Szájbely Kálmán és Kotányi Zsigmond igazgatók, Csatary Frigyes igazgatóhelyettes és Barthos János ellenőr. Az igazságügyminisztérium részéről Riekl Gyula min. tanácsos, Kun Béla és Hegedüs Kálmán osztálytanácsosok, báró Lévy József és Balázs Béla min. titkárok, Berczelly Jenő és Tomcsányi Vilmos Pál fogalmazók, Sebess Dénes táblabíró. — A honvédelmi minisztérium részéről Panajott Sándor vezérőrnagy, Aberle Antal őrnagy, Vadász-Lejtényi Lóránt és Flandorfer Róbert tart. hadnagyok, Szelestey Károly csendőrezredes, Russwurm Károly, Barkóczy-Klopsch Béla, Sávoly János, Nikolich Radivoj, Frank Lajos, Schopf Kálmán és Mocsary István századosok, Nyisztor Sándor csendőrszázados, Kolényi Károly honvédhadbiztos, Zsifkovits Lajos honvédelezredes-hadbíró, Nagy Pál vezérkari testületbeli alezredes, Tarnóczy Tivadar honvédhadbiztos, Koreska Vilmos csendőrezredes, Körner Károly csendőrnagy, Gyapay Dénes és Zuna Venczel főhadnagyok, Zára Antal, Vojnits László és Pryborszky Antal honvédszám-tanácsosok, Szendrei János miniszteri osztálytanácsos és Rudloff Odön százados-hadbíró. A közgazgatási bíróság részéről Heil Fausztin, Benedek Sándor és Szinyei-Merse József. A Budapesti Kereskedelmi Részvénytársaság részéről maróthi Fürst Bertalan udv. tanácsos.

A tudom.

Az elhelyezkedés után megkezdődött a háladó istentisztelet, amelyet *Samassa* József bibornok, egri érsek pontifikált fényes egyházi segédlettel. Fél tizenegykor a biboros érsek belekezdett ünnepi beszédébe, amelyben a koronázás jelentőségét méltatta.

A beszéd így hangzott:

Felséges ur! Krisztusban szeretett testvéreim!

A legbensőbb hűség és hódolat érzeténél fogva az Ur házába siettünk, hogy szív- és lélekben egygyé olvadva, Felséges Királyunk és Urunk földi és örök boldogságára irányzott buzgó kívánságainkat a királyok királyának, s az uralkodók Urának szent színe előtt kitárjuk; hálát adva a nagyigalmu Istennek azon kegyelmeiért, melyeket Felséges Királyunkkal, és azon jótetteiért, melyeket általa velünk közlött.

Ma van ugyanis negyvenedik évfordulója annak, hogy a magyar nemzet Felségedet, mint megkoronázott királyt, fokozott lelkesedéssel és örömmeljes reményben üdvözölje.

Mert a magyar nemzet szent áhitattal tekint Szent István koronájára, mely a trón támasza, a nemzet szabadságának biztosítéka; mindkettőnek kijelölve kötelességeit, mindkettőnek biztosítva kölcsönös jogait.

Ma van negyven éve annak, hogy e szent helyen, az Ur ezen oltára előtt, az egyház az

akkor ténykedő főpap által ezen kegyeletes szavakkal fordult Felségedhez:

„Felséges Fejedelem! A királyi méltóságot nyered el ma, hogy kormányozd a reád bízott népeket; — bizonyára dicső állás ez az emberek között, de vesztélyel, fáradság- és aggodalommal teljes. Ha meggondolod, hogy minden hatalom Istentől jön, aki által uralkodnak a királyok, érzed kétségeinkivül, hogy neki számot kell adnod a népről, melyet reád bízott. Mindenekelőtt őrizd meg jámborságodat, tiszteld Istent, mint Uradat, teljes lélekből és tiszta szívvel. Szolgáltass mindenkinek rendületlen szilárdsággal igazságot, mely nélkül egy társadalom sem állhat fenn soká; jutalmazd a jókat, büntesd a gonoszokat. Védelmezd minden elnyomás ellen az özvegyeket, árvákat, szűkölközőket, gyöngéket. Légy kegyes, jó — amint királyi méltóságod megköveteli — mindazok iránt, kik hozzád közelednek. Önboldogságodat ne a hatalom büszke érzetébe, hanem csak a használhatós tevétségébe helyezd, hogy mindenki lássa, miszerint nem e földön, hanem az égen keresed jótetteid jutalmát.”

Az egyház emez anyai intelmei a keresztény fejedelmeknek törvényül szolgálhatnak.

Felséged negyvenéves uralkodása az egyház eme fenséges tanainak legmagasztosabb példája volt. Uralkodik fölöttünk, hogy mindnyájunk javát munkálja; uralkodik, hogy mindenkinek szolgáljon.

A Mindenható különös kegyelmében részesíté e nemzetet, midőn neki oly királyt adott, kinek nemes lelkében egyesült okosság, jóság, szilárdság és nagyság, melyet az igazság kormányoz és a szeréit korlátoz; aki a világ ügyeit az isteni tanítás világánál szemléli, s aki egészen népeé, mert egészen Istené.

Soha semmiféle hatalom nem mérkőzhetik méltóságban és tekintélyben azon hatalommal, amelynek első törvénye volt és lesz: szolgálni.

A keresztény önmegtagadason alapuló lelki nagyság elhomályosítja mindazon nagyságokat, melyeknek csak emberi tekintetek és szenvedélyek szolgálnak támaszul.

Oly uralkodónak, ki szilárdsággal és mégis igaz hűséggel megfelel nagy kötelemeinek, melyek az uralkodásból reá háramlanak, jutalma nem egyszerű hódolat, hanem alattvalóinak szívből fakadó szeretete egyszersmind.

Innen a magyar nemzet azon csodálatos hűsége törvényes uralkodója iránt, amely hűségben a hódolat mellett az igazi nyílt szeretet is fenséges helyet foglal el: — innen keletkezik a király és nemzet közt egység, mely mindkettőjük dicsősége és életeréje; mert erős a király és a nemzet, midőn érzésben és törekvésben egygyéolvadnak. Midőn a nemzet örvenedő emlékezéssel ünnepli felséges urunk koronázásának negyvenedik évfordulóját, e nagy jelentőségű határvonalnál önkéntelenül is a multak emlékébe mélyed lelke, aggodó várakozással fordul a jövő felé.

Ki láthat a jövőbe?

Jövünk a Gondviselés titka. Mert Isten az, ki az emberiség szakadatlan nagy mozgalmait, sorsa esélyeit bölcseségével intézi és az emberek szándéka nélkül is saját céljaira irányítja. Mindamellet bátorító vigasztalást merítünk azon történeti nagy igazságból, hogy minden állam fenmaradásának biztosítékai ugyanazok, melyekre megalakulásakor helyezkedett. — Isten kegyelme mellett hazánk további fennállásának, boldogulásának alapját és biztosítékait ugyanazon erőforrásokban és tényezőkben találja meg, melyekből élete fejlődése, virágzása kelt.

És ezek: vallásossága, hon- és szabadságszeretete, törhetetlen ragaszkodása a trónhoz, mely a nemzet minden rétegében őserővel él; melynek forrása azon meggyőződésből fakad, hogy az uralkodóház és a nemzet érdekét és sorsát, a király és haza iránti hűséget szétválasztani sohasem lehet.

Igaz ugyan: a történelem nem szorosan kimért, változatlan folyamatban halad; nagyok az eltérések, fordulatok, annyira, hogy még a valószínűtlenné bekvetkezése is valószínű; de rendszerint mégis hasonló okok hasonló eredményeket szülnék; s a jövő megítélésének nincs biztosabb mértéke, mint annak felismerése, hogy idők hosszú során át ugyanoly okokból az esetek legtöbbszörben mily eredmények származtak?

A nemzet a történelem ezen tanúsága mellett égre emelt tekintettel, nyugodtan nézhet a jövőbe; tudván, hogy fennállásának, nagyságának és méltóságának mértéke azon hűségtől függ, amelylyel megalakulása biztosítékaihoz ragaszkodik.

Midőn az Irás szerint Bethabee azon kéreccsel járult Dávid királyhoz, hogy fiát, Salamont nevezné utódjának, őt ekként üdvözli: Éljen a király mindörökké!

Mi, szemeink előtt tartva mindnyájunk haldóságát és rendeltetésünk örök voltát, ezen hódolatteljes üdvözléssel fordulunk Felsőgedhez: Eljen Királyunk népeinek hűségében és szeretetében minél hosszabb időközön át; éljen egykor Isten mennyei országában örök időnkig!

A beszéd után folytatódott a szent mise, amely fél 12 óráig tartott. Ekkor a király és királyi család tagjai felkeltek helyeikről. A zenekar és az énekkar a Hymnuszt adta elő, amelynek lélekemelő hangjai mellett a király a biboros-érsek és az egész papság kíséretében elhagyta a templomot. A bejárat előtt a biboros-érsek a király felé nyújtotta a szentelt vizhintőt. A király kezét szoritotta a biborossal, köszönetet mondott neki beszédéért és csodálkozását fejezte ki, hogy a biboros magas kora dacára nem fáradt el a hosszú szertartásban. Majd Klotild főhercegnő fejezte ki bámulatát a biboros szép beszédéért. A király azután süri ovációk közben a királyi várakba hajtattott.

Fogadás a várban.

A várba visszaérkezve, a király az ünnepi küldöttségek tisztelgését fogadta. Legelőször a főrendiház elnöke, gróf Desseffy Aurél üdvözölte a királyt, a következő beszéddel:

Császári és apostoli királyi felség, legkegyelmesebb urunk!

A magyar főrendiház részéről és megbízásából jelentünk meg felséged magas színe előtt, hogy ezen, a magyar nemzetre nézve oly jelentőségteljes emléknapon hódolatteljes tiszteletünket és ragaszkodásunkat kifejezhessük.

Negyven éve annak, hogy felséged érzelmeinek bölcs sugalmazását követve, alkotmányunkat visszaállította, a nemzet és király között azon szorosabb kapcsolatot megpecsételte, melynek áldásait élvezve, annak hatása alatt a nemzet szellemileg és anyagilag gyarapodhatott.

Fogadja ezen fenkölt tettéért felséged a főrendiház részéről mélyen érzett háláját és őszinte elismerését az alkalommal is különösen.

Szabadjon egyuttal kifejezést adnom azon nézetemnek, hogy a magyar nemzetnek Európa azon részén, ahová a Gondviselés helyezte, dinasztikus érzete minden kétségen felül áll és közismert: kifelé való gravitálást a magyar nemzet nem ismer; ragaszkodása a szent korona viselője és saját alkotmánya iránt határtalan, mivel már a két fogalom is egymást kiegészíti; azon összekötő láncszem, amely felségedet, mint a magyar nemzet igaz barátját, hozzánk fűzi, képezi a jövőbeni reményességünk egyik főalapkövé, minthogy a trón dicsősége és jövőbeni fénye, biztosága az ország üdvével és boldogulásával a legszorosabb kapcsolatban áll.

Az isteni gondviselés tartja meg felségedet népei boldogulására sok számos éveken át!

A király erre így felelt:

Örömmel fogadom a magyar főrendiház hódolattal koronázásom negyvenedik évfordulójakor. Szívesen emlékezem meg ez alkalommal azon támogatásról, amelyet a főrendiház szeretett Magyarországom és társországi népeinek boldogítására irányított törekvéseimben nekem nyújtott. Megelégedéssel tapasztaltam, hogy azon átalakulás, amelyen a főrendiház uralkodásom alatt átment, s amelynek folytán, az a nemzet kimagasló férfianak tágabb köréi foglalja magában, a főrendiházat hagyományos magas hivatásának betöltésére fokozottab mértékben képessé tette. Bizton számítva a főrendiháznak a trón és a haza érdekében való további áldást hozó tevékenységére, benső köszönetet mondok hódolattukért.

A képviselőház határozatából a Ház elnöksége: Justh Gyula elnök, Rakovszky István és Návay Lajos alelnök tisztelettel. A Ház elnökségére a főrendiház elnökségének fogadása után került a sor. Feltűnt, hogy Justh Gyula mentéjén briliáns tulipán díszlett. A király igeh kegyesen fogadta a Ház elnökségét és nagy figyelemmel hallgatta meg Justh Gyula üdvözlő szavait. Justh a következő beszédet intézte a királyhoz:

Császári és apostoli királyi felség!

Legkegyelmesebb urunk és királyunk!

A magyar országgyűlés képviselőháza nevében és megbízásából megjelentünk felséged előtt, hogy felséged megkoronázásának és az alkotmány helyreállításának 40-ik évfordulóján a képviselőház őszinte érzelmeit tolmácsoljuk és legmélyebb tiszteletének hódolatteljesen adjunk kifejezést.

Amidőn ezen megtisztelő megbízásunkban el-

járva, felségedet a magyar képviselőház nevében mély hódolattal üdvözljük, egyszersmind arra kérjük felségedet, tartsa meg felséged szíves jóindulatában a magyar nemzetet, amely törhetetlen hűséggel ragaszkodik koronás királyához és alkotmányos jogaihoz egyaránt. Forró óhajításunk: adjon az ég hatalmas ura felségednek erőt, egészséget és engedje az Isten, hogy király és nemzet mindenkor megértve egymást, trón és haza nagyságát és hatalmát, boldogságát zavartalan egyetértéssel mozdíthassák elő. Eljen a király!

A király a képviselőház elnökének beszédére a következőképpen válaszolt:

Örömteljes köszönettel fogadom a koronázásom negyvenedik évfordulója alkalmából kifejezett hódolattal, mint a magyar képviselőház királyhűsége és hazafias érzelmei újabb zálogát. Jölesik szívemnek e napon arra a fényes fejlődésre gondolnom, amelyet kedvelt Magyarországom és társországi a lefolyt negyven esztendő alatt felmutattak. Hón óhajtom és bizton reményelem, hogy szeretett magyar nemzetem a képviselőház áldásos munkássága mellett a békés fejlődés útján tovább haladva, fokozódó felvirágzásnak megy elébe, egyre növekvő fényt adva Szent István előtem és a nemzet előtt egyenlően szent koronájának. Fogadják ismételt köszönetemmel változatlan kegyelmem biztosítását.

A király ezután kezét fogott Justh Gyulával, Rakovszky Istvánnal és Návay Lajossal. Majd Justh Gyulához fordult:

— Ugye-e terhes a feladatuk? — kérdezte.

— Bizony terhes, felség, — válaszolt Justh — és nagy az elfoglaltság.

— No de azért, — jegyezte meg a király, — a képviselőház igazán sok munkát végzett.

A főváros a királynál.

A Ház elnökségének tisztelgése után a főváros küldöttségét fogadta a király, amelyet Fülepp Kálmán főpolgármester vezetett elje. A küldöttség tagjai voltak: dr. Bárczy István polgármester, Földváry Antal főjegyző, Neumann Ármán, Thék Endre és Glück Frigyes. A főpolgármester a következő beszédet intézte a királyhoz:

Császári és apostoli királyi felség, legkegyelmesebb urunk!

Felsőged magyar székvárosának június hó 5-én egyhangú lelkesedéssel hozott közgyűlési határozata folytán járulunk felséged legmagasabb színe elé, hogy felséged dicsőséges megkoronázásának negyvenedik évfordulója alkalmából ányujtsuk felségednek a főváros hódoló feliratát és kifejezzük felséged előtt a főváros polgársága nevében a felséged legmagasabb személye iránt táplált változatlan szeretet, ragaszkodás és törhetetlen alattvalói hűség szívből fakadó legbensőbb érzelmeit.

Ezeket a nagy érzésektől áthatva, igaz örömmel és hazafias lelkesedéssel ünnepli meg a főváros polgársága az egész nemzettel együtt ezt az emlékezetes nagyfontosságú történelmi eseményt, hálát adva az isteni gondviselésnek, hogy határtalan kegyelmével felségednek ezt az évfordulót szellemi és testi erejének teljes birtokában megérni engedte és hálát adva felségednek azért az atyai jóindulatáért és fejedelmi kegyességéért, amelylyel hosszú dicsőséges uralkodásának egész tartama alatt magyar székvárosa iránt mindenkor viseltetni méltóztattott.

Mély alázattal kérjük felségedet, hogy a főváros hódoló feliratát legkegyelmesebben elfogadni méltóztassék, a Mindenható pedig buzgó fohásszal arra kérjük, hogy áldásának teljességével kísérelje felségedet, oltalmazza és tartsa meg, hogy hű magyar nemzete javára és örömére még sokáig dicsőségesen viselhesse Magyarországot szent koronáját. Eljen a király!

Beszéde végén a főpolgármester ányujtotta ő felségének a főváros hódoló feliratát, melynek szövege a következő:

Kiváló fontosságú és kihatásában nagy történelmi esemény negyvenedik évfordulóját ünnepli ez évi június hó 8-án a magyar nemzet. Negyven éve annak, hogy felségedet a magyar nemzet Szent István koronájával Magyarországot apostoli királyává koronázta.

A koronázásnak nagy közjogi jelentősége van hazánkban, mert az alkotmányos uralkodás egyik alapfeltétele az, de fokozta a negyven év előtt lefolyt koronázás jelentőségét még az a körülmény is, hogy ünnepélyes szentesítése volt az a magyar király és a magyar nemzet között létrejött összehangnak és egyetértésnek.

Ezzel új korszak nyílt meg a magyar történelemben. Az isteni gondviselés nagy ke-

gyelme nyilvánult meg abban, hogy e korszakban felségedet ültette Magyarországot trónjára; mert felségednek a magyar nemzet iránt táplált atyai szeretete tette lehetővé azt, hogy leomolhatott a válaszfal, mely a király és a nemzet között fennállott és felségednek alkotmányos uralkodása segítette elő azt, hogy Magyarország békésen és zavartalanul fejlődhetett.

A felséged legmagasabb személye iránt táplált változatlan ragaszkodás és a törhetetlen alattvalói hűség érzelmeitől áthatva, hálás szívvel gondol ma vissza az egész nemzet és a nemzettel együtt Budapest székesfőváros közönsége azokra az áldásos eredményekre, melyek a király és a nemzet között helyreállott kölcsönös bizalomból fakadtak és megnyugvással tekint a jövő elé, hogy felségednek alkotmánytisztelése és a magyar nemzet iránt mindenkor tanusított atyai jósága lehetővé fogja tenni azt, hogy alkotmányos alapokon a fejlődés útján tovább haladhatassunk.

E nagyjelentőségű esemény negyvenedik évfordulója alkalmából a legbensőbb háláérzet ölti be szívünket az isteni gondviselés határtalan kegyelme iránt, melynek fogva felségednek ezt az évfordulót szellemi és testi erejének teljes birtokában megérni engedte és buzgó fohásszal kérjük a mindenható, hogy a magyar szent korona még soká ragyoghasson felséged felkent fején és hogy felséged még sokáig lehessen részese a magyar nemzet hódolatteljes szeretetének, szívből fakadó legbensőbb ragaszkodásának. Az Isten áldása kísérelje felségedet hazánk és nemzetünk érdekében kifejtett királyi tevékenységében, az Isten oltalmazza és tartsa meg sokáig felségedet országunk és nemzetünk javára!

Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottságának 1907. évi június hó 5-én és folytatva 7-én tartott közgyűléséből.

A király válasza Fülepp főpolgármester beszédére:

Hódolattal szíves köszönettel fogadom.

Uralkodásom legjobb örömei közé tartozott látni, mily rohamosan fejlődött koronázásom óta szeretett magyar székvárosom, mint gyarapodott gazdagságban és szépségben, első sorban polgárai állhatatos munkássága és közérdekű tevékenység folytán.

Biztosítva önöket, hogy a főváros további gyarapodását, gazdasági erősbödését, közművelődési és népjóléti intézményeinek fejlődését mindig szívből jövő érdekekkel fogom kísélni, kérem önöket, adják át a főváros összes lakosainak köszönetemet hódolattal nyilvánításáért.

A főváros küldöttsége elvonult, és ezzel vége is volt a délelőtti ünnepségeknek. Délután hat órakor udvari ebéd volt, amelyre azonban az udvar tagjain kívül csak a kíséret szorosan vett tagjai és néhány főméltóság volt hivatalos. Ő felségén kívül résztvevtek: József főherceg, Augustia főhercegnő, Klotild főhercegnő, Erzsébet Henriette főhercegnő, gróf Batthyány Béla százados szolgálattelvő kamarás, Szegedy Gina és Szirmay Sarolta grófnő udvarhölgyek, továbbá báró Aehrenthal közös külügyminiszter, gróf Eszterházy Pál külügyminisztériumi osztályfőnök, herceg Montenuovo első főudvarmester, gróf Paar és báró Bolfras hadsegédek, dr. Kerzl vezérőrzorvos, Daruváry udvari tanácsos, Spányik, Pongrácz és báró Braun szárnysegédek, Podhoránszky alezredes, Margutti őrnagy, Andrejka, Király és Röhrs testőrpáncsnokok, valamint az őrpáncsnok.

A színházak.

Operaház. A koronázási évforduló alkalmából ingyenelőadást rendezett ma a magyar kir. Opera igazgatósága. Színe került gr. Zichy Géza „Nemo” című, hatásos magyar történelmi dalműve. Ezt megelőzőleg pedig előadták Poldini Edének Jókai Mór szövegére írt új királyhymnusát. Mikor a függöny legelőször felgördült, festői látvány tárult a közönség elé. A színpad közepén, pálmáktól körülvéve állott a király mellszobra. A háttérben a budai királyi várak látszott. Elöl pedig, ragyogó, színes magyar díszruhában állott az Opera teljes énekes személyzete: középen az összes magánszereplők, két oldalt az énekkar. Szikla Adolf karmester jeladására azután felzendült az új királyhymnus. De mi azt hisszük, hogy az ép oly kevés fog átmenni a magyar nép vérebe, mint elődei. Szépen van kidolgozva a hymnus; az tagadhatatlan. De nagyon is nehézkes, nagyon is vallásos jellegű. Inkább egyházi ének ez, mint hazafias dal. Népszerű sohasem lesz. — „Nemo” a rendes szereposztással került színre. Csak Takáts nem vett részt az elő-

adásban, adta Rák... a szerepl... csak szép... énekével... dott fel... ség zajos... a főrekv... müködől... részesült... művész...

A V... igazgató... előadást... színre... nőket... a szerep... hymnus... gíg. Az... késleltet... tagja, kö... később... lyamán...

Hog... ról és p... maga az... kezökbe...

Cso... zegnő... káthól... zöld sel... csipkés... bársony... prémme... szült re... kével é... amelyen... amelyre... köcsagt... lülmulta... szeri s... derék-z... varva.

Kl... de Ly... körül... túllköté... pruszli... gélyev... betét... szintén... kőapr... főkött... valódi...

Er... virágok... alul v... csipkel... ből ar... és bet... készült... gélyev... gyöngy... csokor...

S... mauve... himzde... blache... ezüst... az in... ből;... mányr... mel... felgö... tyolial...

S... korab... szokn... himzde... zata D... Nagy... szeli... lyem... czob... és m... csalá... tokka...

gyarj... histó... szürk... és an... a g... ságot... Chin... szin... mod... a to... ezüs... müh...

adásban, — rosszullete miatt. Helyette *Szemere* adta Rákóczi és habár hirtelen kellett „beugrania“ a szerepbe, kintinben oldatta meg feladatát. Nemcsak szép, daliás Rákóczi volt, hanem művészi énekével és játékaival is teljesen meg tudott felelni szerepe követelményeinek. A közönség zajos tapsal és számos kihívással jutalmazta a főrekvő fiatal művészt, valamint a többi közreműködőket is. Főleg *Vasquezné* és *Krammer Teréz* részestül meleg ovációkban, amit a kiváló két művésznő teljes mértékben meg is érdemelt.

A *Városligeti Nyári Szinkörben* Feld Zsigmond igazgató, a koronázási jubileum alkalmából két előadást rendezett. Délután Berger Zsiga került színre ingyenes előadásban, míg este a Pest nőket játszották. Mind a két előadás előtt a szereplők élükön Feld igazgatóval elénekelték a himnuszot, melyet a közönség állva hallgatott végig. Az esti előadást egy sajnálatos eset sokáig késleltette. *Dobsa Margit*, a társulat szimpatikus tagja, közvetlen az előadás megkezdése előtt elájult, később magához tért ugyan, de az egész est folyamán csak nagy megerőltetéssel bírt játszani.

Toilettek.

Hogy némi képet szolgáltatassunk arról a fényről és pompáról, amelyet a főrangú hölgyek és maga az udvar az ünnepeken kifejtett, a következőkben adjuk néhány öltözék leírását:

Csodás szépségű és értékű volt Augusztia főhercegnő öltözéke. Ezüsttel gazdagon himzett, zöld brokátból állott a ruha, hatméteres uszályal; a derék zöld selyemből való ezüst zsinórzattal, amelyet ezüst csipkék gazdagon díszítenek; ugyancsak zöld bársony volt az ezüst zsinórzatu mente, czobolyprémmel díszítve; maga az ezüst csipkéből készült remekmű; fején zöld bársonyból, ezüst csipkével és kincseterő gyöngyökkel megrakott párta, amelyen gyönyörű smaragd diadém ragyogott és amelyről hosszú fátyol lógott le; a pártán büszke köcsagtoll. Ami pedig az egész öltözékét még felülmutta, az a két nyakék volt, az egyik egyszerű smaragdból, a másik briliánsból, míg a derék-zsinórzat valódi, nagy gyöngyökkel volt kivarva.

Klotild főhercegnő: Nehéz fekete Satin de Lyon alj, hosszú uszályal, alul köröskörül valódi brüsszeli csipkefodor, elől arany túllkötény, szélén széles aranyhímzéssel; a pruszlik fekete Satinból, aranyhímzéssel szegélyezve; az ingváll valódi csipkéből, a betét és a dudoros ujjak aranytüllből; a mente szintén fekete Satinból aranyhímzéssel, fekete rókaprémmel szegélyezve; a fejk fekete bársonyfőkötő briliánsokkal ékítve, hátul hosszan felőgő valódi csipkefátyol.

Erzsébet főhercegnő: Fehér alapon arany virágokkal beszövött brokát-alj hosszú uszályal, alul vastag aranyzsinórral beszegve; elől valódi csipkekötény; a pruszlik moirirozott aranyzövetből aranyzsinórozással díszítve; az ingváll, ujjak és betét valódi csipkéből; a mente aranybrokátból készült, arany zsinórdíszszel és hattuprémmel szegélyezve; a fej-ék aranyzövetből készült párta, gyöngyökkel díszítve, hátul aranyzalagból készült csokorral.

Szirmay Sarolta grófnő udvarhölgyé: Halvány mauve-színű Satin-alj, alul széles ezüst-blachhímzéssel, a kötény ezüstpettyes túllból, a szélén blache-hímzéssel; a pruszlik lilabársonyból készült, ezüst blache-hímzéssel és paszománnyal díszítve; az ingváll, a betét és az ujjak ezüstpettyes túllból; a mente lilabársonyból van ezüst paszománnyal és sujtással kivarva és fehér rókaprémmel szegélyezve; a fej-ék briliáns diadém, hátul felőgő hosszú, ezüst blache-sal himzett túllfátyollal.

Szegedy Gina udvarhölgy öltözéke Mátyás-korabeli rajzokkal beszött világoskék selyem brokát-szoknya; világoskék bársonyderék, valódi ezüst kézi himzés, zsinór, gomb, gyöngydisz; az egész hű utánzata Beatrix királyné egyik udvarhölgye portraité-jének Nagy Lajos-korabeli valódi ezüsttel himzett brüsszeli túllkötény és fátyol; pasztell-biborszín selyem-bársony mente, valódi ezüst zsinórozás és czoboly-szőrmedisz. Nagy Lajos-korabeli gombok és mentekötők; a párta kiváló szép, meés értékű családi diadém volt, igazgyöngyökkel és gyémántokkal díszítve.

Gróf *Balthány* Lajosné gyönyörű díszmagyarja, mely rendkívüli finom ízléssel és történelmi hűséggel volt összeállítva. A gyöngyszürke alapu, nehéz brokátkelemből készült és arany-virágokkal átszött hosszú uszályos ruha, a grófné festői alakjának fejedelmi méltóságot kölcsönzött; a toilette hosszú uszály valódi Chinchilla szőrmével szegett és vastag aranyzsinórzattal van díszítve. A mente teljesen eltér a modernizált díszmentétől és éppen ez kölcsönzi a toilette nagyszerű eredetiségét; ennek anyaga ezüstszerű selyembársony, de a gazdag aranyhímzésekkel annyira borított, hogy a pléjn

alig látszik meg; ujjai teljesen Zrinyi-korabeliek és oly hosszúak, hogy a ruha szélét majdnem érik és nyitottak. A toilette remekül egészíti ki a fehér, gazdag aranyhímzésű magyar kötény és a valódi köcsaggal díszített pompás kucsma.

Kitűnt még különösen gr. *Andrássy* Sándorné gobelinkék selyem-bársony ruhája, melynek alja és 4 méteres hosszú uszálya pazar fényű, magas arany-hímzéssel volt díszítve. Felemlítendő, hogy ez a himzés egy teljesen stilszerű, régi magyar kézimunka műreinke. A derék egészen aranykelméből való, melyre feltűnő szép rajzokban kékbársony motívumok és drága csipke van alkalmazva. A ruha hatását még emelte az értékes valódi csipkekötény és magyar fejdisz.

Károlyi Lajosné grófné meggyiszínú lyoni bársonyból készült ruhája is valóban impozáns volt, mely arany- és ezüst-hímzésű virág-guirlandjaival műhímzésfink tökéletességéről tesz tanúságot. A pruszlikot valódi gyöngykapcsok tartották össze. A fejdisz gazdagon volt gyémántokkal díszítve.

Pirei-Bihain Gyula báróné világos tengerzöld színű nehéz duchesse-ruhában jelent meg. A derék dusan volt borítva aranyzsinórzattal hű, eredeti magyar rajz szerint, a ruha alja és a hosszú uszály nagy értékű valódi széles csipkével van díszítve. Az ujjak és a kötény ugyanoly drága csipkéből valók.

Jekelfalussy Lajosné kiváló szép díszmagyar ruhája elefántcsontszínű sima, nehéz selyemből készült. A derék remek, magas ezüst-tulipán-alaku himzésekkel van díszítve. A ruha alja, úgy mint a dereka és az uszály valódi nyestszőrmével van szegélyezve.

Apponyi Albert grófné: Antik vörös grosgrain selyemből készült szoknya, legtisztább magyar stíl, valódi arany kézhímzéssel díszített derék; valódi arannyal himzett brüsszeli túllfátyol, kötény és fejkötő.

Apponyi Sándorné grófné: Rákóczi-korabeli magyar rajzú beszövött nehéz égszínkék brokát-selyemszoknya, ugyanolyan derék, valódi brüsszeli túll-ujjjakkal, a derék alól antik családi csipkével díszítve.

Apponyi Mariska komteszé: Rózsaszín Faille-selyemszoknya, szegőzés díszszel, ugyanily színű bársonyderék, ezüst zsinór és csipkedisz, kis túllkötényke és rendkívül bájos, apró rózsából készült párta.

Gróf *Hadik-Barkóczy* Endréné: Hosszu uszályos aranybrokátalj, arany-csipkeköténnyel; aranyzövetből készült pruszlik, elől gyöngyfűzettel összefonva, aranytüllingváll, ujjak és betét; fej-ék briliáns diadém, hátul földig érő aranyfátyollal.

Gróf *Zichy* Vladimirné: Aranybrokátalj aranypettyes túllköténnyel; brokátpruszlik arany paszománydíszszel; ingváll, betét és ujjak aranypettyes túllból; smaragd-zöld bársonymente arany paszomány- és sujtásdíszszel, czobolyprémmel szegélyezve; fej-ék smaragd-diadém hosszú aranypettyes túllfátyollal.

Báró *Révay* Gyuláné: Ezüstbrokátalj, alul színes himzéssel, a kötény színes himzéssel szegélyezett túllból; a pruszlik smaragd-zöld bársonyból készült, arany paszománydíszszel, czobolyprémmel szegélyezve; fej-ék gyémántdiadém himzett túllfátyollal.

Báró *Dániel* Ernőné: Aranybrokátalj brüsszeli csipkeköténnyel; világosmeggyiszín pruszlik, aranydíszszel; mente nehéz ripacelyem aranyzsinórozással és czobolyprémmel szegélyezve; fej-ék gyémántdiadém valódi csipkefátyollal.

Mattekovits Sándorné: Aranybrokátalj, valódi csipkeköténnyel, halványkék bársony pruszlik aranydíszszel és czobolyprémmel szegélyezve; fej-ék turquoise-diadém hosszú csipkefátyollal.

Makray Klára palotahölgy ruhájának rózsaszínű, reczés selyemből volt az alja, valódi ezüst himzéssel dusan díszítve. A derék a tulajdon színen készült, csakhogy bársonyból, ugyancsak ezüsttel himezve. Hozzá tartozott még egy rózsaszínű bársonymente, ezüsthímzéssel és szőrmével díszítve.

Makray Anna és *Sarolta* palotahölgyek ruhája azurkék selyemből volt. Az aljat ezüst zsinór, a derekat dus aranyhímzés díszítte. Kiegészítette e gyönyörű öltözékét egy kék bársonyból szabott mente arany zsinórozással és szőrmediszszel.

Az itt felsorolt díszruhákban s még inkább tulajdonosnőknek dicséretére említjük meg, hogy az összes ruhák magyar czégek gyártmányai.

Augusztia főhercegnő, *Szegedy* Gina udvarhölgy, gróf *Apponyi* Albertné, gróf *Apponyi* Sándorné és *Apponyi* Merika komtesz pompás díszruhája *Arvay és Társa* cs. és kir. udv. szállító czégnél (tulajdonos Mezev Gyula) készült.

Gróf *Balthány* Lajosné, gróf *Andrássy* Sándorné, gróf *Károlyi* Lajosné, báró *Pirei-Bihain* Gyuláné és *Jekelfalussy* Lajosné gyönyörű ruhái *Gurardi* József cs. és kir. udv. szállító műintézetéből kerültek ki.

Klotild főhercegnő, *Erzsébet* főhercegnő, *Szirmay* Sarolta grófnő, gróf *Hadik-Barkóczy* Endréné, gróf *Zichy* Vladimirné, báró *Révay* Gyuláné, báró *Dániel* Ernőné és *Mattekovits* Sándorné

feltűnő díszruhái *Monaszerly és Kuzmik* cs. és kir. udv. divatárus szállítóknál készültek.

Egyéb ünnepek.

A budavári udvari ünnepeken kívül, természetesen több kisebb arany ünnepség volt a város más helyein is. A templomokban hálaadó istentiszteletek tartottak, amelyek a főváros hivatalosan képviseltette magát.

A *Deák-téri* ág. evangélikus templomban reggel kilenc órakor a német egyházközség tartott istentiszteletet, amelyet tíz órakor követett a magyar egyház istentisztelete. Az ünnepi prédikációt *Horváth* Sándor lelkész mondta.

A budavári ev. templomban *Schoitz* Gusztáv püspök mondott beszédet és imádságot.

A városligeti fasorban levő templomban délelőtt tíz órakor volt ünnepi istentisztelet. Az ünnepi prédikációt *Kacziány* János lelkész mondta.

Az unitárius egyház templomában tartott istentiszteleten *Józan* Miklós esperes mondott hálaadó imádságot.

A dohány-utczai izraelita templomban és a rombach-utczai izraelita templomban szintén ünnepi istentiszteletet tartottak. Az előbbi helyen dr. *Kohn* Sámuel főrabbi, a rombach-utczai templomban pedig *Fischer* Gyula főrabbi mondott beszédet.

A budai görög-keleti szerb templomban délelőtt tizenkettő órakor volt hálaadó istentisztelet. Az ünnepi misét *Nedejkovics* plébános és *Bulár* pesti lelkész, a szentbeszédet *Bogdánovics* Luczian budai szerb püspök mondta.

A budai izraelita hitközség ma este félhét órakor ünnepelte meg a koronázás negyvenedik évfordulójának emlékét öntő-utczai templomában. Dr. *Kiss* Arnold főrabbi magasröptű beszéddel méltatta az ünnep jelentőségét. Az óbudai izr. hitközség is ma este félhét órakor ünnepelte meg a koronázás évfordulóját a korona-téri templomban. Dr. *Adler* Illés tartott ünnepi szónoklatot, Isten áldását kérve a koronázott királyra.

A vidéken.

Ünnepségekről az ország több részéből érkezik tudósítás:

Zágrábban a koronázás évfordulója alkalmából az ottani székesegyházban ünnepi istentisztelet volt. Az ünnepi misét dr. *Krapaz* püspök mondotta nagy segédlettel. A beteg bán képviselőiben dr. *Nikolics* bán-helyettes jelent meg. Az istentiszteleten ott volt *Chavanné* altábornagy a tábornoki tisztikarral, s megjelentek *Badaj* és *Roics* osztályfőnökök, dr. *Amrus* polgármester, a hivatalnok kar, valamint a város társadalmának legkiválóbb tagjai. A szerb orthodox templomban is volt istentisztelet, amelyen megjelentek az osztályfőnökök, a polgármester és a hatóságok képviselői. Az istentiszteletek után ünnepes fogadás volt. A hatóságok és testületek nevében *Roics* osztályfőnök tolmácsolta a hivatalnokok és a lakosság lojalitását, mire dr. *Nikolics* bánhelyettes a beteg bán nevében köszönetet mondott s kijelentette, hogy a bán a hódolat kifejezését tolmácsolni fogja a királynak.

A *Starcevic*-párt ma manifestumot tett közzé, amelyben a történelmi horvát közjog nevében tiltakozik a horvátoknak a koronázó jubileum való részvétele ellen. A manifestum arra hivatkozik, hogy az 1527-ben Zetiben tartott horvát országgyűlés önállóan emelte a Habsburg-családot a horvát trónra.

— Annak az ünnepnek, — mondja a manifestum, — amelyet ma Magyarországon a magyar zászló jele alatt, amelyet a törvény és jog ellenére tüztek a fejünk fölé, megünnepelnek, ránk nézve semmi jelentősége sincsen s a horvát nemzet, amely függetlenül gondolkodik és érez, nem vesz részt ebben az ünnepben.

A manifestum végül felszólítja az összes horvát hazafiakat, hogy a tiltakozáshoz csatlakozzanak.

A mai ünnepre a horvát és a magyar-horvát közös hivatalokra s a báni palotára a horvát lobogó mellé a magyar zászlót is kitézték. Az az aggodalom, hogy a magyar zászló miatt rendezavarás lesz, ok nélkül való volt, mert semmi rendezavarás sem történt. Az egyetemi ifjuság tiltakozott ugyan a magyar zászló ellen, de nem tüntetéssel, hanem dr. *Nikolics* bánhelyetteshez küldött deputációval. A hat tagból álló küldöttséget a ma délelőtt tartott nagygyűlésen választották meg. A bánhelyettes a küldöttség felállítására kijelentette, hogy a státuszuk főntartása a kormánynak kötelessége s megkérte a küldöttség tagjait, hogy közöljék ezt társaikkal. Még megintette őket, hogy a jövőben is tartózkodjanak minden tüntetéstől, ami a lakosság békéjét és

nyugalmát zavarná, azután elbocsátotta a küldöttséget.

Pozsonyban a királynak negyvenéves koronázási jubileuma alkalmával Pozsony város polgármesterei Broly Tivadar falragaszokon hívta fel a város, lakosságát, hogy pénteken este világítsák ki ablakaikat és zászlózzák fel házaikat, hogy ezzel vegyék ki részüket az országos ünnepből. A polgármester felhívásának eleget tettek és tegnap este egész pozsony városa ki volt világítva. A kivilágításban a szociáldemokraták is kivették részüket. Transzparensekkel világították ki ablakaikat és a belül kivilágított dobozokról és szekrényekről messzevilágított vörös betűkkel a munkások jelszava: — Jöjjetek a népnek! E mellett sok helyen az ilyen jelmondatok is voltak olvashatók: — Eljen a választójog uralkodója! és — Eljen a népkirály. A kivilágításnak igen sok nézője akadt s az utcákat még a késő éjjeli órákban is nagy néptömeg tartotta megszállva.

A koronázó dómban a koronázás negyvenedik évfordulója alkalmából nagymise volt, amelyet Komlóssy Ferencz prépost celebrált. Az istentiszteleten az állami és törvényhatósági hivatalok fejein és a tábornoki karon kívül gróf Lónyay Elemér és neje, Stefánia királyi hercegnő is résztvett, akik az oroszvári kastélyból ez alkalomra érkeztek Pozsonyba.

Pécs városa a koronázási jubileum alkalmával lobogódiszt öltött. Délelőtt kilencz órákor a vártemplomban Szeifritz István püspök nagymisét mondott, amelyen a katonai, állami és közigazgatási hatóságok és nagy közönség vett részt. Valamennyi felekezet templomaiban hálaadó istentiszteletet tartottak. Az országos kiállítás területén ma délelőtt kezdődtek a holnap estig tartó nagy jubilárius ünnepségek, amelyekre ezrével tódul a vármegye földmívelő népe is.

Szeged városát a templomokban hálaadó istentiszteletet tartottak, melyeken az állami, megyei és városi tisztviselők Apáthy Péter főispánnal az élén, voltak jelen. Az összes tanintézetekben ünnepségeket rendeztek.

Resiczabánán a koronázás évfordulóját fényesen ünnepelték meg. Az ünnepésből a lakosság minden rétege kivette részét. Délelőtt ünnepies istentisztelet volt, melyet Pátya Mátyás prépost-plébános szolgáltató. Tegnap este a várost kivilágították és mozsár- és tarckduzzogás közt a gyári zenekar takarodóval járta be a várost.

O-Becsén a koronázási jubileum alkalmából a kat. templomban ünnepi mise volt és az iskolákban is ünnepélyeket tartottak.

Hajdu-Szoboszlón a király koronázásának jubileuma alkalmából az összes felekezetek templomaiban hálaadó istentiszteletet tartottak, melyen a városi és állami hatóságok és az iskolák növendékei is résztvettek. Majd az iskolákban ünnepélyeket rendeztek.

Komáromban a koronázás évfordulója alkalmából a város ünnepi díszet öltött. A város összes középületein és magánosok házaiban zászlók lengenek. A templomokban délelőtt hálaadó istentiszteleteket tartottak. A ref. templomban Antal Gábor püspök magas szárnyalású, szép imát mondott. A Szent András-templomban Kuchera József plébános fényes segédlettel ünnepi misét tartott. Az izr. imaházban Schnitzer Ármin rabbi mondott szép beszédet. Az istentiszteleteken a polgári és katonai hatóságok és a vármegye tisztikara élén Kálmán Rudolf főispán, Domány János kir. tanácsos polgármester, a törvényszék Nádasdy Aladár törvényszéki elnökkel és a helyőrségi tisztikar Hornig Tódor altábornagy vezetésével testületileg jelentek meg. Az összes iskolákban hazafias ünnepeket rendeztek. A katonaság díszbe öltözött és szolgálati szabadságot kapott.

Makón a koronázás jubileumára a középületeket fellobogózták. Az iskolákban ünnepélyeket és a templomokban hálaadó istentiszteleteket tartottak. A kath. templomban Kayser Lajos pápai kamarás mondott misét, amelyen a hatóságok testületileg díszmagyarban jelentek meg.

Kecskeméten az összes felekezetek templomaiban istentiszteleteket tartottak az állami, városi hivatalok és a törvényhatóságok részvételével. Az iskolákban ünnepségeket tartottak. A hivatalok a mai nappal szünetelnek.

Turócszentmártonban a koronázás 40 éves jubileumát szépen ünnepelte meg Turócs-Szentmárton közönsége. A kath. templomban megtartott istentiszteleten a magyar díszbe öltözött főispánnal az élén résztvettek a megyei és az összes állami hivatalok tisztviselői.

Kolozsvárott ma délelőtt a főtéri templomban disztentisztelet volt, amelyen a városi, megyei és katonai hatóságok, valamint az egyetemi tanács vett részt. Valamennyi felekezeti templomban istentiszteleteket tartottak. A középületeket fellobogózták. Az iskolai előadások szünetelnek és a tanulók az egyes iskolákban szintén ünnepélyeket rendeztek.

Alsó-Kubinban a király koronázási jubileumát az összes templomokban és iskolákban méltó fényvel ülték meg. Délelőtt kilencz órákor a róm.

kath. templomban volt ünnepélyes istentisztelet, amelyen Viecha prépost mondott magyar beszédet. Tíz órákor az evangélikus templomban folyt le az istentisztelet, ahol néhány zsoltár eléneklése után Novák kerületi esperes magyar imát mondott.

Hajdu-Böszörményben ma reggel a Bcskaytéri ref. templomban ima, azután a gör. kat. és rom. kat. templomokban mise és végül az izr. imaházban istentisztelet volt, amelyeken a városi hatóság, a hivatalok és testületek jelentek meg. A városháza, a ref. és a polg. leány-iskola, valamint az államhivatalok fel voltak lobogozva.

Homonna, a koronázási jubileum alkalmából a templomokban ünnepi istentiszteletek és az iskolákban ünnepélyek voltak.

Ungváron a templomokban hálaadó istentiszteleteket és az iskolákban ünnepségeket tartottak. Az istentiszteleteken gróf Sztáray Gábor főispán vezetésével az összes hivatalok tisztviselői megjelentek. A város zászlódiszt öltött.

Miaván a hivatalos épületeken és több magánházon kitűzték a nemzeti lobogót. Korán reggel husz mozsárlövés jelezte az ünnepet. Délelőtt az összes egyházak templomaiban ünnepi istentisztelet volt. Az iskolákban alkalmi beszédekkel és szavazatokkal egybekötött ünnepélyeket rendeztek. Az ünnepi hangulatot egy kínos incidens zavarta meg. Az ev. tót iskola teremt idegen nemzeti zászlócskákkal és jelvényekkel díszítették fel. Több zászlón Slava fölirás volt. Mikor a főszozolgabíró értesült a magyarellenes tüntetésről, kiküldte a szolgabíró az előjáróság két tagjával és elkoboztatta az idegen zászlókat és jelvényeket, egyszersmind szigorú vizsgálatot tett folyamatba.

Szekszárdon a templomokban ünnepies istentiszteleteket tartottak dr. Feszt Ferencz róm. katolikus plébános szentszéki ülnök, Borzsák Endre ev. ref. lelkész és dr. Rubinstein Mátyás főrabbi szép könyörgéseket mondtak a királyért. A tisztviselői kar Döry Pál alispán vezetése alatt jelent meg a misén. A közönség az énekekkel a Hímnuszt és a Szózatot énekelte el. Az összes iskolákban alkalmi ünnepélyeket tartottak. A királyi kegyelem folytán hat elítélt rabot bocsátottak ma el a szekszárdi fogházból.

Kisjenő és Erdőhegy községek méltóan ünnepelték meg a koronázás évfordulóját. Az összes templomokban ünnepi istentiszteletek voltak a hatóság fejeinek részvételével és az állami népiszkolákban alkalmi ünnepélyek.

Temesváron a koronázási jubileum alkalmából a város fel van lobogozva. A székesegyházban Németh József püspök ünnepi misét mondott, amelyen Kabádo Gergely főispán, Joanovich Sándor alispán, Telbisz Károly polgármester, báró Ambrózy Béla és Gyula, Schwitzer hadtestparancsnok, Lászy József táblai elnök és még számosan vettek részt. A szerb székesegyházban Dózsiny Izsák archimandrita czelebrálta az istentiszteletet. A belvárosi izr. templomban Lövy Mór, a gyár városiban Singer Jakab és Schück Bernát főrabbi tartották az ünnepi beszédet. A város fel van lobogozva.

Körmenden, a koronázási évforduló alkalmából a város minden templomában istentiszteleteket tartottak. Az istentiszteleten jelen voltak a hatóságok és a katonaság testületileg.

Székesfehérvárott a koronázási jubileum alkalmából a székesegyházban hálaadó istentisztelet volt, amelyen Károly János címzetes püspök czelebrált. A misén jelen volt Erzsébet Amália kir. hercegnő, továbbá a városi, megyei hatóságok, Szechenyi Viktor gróf főispán, Havranek József polgármester, valamint a katonai hatóságok, továbbá Rónai Horváth Jenő tábornok kerületi parancsnok. A többi felekezetek templomaiban is hálaadó istentisztelet volt.

Beregszászon reggel 8 órákor a gör. katolikusoknál, 9 órákor a róm. katolikusoknál, 10 órákor a református templomban, fél 11 órákor az izraelita zsinagógában istentisztelet volt, amelyen jelen voltak Patay főispán vezetése alatt a megyei tisztikar, a pézügyigazgatóság, a törvényszék valamennyi tisztviselője. 11 órákor a főgimnáziumban volt ünnepély.

Tapolczán valamennyi templomban hálaadó istentisztelet volt, melyen a hatóságok, testületek és a tanulóifjúság jelent volt.

Veszprémben a város zászlódiszt öltött és este fél 8 órákor az összes templomokban megkondultak és fél óráig zúgtak a harangok. Ma reggel a nagytemplomban ünnepies szent mise volt, amelyen Palotay Ferencz nagyvrépost czelebrált. Jelen voltak a vármegye, a város, a királyi hatóságok és bíróságok tisztikara. Veszprém város tanácsa ma rendkívüli ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy az uralkodóhoz üdvözlő hálafeleiratot intéznek. A községekbeől érkezett hivatalos jelentések szerint vármegyeszerte ünnepségek voltak.

Nagykőrösön a koronázás jubileuma alkalmából a ref. templomban hálaadó istentisztelet volt. Az összes iskolákban ünnepségek voltak.

Kézsmárkon az összes felekezetek templomaiban isteni tisztelgetést tartottak, amelyen az iskolák

növendékei, a hatóságok testületileg jelentek meg. Az összes iskolákban ünnepséget rendeztek.

Szombathelyen méltó fényvel ünnepelte meg a város a király koronázásának 40-ik évfordulóját. A köz- és magánépületek gazdag zászlódiszt öltöttek és az évforduló előestéjén az összes templomok harangjai megszólaltak. Ma reggel az ünnepi mise a székesegyházban volt, a melyen István Vilmos megyés püspök fényes segédlettel pontifikált. A szentély padsoraiban foglaltak helyet Bezeredy István főispán, Reiszig Ede nyug. államtitkár, Vidos altábornagy, Herbszt alispán, Brenner porgármester, lovag Scheibenhof huszárezredes, Radó főjegyző, továbbá Bárdossy kir. ügyész és az összes királyi hivatalok fejei. Azonkívül istentisztelet volt az ev. templomban és az izr. zsinagógájában. Délben István Vilmos megyés püspök 100 teritékű díszbédét adott, a melyen a püspök az uralkodóra lelkes felköszöntőt mondott.

S.-A.-Ujhelyen délelőtt a róm. kath. és gör. kath., valamint a ref. és izr. templomokban hálaadó istentiszteletet tartottak, melyeken nagyszámú közönségen kívül résztvett Metzner Gyula főispán, Dókus Gyula alispán vezetésével a vármegye és az állami hivatalok tisztviselői kara, továbbá a honvédtisztikar, a tanintézetek vezetői és növendékei. Az összes középületeket fellobogózták és számos magánházon zászlódiszt látható.

Szolnokon a város ünnepi díszet öltött; a köz- és magánhivatalokban, gyárakban szünetel a munka. Délelőtt 10—12-ig az utcák zárva voltak. Az iskolákban szünetelt az előadás. Az összes felekezeti templomokban hálaadó istentiszteletet tartottak. A kath. templomban Arva Ferencz ünnepi misét celebrált, a ref. templomban Csekey István lelkész, a zsidó templomban dr. Hevesi Kornél rabbi, ünnepi beszédekkel mondtak. Az istentiszteleteken az összes hivatalok testületileg megjelentek. Az állami és elemi népiszkolák gondnoksága diszgyűlést tartott, amelyen Csics Gyula főgymn. tanár ünnepi beszédet mondott. A gyűlés elhatározta, hogy hódoló felirattal üdvözlje a királyt.

Csongrádon délelőtt a róm. kat. templomban fényes istentiszteletet tartottak, melyet Porubski József apátplébános czelebrált. Az istentiszteleten jelen voltak a hatóságok és testületek fejei és tisztikara. Onnan az izr. templomba mentek, hol a rabbi ünnepi szentbeszédet mondott. Az összes iskolákban szünetelt az előadás, helyt adván a hazafias ünnepségnek.

Mátészalkán a három felekezeti templomban alkalmi istentisztelet volt. A róm. kat. templomban nagymise, a ref. templomban ima volt, az izraelita templomban a rabbi magyar beszédet tartott. Ünnepély volt továbbá az áll. óvodában és az iparostanoncz iskolában, ahol Hermán igazgató beszélt. A növendékek hazafias szavazatokat és énekeket adtak elő. A kath. templomban az összes helyi hatóságok megjelentek.

Szegeden az esti órákban az összes harangok megkondultak és ma reggel a város középületeit fellobogózták és számos ház zászlódiszt öltött. Az összes iskolákban szünetelt az előadás és mindenütt a nap jelentőségéről tartottak a tanárok előadást növendékeiknek. — Tíz órákor Jászay Géza apátplébános fényes segédlettel misét celebrált, a melyen Kelemen Béla főispán vezetésével megjelent a városi tisztikar, továbbá Jahl altábornagy honvédkerületi parancsnokkal az élén a közös hadsereg és a honvédség tisztikara. Jelen voltak továbbá az összes polgári, katonai hatóságok, hivatalok, egyesületek, testületek. Délben 200 teritékű banket volt, a melyre a polgári és katonai hatóságok fejei voltak hivatalosak. Az első pohárköszöntőt Kelemen Béla főispán mondta. A zenekar a Hímnuszt játszotta.

Alsó-Kubinban a város zászlódiszt öltött. A hatóságok Csillaghy József főispán vezetése alatt testületileg vettek részt a kat., ev. és izr. templomokban tartott ünnepies istentiszteleteken, amelyeken a közönség is nagyszámban vett részt.

Kaposvárott az összes templomokban istentiszteletek és az iskolákban ünnepélyek voltak. A házak fel vannak lobogozva.

Déván tegnap este a város ki volt világítva és a festői szépségű dévai várromon tűzijáték volt görögtűzzel. Ma minden templomban hálaadó istentisztelet volt.

Nagy-Becskereken a város zászlódiszt öltött. Az összes templomokban istentiszteletek voltak. A róm. kat. templomban Magyary Pál pápai kamarás végezte a misét. Jelen volt Botka Béla főispán és Jankó Ágost alispán vezetésével az összes polgári és katonai hatóság. Valamennyi iskolában alkalmi ünnepélyek voltak és este a színházban díszelőadás, amelynek jövedelmét a rudolfsgnádi árvizkárosultaknak juttatják.

Debreczenben a koronázási jubileum alkalmából nagyszabású ünnep volt. Minden egyház templomában hálaadó isteni tisztelgetést tartottak. Az egész város ünnepelt.

Egerben a koronázási jubileum alkalmából a város lobogódiszt öltött. A főszékesegyházban tedeum volt, amelyen az összes hatóságok megjelentek.

Kassán az összes templomokban jubileumi istentiszteletek voltak, amelyeken a városi, a megyei és más hivatali előkelőségek vettek részt. A törvényhatóságot Szatay László főispán vezette.

Esztergomban a koronázási jubileum alkalmából a város zászlódiszt öltött. A bazilikában Rajner Lajos érseki helynök nagy segédlettel misét mondott, melyen Gyapay Pál főispán és dr. Perényi Kálmán alispán vezetésével a megyei tisztikar díszmagyarban jelent meg, továbbá jelen voltak Wimmer Imre polgármester a városi tisztikarral, Hess Rezső ezredes a helyőrségi tisztekkel, a tanintézetek stb. Este zenés takarodó és kivilágítás volt. A városházán a villamos kivilágítás a koronázási évforduló dátumait mutatta.

Zombolyán a koronázási jubileum alkalmából a katolikus templomban ünnepi mise volt, az összes iskolák és a közhivatalok hivatalnoki kara résztvettek. Este a temesvári 29-ik gyalogezred zenekarának közreműködésével táncszal egybekötött koncertet tartanak a Jemelka-szállodában.

Nagyváradon a koronázási jubileum alkalmából a város lobogódiszt öltött. A székesegyhásban fényes isteni tisztelet volt, a melyen a misét Felszer Antal címz. püspök czelebrálta. Az isteni tiszteleten megjelentek a polgári és katonai notabilitások. A többi felekezetek templomaiban is volt isteni tisztelet, a melyen nagy közönség vett részt. A templomokban Kölcsey himnuszát énekeltek.

Lugoson a polgárság az ott székelő hatóságokkal együtt lelkesen ülte meg a koronázási negyvenedik évfordulóját. Valamennyi felekezet templomában hálaadó isteni tisztelet volt. A hatóságok, élükön Fialka főispánnal, Issekutz alispánnal és a hivatali főnökökkel, minden templomban megjelentek. Az izraelita imaházban Lenke főrabbi mondott nagyhatású ünnepi beszédet. A város ez alkalomból zászlódiszt öltött.

Zimonyban a koronázási jubileumot kegyelettel ünnepelték meg. Délután az összes templomokban hálaadó isteni tisztelet volt, hol a polgári és katonai hatóságok fejei megjelentek. Este körmenetet tartottak. A férfi dalársulat hangversenyt tartott, amelyen allegorikus képekben hódolatot nyilvánítottak a magyar király iránt.

Eszéken a város gazdagon fel volt lobogóva, a közös hivatalok, a posta és az államépítészeti hivatal kivételével a horvát zászló mellett a magyar zászlót is kinttették. Dél előtt a plébánia-templomban tedeum volt, amelyen a polgári és katonai hatóságok fejei vettek részt. A helyőrségnek szünnepje volt. Az isteni tisztelet után Mihalovics főispán a város, az autonóm és közös hatóságok küldöttségét fogadta, melyek kérték, hogy hűségük és odaadásuk kifejezését a bán utján ő felsége előtt tolmácsolja. A főispán ily értelmű táviratot küldött a bánhoz.

A külföldön.

Berlinben a királyi koronázási jubileuma alkalmából fényes ünnepet rendezett az itteni magyar egyesület. Ma délelőtt istentiszteletet volt a Szent Hedvig-templomban, ahol Hoch János országos képviselő mondott misét nagy egyházi segédlettel. Mise után prédikált és szónoklatával valóságos lázba ejtette az ájtatos közönséget, amelynek sorában ott volt gróf Szögyény-Marich László nagykövet családjával, gróf Széchenyi Dénes követségi aittassé nejevel, a követség tagjai, Baumgarten konzul a konzulátus tagjaival és nagyon sok német notabilitás. A mise alatt a királyi opera zene és énekkara egyházi dalokat adott elő, Timár Izabella pedig, Timár Dagobertnek, a magyar egyesület elnökének leánya magánzólamokat énekelte tökéletes művésziességgel. Dalait László Ákos kísérte hegedűn. Mise után az egész közönség elénekelte a himnuszot. Este fényeshangverseny, majd utána bál volt. A hangversenyen résztvett Rothauser Teréz, a berlini királyi opera tagja, Mayburg kisasszony, a berliner Schauspielhausból, Brenneberg operaénekesnő és Dohnányi zongoraművész, akiket a közönség lelkesen ünnepelt. Hangverseny után bál volt. Az ünnepséget a magyar egyesület rendezte, amelynek fardhatatlan elnökét, Timár Dagobertet, a megjelent magyarság lelkes ovációjában részesítette.

Belgrádban ma az osztrák-magyar követségi templomban ünnepélyes hálaadó istentisztelet volt, amelyen báró Cikann követ, a követség személyzetével és a magyar gyarmat tagjai vettek részt. Báró Cikann ezután a követségen fogadta a magyar gyarmat szerencsekívánatait. Péter király nevében Krisztics kabinettitkár gratulált. Pacics miniszterelnök személyesen jelent meg a követségen.

A szerb kormány ezenkívül üdvözlő táviratot küldött a külügyminiszteriumnak.

Konstantinápolyban a koronázási jubileum alkalmából a perai osztrák-magyar nagykövetségi templomban istentisztelet volt, amelyen Pallavicini örgróf nagykövet, a nagykövetség és konzulátus személyzetével és a magyar gyarmat vett részt. Este a magyar egyesületben lakoma volt.

Új titkos tanácsosok.

A hivatalos lap mai számában közli a koronázási évfordulójára való királyi kitüntetések második sorozatát. A június 5-én kelt legfelsőbb elhatározás szerint a *belső titkos tanácsosi* méltóságot adományozta a király gróf Nákó Sándor fiumei és magyar-horvát tengerparti kormányzóknak, gróf Andrássy Sándor országgyűlési képviselőnek, továbbá dr. Párvy Sándor szepesi püspöknek, báró Wesselényi Miklós koronaőrnek, Rakovszky István és Návay Lajos képviselőházi alelnököknek, herceg Esterházy Miklós, gróf Esterházy Miklós Móricz, gróf Majláth György főrendiházi tagoknak és gróf Jankovich Aladárnak, a magyar főrendiház és a horvát-szlavon-dalmát országgyűlés tagjának.

Amnesztia.

A koronázási évforduló ünnepén, a király élt kegyelmezési felségjogával is és egy csomó elítéltek amnesztiát adott. E végből még márczius 29-én, a következő kéziratot intézte Günther Antal igazságügyminiszterhez.

Kedves Günther! Magyar királyi koronázásának negyvenedik évfordulója alkalmából kegyelmemben, amennyire lehet, azokat is részesíteni óhajtom, akik a büntető igazságszolgáltatás által vannak sújtva.

Ennélfogva elvárom Önnek javaslatát oly elítéltek megkegyelmezése tárgyában, akik megelőzőleg büntetést miatt még sohasem voltak büntetve s a jelenlegi büntetésüknek alapjául szolgáló törvényszegést csupán vétkes gondatlanságból, vagy a nyomasztó inség, vagy végre a szenvedélyek pillanatnyi kitörése által ösztönözve követkék el, az utóbbi két esetben büntetésüknek jelentékeny részét már kiállották, s kiknek megkegyelmezése szükséges szenvedő s ártatlan családokra való tekintettel különösen kívánatosnak látszik.

Elvárom továbbá, hogy hasonló javaslatot terjeszsen Elm azon egyénekre vonatkozólag is, akik Személyemnek, vagy Házam tagjainak bánalmazása vagy megsértése miatt vannak elítélve, ha egyéniségüknel vagy a törvényszegés elkövetésének körülményeinél fogva kegyelemre méltóknak mutatkoztak.

Végre felhívom Önt, hogy az e célból szükséges intézkedéseket akként tegye meg, hogy e tárgyban hozandó kegyelmi elhatározásom folyó évi június havában foganatosítható legyen. Kelt Bécsben, 1907. márczius hó 29-én. Ferencz József s. k., Günther Antal s. k.

Ezen legfelső meghagyás folytán az igazságügyminiszter a főügyészek és a letartóztatási intézetek igazgatóságainak meghallgatása után külön jegyzékbe foglalva összesen 164 elíteltet ajánlott királyi kegyelemre.

A miniszter előterjesztésére, a király a következő kéziratral döntött:

Magyar igazságügyminiszterem előterjesztésére a mellékelt jegyzékben névszerint felsorolt elítéltek szabadságvesztés-büntetésének még ki nem töltött részét, illetőleg a részben lefizetett pénzbüntetések még hátralevő részét és a behajthatlan pénzbüntetést helyettesítő szabadságvesztés-büntetés, azoknak az elítélteknek pedig, akiknek a büntetésük végrehajtása függőben tartatik, egész büntetésüket kegyelmeből elengedem és elvárom, hogy jelen elhatározásom lehetőleg koronázásom évfordulója napján foganatosíttassék. Kelt Bécsben, 1907. évi május hó 16. Ferencz József s. k., Günther Antal s. k.

A megkegyelmezettek névsorát az igazságügyminiszterium egyelőre még nem tette közzé. Azonban az egyes fogházak és börtönök igazgatóit értesítette már, hogy kiket bocsássanak szabadon. Így a budapesti gyűjtőfogházból ma hat embert bocsátottak szabadon, kik a mai koronázási emléknap alkalmával királyi kegyelmet nyertek. Ezek az emberek kisebb bűnök miatt voltak elítélve.

A trónörökös.

Politikai körökben is, főleg azonban udvari körökben, nagy fontosságot tulajdonítottak annak a körülménynek, hogy az ünnepségeken a trónörökös is részt vett. Eszter Ferencz Ferdinánd főherceg budapesti tartózkodása azonban rendkívül szűkre volt szabva, mintha csak éreztetni akarta volna velünk, hogy mennyire terhére van neki a nálunk időzés. Ma reggel érkezett a főherceg, ámde titokban és délután három órakor szárnysegéde kíséretében már vissza is utazott Bécsbe, éppen olyan titkoszerűséggel, amint érkezett.

Bécsi hang az ünnepségről.

A bécsi Neue Freie Presse mai estilapjában a koronázási jubileummal foglalkozik és a nap jelentőségét méltatva azt mondja, hogy a magyaroknak tulajdonképpen örömmel és hálával kellene a király koronázására visszaemlékezniök, mert ez Magyarországot nehéz válságtól mentette meg és hatalmas állammá tette. A teljes önállóság, mint ahogy azt a personal unio államformája jelentené, olyan sokba kerülne Magyarországnak, hogy azt nem is tudná megfizetni. A cikk e szavakkal végződik: „A koronázási jubileum Magyarországot Ausztriához való jövőendő viszonyát illetőleg a legnagyobbb bizonytalanságban találja.”

„Az ellentétek a kiegyezésre vonatkozólag még jobban kiélesedtek, a hadsereg kérdése nincs megoldva, a kereskedelmi szerződészek a keleti államokkal nincsenek megkötve. Az alkotmánybiztosítók miatt folyó harcz még nem ért véget. A koronázási ünnepély negyven év előtt egy nagy válságnak a befejezése, a mai jubileum talán egy nagy válság kezdetét jelenti.”

Mozgó képek.

Költözködés.

Az „Egyetértés” átalakulása szűkegessé tette, hogy nyomdát cseréljünk és a nyomda maga után vonzza a kiadóhivatalt és a szerkesztőséget is. Az Eötvös-utca 32. számú ház földszintjén lesz az új helyiség, melyet azonban eddig nem foglalhattunk el. Át kellett a magánlakást szerkesztőségi céljainkra alakítani. Ez megtörtént és immár egy hét óta szakadatlanul folyik a költözködés.

A huzetokodásban megedzett uriasszonyok fejcsoválva hallják ezt a merésznek látszó kijelentést. Ők nyolcz-tíz szobás lakásukat úgy váltják fel egy másikkal, mint ahogy keztyüt változtatnak. Pedig mennyi náluk a törekeny, drága üveg és porcelán, az értékes csecsebecsék, az átdőfés veszélyének kitett festmény, a fejvesztéstől féltett szobor és a pompás butorok egész garmadája.

Mi mindezzel nem dicsekedhetünk. Termeink butorzata meglehetősen puritán. Sok írósz'ál, ugyanannyi szék, néhány fogas és azonkívül nem kevés egyéb. Zsurnaliszta emberhez nem való a szibarita kényelem és fényezés. A tulzsufoaltságtól óvakodunk, mert szükséges, hogy szabad mozgásunkat semmi se feszélyezze.

És mégis roppant nehéz, körülményes, hosszadalmas a költözködésünk. Különösen a kiadóhivatal miatt, amely — mint létezésünk éltetve bugyogó forrása — nagy figyelmet, gondot és előzékenységet igényel. Nem ismerem ezen átvándorlás részleteit, de többször tapasztaltam e hét folyamán, hogy a szűk Vármegeyház utcát a társzekerek egészen eltorlaszolták és hogy a tűzmentes pénzszekrény elszállítása milyen nehézségekkel járt.

Illetékteleenül azt tanácsoltam, hogy könnyítés céljából írítsék ki a Kasszákat, s bízzák rám a tartalmát. De, kétségtelenül tulságba vitt figyelemből, nem fogadták el az önzetlen ajánlatomat.

Azt is hallottam, hogy az igazgató nyomatékosan figyelmeztette a csomagolókat:

— Mi van az előfizetőkkel? Be vannak pakkolva az előfizetők?

Csodálkozva hallgattam e szavakat; később azonban megtudtam, hogy nem az élő t. c. olvasókról, hanem azoknak czimszalagjairól van szó, melyek azután hiánytalanul fel is rakattak egy Tauszky-kocsira.

Az egyik kollégám izgatottan kérdezősködött, hogy az „előlegkönyvek” is átmennek-e az új helyiségbe? Sajnálattal vettük tudomásul a lesújtó hirt, hogy azok is átmennek az Eötvös-utczába.

Tegnap azután nálunk a második emeleten is megkezdődött a lázas munka. Legelőször a térképeket szedték le a falról. Eleinte azt hittem, hogy kellő tájékozódás végett visszük magunkkal. De felvilágosítottak, hogy sem Európa, se a japán-orosz hadjárat térképére nincs szükségünk ahhoz, hogy az új redakciót megtaláljuk.

Szerkesztőnk kiadta az ukázt, hogy írítsuk ki iökjainkat, mert a régi rozoga asztalaink itt maradnak.

Bevallom gyöngésem: e hirre könny toltult a szemembe. Több évi írói vergődéseim, fejtöréseim, tollrágásom diszkrét és türelmes tanyájától; az én élettelen s mozdulatlan (épen ezért hűséges) barátomtól, munkatársamtól el kell válnom! Örüljenek a fiatal kollegák a ragyogó, új asztaloknak... én sokáig gyászolni fogom tentafoltos, rokkant házibutoromat.

A fiókok kiürítése alkalmas ürügynek bizonyult a szerkesztőségi munka szüneteltetésére. Mindenki azt hitte, hogy a fiókok mélyében valami nagyon értékes kincsek rejlenek. Nagy volt a csalódás.

Maga a szerkesztő egy csomó „le nem adott“ versre és cikkre bukkant. Ezek legnagyobb része már idejét is multa, így hát végre is eljutott a rendeltetési helyére, a papirkosárba. (Ez a sokat emlegetett és agyonkoptatott butordarab nem megy át velünk. Az új helyiségben sokkal öblösebb és még falánkabb kosarak várják a közölhetően kéziratokat.)

A színházi tudósítók siettek holmi primadonna-arczsképeket zsebredugni; a törvényszéki rovat vezetője bírósági idéző végzéseket légióját szórta a padlóra; a nagytekintélyű vezércikkírók egy csomó párbaj-jegyzőkönyvet (éles szókimondásuk emlékeit) szedték elő; az újdonságok helyesírás hibáktól hemzsegő névtelen fenyegető leveleket csomagoltak össze; a közgazdasági rovat munkásai apró zacskókban tavalyi minta-kukoriczát és búzát találtak. (Elszörték a Ferencziek terének galambjai közt.) Sportemberünk eihasznaált versenytickettel szemetelte be a szobát...

Mi került még a fiókból elő? Kézirat-papíros, rozsdás toll, ragasztó ostya és...

— Az ollót, fiúk! Az ollókat itt ne felejtsetek! Hát bizony az ollót nem nélkülözhetjük. Éppen így — megbízható forrásunkat — a tentatartót se!

Ellenben nagyon szívesen itt hagynánk zaklató hitelezőinket, a bírósági kézbesítőket és lapunknak némi, nagyon is ragaszkodó, barátját.

A költőzködés terhes munkája még ma véget ér és hétfőn már az Eötvös-utcában szántjuk betűbarázdáinkat...

... reméljük, hogy olvasóink szíves vonzalma oda is elkísér.

Hüh! milyen óriási bőra, nemere, taifun keredett!

Egyszerre három szárnyas ajtó tárult föl és nagy lábdobogás, csoszogás, szuszogás közt czipelik az elczipelendőket.

Lehetetlen állapot. A villamos világitást is beszüntették...

Ajánlom magamat!
A viszontlátásig (VI., Eötvös-utca 32.)

Rosta.

TÁVIRATOK.

Választások után.

Lemberg, június 8. (Saját tudósítónktól.) A Kurrier Lwowski közli, hogy több kelet-galicziai kerületi főnök ellen büntenyítő eljárást indítottak választási visszaélések miatt.

Az osztrák kabinet munkaprogramja.

Bécs, június 8. (Saját tudósítónktól.) Ma minisztertanács volt, amelyben a kormány valamennyi tagja részt vett és megbeszélte a kabinet munkaprogramját. A Reichshoff értesülése szerint a keresztényszocialista-pártnak a földművelési tárczát fogják felajánlani, de a párt nem éri be ezzel.

A határon átszökött katonák.

Szofia, június 8. A katonai szökevények üldözése még nem vezetett eredményre. A vizsgálat megállapította, hogy a felbujtó négy altiszt volt, akik több lovaskatonára segítségével, akiket szintén szökésre akartak csábítani, fegyvereket akartak lopni a lovassági kaszárnyából, ami azonban a lovaskatonák ellenszégülése miatt nem sikerült.

A trustok ellen.

Washington, június 8. Roosevelt elnöklésével tegnap a Fehér Házban konferencia volt, amelyen a kormány több tagja és más személyiségek vettek részt és a melyen a trustok elleni bírói eljárás kérdését tárgyalták. Egyben szóba került Harrimannak az Altona vasút ügyében való szereplése. Bár a tényállás igen súlyos, az államközi kereskedelmi bizottság Harrimannal vallomása alapján nem viheti bíróság elé. Elhatározták, hogy a barnaszénét szállító vasutak ellen indítandó eljárás ügyét a főállamügyészre bízzák. A többi vasúttársaságok ellen indítandó bírói eljárás a jövő héten kezdődik Filadelfiában.

A porosz országgyűlés bezárása.

Berlin, június 8. A porosz országgyűlés ülését Bülow herceg ma délután 3 órakor legfelsőbb üzenet felolvasásával bezárta.

A Duma napirendje.

Pétóvár, június 8. A дума folytatja az agrárvitát. — Kisevetter kadett indítványozza, hogy a дума elsősorban arról nyilatkozzék, vajjon egyáltalában szükséges-e valamely formulát elfogadni. Az ő pártja ellenzi a különböző napirendekben foglalt formulákat, melyekre egyébként sincs szükség, mert hiszen a дума ismeri az egyes pártok nézeteit és lehetetlen volt a dumában fennforgó ellentéteket kiegyenlíteni. Beresinin munkáspárti, a дума elnöke szemükre veti a kadettoknak, hogy kétszínű játékot űznek és követeli, hogy foglaljanak állást a kényszerkiszájtítás mellett vagy ellene. A szavazásnál a дума 238 szavazattal 191 ellenében azon indítvány ellen nyilatkozik, hogy a különböző napirendekben javasolt formulák valamelyike elfogadtassék. A kadettok a jobboldallal és a lengyelekkel a baloldal ellen szavaztak. Ezután az ülés 7 óra negyven perczkor véget ért.

Pétóvár, június 8. (Saját tudósítónktól.) A дума feloszlátása egyre valószínűbbé válik. Befezett dolog, hogy Witte veszi át a miniszterelnökséget és a belügyi tárcza vezetését s meg fogja valósítani a választói reformot.

Közgazdasági távirat.

Csikagó, június 8. Gabonaüzsdé. Zárlat. Buza irányzata szilárd, júliusra 96⁷/₈ K., szept.-re 99³/₈ K., — Tengeri szilárd, júliusra 54 K.

Csikagó, június 8. Terményüzsdé. Zsir. jul.-ra 9.02, tegnap 9.02, szeptemberre 9.20, tegnap 9.17. — Szalonna short clear —. Sertéshus júliusra 16.35, tegnap 16.30.

New-York, július 8. Terményüzsdé. Gyapot. New-Yorkban 13.25 jun.-ra 11.90. szept.-re 11.84. New-Orleansban 13. Petroleum stand withe. New-Yorkban 8.45. Filadelfiában 8.40, raffined in cases 10.90, Credit Balances of oil City 178. Zsir, Vestern Steam 9.40. Rohe testvérek 9.50. On 40.75—41.50. Réz 26.00—25.75.

Az öngyilkosság ellen.

Az emberi találékonyság a létért való küzdelemnek ismét egy újabb trükkjét produkálta Párisban. A pénzhajszának ez az új módja az „öngyilkosok biztosító intézete“, mely a humanizmus leplebe burkolózva, állítólag az öngyilkosok számának csökkentésére létesült, de igazában nem egyéb, mint a contagiozus divatmajmolásnak, hipochondriának, nagyzási hóbortnak, üldözési mániának és még egy csomó emberi gyarlóságnak, sőt — talán paradoxonnak tűnik, de nem az: — az élethez való görcsös ragaszkodásnak — tökécsítése.

Ha ez igaz is, azért a probléma nem marad megoldhatatlan. Mert az öngyilkosságok apaszása éppen azon államoknak áll legjobban módjában, amelyek ezt a szociálpathológiai jelenséget leg-erősebben képviselik. Nagyon jól tudják ezt az élelmes alapítók, akik a századvégi humanizmus nagylelkű zászlóhordozóinak kürtölik magukat és bizonyos, hogy sem ők, sem a Londonban leg-utóbb szervezett „Üdv hadserege“ az öngyilkosságok számárányát érinteni nem fogja. Emez — egyszerűen neveléses, amaz megvetendő. Egyiket a kapzsiság szülte, a másikat a jóhiszemű tudatlanság. Az üdv hadserege ugyanis az „öngyilkosjelöltek lelkéből a halálvágyat igyekszik száműzni, hogy helyére új reményt és bizalmat öntve, ismét visszadják őket az életnek.“

Mintha bizony azt a reményvesztett szerencsétlent, — aki fölismerve életrevalótlanságát — fegyverhez nyul, vagy aki kötelességből, vagy más egyéb elfogadható okokból vet önkézével véget életének — az üdv hadseregének frázisáradata szándékától eltéríthetné! Valóban fölösleges munkát végeznek az „Üdv“ lagjai (leginkább papok) az új küzdelemről, életszeretetről, türelméről és az itteni szenvedésekért nyújtandó másvilági kárpótlásról szóló prédikációikkal. Mert ha van másvilági kárpótlás: miért ne sígse-

nek élébe? Ha pedig nincs, akkor miért ragaszkodjanak továbbra is a földi nyomorúsághoz?

Érdekes, milyen óriási az ellentét a két társaság lélek- és emberismerete között. Azon, hogy az „Üdv“ tagjai e tekintetben oly nagyon mögötte állanak a párisi „nagylelkű humanistáknak“, nincs okunk csodálkozni. Csak tekintetbe kell venni, hogy papokról van szó. A templom elboruló mécsé nem világít be az élet ezerféle küzdelmébe. Az ő szemük és gondolatuk valahol messze, fönt kalandozik, nem a földön az élet forgatagában. Tehát nem is kívánhatunk tőlük ember- és életismeretet. Nem ismerik az egyének a társadalomhoz való viszonyát. Nekik csak az a főrekvésük, hogy az öngyilkosjelölteket visszaadják az életnek. Pedig ez nem orvoslás. Nem annak az életnek kell visszaadni a haláltkeresőket, amelyből menekülni akartak, hanem egy új, egészséges és igazságos társadalmat kell adni nekik. Ők azonban ezt nem értik és éppen azért csak szánalomraméltók. De a „nagylelkű humanisták“, akik emberismeretükből, a társadalom bűnéből akarnak tőkét kovácsolni: a mának kinövései, olyan élősdiek, mint a korhadt fatörzsön tenyésző gombák és a kultúremberiség legmélysegebb megvetésére méltók.

Azonban intézetük mégis prosperálni fog — egy ideig. Mert az igazi, komoly öngyilkosjelölt, akinek tettét társadalmi okok érlelik meg, nem köt biztosítást — hogy az esetben, ha másfél évvel a szerződés után véget vetne életének, egy általa megjelölt személynek a társulat bizonyos összeget kiifizessen. Aki a komoly öngyilkosjelölt lelkiállapotát ismeri, tudja, hogy sokkal nagyobb az életundora, embergyűlölete és buskomorsága, semhogy bárkiről is gondoskodó, bárki iránt is figyelmes és jóindulatu lehetne. Aki pedig fölkeresi őket, hogy biztosítást kössön velük: az sohasem lesz öngyilkos. Ezt is tuják ezek az urak és örülnek neki, mert ezek képezik az intézet létfontosságát. Nagystilű szélhámosok, zsonglörök, panamisták, politikai halottak, bankrottosok, akik közül nem egynek talán még eszközülni is szolgálhat a biztosítási szerződés: üzelmének folytatására. Legtöbb van ezekből Franciaországban és bizonyos, hogy pl. Oroszországban, Spanyolországban vagy Magyarországon ez a vállalkozás hasztalan útné fel a fejét. Mert ezeket az országokat a statisztika alapján bátran nevezhetjük a komoly öngyilkosjelöltek országainak.

Am a jövő társadalmi alakulata, melynek igazságosabb gazdasági politikája könnyebb megélhetést, új keresetforrásokat fog nyújtani ezen gazdaságilag elmaradt államokban, csökkenteni fogja az öngyilkosok számát és majd elsöpri ezt az intézetet létfontosságával együtt. Tehát az öngyilkosság ellen nem az élethez való ragaszkodás prédikációjával, nem egyházi anathemával meg az említett intézet létesítésével kell küzdeni, hanem becsületes gazdasági politikával.

Olvasóinkhoz.

Az Egyetértés négy évtized óta előharcosa az önálló, független Magyarországnak. Negyven esztendő óta a nyomtatott betű hatalmával küzd azért az ideálért, hogy ez az ország külső hatalmaktól nem függő, szabad nemzeti állam legyen.

Bibliánk: Kossuth Lajos szintiszta hagyomány: a függetlenségi eszme és a szabadságvívás. E program kivívására, e cél szolgálatára lelkes újságírógárda csoportosult. Az Egyetértés minden egyes száma a magyar zurnalisztika termelésének legjavát nyújtja olvasóinknak. Új modern formájában az Egyetértés a legnagyobb, legtarifalmasabb magyar napilap, mely régi tradícióihoz híven, a legelőkelőbb pozíciókat foglalja el a magyar zurnalisztika organumai között.

Az Egyetértés cikkei elsőrangú zurnaliszták tollából származnak. Hírszolgálat az egész országot behálózza. A belső gárdán kívül a vidéki és külföldi tudósítók és külső munkatársak sokasága áll a lap szolgálatá-

ban. Tárzarovata magas irodalmi nivón áll. A redakció napról-napra a legrészletesebben, a legjobban informáltan és a legváltozatosabb irodalmi alakban dolgozza fel a politikai, társadalmi, művészeti és közgazdasági eseményeket. Kiki a maga helyén tehetsége, ambíciója és munkaeje teljes kifejtésével áll olvasóink szolgálatában, hogy mindenkor a szíve-velke legjavát adja.

Kétfelkenként minden előfizetőnk teljesen díjtalanul kapja a *Hevesi József* szerkesztésében megjelenő *Magyar Szalon* folyóiratot, mely szépirodalmi és aktuális dolgozatainak gazdagsága és illusztrációi változatossága révén mindenkor a magyar család legkedveltebb vendége.

Ilyen lelkesült gárdával, alakjában megújítva indul az *Egyetértés* új útjára. Nagy munkájához az erőt és kitartást olvasóinak növekvő szeretetében fogja keresni és megtalálni.

Az *Egyetértés*, hogy minél jobban és eredményesebben harcolhasson elveiért és hogy a lapot mindenki részére hozzáférhetővé tegye, régi előfizetési árát leszállította.

Az *Egyetértés* előfizetési ára czentul:

Egész évre 40 korona helyett 28 korona, félévre 20 korona helyett 14 korona, negyedévre 10 korona helyett 7 korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VI., Eötvös-utca 32. szám alatt van, ahová az előfizetési pénzek küldendők.

UJDONSÁGOK.

„Isten hozott!”

Baj-Kosztia Vazul hír szerint magyar ízeimű román tanító, kiben meg volt az a bátorság, hogy a gondjaira bízott növendékeit megtanította néhány magyar szóra, többek közt arra is, hogy a záróvizsga vendégeit „Isten hozott” kiáltással fogadják. Ha ez így van, akkor ez a szegény néptanító egy hő. Ha katona volna és ellenség előtt állna, hasonló cselekedetért most bizonyára a legmagasabb katonai érem díszítené mellett.

Mert tudják meg mindazok, akik az előbbi szavakra talán tagadólag rázzák fejüket, hogy Baj-Kosztia Vazul attól a percztől kezdve, melyben a kis román diákok ajkáról elhangzott a két magyar szó, élő-halott lett földjei között. Egy reneget, kit a hunyadmegyei kis oláh faluban jobban fognak kerülni, mint a bépöklost. Ez különben a szerencsésebb eset, mert megfőrtíenhetik az is, hogy Baj-Kosztia házára akkor fog rászállni a vörös kakas, mikor álmának legjavát alussza, vagy hogy egy szép reggelen ott találják majd valamelyik utczai árokban szétzúzott koponyával. Lehet, hogy nem úgy lesz, de ha meg fog történni, akkor sem lesz ez a legelső eset.

Különben pedig a mi románjaink hü fiait a hazának. Képviselőik is azt hangoztatják napon a Házban. Igaz, hogy az elmúlt választásokon, ahol csak tehették, sárba tiporták a nemzeti színű zászlókat, „halál a magyarra” kiáltással vonultak a választási urna elé és hogy hazafiságukat még jobban kidomboríthassák, zenekaraikkal eljátszatják az osztrák himnuszt és vígan éltették a császárt. De hát elvégre mindenki a maga módja szerint hazafi.

Baj-Kosztia Vazul azonban mégis rosszul választotta meg a módját, hogy hazafiai voltát bebizonyítsa. Ugy kell neki. Miért nem veit példát a többi kollegától? Lám azok szépen zsebre vágják az állami segélyt, minden esztendőben, a legnagyobb lelkiismeretességgel. Aztán haza mennek s a falu kocsmájában gőzölgő pálinka mellett, háládatos közönség előtt, olyan előadást tartanak a hazafiságról, melytől a hallgatóság rögtön fejéért szeretne ragadni és lesujtani minden magyarra. Ha pedig megtörténik, hogy a brutális ha-

tóság emiatt rátalál koppintani egyet-kettőt a tisztelt tanító urra, akkor is csak vágyainak álomképe valósulna meg. Mert a szép román asszonyok virággal hintik be utját és csókjaikkal nemzeti hőssé avatják. Egy szóval maritir lesz, kinek karrierje biztosítva van és ha a sors úgy akarja, képviselőnek is megválasztják, hogy aztán a magyar parlamentben büszkén verhesse mellét, hogy ő hü fia c hazának.

Mi tiszteljük mindenkinek a véleménye szabadságát és talán a román uraktól sem vennénk zokon, ha a parlamentben valódi érzelmeiket nyilvánítanák, ugyanazokat, melyeket otthon hiveik közt erőszentek. De ők ehelyett itt a haza hü fiainak vallják magukat és otthon vihart támasztanak csak azért, mert gyermekeik megtanultak két magyar szót. Azt kívánják, hogy mi itt tiszteljük vélemény szabadságukat és ők otthon követ dobnak egy szerencsétlen tanítóra, kinek valószínűleg az volt véleménye, hogy nagyon hasznos dolog, ha a román diákok megtanulnak néhány magyar szót is. Ők tőlünk türelmet követelnek, portájukon pedig még asszonyaik is a legtürelmeitlenebb agitátorok!

S-n.

AZ EGYETERTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

— a mai naptól kezdve —

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 703. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

Budapest, Vasárnap, 1937. június 9. Naptár: Róm. kath. E. 3. Feltezián. — Prof.: F. 2. Feltezián. — Görög-ország: május 27. G. Heltél. — Zsidó: Sivan. 27. — A nap két reggel 4 óra 4 perczkor, nyugszik esti 7 óra 53 perczkor. — A hold két éjjei 3 óra 25 perczkor, nyugszik délután 6 óra 16 perczkor. — A miniszterek nem fogadnak. — A Mezőgazdasági Múzeum megnyitása a király jelenlétében délután 2 órakor. — Ünnepi istentisztelet a koronázás 40 esztendő évfordulója emlékére délután 10 órakor a Kávin-ért ref. templomban. — A Magyar Háziasági Iskola-nagyszabású közgyűlése délután 11 órakor Eötvös-utca 15. sz. n. — Az Országos Zeneakadémia vizsgálói tanácsának este 8 órakor az Operában. — Regatta-verseny délután 4 órakor a Margitszigeti Dűlőben. — Az obudai Prof. Enck-Egyesület tanszemélyisége a Budaygömbön vendéglőben. — A Kereskedelmi Akadémiázó lak Orsz. Egyetemtelének tanszékzámá délután 5 órakor a Szt. István téren. — A B. T. K. állatgyógyászati vizsgálati pályán. — A Hídépítő egyesület pályája. — A Nemzeti Szalon nyári kiállítás nyitása 9-6-ig. Beépítési 1 korona. — Az ifjúság kiállítása a Könyves Kálmán műintézetben. (Nagyváz-utca 37-39), nyitva 9-12-ig. Beépítési nincs. — A Hentli kiállítás az Urania Képtéri szalonjában nyitva 9-12-ig. Beépítési 50 fillér. — A Nemzeti Múzeum összes láta nyitva 9-12-ig. — A Szépművészeti múzeum nyitva 10-2-ig. — A székelyvárosi múzeum nyitva 9-12-ig. — A Gáldani intézet múzeuma nyitva 10-1-ig. A Történelmi Képesárnyok nyitva 10-12-ig. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-12-ig. — Az Aquinumi múzeum egész nap nyitva. — A Közlekedési Múzeum nyitva 9-12-ig. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9-12-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás nyitva 9-12-ig. — A többi múzeum és nyilvános könyvtárak zárva.

Hátú, 1937. június 10. — Róm. kath.: Mar. II. királyné. — Prof.: Margit. — Görög-ország: május 28. Isák. — Zsidó: Sivan. 28. — A nap két reggel 4 óra 3 perczkor, nyugszik esti 7 óra 54 perczkor. — A hold két éjjei 3 óra 59 perczkor, nyugszik esti 7 óra 17 perczkor. — A miniszterek nem fogadnak. — A pénzügyminiszeri államtitkár fogad 12-2-ig. — A helyi államtitkár fogad délután 2 órakor.

A dán királyi pár Londonban. *Frigyes* dán királyi és *Duisa* királyné ma délután Londonba érkezett. A királyi párt a pályaudvaron *Edvárd* király, *Alexandra* királyné, valamint a királyi család több tagja fogadta. A walesi herceg Ports-mouthig utazott a vendégek elé. Az üdvözlésre megjelentek a pályaudvaron *Campbell-Bannerman* miniszterelnök és *sir Edvard Grey* külügyminiszter is. *Frigyes* dán király elhaladt a diszörség előtt, mire az uralkodók a lakosság lelkes ovációi közepette a Buckingham-palotába hajattak.

Kossuth Lajos Tóder Budapestben. *Kossuth* Lajos Tóder, fivérének, *Kossuth* Ferencnek látogatására hétfőn, e hó 10-én reggel kilenc órakor a déli vasut pályaudvarán Budapestre érkezik.

Rendjelenőmárczolás. A király *Hennel* Albertnek, a párisi osztrák-magyar kereskedelmi kamara első alelnökének a külkereskedelmi ténre kifejtett kiváló szolgálatai elismeréséül a *Ferencz* József-rend lovagkeresztjét adományozta.

A görög királyné *Trisza*ben. Az Amfite görög királyi jachton, amelyet a *Donec* nevű orosz ágyunaszád kísért, *Trisza*ba érkezett *Olga* görög királyné, *András* görög herceg nejevel, *Alice* hercegnő gyermekével, valamint *Heléna* görög hercegnő. A fejedelmi személyek ma este 1/27 órakor utaznak tovább a déli vonattal Bécsbe, illetőleg Pétervárra. Az orosz ágyunaszád megérkezésekor üdvözléseket váltott a világitótoronynál lévő itegekkal. *Kimbritis* görög főkonzul délelőtt tisztelgett a görög királynénál az *Amphitrite* hajón. Este a királyné a királyi család tagjaival együtt Bécsbe utazott.

— *II. Vilmos és a csár találkozója*. A berlini Tagbalattnak táviratozzák Pétervárról, hogy e nyáron a csár német vizeken találkozni fog a német császárral. Ennek a találkozásnak nagy fontosságot tulajdonítanak politikai körökben. A *Militärische Correspondenz* arról értesül, hogy a német császárt az utóbbi napok eseményei felette elkedvetlenítették és különösen azért haragudott meg, hogy környezete nem informálta őt idejében az *Eulenburg-afférről*. Bizonyos, hogy *Moltke* és *Hohenau* grófokon kívül más magas állású udvari méltóságok is kilépnek az aktív szolgálatból.

— *Wekerle jubileuma*. *Wekerle* Sándor miniszterelnök is jubilálni fog nemsokára. Megünnepli annak a napnak negyvenedik évfordulóját, amikor a székesfehérvári ciszterciák gimnáziumában letette a maturát. Szép remiszczencziája lesz ez a miniszterelnöknek. Volt iskolatársaival való találkozásakor elvonulhat képzeletében az az út, a melyet a székesfehérvári gimnáziumtól a miniszterelnöki bársonyszékig tett meg. A földi karrierek közt bizonyára nem utolsó helyet foglalja el ez a karrier. A volt osztálytársak megállapodása értelmében a negyvenéves találkozást Székesfehérvárott július 4-én tartják meg. A miniszterelnök megígérte, hogy amennyiben valami elháríthatatlan akadály vissza nem tartja, meg fog jelenni a találkozón.

— *A gráci szoborleleplezés*. *Vilmos* herceg gráci szobrának leleplezésekor a tartományfőnök beszédében kiemelte *Vilmos* herceg hőstetteit. *Frigyes* főherceg a szomszéd német birodalomból érkezett fejedelmi személyeket üdvözölte és köszönetet mondott a württembergi királynak, hogy képviselőjét elküldötte. A főherceg megemlékezett *Vilmos* herceg hadi sikereiről, valamint annak egyéb kiváló tetteiről. Köszönetet mondott a szobor-bizottságnak és azzal együtt működött köröknek működésükért, amely nemcsak a heroikus férfibátorság dicsőítésére akarta ezen emléket létesíteni, hanem ezzel a lakosság hazafias gondolkodásának is kifejezést akart adni. A főherceg intésére lehullott a lepel, mire a zenekar az osztrák himnuszt játszotta, a kivonult csapatok diszövléseket tettek és a férfialdosesület ünnepi himnuszt énekelt. Azután *dr. Graf* polgármester a város nevében átvette a szobrot, mire a fejedelmi vendégek az egybegyűlt néptömeg lelkes ovációi közepette eltávoztak. Számos személyiség osztrák, illetőleg württembergi kintüntetést nyert. Délben a 27. gyalogezred tisztikara az ünnepi vendégek tisztelőire lakomát adott emylen *Frigyes* főherceg és *Ulrich* württembergi hercegné is részvettek. A főherceg délután elutazott Bécsbe.

— *Munkácsy tulipános ládája*. A legnagyobb magyar művész életének talán legérdekesebb epizódjának emlékét akarják megörökíteni a derék nagy-károlyiak. Júniusban nyílik ugyanis meg Nagy-károlyban az odaváló és vidéki iparosok kiállítása. A nagy-károlyi iparosok ezt az alkalmat arra használják föl, hogy azt a házat, amelyben *Munkácsy* mint asztalos inas az első tulipános ládá festette, emlékiáblával lássák el. Az emléktábla tehát megörökíti a nagy magyar festő életének első éveit. Mekkora küzdelem, mennyi munka és lelkesedés van abban az időközben, amely az első tulipános ládát az „*Ecce Homo*”-tól elválasztja, azt regisztrálni a művészet történetének a feladata. De a képzelet megélenkül arra a gondolatra, hogy mekkora erőre s művészeire való hivatásra volt szüksége, hogy a hírnév és művészet oly magaslatára emelkedjék, amelyen állt. Az ő élete eleven bizonyítéka annak, hogy nincsenek, nem képzelhető elíyomott igazi tehetségek. Az igazi nagy talentum megtalálja a maga utját akármily távol esik is hivatásának valódi terétől. *Munkácsy* Mihály Nagy-károlyban gimnáziumba járt. Akkoriban *Lieb* Mihálynak hívták. Kaplonyban lévő *Reökk* nevű gyámja *Marossy* nagy-károlyi asztaloshoz adta inasnak. Ott festette az első tulipános ládát. *Marossy* mesternek azóta sem volt oly remekül festett tulipános ládája.

— *Az Achillion megvásárlása*. A korfi városi tanács tegnap tartott ülésében elhatározta, hogy *Vilmos* császárnak köszönetet szavaz azért, hogy az *Achillion*-villa megvásárlása által a várost és a szigetet megtisztította. Egyben elhatározták azt is, hogy a város legnagyobb utcáját, melynek eddig *Pheakon*-utca volt a neve, „*Vilmos* császár utca-nak” nevezik el.

— **Az ostendei sakkverseny.** A tizennyolcadik forduló eredményéről tudósítunk a következőket táviratozza: A nagymesterverseny közeledik befejezéséhez, de a győztesek sorrendje még nagyon kétes. Janowskinak az esélyei csökkentek, mivel a mai partijában dr. Tarrasch ellen, mely függőben maradt, sokkal rosszabbul áll és kevés remény van arra, hogy remist hozhasson ki. **Marshall** legyőzte Csigorint, míg **Schlechter** csak remist ért el Burn ellen. Ezen a versenyen csak két forduló van még hátra. A mesterversenyen meglepetést keltett Mieses veresége Jacob ellen. Dr. **Bernstein** legyőzte Snosko-Borowski, **Duras** nyert Metger ellen, **Swiderski** győzött Blackburne ellen, dr. **Perlis** Teichmann ellen, **Tartacower** nyert Spielman ellen és Van Vliet veszett **Leonhardt** ellen. A Lee—Forgács, Billicard—Salve, John—Rubinstein, valamint Süchting—Schewe közti partik remisvel végződtek és végül Mortimer veszett **Cohn E.** ellen. A Shories—Marco és Shoosmith—Cohn W. közti partik nem nyertek befejezést, ellenben a tegnapi függőben maradt dr. Bernstein—Shories játszmában az utóbbi lett győztes. Állás a tizennyolcadik forduló után:

Nagymesterverseny. Janowski 11 (1), dr. Tarrasch (1), Schlechter 10½, Marshall 9½, Burn 7, Csigorin 4½.

Mesterverseny: Mieses 13, Salve 11½, Forgács, Cohn E., Swiderski 11, Rubinstein (1), dr. Bernstein 10½, Snosko-Borowski (1), John, Niemzowitsch, dr. Perlis 10, Duras, Teichmann 9½, Marco (1), Tartacower 9, Metger 8½, Jacob, Leonhardt 8, Süchting (1), Spielmann 7½, Shories 7 (1), Scheve (1), Billicard 6½, Shoosmith (1), Blackburne 6, Lee, Van Vliet 5, Cohn W. 4½ (1), Mortimer 4.

A hétfői tizenkilencedik fordulón a következő párok mérkőznek:

Teichmann—Billicard, Leonhardt—dr. Perlis, Cohn E.—Van Vliet, Cohn W.—Mortimer, Blackburne—Shoosmith, Rubinstein—Swiderski, Duras—John, Scheve—Metger, Mieses—Süchting, Bernstein—Jacob, Marco—Snosko-Borowski, Spielmann—Niemzowitsch, Forgács—Tartacower, Salve—Lee. Shories szabadnapos.

A geryességi mandátum. Déry Zoltán Geryesszegen, Hódoson és Görgényzentimrén holnap programbeszédet mond. Déry kíséretében vannak **Hentaller** Lajos, **Gál** Sándor, **Urmánczy** Nándor és más képviselők.

— **A branyiszkói hős.** Holnap leplezik le Selmeczbányán a branyiszkói hős papnak, **Erdősi** Imrénének emléktábláját, aki mint tábori lelkész állott be a honvéd hadseregbe, hősi bátorságával valóssággal csodákat vitt véghez. A celmecei piarista gimnázium falában helyezték el a szép márványtáblát s holnap délután négy órakor leplezik le ünnepélyesen. Az ünnepre nemcsak Selmeczbánya hazafias közönsége, de az egész Felvidék összegyűlik, hogy kegyelettel adózzon a nagy hős emlékének. Erdősi Guyon hadseregében, a 33-ik turóczi zászlóaljhoz volt beosztva, mint tábori pap. A branyiszkói csata előtt a tábornok még egyszer szemlét tartott serege fölött s ekkor így szólt Erdősihez:

— Tisztelendő páterkám, imádkozzál buzgón, mert holnap nagy napunk lesz.

Másnap megkezdődött a nagy csata, mely egyike a szabadságharcz legfényesebb haditetteinek. A harc folyamán honvédeinknek emberfölötti munkát kellett végezniök s így nem csoda, hogy egyszer megakadt a támadás az egész vonalon. Ekkor előlépett Erdősi páter s így szólt:

— Ezredes ur! Itt még csak egy használhat: a kereszt. Ismerem ezeket a jó fiukat... Egy kardot kérek és én majd vezetem őket...

Guyon maga kötötte föl a fiatal pap oldalára a hatalmas szabályt.

Erdősi most megcsókolta a feszületet, ugyanezt cselekedte a parancsnok és a zászlótartó is, kit a páter maga mellé vett. Aztán megvillogtatva széles kardját jobbában, balkezeiben pedig magasan tartva a feszületet, lelkes, átható hangon kiáltotta:

— Előre! Napredék! Éljen a haza!

— Illejen — hangzott a turóczi honvédek ajkáról. És szemüket behunyva, rohantak előre.

Az ádáz küzdelem belenyúlt a késő esteli órákba, Guyon lépésről-lépésre foglalta el az ellenség állását. Végre az osztrákok látva a meddő küzdelmet, visszavonultak. Este nyolcz órakor Branyiszkó már a magyaroké volt.

— **Házasság.** Csulak Margit június hó 10-én délután 5 órakor esküszik örök hűséget Szánthó Géza ev. ref. lelkésznek a rákoscsabai református templomban.

Gordon Róbert mérnök június 12-én déli 12 órakor vezeti oltárhoz az egyetemi templomban **Bochkor** Zizátt dr. **Bochkor** Károly egyetemi tanár és neje, **Kanócz** Irma leányát.

— **A német kamarilla botránya.** Sokáig nem tudták Németországban, hogy **Harden** Miksát, a „Zukunft“ szerkesztőjét az ügyesség perbe fogja-e azért, mert megvádolta **Eulenburg** Fülöp herceget. Sőt hosszabb ideig úgy állt a dolog, hogy az ügyesség nem vállalja a vád képviselését. Most azonban Berlinből az a hír érkezik, hogy a kerületi törvényszék ügyésze mégis elvállalta a képviselését. Ilyenformán a világ furcsa színjátékra lehet elkészülve. Az egész ügyet, annak minden botrányt keltő részletét, szexuális vonatkozásával együtt, a törvényszék előtt pertraktálni fogják. És így minden valószínűség szerint azok a részletek is nyilvánosságra kerülnek, amelyeket eddig a közönség nem ismert. Ami herceg Eulenburg ügyében új, azt röviden az alábbiakban foglaljuk össze: A trónörökös a barátaitól értesült arról, hogy **Harden** sajtóhadjáratot indított Eulenburg herceg ellen s barátai ennek a hadjáratnak jelentőségét is megmagyarázták neki. A trónörökös alaposabban utána járt a dolognak s atyjának bizalmas embereitől kért tanácsot, hogy miképen hozhatná Eulenburgnak és társaságának viselt dolgait a császár tudomására. Ezek tanácsára a trónörökös elmondott a császárnak mindent, amit tudott s a császár a hallottakon annyira megbotránykozott, hogy Eulenburg hercegtől és társaságától azonnal megvonta a kegyét.

— **Összeesküvés a szultán ellen.** A fényes porta ura ellen ismét összeesküvést terveztek, mint Konstantinápolyból jelentik. A rendőrség, mint ilyen alkalmakkor rendszerint, egy csomó embert letartóztatott, a többi között a gárdaezred néhány tisztjét is. Konstantinápolyban mégis azt hiszik, hogy az egész összeesküvést a titkos rendőrség koholta, hogy a szultán kegyét megnyerje, mert az állítólagos összeesküvés mindenben hasonlít ahhoz, amelyet legutóbb Péterváron derítettek ki.

— **Santos-Dumont kezdheti újra.** Santos-Dumont a világhírtől léghajós mégis szerencsés ember. Ő közelítette meg legjobban a kormányozható léghajó problémáját, de egészen ő sem tudta megfejteni. Ellenben már néhányszor baleset érte. Le-lezuhant bizony, de még eddig sohasem sérült meg. Tegnapi is hasonló malőr érte. Újszerkesztői reptülőgéppel fel akart szállni, de alig emelkedett fel 3—4 méternyire, lezuhant és a ballon fölrepedt. A készülék teljesen tönkrement, de Santos-Dumontnak nem történt baja és egykedvűen csak ennyit mondott:

— Most kezdek újra!

— **Politikai gyilkosság Odesszában.** Egy titokzatos gyilkosság tartja izgalomba Odessza lakóit. Ma reggel ugyanis a város egy élénk utcáján vérbagya találták Milnikovot, az igazi orosz férfiak szövetségének egyik vezetőjét. Súlyos sebesülésével Milnikovot korházba vitték s mikor ott magához tért, elbeszélte, hogy séta közben többen megrohanták, egy lebuja hurczolták, törvényt ültek fölötté és halálra ítélték, aztán össze-vissza szurkálták. Végő erejét összeszedve, sikerült elmene-külnie kintói kezéből s az utcára jutott. Milnikov azt hiszi, hogy támadói a forradalmi szervezet tagjai voltak. A rendőrség lázasan kutat a tettesek után. Milnikov a halállal vívódik.

— **Egy cseléd tragédiája.** **Novatni** József mázoló régebben beteg feküdt lakásán. Felesége ma elküldte kis fiát a Caritas című betegsegélyező egyesületbe, hogy ott 24 koronát vegyen fel. A kis fiu elment és fel is vette a pénzt. Ott azonban valami szélhámos meglátta ezt, kihallgatta, mit beszélt a fiu, az utcán eléje került s azzal az ürügygel, hogy az anyja küldi őt elébe, rávette, hogy menjen haza s addig adja át neki a pénzt. A szélhámos ezalatt kerekét oldott, míg otthon az anya hiába várta a pénzt. Mikor a kis fiu haza-

érkezett s a szülők kérték tőle a haszonnégy koronát, csak annyit tudott mondani:

— Odaadtam a bácsinak...

Az asszony, akinek ez a pár forint volt egyetlen reménye, annyira megrémült ettől a hírtől, hogy szívzélhűdést kapott és nyomban meghalt. Az apa betegsége szintén rosszra fordult. A rendőrség a szélhámost nyomozza.

— **Vizsgálják a szerb trónörökös.** György szerb trónörökös nemsokára meg fog jelenni egy vizsgáló-bizottság előtt. Be kell számolnia, mit tanult az elmúlt iskolai évben. A vizsgálatot a miniszterelnöknek és a szkupstina elnökének jelenlétében fogják megtartani. A katonai tárgyak vizsgálatánál azonkívül jelen lesz a hadügyminiszter, a vezérkar főnöke, a katonai akadémia és a dunai dandár parancsnoka, míg a többi tárgyakból a vizsgálatnál jelen lesz a kultuszminiszter, az államtanács elnöke, a belgrádi egyetem rektora és a semmitőszék elnöke. Szóval elég szigorú bizottságot kap a trónörökös és éppen azért tisztelet lehet tenni egy ellen, hogy a belgrádi lapokban nemsokára olvasható lesz a hír, hogy a trónörökös minden tárgyból kitűnően felelt, iskolai nyelven szólva, mindenből egyet kapott.

— **Wölfling Lipót válása.** Wölfling Lipótnak, a volt Lipót Ferdinánd főhercegnek felesége, **Adamovics** Vilma ellen indított válópóret körülbelül négy hét múlva fogja tárgyalni a genfi törvényszék. A vádiratot Wölflingnének már kézbesítették német fordításban. Jogi körökben nem értik, hogy Adamovics Vilma miért nem támasztott kártérítési igényeket és miért nem fogadott ügyvédet. Wölfling Lipót zugersei villájára vevő jelentkezett, de a főherceg nem hajlandó a nyaralót eladni, mert az év egy részét továbbra is ott szándékszik tölteni.

— **Petkov gyilkosai.** Sofiában **Balkanski** őrnagy mint fővádoló már átadta a vádiratot a katonai törvényszéknek **Petkov** miniszterelnök gyilkosai és a fölbujtók ellen. A vádirat első sorban **Petrow** Sándor elbocsátott hivatalnok ellen irányul, mint a merénylet elkövetője ellen és fölbujtók gyanánt **Ikonow** Ivánt, **Gerow** Matteit és **Kronow** Nikolát jelöli meg. **Ikonow** a vádirat szerint egyszer néhány percig beszélt a gyilkosság előtt **Petrow**-val és rávette a merénylet végrehajtására, **Gerow** a Balkanska Tribuna szerkesztőségében találkozott a gyilkossal, **Kronow** pedig néhány nappal a merénylet előtt azt mondta egy hölgy ismerősének: Ez a Petkov rosszul fog járni, ha erőszakosságait folytatja. De a gyilkossal nem beszélt. Egyáltalán a vád a három hírlapíró ellen gyöngye lábon áll. Hétfőn kezdődik a végtárgyalás a Slavianska Beseda dísztermében, melyet e czélra kibéreltek.

— **Szélhámos postatiszt.** Megirtuk, hogy **Dedits** Árpád dunaszerdahelyi postatisztet éppen akkor tartóztatták le a kecskeméti postánál, amikor hamisított pénzesutalványnyal 1248 koronát akart felvenni. A letartóztatott szélhámos bevallotta, hogy maga készítette Tederau jelzéssel hamis postabélyegzőt. Ilyennevű község vagy város Ausztriában egyáltalán nincs. Erős a gyanu, hogy a szélhámosnak czinkostársai is vannak, akik a hamis utalványokat becsempész-ték lepecsételés előtt a postázásokba. Nagyobb pénzüsségeket sikerült fölvennie Monoron, Czeglédén és Nagykőrösön. Ezen városokból ideérkeztek a postatiszték és postai kezelőnök, akik kifizették a csalónak a nevére érkezett összegeket. Valamennyien fölismerték **Dedits** Árpád személyében a szélhámost. Tizenkétezer koronára rug az összeg, amelyről hamis utalványokat küldött ki az ország különböző városaiba és amelyet föl akart venni. Kecskemétről Fegyverházára, majd pedig Szegedre szándékozott utazni, ahol utalványokat várt „dr. Anton Ander posterestante“ czimre. Személyazonosságát a postán ugyanerre a névre kiállított vasúti szabadjeggyel igazolta. Elfogatása ugy történt, hogy Nagykőrösön gyanusnak tűnt fel, de azért kifizették neki az utalványozott 1600 koronát. Nyomban táviratot küldtek azonban Tederába és ekkor derült ki, hogy ilyen helység nincs. **Dedits** közben fiakkerbe ült és Kecskemétre hajtatott. Ekkor jött ide az értesítés Nagykőrösről a szélhámosról. Itt álszakállal és fekete szemüveggel jelentkezett a postán két órakor délután, de azt mondták neki, hogy csak háromkor van kifizetés. Felháborodva járt-kelt, kérdezvén, hogy ebben a tartományban három órakor kezdődik a hivatal? Fűvessy helyettes főkapitány a dektivekkel a postát megszállva tartotta és letépvén a szélhámos álszakállát, letartóztatta. **Dedits** most Kecskemétről Dunaszerdahelyre szállítja.

— **Kitt** donyvezető...
vezetőnek a...
adta. Halm...
adta át a...
perronon...
nagy számú...
kiséretében...
adta át az...
mélyen me...
dulatát.

— **Tub** ellen egyre...
fokozott er...
kel küzd a...
tán nevezn...
belgyógyás...
sén dr. **Pir**...
általa végz...
szakember...
Pirquet tu...
gyermekek...
reagál a tub...
mők a legfö...
a tény meg...
a gyermeke...
kell beoltan...
matlan, se...
és egészen...
vajjon tub...
gyermekke...
mikor beteg...
a kezdő st...
kezdés érhet...
küldik az...
gálnak, a...
lelő orvos...
egyszerűbb...
felismerés...
lőnél, nya...
Jehle dr. h...
merevedés...
és bármely...
tanár kijele...
tuberkulino...
rich tanár...
és azt mor...
teszi azt, h...
megállapít...
már alkaln...
célokra.

— **Az** nak írják M...
öt óra. Mé...
lóban. A C...
los fényber...
desen sikli...
szokott dél...
szóval:

— **Ka**
— **Pa**
— **Kö**

vel a Fehé...
Megtö...
— **Ha**
— **Ott**

— **A**
fog este h...
vaccorával.

— **Mé**
lasz, — h...
hajón! G...
A kap...
hér Ház...
Roosevelt...
hogy visz...
hamar kid...
ható embe...
nem kapot...
környéken...
állomás...
Kerestek...
ban lakik...
grafikus...
zékenyebb

— **Me**
luchovszky
észrevette,
szereit tart...
zett férje,
hogy a sz...
zárat elron...
korona ér

— **Kitüntetés.** Kolozsvárt **Halmay János** mozonyvezetőnek és **Dóczy Mihály** vasuti műhelyvezetőnek a király a koronás ezüst érdemkeresztet adta. **Halmay Jánosnak** Jármű Béla üzletvezető adta át a kitüntetést este félhat órakor a vasuti perronon a vasuti munkások és tisztviselők és nagyszámu közönség jelenlétében, hatásos beszéd kíséretében. **Dóczynak** Török Sándor műhelyfőnök adta át az érmet. **Halmay** a kitüntetettek nevében mélyen meghatva köszönte meg előljárói jóindulatát.

— **Tuberkulin-oltások.** A harc a tuberkulózis ellen egyre intenzívebbé válik. Az orvosi tudomány fokozott erővel és minden elképzelhető eszközzel küzd a pusztító betegség ellen, amelyet méltán neveznek a korszak betegségének. A bécsi belgyógyászok és gyermekorvosok tegnapi gyűlésén dr. **Pirquet** asszisztens előadást tartott az általa végzett tuberkulin-beoltásokról, melyekről a szakemberek nagy elismeréssel nyilatkoztak. **Pirquet** tuberkulinnal olt, ahogy az orvosok a gyermekeket a himlő ellen beoltják. Míg a felnőtt reagál a tuberkulinra, a kis gyermekek, főleg a csecsemők a legtöbb esetben immunisak a tuberkulin ellen. Ez a tény megdönti **Behringnek** azt a véleményét, hogy a gyermekeket már csecsemő-korukban tuberkulinnal kell beoltani. A tuberkulin-oltás egyszerű s ártalmatlan, se lázzal, se más mellékhatatokkal nem jár és egészen bizonyosan meg lehet állapítani vele, vajjon tuberkulotikus-e a gyermek vagy sem. Ha a gyermekeket rendszeresen oltják, föl lehet ismerni, mikor betegedik meg tüdővészben, még pedig már a kezdő stádiumban. Így tehát célravezető védekezés érhető el, mert csak azokat a gyermekeket küldik az óvodákba stb., akik nem reagálnak, a többi gyermekeket pedig megfelelő orvosi kezelésnek vetik alá. Nincs jobb, egyszerűbb eljárás a betegség kezdő stádiumainak felismerésére. Ugyanaz az elv alkalmazható a himlőnél, nyakszirtmerevedésnél, hagymáznál, stb. **Jehle** dr. hasonló kísérleteket végez a nyakszirtmerevedésnél. Az oltás nem fáj a gyermeknek és bármely orvos igen könnyen végezheti. **Moser** tanár kijelentette, hogy tapasztalatai szerint ez a tuberkulinoltás igen kitűnő diagnosztizáló szer. **Escherich** tanár is elismeréssel szól **Pirquet** kísérleteiről és azt mondja, hogy **Pirquet** rendszere lehetővé teszi azt, hogy a tuberkulózis már fellépésekor megállapítható. Berlinben a tuberkulózis-oltásokat már alkalmazták is profilaktikus és diagnosztikai czélokra.

— **Az elnök és a két fiú.** Egy francia lapnak írják New-Yorkból ezt a kis históriát. Délután öt óra. Mély csend. Szél se rezdül. A nap hanyatlóban. A Chesepekei part mentén a tenger aczélos fényben uszlik. A „May Flower“ gőzös csendesen siklik a vizen. A hajón Roosevelt elnök szokott délutáni kirándulását teszi. Az elnök megszólal:

— Kapitány!
— Parancsol elnök ur!
— Kössön össze drótnélküli táviró segítőjével a Fehér Házzal!
Megtörténik. Tak, tak, válaszolnak.
— Hallo, Fehér Ház?
— Ott ki beszél?
— A „May Flower“. Az elnök csak később fog este hazatérni. De azért kéri, hogy várják vacsorával.

— Mondja meg Teddynek, — hangzott a válasz, — hogy nem várunk utána. Maradjon csak a hajón! Good bey . . .

A kapitány elképedt. Ugy látszik, hogy a Fehér Ház táviró hivatalnokai elvesztették az eszt. Roosevelt azonban nevetett az eseten s megígérte, hogy vizsgálatot indít az ügyben. A dolog csakhamar kiderült. A hivatalnok, egy igazán megbízható ember, kijelentette, hogy semminő üzenetet nem kapott a hajóról. Washingtonban és az egész környéken nem volt bejelentett drótnélküli táviróállomás. Nem maradt más hátra, mint keresni. Kerestek és találtak. Egy külvárosi szegényes házban lakik két tizenöt éves suhanc, akik radiotelegrafikus készüléket találtak fel, amely sokkal érzékenyebb a tengerparti hivatal készülékénél.

— **Meglopták Goluchovszky grófnét.** Bécsben **Goluchovszky** grófné, a volt külügyminiszter neje észrevette, hogy az a vasszekrény, a melyben ékszereit tartja, nehezen nyílik. Ma mikor megérkezett férje, lakatost hozattak és az megállapította, hogy a szekrényt idegen kulccsal kinyitották és a zárat elrontották. A szekrényből hiányzott egy 6000 korona értékű ékszer. A rendőrség már kinyomozta

a tolvajt, **Tutter Jarosláv** elbocsátott inas szemelyében.

— **Harminczéves találkozó.** Azok, kik harmincz évvel ezelőtt a debreczeni öreg Kollégiumban érettségi vizsgát tettek, találkozára jönnek össze f. hó 20. napján Debreczenben a Kollégium dísztermében délelőtt 9 órakor. Az összejövetelt rendezők felkértek mindazokat, kik érdekeltek, hogy a találkozóon megjelenésükkel szíveskedjenek és ez iránt forduljanak **Dicsőfy József** ev. ref. lelkész, egyházherileti főjegyzőhöz. Részint a hosszú idő miatt, amely az érettségi vizsgától eltelt, részint amiatt, hogy 97-en tettek érettségit, a rendező bizottság többek hol tartózkodásáról nem szerezhettek tudomást, ezért ez uton kéri fel az érdekelteket szíves megjelenésre.

— **Ügyilkos katona.** A kegyetlen kaszárnyai szigor megint halálba kergetett egy fiatal életet. **Knézovics József** honvédtizedes tegnap a Svábhegy tetején, százlépésre a messzelátótól felakasztotta magát. Huszonnégy óránál hosszabb ideig lógott a szegény katona az erdőben, amikor a szomszédos villák cselédleányai ráakadtak és levágták. **Knézovics József** fegyverkovács volt a gyáli-uti fegyvertárban. Szorgalmas, használható munkás volt, amellet pontos, igazi katona, akinek élete, mindene volt a rend és a katonai fegyelem. Mégis összeütközésbe került az őrmesterével, aki valami apró mulasztáson érte és raportra vitte. Elítélték harmincz napi kaszárnyáristomra. Hétfőn kellett volna megkezdeni büntetését, de a a káplár már szerdán eltűnt a kaszárnyából, felment a Svábhegyre és felakasztotta magát. Az őrmestere két napig észre sem vette eltűnését, a harmadik napon azonban kerestetni kezdtek és megtalálták holttestét a Széchenyi-hegyi erdő szélén. Holttestéért kivonult két bajtársa, akik átküldték zsebeit, melyben tizennyolcz krajczár készpénzt találtak és egy női arczképet. **Knézovics Józsefet** tegnap temették el a rákoskeresztúri temetőbe.

— **Homzeti Szövetség Brassóban.** A brassói Nemzeti Szövetség, amely megalakulása előtt is sok hányattaláson ment keresztül — amint a „Hircsarnok“ értesül — június 23-án, vasárnap ünnepélyesen meg fog alakulni. A fővárosi Nemzeti Szövetség képviselőjében gróf **Zichy** **Vladimir** és dr. **Kovács** **Ernő** országgyűlési képviselő fognak az ünnepélyen megjelenni.

— **Életunt fiatalember.** **Mihályi** **Antal** magyar-kanizsai földbirtokos tizenkilenc esztendő fia ma délelőtt az istállóban agyonlőtte magát. Tettének okát nem tudják.

— **Jegyzők a fizetésrendezésért.** A biharmegyei jegyzők **Kovács** **András** elnöklésével közgyűlést tartottak, a melyen elhatározták, hogy fizetésük végleges rendezését feliratban kéri a kormánytól, kérve, hogy a millenárius évet háromszorosan számítsák be.

— **A VI. kerületi főgimnázium új igazgatója.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy **Barna Mihályt**, a jászberényi főgimnázium igazgatóját a budapesti VI. kerületi főgimnáziumhoz helyezték át s ugyanakkor a tankerületi főigazgatói czimmal ruházták föl.

— **Angol léghajós tisztek katasztrófája.** Ismétleten megemlékezünk már arról, hogy két angol füst az aldershoti léghajógyárból léghajó-utra indult, utóbb aztán megtalálták a léggömböt és annak kosarában a tisztek feljegyzéseinek egy részét, a tiszteknek azonban teljesen nyomuk veszett. Néhány nappal ezelőtt egy távirat jelentette ugyan, hogy a tisztek is megkerültek, újabban azonban, mint Londonból jelentik, a tisztek megtalálását illetőleg minden reményt feladtak. Az eltűnt két léghajós feltalálására irányzott minden irányu kutatás teljesen sikertelen maradt. A legutóbbi jelentés szerint **Capper** ezredes, az aldershoti léghajó-gyár parancsnoka, az „Evening Standard“ tudósítója előtt kijelentette, hogy a léghajó kosarában talált jegyzőkönyv egy részét nagy fáradsággal sikerült kibetűzni, míg a jegyzetek más része hiányzik. Az utolsó bejegyzés szerdán este fél 9 órakor kelt és a következőleg hangzik: „A fin iskola közelében. Az uszályt kivetettük. Talaj egyenletlen. Áram irányában.“ **Capper** ezredes a feljegyzésekből azt következteti, hogy a léghajósok **Abbotsbury** közelében lehetnek a tenger mellett. Arra a kérdésre, hogy bizik-e a léghajósok megmentésében, nem válaszolt. Az uszályt kivetettük kifejezésből azt hiszi, hogy a tisztek leeresztették az uszálykötelet és a kikötésre alkalmas helyet kerestek. A feljegyzésekből látszik, hogy a tisztek a helytájékozódásukban tévedtek. **Edvárd** király megparancsolta **French** tábornoknak, az aldershoti legfőbb parancsnoknak, hogy a kutatás eredményéről naponként jelentést tegyen. A „Hannibal“ hadihajó a csatornán kutajja az elveszettek holttesteit

— **Pusztító vihar.** Illionis, Indiána és Kentucky nagy részében heves vihar volt, melynek következtében sok emberélet pusztult el és amely nagy károkat okozott. **Greensburgban** (Kentucky) egy felhőszakadással 15 ember életét vesztette.

— **Üngyilkosság.** **Feiber** **Antal** 40 éves szabómester ma délután üngyilkossági szándékából forgópisztolyával szíven lötte magát **Kertész-utca** 33. sz. alatti üzletében. Az élettől családi körülmények miatt akart megválni. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **Elveszett gyűrű.** **Marquise** alaku, briliánsokkal körülakott négyzögü smaragkőves női gyűrű június 7-én este 11 óra tájban a villamos **Margit-híd**—**Lipót-körut**—**Váci-körut** vonalán a **Nagymező-utczáig**, az ottani átszállónál, vagy a **Nagymező-utca**—**Király-utca**—**Fasor** vonalon a **Bajza-utczáig** elveszett. A becsületes megtaláló **Városligeti Fasor** 25. II. em. 6. szám alatt jelentkezzék, ahol gazdag jutalomban részesül.

— **A rudolfsgnádi katasztrófa.** **Rudolfsgnádon** a viz eddig 85 cm.-t apadt, de még 2—3 méteres viz borítja a földeket. A nyomor nagy. Az alispánhoz számos kérvény érkezik segítségért. A károkat 3 millió koronában állapították meg. A Duna folytonos apadása következtében **Csentánál** átvágták a dunai gátat, ahol a viz lefolyást nyer. Mindazonáltal a dunai vízállás nem engedi az ártérületesen a viz erősebb csökkenését.

— **Halálozások.** **Füleki Stephán** Lajost, az Általános Osztrák-Magyar Légszecsztársulat elhunyt igazgatóját az entreprise ma budakeszi-uti nvaralójában virágborította ravatalra tette. Tetemét innen hétfőn hajnalban áthozták a Deák-téri evangélikus templomba és ennek hajójában díszesen felvatalozták. Délelőtt 10 órakor **Horváth** **Sándor** lelkész megáldja a hamvakat és ezután kiviszi a keleti pályaudvarra, ahonnan 1 órakor **Fülekre** szállítják. Füleken délután 4 órakor újlag beszentelve a családi sírboltban örök nyugalomra helyezik.

Vizeki Tallán **István** magy kir. posta- és táviró-főtiszt tegnap Budapesten elhunyt.

Mártonfy **Dezso** szakáli földbirtokos ötvenegy éves korában elhunyt. Nagy családot ért a gyász, köztük **Mártonfy** **Márton** udvari tanácsos, iparoktatási főigazgató, kinek a boldogult testvéröccscc volt.

Löherer **Iré**n, **Löherer** **Andor** és neje, született **Klobusiczi** és zétényi **Klobusiczky** **Iré**ne leánya e hó 6-án elhunyt Budapesten.

— **A Közbiztonság** című rendőri hetilap vasárnapi száma változatos tartalommal jelent meg. A vezércikket **Gegus** **Dániel** rendőrkapitány írta „A társadalom itélete“ czimen. A tárczarovatban **Laky** **Imre** rendőrfelügyelő „A csibész karácsonya“ czimen írt érdekes történetet. **Székely** **Vladimir** rendőrfogalmazó a harmadik nemrőj értekezett. A vidéki rendőrségek közül a rimaszombatit ismerteti az újság.

— **Szerencsétlenség a Dráván.** Gyékényes község mellett **Müller** **Kálmán** birtokos fiával és kis leányával csolnokon át akart evezni a Dráván, a csolnak felfordult és a két gyermek a vízbeült.

— **Rendőri hírek.** **Betörés:** Az éjszaka betörők jártak **Schottola** **Ernő**nek a Révay-utca 16. számú házában levő gummiáru gyárában. A betörők a pénzszekrényt akarták feltörni, de nem sikerült. Azonban sikerült kinyitni a fiókokat, amelyekből harmincz korona készpénzt elloptak. A betörők, akiket a rendőrség nyomoz, a raktárból gummiáru is loptak. — **Életunt cipész:** **Doktor** **Péter** cipésmester ma reggel a Tömő-utca 21. számú lakásában a karján az ereit felvágta. A mentők a Szent István-kórházba vitték. — **Sötét bűn:** A rendőrség letartóztatta **Rudniczki** **Zsvikóné** kofa-asszonyt, aki egy cselédleányt segített gyermekét eltüntetni. A műtet nem sikerült s a leány meghalt. — **Üngyilkos himzönő:** **Albrecht** **Katalin** huszonkét éves himzönő a Külső Váci-ut 110. számú házában levő lakásán ma délelőtt lugköldatot ivott. A mentők a Rókus-kórházba vitték. Állapota veszedelmes.

— **Nyári társasutazás.** A Központi Menetjegyiroda július hó 4. és 15-ike között három irányba rendez társasutazást. Az elsőnek útja Észak-Olaszországba, az Olasz-Tavakhoz és a Simplon-alaguton át Svájcba vezet, a második Bosznia Dalmáciába és a Magyar-Tengerpartra, a harmadik pedig az Aldunára és Konstanrinápolyba viszi a kirándulókat. A részvételi díjak, melyek kívánatra 20 korona utólagos havi részletekben is fizethetők 250—375 korona között váltakoznak. Felvilágosítás és prospektus a Központi Menetjegyirodában (Budapest, Vigadó-tér 1.) díjtalanul kapható.

— **A párisi társasutazás,** melyet a VII. kerületi függetlenségi és 48-as kör rendez, az összes vidéki körök tetszését megnyerte és a jelentkezések már most megkezdődtek. Kéretnek azon tagok és vendégek, akik ezen utazásban résztvenni óhajtanak szíveskedjenek csatlakozásukat mielőbb bejelenteni a technikai rendezőségnek, a Magyar Uta-

(*) **A Népszínház-Vigopera iskolája.** A Népszínház-Vigopera igazgatósága, amely művészi céljával tüzte ki az énekes repertoárja nézve egyrészt az egységes stílusban való éneklést, másfelől pedig a színpadi játék reformját: ebbeli programjának minél hathatósabb keresztülvitele érdekében szeptember havában *iskolát* nyit, amelyhez első sorban az énekes színpadra előkészít tehetséges növendékeket. Minthogy magára a játékra nézve sem helyez kisebb súlyt, mint az énekre, a színház az énekes tanszak mellett *dramai* tanfolyamot is hirdet, ahol az énekes tanszak növendékei tágas művelésben részesülnek, másrészt pedig kiképzést nyernek olyan növendékek is, akik kizárólag a drámai színpadra készülnek. Az énekes tanszak vezetésére, *Máder* igazgatónak sikerült megnyernie *Graeff* W. Károlyt, aki Nürnbergben kiváló sikerrel működött s mint magyar származású ember teljesen bírja a magyar nyelvet. Ugyanezen a tanszakra fog működni dr. *Bródy* Miklós, a Népszínház vigopera-karmestere. A színpadi gyakorlat és elmélet tanítását dr. *Kovács* Sándor és *Péthes* Imre, a Nemzeti Színház tagja fogják ellátni. Tánc- és vívmóster *Mazzantini* Lajos. A beiratások szeptember 1—15-ike közt lesznek. *Növendékek* csak korlátozott számban vétetnek föl. Kiválóan tehetséges szegénysorsú növendékeket az igazgatóság saját költségén taníttat ki. Bővebb felvilágosításra a prospektus szolgál, mely e hó végén a Népszínház-Vigopera igazgatóságától beszerezhető.

(*) **Küry Klára vonóéjszaka.** A Magyar Színházban a Küry-vonóéjszaka folyik tovább *A vig öze*gy előadásai során. A harmadik század sorozatában levő operett példátlan sikere folytán ez idén hosszabb lesz a Magyar Színház játékeje a szokottnál s egyelőre június végéig lesznek előadások. Este mindenkor *Küry* Klára játssza Glavari Hannát, *Ráthonyi* Akos Danilót, a többi szerepben pedig *Batizfalvy* Elza, *Bálint* Béla, *Bezsedj* Ödön, *Boross* Endre, *Giréthy* Károly, *Orley* Flóra, *Papir* Sándor, *Szentgyörgyi* Márta, *Szentirmay* Béla és *Tallán* Anna lépnek föl. Vasárnap, június 16-án az eddigi mérsékelt helyáru előadások rendkívüli vonzóerejére való tekintettel megint lesz délutáni előadás *Z. Bárdi* Gabi vendégfőléptével és egyébként is elsőrendű szereposztással.

(*) **Salome-paródia.** A "Bus özevgy"-ben, melynek bemutatóját e hó első felére tüzte ki a Városi Színház igazgatósága, hatásos jelenetei közül igen érdekesnek ígérkezik a harmadik felvonás *Salome-paródiája*, melyet *Ferenczy* Károly fog eljátszani, szintugy *Turcsányi* és *Ferenczy* tánc-kettőse is. Kedden a Folt, amely tisztít kerül színe és ebben az idén először lép fel *Feld* Irén. A főszerepek *Tóth* Janka, *Bera* Paula, *Bihary*, *Krasznay*, *Gabányi* és *Vándori* kezeiben vannak. Vasárnap délután fél 4 órakor a *Berger Zsiga*, esti fél 8 órakor a *Pesti asszonyok* kerül színe.

(*) **A budai nyári színházban** holnap, vasárnap, hétfőn, szerdán és csütörtökön „A századik menyasszony” című új operette kerül színe. Kedden *Jókai* Mórnak „Az aranyember” című romantikus színművét adják. Pénteken Meyerbeer *Dinorah* című híres operájának lesz az első előadása. Szombaton és vasárnap *A drótostól* című operett van műsoron. Vasárnap délután „Argyil és Tündér Ilona” című látványos, kiállításos regejáték kerül színe félhelyárrakkal.

(*) **Vizsgálati előadás.** A Solymossy-féle színház ma délután tartotta vizsgálati előadását a Magyar Színházban. Színe kerül *A Falu rossza* első felvonása, melyben különösen *Várhegyi* Giza tűnt fel ügyes játékával. Tehetséges növendék *Nagy* Tilly, aki sok tapsot kapott, ugyszintén *Fodor* Lajos is, aki *Göndör* Sándor szerepében tűnt fel. — Ezután a *Lili* első és második felvonásait adták elő a növendékek. Amelie kettős szerepében *Demetovics* Katinka és *Verő* Ilona tűntek fel. *Miklós* György *Pliinchard* szerepét adta. — A hangversenyben legnagyobb tetszést *Várhegyi* Giza arattá, aki az iskola egyik legtehetségesebb növendéke. Ugy táncza, mint éneke igen tetszett.

(*) **Az Uránia színház** jövő heti műsorán is a régi műsor legértékesebb darabjai váltakoznak. *Japán*, *Az orosz-japán háború*, *Az orosz forradalom*, a *Rendnek muszáj lenni*, és a *Párisi asszony* kerülnek színe, mint az ideai színházi évadnak utolsó előadása.

(*) **A vig özevgy paródiája.** Az aradi nemzeti színház személyzete erősen készül *Kaszab* Géza és *Horovitz* Gusztáv aradi hírlapírók *A vig özevgy* paródiájának: A vig szalmaözevgy-nek előadására. A nagyszerűnek ígérkező érdekes bohózat bemutatója július 1-én lesz.

(*) **Előadás a Gyermekvédő Liga javára.** Az Uránia színházban e hó 16-án délelőtt 10 órakor a Verő-féle leányiskola előadást rendez a Gyermekvédő Liga javára. A növendékek ez alkalommal két iskolai tárgyu színdarabban mutatják be ügyességüket. A darabokat *Balassa* Jenő, a Vigszínház tagja rendezzi, aki az intézetben az előadó művésztanára. Az előadás iránt, amelyhez a jegyek *Méry* Béla zeneműkereskedésében kaphatók, nagy érdeklődés mutatkozik.

(*) **Zeneiskolai hangverseny.** A „Nemzeti Zenede” kamarazene-osztályának ma volt második vizsgálati hangversenye a fővárosi Vigadó kisebb termében. Az érdekes és tartalmas műsor, valamint az összes daraboknak kifogástalan korrekt, sőt helyenkint valóban művészi előadása *Gobbi* Alajos osztályvezető-igazgató kiváló szakértelméről és önfeláldozó buzgalomáról tett újabb tanúságot. De az összes közreműködők is feltétlen dicséretet érdemelnek. Különösen ki kell emelnünk *Csajkovszky* csodaszép variációjának mesteri előadását, amelyért *Meszlényi* Perinát (hegedű), *Meszlényi* Nándort (gordonka) és *Garai* Blankát (zongora) illeti elismerés. *Dohnányi* zongora-ötöse első tételének előadásával *Deáky* Flóra, *Drumár* László, *Bachmann* Ödön, *Putzkatler* Frigyes és *Meszlényi* Nándor, — *Goldmark* zongora-hármasa első tételének interpretálásával pedig *Rákosi* Rózi, *Tétényi* Józsa és *Kováts* Sándor tüntette ki magát. Említést érdemel még *Apor* Anna és *Hermann* Ilona (hegedű), *Jobban* Leopoldina és *Moreno* Regina (zongora). *Issekutz* Antónia, aki *Tito* Mattei bölcsődalát énekelte, gyönyörű alt-hangjával keltett feltűnést.

(*) **Pöstyéni színészet.** Mezei győri színtársulata folyó hó 4-én kezdte meg Pöstyénfűrdőn 3 óra terjedő előadásait, melyekre számos külföldi fűrdővendég is eljár. A 80 fagból álló kitűnő ensemble legjobbjai a nők közül *Moly*, *Ragányi*, *Dénes* és *Harmat*, a férfiak közt pedig *Szalóki* és *Várad*.

(*) **A Szabadság-szobor pályázat.** A Szabadság-szobor pályázat bíráló-bizottságába meghítt külföldi művészek: *Bartholomé* párisi, *Van der Stuppen* belga és *Kulandra* olasz szobrászok a jövő hét elején Budapestre érkeznek s így a teljes bíráló-bizottság még a jövő héten értekezletet tart. A végleges döntést az első együttes értekezlet után nyolcz-tíz nap mulva hozza meg a bíráló-bizottság, mely után a pályamunkákat a nagyközönség is megismerheti.

(*) **Az aradi kiállítás bezárása.** Aradon a napokban zárult be az ottani művészegyesület első képzőművészeti kiállítása, melyet a Képzőművészeti Társulat segítségével rendezett. A kiállításnak állandóan igen sok látogatója volt s a műtárgyak közül is soknak akadt vevője, úgy, hogy az első kiállítást egyaránt erkölcsi és anyagi siker is koronázta.

(*) **Zenészeki kongresszus Pécsen.** A II. országos zenészeki kongresszus (magyarországi zennművészek, zeneírók, zenetanárok és hangszerkészítők kongresszusa) f. évi július 5., 6. és 7. napjain lesz Pécsen. A kongresszus amelltt, hogy tanulságos felolvasásokkal és előadásokkal fogja fűszerezni az összejövetelt, fényes hangversenyyel fog befejezést nyerni, amelyen a Dunántúli Dalszövetség dalosai közül körülbelül 400-an fognak összkarokat előadni. Jelentkezni e hó 15-éig lehet *Ságh* Józsefnél, a Zeneclap szerkesztőjénél (Budapest, VIII. Rökk Szilárd-utca 31).

(*) **A pécsi művészeti kiállítás megnyitása.** A pécsi országos kiállításon egészen külön pavilonja lesz a képző- és iparművészeteknek, melyben a gazdag anyag elrendezésével a jövő hét elején teljesen elkészülnek. A művészetek házát csütörtökön délelőtt 11 órakor nyitják meg tünnepélyesen a közoktatási miniszter, a Képzőművészeti Társulat, az Iparművészeti Társulat és a többi kiállító képviselőinek jelenlétében. A megnyitásra a fővárosi művészek közül is igen sokan leutaznak Pécsre.

(*) **A Nemzeti Zenede évről-vizsgálata.** A Nemzeti Zenede június 11-én délután 3 órakor a fővárosi Vigadó kistermében, *Aggházy* Károly tanár zongora-osztályával, *Baré* Emil hegedű-osztályával és *Várad* Sándor ének-osztályával nyilvános évről-vizsgát tart. — Június 12-én, délután 3 órakor ugyancsak a Vigadóban vizsgáznak *Balogh* Mária ének-osztályainak és *Bürger* Zsigmond gordonka-osztályainak növendékeit.

(*) **Műterembemutató.** Sárréti *Daróczy* István festőművész június 9-én, vasárnap délelőtt nyitja meg Szűz-utca 3. szám alatt levő műtermét, melyben festményeiből, rajzaiból és vázlatából kiállítást rendezett. Vasárnap délután 3 órakor jótékonykézü felolvasás lesz.

(*) **Az „Hűség” modern magyar története,** ez az érdekes és nagy gonddal összeállított gyűjteménye az új művészgenerációnak, szinte szokatlanul élénk, mert a tárlatot — bár benne vagyunk már a nyárban — egész nap sűrűn látogatják a Könyves Kálmán szalókjában. A közönség nagy érdeklődéssel nézi a különös színhatású képeket, amelyekből már eddig is több kelt el. A tárlat vasárnap 9—1-ig, hétköznapokon pedig reggeli 9-től este 7-ig díjtalanul megtekinthető.

IRODALOM.

* **Az Akadémia II. osztálya 1907. június 10-én, hétfőn, délután 5 órakor ülést tart, melynek tárgya: Hampel** József r. t. „Ujabb találmányok a vezérek-korabeli emlékekről.” Ezt zártilás követi, melynek tárgyai: folyó ügyek.

* **Vitézi románcok.** Pekár Gyula az ismert jeles tollu elbeszélő, új szépirodalmi kötetel lép a közönség elé. Címe a kötetnek: Vitézi románcok s csupa hosszabb elbeszélést tartalmaz. Egy részük kurucz idők miliódjébe visz, magyar kastélyok történetét festi színesen. Másik részük Napoleon nagy alakja köré csoportosul. Hős lelkű embereket rajzol, akik mind érte halnak s ajkukon az utolsó szó: vive l'empereur, éljen a császár. Mindegyik elbeszélést valami nemes patina vonja be: elmúlt idők hangulata. Régi virtusoknak krónikása itt Pekár Gyula. Daliás korokból ad egy-egy fejezetet, amelyek mind kerek meséjű, fordulatosak. A könyv Singer és Wolfner kiadásában jelent meg. Czimlapját Muhlbeck Károly rajza díszíti. Ára fűtve 4 korona.

* **Filléres könyvtár.** Majdnem háromszáz kötetből áll már a Filléres Könyvtár, amit Pósa Lajos szerkeszt s Singer és Wolfner ad ki. Formás kötetű illusztrált könyvekből, amelyeket mind java írók, jeles elbeszélők írtak. Nemcsak a magyar, a külföldi irodalomban is példa nélküli egy ilyen gyűjtemény, amely a gyermekvilágnak készült, sok gondal irodalmi nívón s emelltt igen olcsó. Most megjelent újdonságai is mind ötletes tartalmú dolgok. Vizsgálati jutalomkönyvnek föltte alkalmasak. Egy-egy kötet ára 50 fillér. A most megjelent sorozatban 20 kötet Pósa Lajos gyermekverseit közli, a többi kötetek Sebők Zsigmond, Benedek Elek, Lengyel Laura, Abonyi Árpád, Lőrinczy György, Dingha Béla, Havas István, Thiring Gusztávné, Kövér Ilma és Kiszely Róbert munkáit tartalmazzák.

* **Uj Idők.** (Szerkesztő Herczeg Ferenc.) A művészmaájális gályáit mutatja be az e heti szám cimlapja. A képek közt van még néhány egykoru metszet a koronázásról, az első Rákóczi-szobor, a süttöipari kiállítás, a budapesti lovas-polo, a Bocs-kay-szobor stb. A szám választékos szövegrészét *Ambrus* Zoltán, *Tömörkény* István, *Szomaházy* István, *Szab* Zsigmond, *Szavay* Gyula, *Kéty* Endre és mások írták. Az Uj Idők előfizetési ára negyhévenként 4 korona.

* **Bozóthy** Nóra grófnő. (Regény. Írta: csicseri *Orosz* Adrienne.) Az írónő ez a legújabb munkája művészi kvalitásokban gazdag, színes és eleven. Csak leküzdhetetlen érdekességében hasonlatos a szenzáziós regényekhez: megírásában, fölépítésében és művészi céljában magas színvonalú, irodalmi munka. A kiadó: Kunossy, Szilágyi és Társaság külsőben bocsájtotta útjára a kötetet, amelynek ára 1 korona 50 fillér.

FŐVÁROS.

(*) **Virilisták névjegyzéke.** A főváros igazoló-választmányja ma délelőtt ülést tartott *Kunz* Jenő elnöklése mellett, amely alkalommal megállapította a folyó évre a virilisták 1200 tagból álló névjegyzékét az adó-számveteli hivatalok adatai és a személyes bejelentések alapján. A múlt évi névjegyzék annyiban változott, hogy az utolsó helyeken fölve 46 virilistát törölték és ezek helyébe másokat vettek fel az adóösszegek nagyobbodása szerint, úgy, hogy míg tavaly a névsorba felvett legutolsó virilista 1028 korona adót fizetett volt, az idén az utolsóé 1080 korona adó. Az ekként megállapított névjegyzéket június 10-ikétől fogva 17-éig közszemlére teszi ki a VII. ker. előjáróságnál, ahol az *Csupor* József tanácsjegyzőnél megtekinthető, ugyanott lehet a reklamációkat megtenni. A felszólalások felől június 20-án fog az igazoló-választmány határozni és ezt nyomban kihirdeti. Ez ellen a határozat ellen június 21—28-ika közt lehet felebbezni a székesfőváros bírói választmányához.

(*) **Ingyenes Duna-fürdő.** A közgyűlés elhatározta, hogy az V. ker. Duna-szakaszon, a Hungária-körút irányában, új ingyenes Duna-fürdőt állíttat. A tanács intézkedett a keresztülvitel iránt, és elfogadta a fürdő építésére és föntartására vonatkozó azt az ajánlatot, amely szerint a vállalkozó az első évre 6000 koronát kap, további kilencz évre pedig esztendőnként 6600 koronát.

(*) **A könyvkötő munkások a fővárosnál.** A tanács hozzájárul ahoz, hogy a főváros részére szükséges könyvkötő-munkákra nézve megkötött szerződést az 1908. évi augusztus 14-ig terjedő időre meghosszabbítsák. Kikötöi azonban a tanács, hogy a vállalkozó a könyvek bekötését a könyvtári hivatal előterjesztésében foglalt kivánalom szerint köteles teljesíteni.

(Uj segédorvos. A főváros jobbparti kórházánál megüresedett egy segédorvosi hely. Erre az állásra Fülepp Kálmán főpolgármester dr. Tóth Gedeont nevezte ki.

(Megrendszabályozott borbélyok. A fürge figoroknak főhet a fejük a sok szabálytól és rendeltől, amit be kell tartaniok. Ugyanis a kerületi előjárók értekezlete többrendbéli módosítást tett és javasolt a borbély- és fodrász üzletekről szóló szabályrendelet-tervezeten. Az értekezlet azzal a rendelkezéssel, hogy a munkaadó köteles azonnal fölmondás nélkül elbocsátani azt az alkalmazottat, aki a kerületi tisztviselő véleménye szerint olyan betegségben szenved, amely miatt a közönséget kiszolgáltatni tilos, — nem látja annak a biztosítását, hogy a beteg alkalmazott esetleg máshol munkába ne álljon. Ezért, az előjárók nézete szerint, a tisztviselő vizsgálat eredményéről az ipartestületis értesíteni kell és hogy az illető csak akkor állhasson újra munkába, ha ezt a tisztviselő megengedi. A szabályzat-tervezet elrendeli, hogy a borbély- és fodrász műhelybeli fém-eszközöket 90 százalékos alkohollal kell fertőtleníteni, de lehet hatóságilag alkalmasnak talált más fertőtlenítő eljárással is. Kívánják az előjárók annak egyenként való felsorolását, hogy felelősségrevonáskor mikor kerül büntetés alá a mester és mikor a segéd. Szükséges, hogy a házakhoz járó borbélyok is ugyanazt a fertőtlenítő eljárást végezzék az eszközökkel, mint a műhelyekben. El kell tiltani a borbélyokat a holtestek borotválásától és fésülésétől és a műtét előtt való borotválástól, kivéve ez utóbbit az azt az esetet, ha az orvos bizza meg ezzel a borbélyt és ez ügyvel föl a használt eszközök megtisztítására.

EGYESÜLETEK.

(A főváros művészi kiépítése. A Magyar Építőművészek Szövetsége tegnap Pecz Samu műegyetemi tanár, I. mester elnöklése alatt tartott egyetemes ülésében két rendkívül fontos és a főváros művészi kiépítését célzó tervvel foglalkozott. Ez a tárgy a nagyszámu tagokon kívül Némethy Károly miniszteri tanácsost, Heuffel Adolf középítési igazgatót Devecis Ferenczet, dr. Harrer Ferenczet vonzották a hallgatóság közé. Palóczy Antal az Attila-körút szabályozásának szükségességéből kiindulva egy nagyszabású, a Tabánt átszelő főközlekedési ut létesítését feltüntető tervet mutatott be a szövetségnek. Palóczy abból indult ki, hogy a székesfőváros mérnöki hivatala az Attila-körutnak, tekintettel a megnagyobbodott forgalomra, tíz ölről, 13—12 öltre való kiszélesítését indítványozta. Ebből az alkalomból Palóczy a Rákóczy-ut és Kossuth Lajos-utca egyenes folytatását alkotó völgyön, mely a Vár- és Gellérthegy között Hűvösvölgyön át Hidegkutig vonul, egy főutvonal kiépítését tartja szükségesnek. A mostani girbe-gurba utca helyett vázlatá egy 26 méteres boulevardot tervez az Erzsébet-hidtól elindulva a Ráczfürdő és Rácztemplom között, az Árok-utca alkotta völgy mentén a Szent János-térig. Ez az utvonal Buda legelmaradottabb részeinek rohamos kiépítését vonná maga után, sőt a vidék emelkedését is előmozdítaná, ahogy azt a Könyök-utca-nak Andrassy-utttá történő kiszélesítése tette akkoriban. Négy vagy négy és fél millió koronával, amennyibe a terület kisajátítása kerülne, meg volna valósítható a terv, fasorokkal, villamos vasutakkal és a fennmaradó telkek eladásával a költség busan megtérülne. A terv kockázattal egyáltalán nem járna. A terv ismertetését követő vitában Devecis és Körössy vettek részt. A vita után Hegedüs Ármán két nagyszabású tervet mutatott be a Rudas- és Sárosfürdők parkszerű összeköttetésére vonatkozólag. Abból indul ki, hogy a főváros három nagy fürdőt építtet: az Artézi-, a Sáros- és a Rudasfürdőt. A várostigetben létesítendő Artézi-fürdő körül a betegek üdülésére könnyen lehet tágas sétányt alkotni, de nem így a budaiaknál, ahol a terepviszonyok folytán nehezebb feladattal lehet megküzdenni. A Sáros- és a Rudas-fürdőt felépítésük után ugy kell majd kezelni, hogy azok egymást kiegészítve, egységes nagy fürdőintézetet alkossanak és így a kettő között a betegek számára sétahelyet kellene létesíteni. A szövetség új tisztikara a következőleg alakult meg: I. mester: Pecz Samu, II. mester: Palóczy Antal, ügyvezetőtitkár: Fleischl Róbert, pénztáros: Gaál Bertalan, gazda: Körössy Albert lett. Az I. bizottság (irodalmi és vita) ügyvezető mestere Quittner Zsigmond, előadója: Málnai Béla, a II. bizottság (építési közügyek) ü. v. m. Tóry Emil, előadója Hegedüs Ármán, a III. bizottság (kiállítások) ü. v. m. Komor Marczel, előadója Pogány Mór, a IV. bizottság (kirándulások) ü. v. m. Bobula János, előadója Lechner Jenő lettek. A fegyelmi tanács tagjaivá Hüttl és Wellisch, számvizsgálókká Jambort, Korbot és Sebestyént választották meg.

(Gyorsírók majálisa. A Gyakorló Gyorsírók Társasága e hó 23-án, vasárnap délután színelőadással egybekötött jótékonycélu nyári mulatsá-

got rendez Mátyásföldön, a nagyvendéglő összes helyiségeiben. A nagyszámu rendező bizottság tiszteletbeli elnöke Gelléri Mór kir. tanácsos, elnöke dr. Fabro Henrik országgyűlési gyorsíró revizor. A szépsikerűnek ígérkező multság főrendezője Szabolcs Ernő, aki ismert agilitásával fáradozik a multság sikere érdekében. Meghívóért és jegyekért, melyeknek ára 1 korona és 2 korona 50 fillér, ő hozzá lehet fordulni. (VI., gróf Zichy Jenő-utca 4. Országos Iparegyesület.)

(Automobilklubok szövetsége. Az elismert automobilklubok nemzetközi szövetsége e hó 15-én Hamburgban a Kaiserpreis alkalmával közérdekű ülést tart, melyen a közutakon való gépkocsiforgalom szabályozásának egyöntetűségét, valamint a gépkocsivezetők képzésének feltételeit fogják tárgyalni. Az automobilklubok képviselőin kívül a közép-európai államok kormányai is részt vesznek az ülésen. A belügyminiszter megbízásából a magyar kormányt Krisztunkovich Béla, a Magyar Automobil-Klub igazgatója, fogja képviselni. A klub kiküldöttje, gróf Zichy Béla Rezső már el is utazott automobiljával a hamburgi versenyekre.

(Az I. Kossuth Lajos asztaltársaság e hó 2-án tartotta meg szokásos nyári multságát; a társaság a multság tiszta jövedelmének 20%-át az Országos Gyermekvédő Ligának juttatta, míg a fennmaradt összeget szegény gyermekek felruházására fordítja. Jelen voltak: Asszonyok: Gergely Sándorné, Penka Ottóné, Poór Sándorné, Németh Józsefné, Bihary Józsefné, id. Galambosi Gyuláné, ifj. Galambosi Gyuláné, özvegy Ecsedi Lajosné, Ecsedi Lajosné, Szabó Pálné, Márkus Máténé, Buna Károlyné, Farkas Andrásné, Lédeczy Józsefné, Geese Lajosné, Oravecz Gyuláné, Horváth Jánosné, Horváth Bálintné, Buday Józsefné, Bosnyák Istvánné, Patai Jánosné, Fehérvári Jánosné, Szajkó Jánosné, Bagin Károlyné, Petrács Gyuláné és László Józsefné; leányok: Ivanics Mariska, Bosnyák Irma, Szébald Mariska, Szilvás Mariska, Bucsi Annuska, Fehérvári Mariska, Szajkó Lujzika, Sommer Herminka, Molnár Mariska, Patik Nunka, Demeter Erzsike, Süveges Erzsike, Csizmadia Erzsike, Szatak Lujza, Németh Vilma, Riedl Erzsike, Papp Eszti és Zsófia, Vörös Erzsike, Gulyás Erzsike, Novotny Irma és Juhász Irma.

(Az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete kedden, e hó 11-én délután öt órakor rendkívüli választmányi ülést tart a kongresszusi albizottságok jelentéseinek folytatódó tárgyalása céljából.

(A gyögylt elmebetegokat segélyező egyesület tegnap délután 5 órakor lovag Falk Zsigmond elnöklésével választmányi ülést tartott. Az egyesület pénztárosa, dr. Jarmay Gyula gyógyszerész jelentést tett az egyesületnek vagyoni állapotáról, mely jelenleg a 60.000 koronát meghaladja. Több folyó ügy elintézése után az egyesület titkára, Mózes László ügyvéd felhívta a választmány figyelmét a néhai Neuschloss Ödön-féle hagyomány ügyére. Az elhalt emberbarát többek közt 2000 koronát hagyományozott az egyesületnek is. A választmány azt határozta, hogy a belügyminiszterhez újabb feliratot intéz, melyben az egyesület hivatkozik néhai Neuschloss Ödön végrendeletének világos szavaira és az ügynek — a végrendelet értelmében való — végleges tisztázását kéri. Végül az egyesület rendes évi közgyűlését f. hó 25-ikének d. u. 5 órájára tűzték ki.

(Zionisták gyűlése. A dr. Herzl zionista egyesület ma délelőtt teljes ülést tartott. Ez alkalommal ismertették a zsidó népmozgalom eredményeit. Holnap, vasárnap, délelőtt 10 órakor a zionista egyesület saját helyiségében (Hajó-utca 10. I. e.) újból teljes ülést tart. A napirend a következő: 1. A zsidó népmozgalom. 2. Az atyák bölcsessége és a zionizmus. 3. A magyar sajtó és a zionizmus. Az előadásokat vita fogja követni.

AZ EGYETERTÉS
szerkesztősége és kiadóhivatala
— a mai naptól kezdve —

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van,

A szerkesztőség telefonja: 708. szám.
A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

SPORT.

Alagi nyári meeting.

— Harmadik nap. —

A mai nappal bezáródik az Urlovas Szövetkezet három napra terjedő nyári meetingje, hogy azután e hó végén ismét megnyiljanak az alagi versenytér kapui a Magyar Lovaregylet négy napos meetingjének tartására. A mai versenynapra a nyugoti pályaudvaron bizonyára ismét zsufolt vonatok fogják szállítani a közönség ezreit, miután a mai program hatalmas nevezései után itélve érdekes sportra van kilátás. Nevezetesebb esemény, mely külön megbeszélést igényelne, nincs a programon, ezért egyszerűen csak tipjeinkre utaljuk olvasóinkat. Jelöltjeink a következők:

- I. Stelzer—Remete
- II. Alarich—Fr. Hesp-ét.
- III. Ejjel
- IV. Lám-Lám
- V. Pejacsevich-ist.—Forma
- VI. Miután—Tofana.

Bécsi nyári meeting.

— Tizedik nap. —

A tizedik nap programján csak két érdekesebb szám szerepelt, melyek közül a Schütteldíjban Faragó bizonyította be újból, hogy egyike legjobb flyereinek, a Bloksberg-handicapban pedig a nagyot javult Taplótartó öreg sulya daczára is szép győzelmet aratott 12 riválisa ellenében. A részletes eredmény a következő:

I. Nyeretlen kétévesek versenye. Díj 3000 K. Táv 1100 m. I. br. Springer G. sm. Vansittart 56 (Taral). 2. gr. Batthyány E. pk. Ohaj 54 és fél (Martin). 3. br. Herzog M. pk. Lolo 54 és fél (Walkington). Futottak még: Galánta (Janek), Remek (Czernovszky). Könnyen 4 h. — 4 h. Tot.: 10 : 15, 20 : 24, 26.

II. Kétévesek eladóversenye. Díj 2000 korona. Táv 1000 méter. I. Meichl T. sk. Letzte Liebe 49 kg. (Gulyás), 2. Pejacsevich A. fk. Kulcsárné 51 kg. (Klimscha), 3. Zombory R. pk. La Beauté 45 kg. (Kisziváth). Futottak még: Kochanka (Seiler), Jaffa (Paul), Pompás (Hönig), Bakafántos (Czernovszky). Küzdelem után 1 hoszzsal nyerve, 3 hoszzsal harmadik. — Tot.: 10 : 51, 20 : 24, 23, 23.

III. Schütteldíj. Díj 6000 korona. Táv 1200 méter. I. Egyedi L. 56 sm. Faragó, 60 és fél kg. (Miles). 2. Péchy A. id. pmer Royal Flush, 55 kg. (Taral). 3. gr. Orssich P. id. pmer Ormód, 55 kg. (Pretzner). Futottak még: Midshipman (Heidi), Gretchen (Vivian). Könnyen 1 és fél hoszzsal nyerve, 3 hoszzsal harmadik. Tot.: 10 : 29, 20 : 28, 47.

IV. Eladóverseny. Díj 3000 K. Táv 2400 méter. I. Péchy A. id. pm. Nemes 60 kg. (Taral), 2. Mr. Redgrey 36 pm. Shah 49 kg. (Kemény), 3. br. Schossberger L. 66 sm. Vadór 63 kg. (Janek). Futottak még: Kibitz Mühl (Gulyás). Igen könnyen háromnegyed hoszzsal nyerve, 8 hoszzsal harmadik. Tot.: 10 : 23, 20 : 30, 32.

V. Bloksberg-handicap. Díj 6000 K. Táv 1600 méter. I. br. Springer G. pm. Taplótartó 58 kg. (Taral). 2. Rohonczy G. stpm Togo 54½ kg. (Janek), 3. Reeves H. sk. Breakwater 47½ kg. (Pis). Futottak még: Jutta (Szente), Bluette (Fries), Lanballe (Carslake), Maczó (Walkington), Marie Louise (Miles), Woollebeast (Vivian), Joró (Rigby), Bajtárs (Seiler), Emmenthaler (Cockeram), Macache (Kisziváth). Biztosan 2 hoszzsal nyerve, 2 hoszzsal harmadik. Tot.: 10 : 83, 20 : 54, 42, 39.

VI. Gátverseny handicap. Díj 3000 korona. Táv. 2400 méter. I. Mr. Paul 46 stpm Muskotály 66 és fél kg. (Lawton), 2. Dreher A. sk 46 Távirat 74 kg. (Huxtable), 3. Mattausch H. 46 sm. Off 71 és fél kg. (Slinn). Futottak még: Epatante (Fejes), Curry (Buckenham), Tivoli (Kapusek), Banzaj (Pache). Biztosan 2 hoszzsal nyerve, 5 hoszzsal harmadik. — Tot.: 10 : 34, 20 : 24, 23, 36.

VII. **Bladók handicapje.** Díj 2000 K. Táv. 1000 méter. 1. Br. Uchtritz Zs. 3é pher *Koczkás* 54 (lov. Heidt), 2. Dreher A. 3é sm *Vicarello* 54 (Carlake), 3. Capt. Don 3é pm *Apatin* 55 (Janek). Futottak még: Veréb (Walkington), Dugazon (Tara), Trutscherl (Martin), Tototte (Martinkovich). Biztosan 2 hosszal nyerve — fejh. — Tot.: 10:63, 20:53, 28, 26.

— Tizenegyedik nap. —

A bécsi nyári meeting mai utolsóelőtti napjának kiemelkedő számai a 20.000 koronával dotált Kisérlési verseny és a 10.000 koronás Taurus-handicap. Az előbbinek 1000 méteres távján jobb klasszisu hároméves flyerjeink a legfiatalabb évjárat képviselőivel mérjük össze erejüket, míg az utóbbi verseny 2800 méteres távja jobb klasszisu hároméves és idősebb lovaink számára van kreálva. A mai kísérleti versenyben a háromévesek előnyben vannak a kétévesek fölött s így a győztest ezek között keressük.

Nézetünk szerint a kísérleti verseny „Grey Tick” zsákmánya lesz, mely legutóbb a Preis von Simmering hasonlótávján hán szép stylusban verte le kevés kivétellel ugyanazon ellenfeleit, melyekkel a küzdelmet a mai versenyben ismét felveszi. Helyre a Dreher istálló „Negativus”-át várjuk.

A Taurus-Chandicap sikerült súlyelosztása a handicapper ügyes kezét dicséri és ebben több lónak van kiválóbb esélye. Nézetünk szerint a verseny sorsa Péda és a Milne-istálló kiküldöttje között fekszik, míg Orsini-t nagy sulya daczára helyre várjuk.

Jelöltjeink a következők:

- I. *Letzte Liebe*—Glückauf.
- II. *Viola*—Monte Saldo.
- III. *Grey-Tick*.
- IV. *Meichl ist.* — *Se vuole*.
- V. *Milne ist.* — *Péda*.
- VI. *Kukoricza Jancsi*—Jägerndorf.
- VII. *Shah*—Apatin.

Az eperjesi tornaverseny tanulságai.

A jelen 1907. évben az ifjúsági tornaversenyek az ország különböző részeiben kijelölt kerületi középpontokon folytak le. Az északkeleti országrész tanintézetei Eperjesen gyűltek egybe, hogy az ifjúság testi kiképzésének színvonaláról tanúságot tegyenek. Az Eperjesen lefolyt verseny több olyan tanulsággal szolgált, melyeknek megbeszélése fontos közérdek, ezért veszem a bátorságot hozzá, hogy az ott tapasztaltakat szóvá tegyem. Nem kritizálási viszketeg, hanem az a cél vezet ebben, hogy a jövőre nézve oly hibákra hívjam fel a figyelmet, melyeket egy kis jóakarattal könnyen el lehet kerülni.

Mindenekelőtt elismeréssel kell adóznom az eperjesi tornaverseny intézőségének ügybuzgóságáért, melylyel a verseny programját aprólékos pontossággal és hozzáértő egyszerűséggel előkészítette s a programhoz pontosan ragaszkodva, végre is hajtotta. Csakhogy még az ügybuzgóság is bajt okoz, ha túlságba megy. Így mindjárt hibába esett az intézőség azzal, hogy a rend fenntartása érdekében annyira ment, hogy a pályáról nemcsak a közönséget, de még a tornatanárokat is kiutasította, sőt az egyik óvást tenni akaró tornatanárt rendőrrel távolítottatta el a közönség és a tanulóifjúság szemeláttára. Az ilyen ügybuzgalom egyrészt semmiképen nem épületes látvány, másrészt igen rossz gyümölcsöket hozhat. Amint hogy ez esetben is csak a kísérő és tornatanárok higgadtságán mult, hogy tizennyolcz intézet azonnal ott nem hagyta a pályát.

Annak a tornatanárnak igenis joga van ott lenni a pályán tanítványai mellett s ellenőrizni a bírák működését, kivált abban az esetben, ha elfogulatlanságukban nem bizik meg eléggé. Eperjesen pedig fennforgott ez az eset.

Hogy miért? Éppen ez az a kérdés, mely a verseny legérdekesebb tanulságát szolgáltatja.

Eperjesen a bíraskodás tisztét legnagyobb részben az E. T. V. E. (Eperjesi torna- és vívó-egyesület) tagjai töltötték be. Azon egyet tagjai, melynek ugyszólván juniortagjai a versenyző eperjesi tanintézetek jobb tornázói és amelynek formaruhájában állott ki pl. a füleslapda-versenyben az ottani kat. főgimnázium versenyző csapata

Távol áll tőlem, hogy én részemről a bírákat részrehajlással gyanúsítsam, bár az emberileg igen érthető dolog volna, ha a versenybírák a mérésnél akaratlanul is — a tisztesség határain belül — annak kedveznének, aki hozzájuk közel áll. Az a fontos a dologban, hogy a bíraskodásnak údekeltekre való bírása megrendíti a versenyző ifjúságának a bíró részrehajlatlanságába vetett hitét. És ez hiba, igen nagy hiba. Megboszulta magát már a verseny lefolyása alatt is.

Az összetett főverseny ugyanis (súlydobás és távolugrás), melyben az intézetek nyolcz tagból álló csapatokkal vettek részt, azzal az eredménnyel végződött, hogy az első díjat az eperjesi kath. főgimnázium vitte el 120:07 méter összeredménnyel, másodiknak a debreczeni ref. főgimnázium maradt 119:87 méter összeredménnyel. A különbség tehát elenyészően csekély: 0:2 méter. Ez a husz centiméter oly csekély különbség, hogy egy ugrás, vagy súlylökés hibás mérése is előidézhetheti. Nem lehet azután csodálni, ha az ifjúság a különben is gyanus szemmel nézett bírákat vádolja részrehajlással, kivált mikor a bírák azt a hibát is elkövetik, hogy nem veszik figyelembe az egyik debreczeni versenyző ugrását olyan vélt hiba miatt, amelyhez teljesen hasonló ugrást az eperjesi versenyzőnél rektifikálnak. Meg is született hamarosan a szállóige: hiteles, mint az eperjesi centiméter. Sőt megtörtént az a sajnálatos eset is, hogy a győztes eperjesi csapatot a díj átvételénél a diákság nagyrésze kifütyülte. Ilyen eseteknek ifjúsági versenyen előfordulni nem szabad. Persze, önként felvetődik a kérdés, miért nem fojtották el a kísérő tanárok az ifjúság rendbontását? Egyszerűen azért, mert nem lehetett. A méltatlankodás oly elemi erővel zúgott fel az ifjúság tömegéből, hogy azt ugyan el nem csitíthatta semmiféle tanári tekintély. Hanem igenis, alkalmat és alapot nem kellett volna adni a felzudulásra.

A mintacsapatversenyben (magas nyújtó) hasonló inkompatibilitásban leledzett a bíróság. A három bíró közül az egyik tudniillik a kassai tornaegylet alelnöke volt. A győztes egyik kassai tanintézet csapata lett. Második megint a debreczeni ref. főgimnázium 0:1 pont különbséggel, tehát megint oly elenyésző csekélységgel, mely igen könnyen mulhatott valamelyik bíró jóindulatán, annál is inkább, mert a nyújtótornázás megítélése sokkal szubjektivebb természetű, mint a mértékkel mérhető más versenyszám. Ismét hangsúlyozom, egy szóval sem állítom, hogy a kassai bíró részrehajlóan ítélte, ezt nem is szabad föl se tennem, hiszen korrekt uriemberről van szó, de az is bizonyos, hogy a vesztes csapat fejéből semmiféle ékesszólás ki nem beszélte azt, hogy nem a bíró részrehajlása miatt vesztett.

Pedig mily könnyű lett volna az egészet elkerülni azzal, hogy a versenyző csapatokkal semmiféle érdekeltségben nem álló bírakra bízzák az ítélkezést. Az ilyen esetek igen nagy rombolást okoznak az ifjúság igazságérzetében, aminek elkerülése elsörangú tanügyi érdek.

S most térek arra, ami az egésznek elvi oldala és aminek tisztázására jó szolgálatot tesz az eperjesi verseny tanulsága. Ha jövőben ismét kerületi versenyekre kerül a sor, igen czélszerű lenne, ha a középponti intézőség gondoskodnék arról, hogy legalább a főbb versenyszámok bírói tisztét fővárosi, tehát érdekeltségben teljességgel nem álló szakemberek töltsék be, ne pedig helybeliek. Vagy ha ez nem lehetséges, oly intézetek tornatanárai, melyek az illető versenyben nem vesznek részt. Továbbá ne tegyék lehetetlenné a tornatanároknak az ellenőrzést, kivált nem olyan brüszk módon, mint Eperjesen történt. Az ifjúság erkölcsi érzésének épen maradása és a versenyek sima lefolyása ezt egyenesen megköveteli.

Debreczeni tanár.

A nagy regatta napja.

Budapest, június 8.

A magyar evezősegyletek országos szövetségének tizenötödik nemzetközi evezős versenyét holnap délután 4 órakor tartja meg a Margitsziget mentén a pesti Dunaágban.

Evezőseink legfontosabb napja ez, mert hiszen skiff-bajnokság és egyéb klasszikus versenyek ezen a regattán dőlnek el.

A fővárosi egyesületek, a Hunniát kivéve, mely a versenysporttal nem foglalkozik, már hetek óta nagy ambícióval készültek erre a versenyre. Az újpesti Dunaágban folyt naponként az erős munka, hivatásos és amateur-trainerek szakszerű vezetése mellett.

Örvendetes jelenség az, hogy összes fővárosi klubjaink komolyon veszik ezt a regattát és már az évek óta első helyen álló Pannóniának csaknem minden versenyszámában erős ellenfelei akadnak.

A program egyetlen bajnoksága *Wampetics J.* (Pannónia) és *Levitzky K.* (Nemzeti) párharcza lesz, mely valószínűleg az utóbbi győzelmével végződik.

Nagyjelentőségű verseny a *Tiszai regatta szövetség díja* is, mely 15 éves fennállása után, most szerepel utoljára a programon. Ennek a vándordíjnak végleges megnyerése ötszöri győzelemhez van kötve. A Pannónia holnap ötödiköt nyeri meg négyes csapatával a versenyt, még pedig rowoverben, mert más csapatot nem neveztek be.

A letűnő versenyszám helyébe jövő évi regattájára kitűzhetné a szövetség *Magyarország négy-evezős bajnokságát*, hogy az egyéni bajnokság mellett csapatok is részesülhessenek bajnoki czimben.

A program megnyitó számát képező *Állam-díjban* junior csapataink lépnek először nyilvánosság elé. Ebben a versenyszámában a bécsi *Donau* csapataival a *Neptun*, *Nemzeti* és *Sirály* veszik fel a küzdelmet.

A vidéki egyesületek csapatai: *Váci*, *Szolnok* és *Győr*, a *Vendégek* versenyében találkoznak egymással. Legtöbb győzelmi eséllyel a váciaiak startolnak, kiket *Herzog László*, az első magyar versenycsónak-gyártó, készített elő.

A program két nyolczas versenyében erős küzdelem várható a *Duna és Pannónia* között. *József kir.* herceg gróf *Batthyány* kamarás utján táviratilag jelentette be megjelenését.

Nagy regattánk versenyszámain, a valószínű győztesek megjelölésével, a következőkben adjuk:

- I. *Allami díj.* Négyevezős verseny. (Nemzeti H. E.)
- II. *Juniorok egyes versenye.* (Nemzeti H. E.)
- III. *Budapest székesfőváros díja.* Négyevezős verseny. (Duna E. E.)
- IV. *Tiszai regatta-szövetség díja.* Négyevezős verseny. (Pannónia E. C.)
- V. *Bajnoki verseny.* (Nemzeti H. E.)
- VI. *Vendégek versenye.* Négyevezős verseny. (Váci Sport-Egylet.)
- VII. *Hölgyek díja.* Négyevezős junior verseny. (Pannónia E. C.)
- VIII. *Egyes verseny.* (Nemzeti H. E.)
- IX. *Négyevezős verseny.* (Nemzeti vagy Duna.)
- X. *Nyolc-evezős senior-verseny.* (Pannónia E. C.)

R. P.

Két nemzetközi viadal.

Budapest, június 8.

A magyar athlétikai és a testedző szövetségek ellenséges viszonyának káros hatása sportéletünkre főleg abban nyilvánul, hogy versenyzőinket két csoportra szakítja, melyeknek tagjai egymással nem mérközhetnek a szövetségek által kimondott bojkott folytán.

A közönségre nézve is kellemetlen az a viszály, mert a viszálykodó szövetségek egyesületei, egy napra tüzik ki viadalaikat és így a közönség is megoszlik, pedig anyagilag is hasznosabb lenne, ha külön rendeznék viadalaikat.

Ennek az áldatlan viszálynak végre valahára véget kell vetni, de ez csak akkor történhetik meg, ha egyik szövetség se avatkozik a másik dolgaiba. Nagyon furcsa, erőszakos és főleg sportszerűtlen ha a kebelébe tartozó egyesületek tornaversenyeire külön szabályokat gyártana. Épp ilyen a testedzők által létrehozott mai állapot is, midőn a tíz év óta fennálló és valóban mintaszerűleg működő athlétikai szövetség szabályainak el-

ismerése helyett egyesületei részére külön atletikai szabályokat létesített. Midőn azt látjuk és ez az egyedül helyes, hogy nemcsak országokon belül, hanem az összes sportúzó nemzetek között is minden sportágra lehetőleg teljesen egyenlő szabályokat alkotnak, el kell ítélnünk azokat, akik többféle szabályokat alkotnak ugyanazon versenymekre.

A két atletikai viadal, melyekről szivesebben emlékezünk volna meg, ha nem egy napon rendezik, a következők:

I. A Mac viadala.

A margitszigeti sporttelep gyep pályáján rendezi a Magyar Athletikai Club nemzetközi viadalát, mely országos sportéletünknek évekre visszamenőleg a legnagyobb sporteseménye volt.

Nemzetközi jellege csak ennek a viadalnak van, melyen az osztrák szövetség képviselőjének Wrastil Hermannak vezetése mellett résztvesznek Kwieton Felix, az osztrákok legkiválóbb távfutója és Spiegel, az olimpiai versenyző, a Wiener A. C. tagjai. Távfutóink közepes kvalitása folytán, Kwieton győzelmét két futásban biztosra veszük. Spiegelnek második találkozása a szabadkai Stanticsal (Mac) rendkívül izgató és a 2 angol mérföldes (3218 m.) gyaloglás sorsának csak az utolsó métereken való eldőlését jelentő, küzdelmet ígér. Ez a két kiváló atléta először az athéni olimpiai versenyen küzdött egymással, amidőn Spiegel futólépései miatt disqualifikáltak. A vidéket Ujpest, Pécs, Debreczen, Nyiregyháza, Kassa, Arad és Fiume atlétái képviselik. A viadalra 75 atléta 117 nevezést adott le.

A legtöbb győzelmi eséllyel indulók neveivel, a viadal számait a következőkben adjuk: I. Gerenday-díj. 100 yardos sikiutás. Péchy (Mac.), Helmich (O. T. E.). II. Diszkoszvetés. Halmos (Mac.), Antal (M. T. K.). III. Andrássy-díj. 1/4 angol mérföldes sikiutás. Dangel (Mac.), Kwieton (Bécs). IV. 120 yardos gátverseny. Holics (Beac.), Medgyessy (Mac.), Kéméndy (Ujpest). V. Magasugrás. Zöld (Debreczen), Nemes (Mac.). VI. 1/4 angol mérföldes sikiutás. Kwieton (Bécs). VII. Rudugrás. Kiss (Mac.). VIII. Távolugrás. Medgyessy (Mac.) Röck (M. T. K.). IX. Gerelyvetés. Mudin (Mac.). X. 2 angol mérföldes sikiutás. Kwieton (Bécs). XI. 220 yardos sikiutás-handicap. XII. 2 angol mérföldes gyaloglás. Stantics (Mac.), Spiegel (Bécs). — A viadal délután 3 órakor kezdődik.

II. A B. T. C. viadala.

A Budapesti Torna-Club atletikai viadala tulajdonképpen két részből áll. Az egyikben az egyesületek atlétái vehetnek részt, melynek nyolc számára 76 nevezés érkezett be, a másikban a középiskolák ifjúsága, melynek hat számára 61 nevezést adtak le.

A Testedzők szövetségéhez tartozó fővárosi egyesületek közül a B. T. C., Postások Budai T. E., Köbányai T. E. és N. T. E. vesznek részt a viadalon, továbbá a pozsonyi, sárospataki és kolozsvári tornaegyletek atlétái.

A viadal versenyszámait a következők: I. 100 y. sikiutás. II. Magasugrás. III. 800 m. sikiutás. IV. Diszkoszvetés. V. Staféta-verseny. 400 m. VI. Távolugrás. VII. 1500 méteres gyaloglás. VIII. Gerelyvetés. Az ifjúsági versenyszámok, melyek délelőtt kerülnek dűlőre, ezek: I. 100 m. futás. II. Távolugrás. III. Staféta-futás. IV. Diszkoszvetés. V. Rudugrás. VI. Gerelyvetés.

A viadal délután 2 és fél órakor kezdődik és ennek befejezése után a B. T. C. a) és b) csapatai mérkőznek.

o) A „Balaton” uszóverseny. A „Balaton” Uszók Egyesülete a „Császárúrdó” férfi uszódájában június hó 23-án este 8 órakor rendezendő nemzetközi uszóverseny feltételei.

I. Dr. Virava János vándordíj I. futam: hátuszás 105 m.

II. 440 yardos uszás Budapest székesfőváros vándordíjáért.

III. 70 m. Handicap.

IV. Kezdők versenye 70 m.

V. Középiskolai tanulók versenye V—VIII. oszt. részére 105 m.

VI. Dr. Virava János vándordíj II. futam: Oldaluszás 105 m.

VII. Műugrás.

VIII. Magyarország 220 yardos bajnokság.

IX. Dr. Virava János vándordíj III. futam: Melluszás 105 m.

X. Vidékiek versenye 140 m.

XI. Dr. Virava János vándordíj IV. futam: 105 m. uszás.

XII. 210 handicap.
XIII. Középiskolai tanulók versenye I—IV. oszt. részére 70 m. Díjazás és tét, mint a 4. számban.
XIV. Staféta-verseny 4x70 m.
A versenyen a M. A. Sz. szabályai mérvadók. Nevezések legkésőbb június 16-án, vasárnap, este 8 óráig, dr. Szemlér Lőrincz címére (VI., Sziy-utca 3. sz. II. em.) küldendők.

( ) Nemzetközi evezősverseny Budapesten. Holnap délután 4 órakor tartja a „Magyar evezős-egyletek országos szövetsége” idei nagy regattáját a Margitsziget melletti pesti Dunaágon. József kir. herceg, a regatta védője és Augustza kir. herceggasszony kíséretükkel együtt meg fogják a versenyeket tekinteni. A brüni és bécsi evezősök már tegnap megérkeztek s itt tartózkodásuk alatt a Duna és Pannónia evezős egyletek vendégei, míg a szolnoki és győri evezősök — kik a vendégek versenyében indulnak — a Nemzeti és Neptun egyletnekél vannak elszállásolva. A váci verseny-evezősök délelőtt külön gőzösn maguk hozták le versenyhajójukat. A tíz versenyszámban benevezett összes versenyzők indulása várható s gyönyörű küzdelemre van kilátás, mert az említettek kivül valamennyi fővárosi versenyző egylet a Duna, Nemzeti, Neptun, Pannónia és a Sirály is legjobb evezőseit ülteti hajóba. Több versenyszámban öt-öt csónak indulása bizonyos, ami nagy mértékben fokozza a versenyeknek érdekességét. Jegyek a szigeti elkerített parterületen levő ülőhelyekre a versenyt megelőzőleg délelőtt az evezős egyletnekél 1 korona, a verseny színhelyén 2 koronáért kaphatók.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A vácz—reísági rablógyilkosok büntügye. A pest-vidéki törvényszék esküdttörvényszéke a szerdán abbahagyott tárgyalást ma délelőtt folytatta. Rónay Kamill elnök felolvasta a véglegesen megszüvegett kilenczvenhárom kérdést. A beszámíthatóság tekintetében a védők kérésére csakis Barna Lukács vádlottra vonatkozólag tett kérdést a törvényszék. A kérdések felolvasása 2 óra hosszúig tartott. Ezután dr. Publik Ernő királyi ügyész megkezdte vádbeszédét. A vácz—reísági rablógyilkosságban két rendbeli büntett miatt, mint tettest Bóné Ferenczet vádolta, míg Barna Lukács ellen egy rendbeli gyilkosságban, mint tettes, a másikban, mint büntegéd ellen tett vádat. A délutáni folytatagos tárgyaláson dr. Publik ügyész folytatta a vádbeszédét s áttért a szabadkai, zentai és csantavéri esetekre s ezekből kifolyólag előterjesztette vádját Barna Lukács és Kadvány Dávid ellen. A csóvári eset miatt pedig Oláh Simkó Isivánt és Zomborka Józsefet vádolta meg. Esti 6 órakor fejezte be vádbeszédjét az ügyész s az elnök a tárgyalás folytatását hétfő reggeli 9 órára halasztotta el, amikor a védelem előterjesztései következnek.

§ A bajai bank milliós fonyereménye. Megirtuk a minap, hogy Eckert Antal bajai kertész dr. Forró Félix budapesti ügyvéd útján büntügyi feljelentést adott be a szabadkai királyi ügyészségnek a Bajai Kereskedelmi és Hitelbank ellen. Eckert azzal vádolja a pénztárat tisztviselőit, hogy az ő részletvének meghamisításával jutottak a milliót nyerő sorsjegyhez, mert a részletven kitérülték a sorszámot és másikat irtak a helyébe. Ilyen módon a bank főkönyvét is meghamisították. A megindított iparhatósági vizsgálat csakugyan számos terhelő körülményt derített ki, s a szabadkai ügyészség küldöttje, Winkler ügyész, két napig tartott vizsgálatot Baján, a bank helyiségeiben. Bár a vizsgálat igen sok gyanus könyvelési szabálytalanságra akadt, a kir. ügyész tegnap kelt végzésével a nyomozást megszüntette, mert a további eljárás-tól bizonyíték hiánya miatt eredmény nem várható. Az ügyész határozata ellen különben Eckert jogi képviselője, dr. Forró Félix főlebbezést jelentett be s így valószínű, hogy a vitás milliós nyereség még nagy értéktörést kelve fog szerepelni a bíróság előtt.

§ Az ügyvédi kamarai választások előjátéka. Az ügyvédi rendtartást módosító törvény értelmében

a budapesti ügyvédi kamara e hó 23-án tartandó rendkívüli közgyűlésében 18 új választmányi tagot fog választani. Ezen választás — a megindult mozgalmak után ítélve — hevesnek ígérkezik annyival is inkább, mert az eddigi pártokkal szemben egy új párt, az ügyvédi kar fiatalabb tagjainak új ügyvédi pártja is akcióba lép, hogy a 18 választmányi helyet az ügyvédség fiatalabb nemzedéke részére hódítsa meg, hogy ekként a régi választmány fiatal új erővel felfrissítve, erélyt, buzgóságot, meleg kartársi érzést vigyen be a választmányba. Az új ügyvédi párt ma este 7 órakor tartotta a Continental-szállóban első pártértekezletét. Több mint 100 ügyvéd jelent meg ezen a pártértekezleten, amelyen ifj. dr. Erdély Sándor elnökölt, a jegyzői tisztet pedig ifj. dr. Farkas Gyula és dr. Torday Gábor töltötték be. Elnök megnyitván az értekezletet, átadta a szót ifj. dr. Engel Aurélnak, aki nagy tetszés mellett ismertette az új párt programját.

Utána dr. Kohn Jakab beszélt az ügyvédi nyugdíjkérdés erélyes megszüretéséről és az ügyvédi díjtartifáról, dr. Bakonyi Pál az ügyvédi képviselő kiterjesztéséről. Dr. Blauner Mór az ügyvédi pályára való egészségtelen tördülés megakadályozásáról s az alsóbb bíróságok bíráinak helyzetéről beszélt. Végül dr. Fonday Gábor a törvénykezés hathatósabb ellenőrzését s a jogszolgáltatás gyakori változásával kapcsolatos jogbizonytalanság megakadályozásának okait fejtegette. Ezután megválasztották a szervezőbizottság tagjait: Adler Sándort, Bajor Ármint, Bakonyi Pált, Blauner Mórt, Brüll Dánielt, Dávid Miksát, Deutsch Vikort, Donáth Józsefet, Engel Aurélt, Erdély Sándort, Gál Jenőt, Gyarmati Vikort, Heder Lajost, Kohn Jakabot, Nagy Eleket, Pánczél Sándort, Scheer Pélát, Torday Gábort, Waigand Józsefet, Weisz Jónást, Weiszberger Imrét és Weinberger Jenőt. A pártértekezlet elhatározta, hogy a választásokig permanenciában maradjon, hogy jelöltjének bevalóságát a választmányba keresztül vigye.

Az ügyvédi reformpárt az e hó 23-án megejtendő választásnak megbeszélésére és előkészítésére június 9-én, vasárnap délelőtt 10 órakor az ügyvédi kör helyiségében értekezletet tart, amelyre a párt tagjait meghívja a pártnak vezetősége.

§ Itélet a knézi mérgekverők büntügyében. A knézi mérgekverők ügyében a temesvári esküdttörvényszék esti fél hét órakor hirdette ki az ítéletet, mely szerint Vuicsics Szávánét gyilkosság miatt 15 évi, Varjasán Pévelét büntetésesség miatt hat évi, Petromán Mártát gyilkosság kísérlete miatt hat évi, Glasz Miklósnét gyilkosság kísérlete miatt öt és fél évi, Glasz Miklóst gyilkosságra való felbujtás miatt öt évi fegyházra ítélte, míg Argyelán Vaszát felmentette. Az ítélet ellen a vádlottak védői semmisségi panaszt jelentettek be.

§ Junius havi esküdtszéki tárgyalások sorrendje. A folyó június hóban tartandó esküdtszéki ülés-szakban a budapesti esküdttörvényszék a következő büntügyeket tárgyalja: Junius 17-én Schaineker Miklós izgatási, június 18-án Németh István rablási, június 19-én dr. Pázmány Jenő rágalalmazási, június 20-án Balázs Pál és 2 társa rablási, június 21-én Raskay Ferencz becsületsértési, június 21-én Wimmer György halált okozó súlyos testi sértési, június 22-én Francia István rágalalmazási, június 24-én Molnár Márton rágalalmazási, június 25-én Jocsár Kálmán izgatási, június 26-án Hegedüs István szándékos emberölési, június 27-én Landler Sándor s társa gyilkossági és rablási, június 28-án Bessenyei Károlyné szándékos emberölés kísérleti, június 1-én Jeranek Gyula izgatási és Balázs János szándékos emberölés kísérleti büntügyeit.

§ Bírósági jegyzők mozgalma. A dévai kir. törvényszék jegyzői kara egy igen alaposan és tárgyilagos hangon szerkesztett köriratot bocsátott szét a hazai bírák és jegyzők helyzetének javítása érdekében. A körirat felkészíteni célozza azon mozgalmat, mely e kérdésben még a múlt évben kedvező auspiciumok között megindult, de minden kedvező credmény elérése nélkül megszakadt. E végből tömörülésre szólítja fel a kartársakat és felkéri őket, hogy minden kir. törvényszék részéről legalább legalább 3-4 megbízott jelenjen meg f. évi július 7-én Szegeden ezen existenciális kérdések megvitatása céljából. Nagyon kívánatos, hogy a haza ezen érdemes munkásainak a körlevélben kifejtett sérelmei orvoslást és az abban kifejezett óhajai méltányos kielégítést nyerjenek.

Reggelizés előtt fél pohár Schmidthauer-féle rádió actív kávé keserűvíz az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Használata valódi áldás gyomorbetegségeknek és székelyorvoslásban szenvedőknek. Kapható mindenütt kis és nagy üvegekben. — Kizárólagos Kamárakban

Vasárnap

§ Családi szentlászlói adta a feleségét Turán nyil. Ehhez az ú. Langfelder szerezte be városi keret. Az üzlet az Schwarzc S. rehaftások nekülni. A korona adó után 4756 a büntető bukás című czéjából a Schwarzc S. vezette. A sége, hogy emelték Br. cégek ellet. töltött váltó vel tartoztat fejezett viz. vád alá bukás bünt. segédet a kerültek S. Langfelder tárgyalta c. Banó bíró tettével vá. Samut dr. havi foghá. sítás bünt. ügyész a v. Barossy F. tek felebb.

IDEGE Ajánl

AN Pohor Fere. telt vevőit. Vacz-utca

Első Leányk. biztosító Alapítvány. Alapított mek és m. sek melle. díj kifize. Biztosítás

Assicurazion. Alakult 15 millió kor. tezet saját. szent, va. sítóság. — és ügyvé. viszontul. utca 5. sz. lő korona. (egyenkén az Első o. dapest. E. kézpénzt.)

BANK Budapesti Részvény. korona. E. Gyula. Köz. főlarusit. tek: IV. utca sarb. körut 2. Belvárosi tel. I. sz. Ala

VIZ

Fischray L. Josika-utca. MO legi me. gek. Fő-sze. B. Vidéki me. raktárakban

Sz. Csalárd üzletalapítás. Schwarcz Sámuel bács-szentlászlói szatéc 1904. év február havában eladta a felesége nevében álló üzletét s a vételáron Turán nyitotta a felesége neve alatt újabb üzletet. Ehhez az üzlethez szükséges árukat Brüll Soma és Langfelder és Hermann aszói kereskedőcégektől szerezte be hitelre, de ezeken kívül még több fővárosi kereskedő-cégnek hitelét is igénybe vette. Az üzlet azonban rosszul ment is tulajdonosnője Schwarcz Samuné kénytelen volt a törvényes végrehajtások elől 1904 november 25-én csödbe menekülni. A csődleltározásnál kiderült, hogy 10.000 korona adóssággal szemben a vagyon elárverezése után 4756 korona folyt be. Erre aztán megindult a büntető eljárás. Schwarcz Samuné ellen csalárd bukás címén azért, mert hitelezői megkárosítása céljából árukat rejtett el. Kiterjesztett a vizsgálat Schwarcz Samura is, aki felesége helyett az üzletet vezette. A vizsgálat során Schwarcz Samu és felesége, hogy eljárásukat mentse, azt a panaszt emelték Brüll Soma és a Langfelder és Hermann cégek ellen, hogy ezek magasabb összegre kitöltött váltók alapján pörölték őket, mint amennyivel tartoztak nekik. Ez okozta bukásukat. A befejezett vizsgálat után a pestvidéki törvényszék vád alá helyezte Schwarcz Samunét csalárd bukás büntetéseért, férjét pedig mint bűnszegédet a csalárd bukásban. De vád alá kerültek Schwarczék panaszára Brüll Soma és Langfelder Sándor is magánokirathamisításért. Most tárgyalta ezt a bűntudgyet a pestvidéki törvényszék Banó bíró elnöksége alatt s a csalárd bukás bűntetével vádolt Schwarcz Samunét és Schwarcz Samut dr. Gleichmann Lajos védelme után 3-3 havi fogságra ítélte, ellenben a magánokirathamisítás bűntetével vádolt Langfelder László ellen az ügyész a vádat elejtette. Brüll Somát pedig dr. Barossy Fülöp védelme után felmentette. Az elítéltek felelősek.

műhely és horgany díszítmények gyára. Légszesz- és vízvezetékek, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékszék, vízdék, mindenemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hidegvíz-gyógyintézetek, melegvízkészítő-berendezések fűtő-tűzhely összeköttetéssel vagy saját tűzhellyel. Ambergi légszeszfejlesztő gépek, világítási, fűtési és műszaki célokra. Saját légszesz-készülék minden házban. Telefon 20-83.

AZ EGYETERTÉS szerkesztősége és kiadóhivatala — a mai naptól kezdve — VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 708. szám.
A kiadóhivatal telefonja: 709. szám.

KÖZGAZDASÁG.

A tőzsdékről.

— Heti beszámoló. —

Az értéktőzsdéről.

Az a bágyadt alapirányzat, amely már hosszabb idő óta az összes értékpiacon uralkodik, s amely az árak lassu lemorzsolásában jutott kifejezésre, e héten még inkább kiélesedett és ennek következtében az árfolyamok gyors tempóban és érezhetően alább szállottak. A budapesti piacz a vetések lényeges javulására szívesen követett volna emelkedő irányzatot, annál is inkább, mert a belpolitikai helyzetet a tőzsdén ismét kedvezően ítélték meg. Azonban a bécsi tőzsdén olyan kedvezőtlen irányzat uralkodott e héten, amely szoros összeköttetésünkön fogva, nálunk is alaposan elrontotta a kedvező hangulatot és az árfolyamok a nagy bécsi kínálatra alacsonyra süllyedtek. A bécsiek a kedvezőtlen irányzatot azzal magyarázzák, hogy a vasipari eddig uralkodott konjunktúrán már is a süllyedésnek a jele látszik, másrészt a vasuti tarifák felemelése is indokot szolgáltatott arra nézve, hogy a vasipari értékeket hirtelen lebonyolítsák. Egyébiránt a belpolitikai viszonyokról keringő kedvezőtlen hírek s a külföldi tőzsdékről érkező lanyhább árfolyamok is hozzájárultak ahhoz, hogy a forgalom e héten a budapesti tőzsdén kedvezőbben ki nem alakulhatott. A nemzetközi értékekben e hét elején mutatkozott csekélyebb árfolyamemelkedés rövid ideig tartott, mert kényszereladásokra a papírok ismét néhány koronával visszaestek. Egyedül az Államvasuti részvényekben volt élenkebb vételkedv, mely utóbb kiterjedt a többi közlekedési vállalatok értékeire. A bányaeértékek piacán lanya volt az üzletmenet s ez értékekben előfordult realizálásokra különösen a vasipari részvények vesztek árfolyamukból. A hét végén a Rimamurányi részvényekben történt vásárlások ez utóbbi papiroknak árfolyamát megszilárdították. A bécsi számlára való eladások egész héten át tartottak voltak és csak tegnapelőtt érkeztek ismét kedvezőbb jelentések terjedelmes visszavásárlások kíséretében, minek következtében nálunk is jelentékenyen javult az irányzat és az árfolyamok a legalacsonyabb szintenálból 5-6 K-val emelkedtek. Az általános forgalom ezen a héten a szokottnál élenkebben alakult, de csak a hivatásos spekulációra szorítkozott, mert a nagyközönség a piacz kedvezőtlen helyzetére való tekintettel, tétlen maradt és kerülte a tőzsdét. A helyi értékek piacza, dacára a nagy mozgalomnak, mely a nemzetközi értékek piacán uralkodott, nem tért

ki a rendes medréről és lényegtelen árhullámzások mellett, nagyon csendes volt. Csupán egyes sorompóértékek iránt, nevezetesen: Budapesti gőzmalom, Ujlaki téglá, Weitzer-féle waggongyár és Salgótarjáni köszénbánya-részvények iránt mutatkozott némi érdeklődés valamivel magasabb árfolyamon.

Ellenben befektetési értékek állandóan reacionárius irányban mozogtak, mert a várt könnyebbülés a pénzpiacra nemcsak, hogy kimaradt, sőt a pénzviszonyok mindinkább kedvezőtlenebbé válnak. Érezhetőbben szenvedett a magyar koronajáradék, mely folytatólagosan kínáltatott bécsi számlára, azonkívül erősen hanyatlott orosz járadék, az utóbbi kedvezőtlen pétervári hírek következtében. Ma ismét vész hírek érkeztek a bécsi piacz helyzetéről és az ottani értékek 5-6 koronával estek, anélkül, hogy vevők jelentkeztek volna. A budapesti tőzsde a koronázási jubileum ünnepe miatt zárva volt ugyan, de a magánforgalom és a bécsi jelentések hatása alatt érezhetőbben ellanyhult és az árfolyamok a legalacsonyabb szintenál záródtak.

Az egyes papírok árfolyamait a múlt hetihez viszonyítva, a következő táblázat mutatja:

	1-iki	8-iki	Különb. több
	árfolyam	árfolyam	—keves.
Magyar 4 százalékos aranyjár.	111.75	111.—	—0.75
" 4 " koronajár.	93.85	93.25	—0.60
Orosz 5 százalékos államk.	84.60	83.50	—1.10
Magyar hitelrészvény	760.—	757.—	—3.—
Osztrák	659.—	656.—	—3.—
Hazai bank	285.50	284.—	—1.50
Leszámitoló bank	499.—	497.—	—2.—
Magyar jelzáloghitelbank	485.—	484.—	—1.—
Pesti magyar keresked. bank	3435.—	3415.—	—20.—
Kereskedelmi r. t.	620.—	618.—	—2.—
Salgótarjáni köszénbánya	571.—	574.—	+3.—
Rimamurányi vasmű	544.—	542.—	—2.—
Közuti vaspálya	551.—	547.—	—4.—
Városi villamos	296.—	294.—	—2.—
Déli vasut	129.—	132.—	+3.02
Osztr. magyar államvasut	676.—	674.—	—2.—
Adria tengerhajózási r. t.	438.—	420.—	—18.—
Drasche-féle téglagyár	541.—	532.—	—9.—

Gabonatőzsdéről.

Az időjárás e héten kedvezően alakult; csökkent hőmérséklet mellett az egész országra terjedő csapadék állott be, mely a vetések fejlődését igen előnyösen befolyásolta. A hét vége felé derülés és ezzel együtt melegebb idő is következett be. A megjelent hivatalos termésbecslés a vetések állását igen pesszimistlikusan ítéli meg; a beérkező magánjelentések ennek ellenében kedvezőbbek. A víz-állás tartósan magas. A külföldről is javult időjárást és csapadékot jelentenek. A külföldi piacokon e héten is csendesebb felfogás érvényesült, mely azonban inkább a gyengébb forgalomban, mint az áralakulásban nyert kifejezést. A tengerentuli piacokon az irányzat nagyjából nyugodt maradt, az árjegyzések javult terméskilátásokra csökkenők voltak, utóbb azonban ismét javultak. E mellett a látható készletek is erősebb apadást tüntetnek fel. Angliában a kereslet uszó rakományok iránt gyenge maradt, az árak kezdetben azonban tartottak voltak és csak később lettek csendesebbek. A detail-üzletben is gyengébb volt a forgalom és a határidőspiacok is visszaestek. Párisban az üzlet szilárdan indult, később azonban ugy buzában, mint lisztben csendesebbre fordul az irányzat. Ugyanezen viszony állott fenn Berlinben, ahol az árak kezdetben jöltartottak, de utóbb nyugodtabbak lettek. Rózs jobb érdeklődés mellett inkább szilárd volt. A többi continentális piacokon csendes felfogás uralkodott, a forgalom nehézkes volt és Orosz-

IDEGENEK UTMUTATÓJA.

Ajánlható beszerzési források

BUDAPESTEN.

Angol férfi- és női-szabó.

Pohor Ferenc értesíti a n. é. közönséget és igen tisztelt vevőit, hogy műtermét ez évi augusztus 1-től Váci-utca és Párisi-utca 2. sz. alá helyezte át.

Biztosítás.

Első Leányviharásítási Egylet m. sz. Gyermekek- és életbiztosító intézet Budapest, VI., Teréz-körút 40-42. Alapították: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermekek és mindennemű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. — Tartalékok: 10.000.000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány 46.000.000 korona.

Assicurazioni Generali (Triest) ált. Biztosító-társaság. Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap: 208 millió korona. Budapest, Dorottya-utca 10. sz. az intézet saját házában. Biztosítás minden módozat szerint, valamint életbiztosítás és leányviharásítási biztosítások. — Tűz-, szállítmány-, betegséges lopás elleni és felelősségi biztosítások. — Felelősségi és Magyar leg- és viszontbiztosító részvénytársaság (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékalap 6 millió korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az Első o. ált. baleset elleni biztosító társ. által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.) — Részvénytőke és készpénztartalék 117 millió korona.

Bankok és takarékpénztárak.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkötelező Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Elnök: Tolnay Lajos, vezérigazgató: Benke Gyula. Központ és Magy. kir. szab. osztályosajlék főeljárású helye: VI., Andrásy-ut 5. Kezi zálogüzletek: IV., Károly-körút 18; IV., Ferenciek-tere 4. Irány-utca sarkán. VII., Király-utca 57; VIII. ker., József-körút 2., VIII., Üllői-ut 6. sz.

Bélvárosi takarékpénztár r.-t. Budapest, IV., Károly-ut 1. sz. Alaptőke: 10 millió korona. Alapítva 1892.

Víz- és légszeszvezeték és csatornázás.

Pischnyi L. utóda Janisch János és fia Budapest, VII., Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalat. épületbédogos

MOLL-féle SÓSBORSZESZ

Legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés csusz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombirt) üvegekben 1 korona 90 fillérért kapható. MOLL-készítmény kérendő.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBER 9. SZÁM.

Videki megrendelések naponta postantányét mellett teljesítetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

MOLL-féle SEIDLITZ-por

felülmulhatatlan háziser mindama gyomorhajoknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszer-tárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 kor

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBER 9. SZÁM.

Videki megrendelések naponta posta-utányét mellett teljesítetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

ország, valamint a Balkán államok javult terméskilátásai nyomásztólag hatottak. Nálunk az üzleti tevékenység e héten sem volt kielégítő és az irányzat az összes gabonacikkben csökkenő volt. *Buza* a hét elején el volt hanyagolva és csak gyenge kereslettel találkozott; egyes malmok waggónáruban jelentéktelen beszerzéseket eszközölték, míg tétélek teljesen figyelmen kívül maradtak és így nagyobb árengedmények daczára sem tudott forgalom kifejlődni. A közzétett és alacsony taksált hivatalos termésbecslés azonban a határidőpiazra erősebb befolyást gyakorolt és ez malmainkat is élénkebb vételkedvre, valamint a tetemesen felemelt árkövetelések megadására ösztönözte. A szilárd irányzat egyébként csak nagyon rövid életű volt; gyorsan ismét lanyhulást állított be, a forgalom erősen megcsappant és az árak újból csökkenők lettek. *Rozs* az egész hét folyamán csak gyengén volt forgalomban és a vételen főleg a helyifogyasztás vett részt. Elszállítási célokra az üzlet jelentéktelen maradt. A kínálat sem volt ugyan erős, de készsége és az árak kerülőtel érdeklődés mellett 15—17.5 fillérrel csökkentek. *Árpa* (takarmány és hantolási célokra) e héten is el van hanyagolva. A kínálat valamivel javult, de vételkedv nem mutatkozik és a gyárosok tartózkodók maradtak. Az irányzat így lanyhán fejlődött, az árak ca. 15 fillérrel csökkentek. *Zab* jobb hozatalok mellett bővebben volt kínálva és tulajdonosok is engedékenységet tanúsítottak. A fogyasztási kereslet ennek ellenében azonban tovább is gyenge maradt és tekintettel a vevők tartózkodására, az árak 15 fillérrel csökkentek, anélkül, hogy ezzel a forgalom megélnékült volna. *Tengeri* csak nagyon csekély mérvben került forgalomba. A vidékre való elszállítás céljaira a kereslet megcsappant és a visszaesett határidő egyzéseinek megfelelőleg a készáru tengeri jegyzése fokozatosan ca. 20 fillért vesztett.

Az egyes gabonafajok heti esti — és a múlt hét szombati záróárfolyamait az alábbi táblázat mutatja:

	Különbözet						
	+ több - kevesebb						
	Június						
	1-én	3-án	4-én	5-én	6-án	7-én	
októberi buza	10.38	10.21	10.40	10.47	10.37	10.30	-0.7
októberi rozs	8.62	8.51	8.63	8.60	8.48	8.44	-0.4
októberi zab	6.98	6.83	6.83	6.90	6.84	6.89	+0.05
júliusi tengeri	5.96	5.81	5.85	5.85	5.80	5.53	-0.3
máj. teng. 1908.	5.98	5.81	5.81	5.83	5.80	5.82	+0.02

Makó város munkásházai. Makó városa követségre érdemes példát statuált arra nézve, hogy miként kell az állandó munkázavarokat szociális érzéssel ellensúlyozni. Mint ugyanis értesülünk, a város az általa ingyen adott telkeken *czerkétszáz egy-egy szobás* és a hozzájuk tartozó mellékhelyiségekből álló munkásházakat épít. Minden egyes munkásháznak nyolczszáz korona lesz a vételára, amely összeg évi ötvenhat korona lakbér fizetésével törlesztődik.

Nemzetközi baromfi kiállítás Budapest. A Baromfitenyésztők Országos Egyesületének küldöttségét Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter kihallgatáson fogadta. A tisztagu küldöttség bejelentette a miniszternek, hogy Augusztus királyi herczegnő az egyesület által a folyó évi november havában Budapest rendezendő nemzetközi baromfi kiállítás védnökségét már elfogadta. Ezután a küldöttség felkérte a minisztert a kiállítás disz-cinókságának az elfogadására s a miniszter a küldöttség kérelmét teljesítette is. Majd a földmivelésügyi kormány erkölcsi és anyagi támogatását kérte a küldöttség a minisztertől, amit Darányi miniszter szíves készséggel meg is ígért.

Szerb állampolgárok magyarországi iparigazolmányai. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter a szerb állampolgárok magyarországi ipar-

igazolmányai tárgyában a következő körrendeletet intézte a törvényhatóságokhoz:

„Megfelelő eljárás és a hatóság alá tartozó első foku iparhatóságok utasítása végett értesitem, hogy a Szerbiával fennálló kereskedelmi szerződés megszűnése következtében azoktól a szerb állampolgároktól, akik Magyarország területén az 1884: XVII. törvénycikkbe iktatott ipartörvény rendelkezései alá eső valamely ipart szándékoznak tüzni, az iparigazolmány illetve iparendély kiadása előtt megkövetelendő, miszerint kormányhatóságuk által kiállított hiteles okmányokkal igazolják, hogy arra az iparra vonatkozó iparigazolmányok, vagy iparendélyek elnyerése tekintetében a magyar állampolgárok Szerbiában a szerb állampolgárokkal egyenlő elbánásban részesülnek. Ily igazolás nélkül az iparigazolmány, vagy iparendély kiszolgáltatására irányuló kérelem elutasítandó.

A balatoni vasút építése német czég kezében. Már egy ízben megirtuk azt, hogy a balatoni vasút építésére a magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános versenytárgyalást hirdetett, amelyre tízenegy ajánlat érkezett be. A legolcsóbb ajánlattevő magyar vállalat volt. A külföldi vállalkozók között szerepelt egy berlini czég is, amelynek Budapest „Magyar Építő részvénytársaság” czim alatt bejegyzett irodája van és pedig tisztán abból a célból, hogy mint Magyarországon bejegyzett czég, magyar építkezéseket is vállalhasson és a tényleges magyar czégekkel szemben a versenyt mindenképpen felvehesse. Az ilyen, a magyar ipari vállalkozásokat bénító abuzusok nem egyszer fordultak elő a közelmúltban. Tudvalevő, hogy a Balaton-vidéki vasút építéséről szóló törvényjavaslat tárgyalásakor a kormány részéről az a kijelentés hangzott el, hogy a vasutat kizárólag hazai vállalkozókkal és iparosokkal fogják megépíteni, akik nemcsak hogy Magyarországon irodát tartanak fenn, hanem mint magyar honpolgárok és adófizetők magyar anyaggal és munkaerővel dolgoznak. Ennek daczára most az a hír szivárog az érdekeltség körében, hogy ez a Bachstein czég tulajdonát képező Magyar Építő Részvénytársaság czimű berlini czég fogja a Balatoni vasút-építési munkálatot elnyerni. Nem hiszünk, hogy Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternek tudomása volna a magyar ipar ellen készülő ezen újabb merénylőtről s amennyire a miniszter intencióit és a magyar ipar fejlesztése érdekében való nagy tervezeteit ismerjük, bizonyára meg fogja akadályozni azt, hogy ez a sok millióba kerülő vállalkozás idegen kézre jusson.

Uj kosárfonó részvénytársaság. „Magyar Kosárfonó Részvénytársaság” czimű a napokban *Krocák Károly*, a „Magyar Pénzüntzetek Központi Hitelbank” igazgatójának kezdeményezésére és a „Tiszavidéki Takarékpénztár” Huszton székelő czég hathatós anyagi támogatásával új iparvállalat alakult, amely a máramaros megyei nép között jövedelmező és az ottani termelési viszonyoknál fogva igen alkalmas háziiparnak, a kosárfonásnak meghonosítását van hivatva előmozdítani.

A gömörmezei gazdák az állattenyésztés fejlesztésére. A Gömörmezei Gazdasági Egyesület legutóbb tartott ülésén elhatározta, hogy a ramboullesse juh és a Yorkshire-sertésenyésztés fokozottabb mérvű meghonosítása érdekében nagyobb mennyiségű tenyészkest, illetve malacot szerez be, amelyeket az egyesület által időnkint rendezni szokott állatdíjazások alkalmával elárverez a gazdáknak.

Egy vicinális tőkeemelése. A szlavoniai-drávidéki helyiérdektű részvénytársaság e hó 24-én Beliscén tartja közgyűlését, melynek napirendjén szerepel a társaság részvénytőkéjének 500.000 koronával való felemelése is. Megemlítjük, hogy a részvénytársaság részvénytőkéje jelenleg 3.473.200 korona s hogy e részvénytőke mellett az 1906. évben 103.370 korona és 12 fillér tiszta nyereséget ért el.

Csődök. A kir. törvényszék Obis János egri kereskedő ellen, Weisz Fülöp csorvási lakos ellen, Veszelinoviés Péter zombori kereskedő ellen, Steiner Andor szarvasi kereskedő ellen — csődöt nyitott.

A váltóóvás reformja. Annak idején megirtuk, hogy a kereskedelemügyi miniszter az összes kereskedelmi és iparkamarákat megkereste, hogy a készülő s a váltóóvás reformjáról szóló törvény ügyében tegyék meg jelentéseiket. A pécsi kereskedelmi és iparkamara most, mint értesülünk — felterjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez, s ebben megtette véleményes jelentését a váltóóvás reformjáról, úgyhogy dr. Hantos Elemérnek a Magyar pénzüntzetek országos szövetsége titkáranak a váltóóvás reformjáról készült művében foglalt javaslatok elfogadását ajánlotta.

Magyar vasművek terjeszkedése. A magyar vasművek annyira tul vannak halmozva munkával, hogy üzemüket kénytelenek kiterjeszteni. E tekintetben első helyen jár a Rimamurányi, melynek salgótarjáni és nádasi telepein a kibővítési munkálatok körülbelül a befejezésükhöz közelednek, ellenben Ozdon még nagyszabású munkálatok folynak és ott több új gyártási ág meghonosítását is tervezik. Modernebb teszük berendezéseiket az Osztrák-magyar államvasut-társaság resicza, aninai és dognácsköi telepei is, ahol a villamosságának szántak a vasgyártásban nagy szerepet. A Nadrági vasipar-társaság is rekonstruál és nagyobbít, míg a kompai vasmű kibővítése még csak tervben van meg. Az állami vasgyáraknál tervezett üzemkiterjesztésekről a pénzügyminiszter által a képviselőház elé terjesztett törvényjavaslat számol be, amelyről lapunkban már részletesen megemlékeztünk. Az üzemnöveléssel párhuzamosan a vasművek akcióit indítottak a vasérczkivitel korlátozása végett és, hir szerint, a pénzügyminiszter legközelebb ily irányú törvényjavaslatot fog kidolgoztatni.

Angol-magyar bányavállalat részvénytársaság. Már több ízben foglalkoztunk az „Anglo Hungarian Industries Limited” czimű angol részvénytársasággal, amely célul tűzte ki magyarországi iparvállalatok finanszírozását, illetve új vállalatok alapítását. Ez a társaság mint most értesülünk, tárgyalásokat folytat Budapest *Babocsay Herman* vállalkozó közbányainak megvétele ügyében. Az angol társaság a bányáért már ezideig is hatszáz ezer korona vételarat kínált, a czég azonban a vállalatot egy millió koronán alul nem hajlandó eladni. A részvénytársaságnak az a terve, hogyha a bányát megveszi, átalakítja két millió korona alaptőkével „Angol-Magyar Bányavállalat Részvénytársaság” czim alatt a bánya kihasználása céljából.

Uj bankfiók Herkulesfürdő. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank fiókhálózatát újabban kibővítette, amennyiben Herkulesfürdőn a fürdővendégek kényelmére, a fürdőidény tartamára kirendeltséget létesített, mely kirendeltség reá kiirt *csékek és hitelevelék beváltásával*, valamint minden egyéb a bankszakmába vágó ügyetek lebonyolításával fog foglalkozni. A csékek és hitelevelék beváltásának feltételei a kirendeltségnél magánál tudhatók meg.

Egyöntetű üzletvitel a vidéki pénzüntzeteknél. A Magyarországi Pénzüntzetek Országos Szövetsége alapszabályszerű feladatának eleget teendő, a napokban több előkelő könyvelési szakember bevonásával ankétat tart, melynek czélja egyöntetű könyvelési mintátar megállapítása a vidéki pénzüntzetek részére.

Országos méhészkongresszus. Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület a pécsi kiállítással kapcsolatban országos méhészeti kongresszust tervez. A kongresszus rendezésének módozatait az egyesület e hó 11-én tartandó igazgatóválasztmányi ülésén állapítja meg.

Czukorgyár Vágszereden. Már több ízben megirtuk, hogy a vágszeredvidéki gazdák czukorgyár alakításán fáradoznak s ez ügyben tanácskozásokat folytattak a Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbankkal. E tanácskozások — mint értesülünk — teljes eredményre vezettek és az új gyári részvénytársaság már e hó 11-én Pozsonyban meg is tartja alakuló ülését.

Kapható, míg a készlet tart, egyedül:

ÖRÖM SÁNDOR

levélpapír-áruházában,

Budaöest, IV., Kossuth Lajos-utca 17. szám.

144 darab III. osztályu alumínium-toll 90 fillér

Világ-rekord!!

100 darab egész finom csontlevélpapír, 100 darab színes bélsű boritékkal összesen 200 darab. Egy korona 20 garetta-hüvely ragasztás nélkül vagy a pénz beküldése mellett.

24 darab I. osztályu alumínium-toll 1.80 kor.

Világ-csoda!!

100 darab színes bélsű boriték-fillér. 1000 drb. Kohinoor cigaretták. Vidékre csak utánvétel, Csomagolás nem lesz számítva.

144 darab II. osztályu alumínium-toll 1.20 kor.

A Magyar nap tartotta Deutsch Sándor rend előtt a közgyűlés el egyestületnek buzgóbb elő termelés elő becsülhetetlen laszsa tiszt felszólalása tését egyham Az első gyűlésnek, és az osztrák éri meg 80. mind a két ünnepies mo idejében fog grammot.

Ezután ség évi jelen lemreméltók, val és a cz jelentés utal államokban gyobb mozg iparra nézve dön a repat pedig czuko czukorarak, normális gy nyere.éget b tak nálunk a mindjárt a répabogár, hereken át t credményét nek azonban volt a le a répa n számos várr költségekkel felérték azza mivelés össz melőket. So volt lehetség répatermelés hagyni kény országban el kezdő évekbe sára nem sz statisztikai a csak 11%-k a hatvani, s nál a repate harmincz sz összefüggőle anyag gyöng répaárakat is országú repa

A más gon- és sz ban szintén az üzem ide mert a gyár napon nem szüntetése t a czukoripar megoldása c

sét, a szén dése daczára A jelen emlekezik hogy Angli szerződő fogja felbon A jelen érdekeltség kérdését és ben tartott emilit az egy irányban, h gense a czu tékesítésére tassék.

Az Ango az „Egyetér Bank, a De nyilvános á kossági erd cím alatt l létesít. Ez a 3750 drb 4 gátóság tag voda Ferenc felügyelő-bi Nándor, Sá

tegeleg ruhákat, erede

A Magyar Cukorgyárosok Országos Egyesülete tegnap tartotta az idei rendes közgyűlését **Hatvany-Deutsch** Sándor főrendiházi tag elnöklésével. Napirend előtt az elnök azzal az indítvánnyal járult a közgyűlés elé, hogy báró **Harkányi** Jánost, aki az egyesületnek megalapítása óta nemcsak egyik legbuzgóbb és legtevékenyebb tagja, de főleg a répatermelés előmozdításával a cukoriparnak megbecsülhetetlen szolgálatakat tett, az egyesület választásza tiszteletbeli tagjává. Báró **Kuffner** Károly felszólalása után a közgyűlés az elnök előterjesztését egyhangulag magáévá tette.

Az elnök tudomására hozta továbbá a közgyűlésnek, hogy báró **Stummer** Agost, a magyar és az osztrák cukorgyárosok seniora ez év őszén éri meg 80. születése napját; ezt az évfordulót mind a két ország cukoriparának képviselői ünnepies módon készülnek megülni; az egyesület idejében fogja tagjaival közölni az ünnepi programot.

Ezután a közgyűlés elé terjesztették az elnökség évi jelentését, melynek főleg ama részei figyelemreméltók, melyek a cukor termelési viszonyai és a cukoripar helyzetével foglalkoznak. A jelentés utal arra, hogy az európai cukortermelő-államokban hazánk kivételével az elmúlt esztendő nagyobb mozgalmak nélkül folyt le, ami a cukoriparra nézve csak kedvezőnek mondható. Külföldön a répatermés mennyiségileg bő, minőségileg pedig cukortartalomra gazdag volt, úgy, hogy a cukorárak, bár alacsony színvonalon maradtak, normális gyártási üzemi mellett még mindig némi nyereget biztosítottak. Egészen másképp alakult nálunk a viszonyok. Az ország nagyrésztében mindjárt a répatetés után nagy károkat okozott a répabogár, nyáron a szárazság, ősszel pedig a heteken át tartott erős esőzés a répatermés összterményét hátrányosan befolyásolták. A termelőnek azonban az intenzív munkáshiány miatt volt a legtöbb baja, mert a munkáshiány a répa művelését annyira drágította, hogy számos vármegyében a répa kiszedése akkora költségekkel volt egybekötve, amelyek csaknem felérték azzal, ami korábbi esztendőknél a répa művelés összes évi költségei címén terhelte a termelőket. Sok helyen munkást egyáltalában nem volt lehetséges szegődetni, úgy, hogy a termelők a répatermelést korlátozni vagy pedig teljesen abbahagyni kénytelenek. Ennek következtében Magyarországon el lehetünk készülni arra, hogy a következő években a cukortermelés további fokozására nem számíthatunk. Az 1907/8. évre vonatkozó statisztikai adatok szerint átlagban a répatérület csak 11%-kal csökkent ugyan, de sok gyárnál, pl. a hatvani, selypi, oroszai, kaposvári cukorgyárnál a répatérületeknek ez a redukciója husz, sőt harmincz százalékra is emelkedett. E viszonyokkal összefüggőleg a répa is drágább lett, sőt a répaanyag gyöngébb minősége daczára nálunk olyan répaárakat is kell fizetni, amelyek a cseh- és morvaországi répaárakat jelentékenyen meghaladják.

A más iparágak részéről is felpanaszolt vagon- és szénhiány a lefolyt évben a cukoriparban szintén sok nehézséget okozott és számos gyárat az üzemi idején ismételt szünetelésre kényszerített, mert a gyárnak egy napon szene nem volt, más napon nem volt répa. S ha a vagonhiány megszüntetése tekintetében kedvezőbbek is a kilátások, a cukoripar nagy gondná tekint a szénhiány megoldása elé, mert a hazai szénárak emelkedését, a szén világpiacon árának jelentékeny emelkedése daczára, tulságosaknak kell tartania.

A jelentés a brüsszeli konvenczióról is megemlékezik és kifejezést ad annak a felfogásnak, hogy Anglia esetleges kilépése daczára a többi szerződő állam a brüsszeli konvencziót aligha fogja felbontani.

A jelentés végül az egyesületnek saját tagjai érdekében kifejtett tevékenységét, a vasúti tarifák kérdését és a répatermelés népszerűsítése érdekében tartott nyilvános előadásokat ismerteti és megemlíti az egyesület energikus fellépését abban az irányban, hogy a nagy szeszipar belföldi kontingense a cukorgyártásra, illetőleg a melassze értékesítésére való tekintettel továbbra is fenntartsák.

Az Angol-Osztrák-Bank iparvállalata. Annak idején az „Egyetértés” megírta, hogy az Angol-Osztrák-Bank, a Deutsche National Bank támogatásával a nyilvános árlejtésen vett gyergyóalfalui közbirto-kossági erdők kitermelésére „**Alfalu Faipar r. t.**” cím alatt 1.500.000 korona alaptőkével vállalatot létesít. Ez a cég most megalakult s az alaptőkéje 3750 db 400 koronás részvényre oszlik. Az igazgatóság tagjai: Engel Pál, Herzberg Károly, Kallivoda Ferencz, Rosenfeld Ede és Vuk Gyula. A felügyelő-bizottság tagjai: Beck Lajos, Sängner Nándor, Sándor Kálmán és dr. Löw Antal.

tegelegánsabb uri ruhákat, ugyszintén eredeti korhű díszmagyar ruhákat

Magyar gazdák külföldön. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület 60 tagja németországi tanulmányutja alkalmával legutóbb Mannheimban járt, ahol a magyar-osztrák alkonzul és a kereskedelmi muzeum levelezője fogadta a társaságot. A fogadtatásnál Mannheim város, a manheimi Verkehrsverein és a kiállítás igazgatósága is képviselve volt. A társaság megtekintette a Mannheim város 300 éves fennállásának emlékére rendezett kertészeti kiállítást, majd pedig a muzeumi levelezőnek ottani gabonátárházait, melynek hatalmas méretei meglepték a társaságot. A tárházakban legtöbbszörre magyar árpát kezelenek s ezuttal is több, mint 50 vagon magyar árpa volt ott. Ezután lakoma volt a vendégek tiszteletére, melyen Weingart Károly muzeumi levelező mondott felköszöntőt a magyar királyra. Mannheimból a társaság Rüdshheimba, innen pedig Kölnbe utazott, ahol a Deutsche Landwirtschafts-Gesellschaft fogadta a társaságot és ugyanaznap este tiszteletükre estélyt rendezett Düsseldorfban. A következő napokat a düsseldorfi mezőgazdasági kiállítás megtekintésére fordítják. A társasághoz itt csatlakozott gróf **Majlath** József és **Rubinek** Gyula, az Omge. igazgatója.

Kamarai teljes ülés. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara e hó 11-én, kedden, délután 4 órakor teljes ülést tart.

Az új törvényjavaslatok a gyáriparosok szövetségében. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége igazgatósága tegnapi ülésén megvitatta a tisztességtelen versenyekről szóló törvény tervezetét a kereskedelemügyi kormányának. Az egyes részleteknél különösen az osztrák jogállapot esetleges visszahatásai, a kiviteli árak kedvezményezése s az üzemi titkok védelmének mikénti megállapítása tekintetében merültek fel indítványok. A kereskedelmi miniszteriumban a törvénytervezet tárgyában e hó 15-én tartandó ankétra az igazgatóság Kühne Károly, Surányi Béla, dr. Heidlberg Tivadar és dr. Neumann Ármán tagokat küldte ki. Wekerle pénzügyminiszternek az állami vas- és gépgyárak kibővítését célzó törvényjavaslata került ezután tárgyalásra, melynek tekintetében, míg a vasgyárak beruházását az ipar érdekében valónak tartja a Szövetség igazgatósága, addig határozottan agályosnak látja az állami gépgyáraknak a magángépgyárak rovására való terjeszkedését. E tekintetben a Szövetség csatlakozott a Magyar Vasművek és Gépgyárak Egyesületének ama mozgalmához, mely kelő biztosítékot kíván a magánipar érdekeinek ezen egyenlőtlen versenyben való védelmére.

Nyilt-tér.

(E rovatban közöltékért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.)

Szt.-Lukácsfürdő gyógyfürdő, Rudán. Téli és nyári gyógyhely.

Természetes forrómeleg, kénese források, iszapfürdők, iszapborogatások, masszázs, vizgyógyintézet, gőzfürdők, kő- és kádfürdők, gyógyvizuszodák. Olcsó és gondos penzió. Csuz, kőszvény, ideg-bőrbajok, lakás, ellátás felől kimerítő prospektust küld ingyen a Szt.-Lukácsfürdő igazgatósága, Budán.

KRONSTEINER-féle új ZOMANG omlokzat-festékek

Ötven különféle minta, vízzel keverhető, mosható viharmentes tűzálló zomangó erős, s mégis enyhe, egyszerű mázolás elegendő jobbnál az új festék. Legelőször festés homlokzatok, beltérdek falai, szalmára festés négyzetméterenként 2 óra felkészítésre kerül. Az eredmény meglepő. Kérjen díjtalan próbaszemelget és mintakönyvet.

Kronsteiner Károly Bécs. III., Hauptstr. 120

Ifj MECHLOVITS TIVADAR
mű- és czimfestő
kizárólag Budapest, VI., Váci-körút 55.
TELEFON 66-72

KALIPTAS

A legújabb és már is a legkedveltebb fogpép Kapható: **MÜLLER J. L.** ós. és kir. udv. száll. Budapest, IV., Koronaherceg-u. 2. yógyszerész, drógéria és tinczabb ártalokban. Kis tubus 80 fillér. Nagy tubus 1 korona. **Fogpép**

Intányosan készít és kölcsön ad

Hazai termék!

A Mohai

ÁGNES

forrás.

Elsőrendű természetes szénsavas natrontartalmu ásványvíz.

Idéges gyomorbaj, légső, tüdő-, gyomor- és bélhurut, csontlágylás, vese- és hólyagbántalmak eseteiben, kitűnő eredménnyel használatik, kellemes borvíz. **1°/10 literes üvegekben 36 fillér.** — Üres üvegért 8 fillér térül vissza. **Hogy bárki által olcsón beszerezhető legyen, már a vidéki nagyobb városokban lerakatok szervezettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható.**

25048 **A forráskezelőség.**
Főraktár **Édeskuty L.** cs. és kir. Budapest: **Édeskuty L.** udv. száll.-ná
Telefon 16 82 **Erzsébet-tér 8.** Telefon 16-82

Vérnyóvítás.

Hemopatia

Uj, eredeti gyógymód, mely rendkívül sikerrel alkalmazható **kőszvény-, asztma-, görvélykór-, szív-, idült gyomor-, bél- és idegbajokban** (neurasthenia) és nemely fontosabb bőrbajban (pl. Lupus). Biztos védelem szelhüdes és elmezavar ellen. 18 évi tanulmányozás és alkalmazás után most száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedüli képviselőjének **Dr. Kovács J.** egyet. orvosnak (Hemopatia) rendelésintézte van Budapest, V., Váci-körút 18. szám alatt. Rende és naponta 9-11 és 3-6-ig. Díjazott levélre válaszol. — Betegket intézetén kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymódi.

Amputáltak!

Kerjenek képes orvgyógyeztet az általán készített új szerkesztési művégtagokról. (Műtájak, műkezek, járó- és nyújtócszülékekéről.)

KELETI J. IV testgyenyészeti műintézete, Budapest.

Elvágyat lavit, gyomorrontást megakadályoz a

KRISTALY-forrás

szénsavval telített ásványvíze. Legtisztább és legegészségesebb asztali és borvíz. Vidékre és külföldre kérjen fuvardíjmentes szállításról árlgygyeztet és czimezze: **Szt. Lukácsfürdő Kuttvállalat, Budapest-Budán**

Nászajándékok

és ezüstlakodalmi ajándékok
Rothauser M. Ignacz és Fia
BUDAPEST,
Deák-tér 6. Anker-udvar
Király-utca sarján.

A budapesti légszuszaryara helyi igazgatósága és tisztviselő-kara mely megilletődéssel jelenti hogy a tarsulat alapítója és 51 éven át faradhatatlan, ügybuzó igazgatósági tagja:

Füleki STEPHANI LAJOS úr

e hónap 7-én délelőtt 1/21 órakor rövid szenvedés után elhunyt.

A megboldogult földi maradványai folyó hónap 10-én d. e. 10 órakor a Deák-téri evangélikus templomban fognak megádatni s az egyházi szertartás után déli egy órakor a keleti pályaudvarról induló különvonattal Fülekre szállítatni s ott újabb megádas után a családi sírboltba örök nyugalomra tételni.

Budapest, 1907. június 7.
Emlékét mindenkor kegyelettel fogjuk megőrizni. Áldás és béke hamvaira!

BUDAPEST IV., Váci-utca 20

✠

Stephani Ervin és neje született Losonczy Edina, valamint leányuk Magda az összes rokonság nevében is mélyen megszorodott szívvel jelentik a forrón szereteti és felejtethetlen édesatyja, após és nagyatyja

FÜLEKI STEPHANI LAJOS
urnak

az Általános Osztrák-Magyar Légszeresztársulat és a Budapesti Általános Villamosági R. T. alapító igazgatósági tagjának,
a pesti ág. hitv. év. magyar és német egyház tiszteletbeli főgondnokának stb.

folyo hó 7-én délelőtt 11 órakor, rövid szenvedés után, életének 83-ik évében bekövetkezett elhunytát.

A megboldogult hült tetemei hétfőn, folyo hó 10-én délelőtt 10 órakor fognak a Deák-téri evang. templomban az ág. ev. hitvallás szer-tartása szerint megáldani és aznap délután 1 órakor a keleti pályaudvarról induló különvonattal Fülekre szállítani, hol délután 4 óra-kor újból megáldván, a családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni.

Áldott legyen emléke!

TŐZSDEK.

Gabonátőzsde.

A tőzsde ma a koronázási évfordulóra való tekintettel zárva volt. A magánforgalom bécsi arbitrázs eladásokra mérsékelt forgalom mellett gyöngye irányzattal folyt le. Jegyezték: Osztrák hitelrészvény 656.75 és 654, magyar hitelrészvény 758.50 és 754.75, jelzálogbank 476 és 485.75, rimamurányi 540 és 537.50, államvasut 674 és 669.50, déli vasut 130 és 131, hazai bank 284.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, június 8. Az előtőzsde a new-yorki tőzsde kedvező irányzatának ellenére is nagyon lanyhán indult, mert az államvasuti tanácsnak az államosítási törvényről hozott határozata, a glasgowi nyersvas árának ismételt csökkenése és a vitkovitzai kőszénbánya-társaságnál megindult sztrájkmozgalom kedvezőtlen hatással volt. Hozzájárult a nyomasztó hangulat fokozásához a Länderbank részvényeiben beállott árcsökkenés, amelynek oka abban rejlik, hogy a londoni fiókületben állítólag sikkasztásnak jöttek nyomára. Daczára annak, hogy e híreket megczáfolták, a részvények értéke hat koronával csökkent. A többi értékekben szűkebb korlátokat vet a relációkra való törekvés, de az államvasuti és az alpesi bányarészvények, valamint a lombardok jelentékeny árvesztéséget szenvedtek és a hitelrészvények értéke is csökkent. A lanyhaság az előtőzsde végéig tartott. Orosz járadékot és a török papirokat alacsonyabban jegyezték. Magyar és osztrák járadékokban, valamint valutákban nem volt tüzet. Az általánosan lanyha irányzat nagyon érezhető volt a déli tőzsde megnyitásokor, mert Berlinből is lanyha üzleti hírek érkeztek, mert arbitrage eladásokat eszközöltek a hitelrészvényekben. A tőzsde további folyamán változatlanul lanyha irányzat maradt, különösen államvasuti és alpesi bányarészvények szenvedtek a lanyha irányzat hatása alatt.

11 órakor zárulnak:

Osztrák hitelr. 655.50, Magyar hitel 753.—, Államvasut 671.50, Déli vasut 129.25, Alpesi bányatársulat 579.—, Rimamurányi 541.—, Májusi járadék 97.80, Magyar koronajár. 93.39, Orosz érték 83.40, Török sorsjegy 181.25, Német márka 117.78. Prágai vasmit —. — Unio-bank 557.50

Laenderbank 434.50. Bankverein —.—, Elbavölgyi —.—, alpesi bánya —.—.
A déli tőzsde lanyha irányzattal nyílt meg.

Jegyezték:

Osztrák hitel 653.25, Magyar hitel 753.— Länderbank 435.— Unio-bank 553.50, Államvasut 669.50, Anglo-bank 302.—, Bankverein 537.—, Déli vasut 128.50. Gőzhajó —.—, Alpesi bányarészvény 576.—, Májusi járadék 97.80, Magyar koronajáradék 93.30, Török sorsjegy 181.—, Német márka 117.80, német márka —.—, Elbavölgyi vasut —.—, Rimamurányi 539.10, Orosz jár. —.—, Keleti vasutak —.—, Hitelrészvény 656.25.

Bécs, június 8. (Osztrák értékek zárlata.)

4.2 százalékos papír-járadék 97.80, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.50, 1860-as sorsjegy 150.90, Osztrák hitelsorsjegy —.—, Angol osztrák bankrészvény 300.75, Bécsi Bankverein 535.50, Osztrák-magyar bank 1766.—. Déli vasut 130.25, Dunagőzhajózási társaság 915.—, Dohány részvény 462.—, Cs. kir. arany (vert.) 11.35, Német bankváltók 117.80, Osztrák Lloyd 466.—. 4.2 százal. ezüst járadék 97.50—99, Osztrák koronajáradék 97.75, 1864-es sorsjegy 251.75, Osztrák hitelintézeti részvény 652.75, Unio-Bank 552.50, Osztrák Länderbank —.—, Osztrák-magyar államvasut 668.25, Elbevolgyi vasut 419.—, Alpesi részvény 575.50, 20 frankos 19.17, Londoni váltóár 241.10, Lipótkohó 465.—. Töröksorsjegy 180.10. Tartott.

Bécs, június 8. (Magyar értékek zárlata.)

4 százalékos arany-járadék 111.05. Tiszai és szeg. kölcs. sorsjegy 144.50, Magyar hitelbank részvény 752.50, Magyar leszámítoló és váltó részvény —, Rimamurányi 534.—, Magyar czukoripar 17.40, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 93.35, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. —.—, Magyar nyer.-k. sorsjegy 191.—, Kassa-Oderberg vasut részvény —.—, Magyar jelzálogbank 484.—, M. keresk. bank —.—.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, június 8. (Az Egyetértés távirata.)
Buza: Tiszavidéki 10.50—11.—, bánáti 10.10—10.55, tótfelvidéki és csepelszigeti —.—, marchfeldi —.—, mosoni és győri 9.65—10.—K.

Rozs: Tótfelvidéki 8.25—8.50 K, csepelszigeti 8.20—8.40, pestmegyei 8.30—8.50, különféle magyar —.—, osztrák —.—K.

Arpa: tótfelvidéki —.—, déli vasuti —.—, tiszavidéki —.—K.

Magyar tengeri: 6.20—6.40 K, cinquantin —.—K.

Magyar közepes zab: 8.—8.25 K, elsőrendű 8.15—8.35, válogatott 8.30—8.65 K.

Lisztben az üzleti viszonyok még az eddiginél is rosszabbak, korpa irányzata jelentékenyen gyöngült.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, június 8. (Tőzsdelentés.) A düsseldorfi vaspiacson tegnap előfordult áresések, valamint az onnan érkezett jelentések, melyek szerint a vevők hosszú lejáratú kötésekkel szemben tartózkodó álláspontot foglalnak el, a mi a tőzsde megnyitásra kellemetlen hatással bírt és a spekuláció kohórészvényekben élénk kínálatot tanusított. Ebből kiindulva az összes piacok értékeiben kedvtelenség terjedt el. A vas és középnyaczi értékeiben mintegy 2%-os esés észlelhető fel, míg bankok közül a Dresdener bank 1% áresést szenvedett. Osztrák vasuti részvények bécsi árfolyamokkal egybehangzóan szintén gyengültek. Török sorsjegyek a párisi árfolyamokkal kapcsolatban gyengültek. A newyorki tőzsdének tegnapi javulása alapján az amerikai vasutak részvényei emelkedtek. Az orosz kölcsön iránt érdeklődés mutatkozott arra a hírre, hogy Stolypin miniszterelnök lemondásáról szóló híreket demontálták. Az üzlet későbbi folyamataiban hiányzott az ószionzés és ezért a tőzsde jellege csendes maradt ugyanígy, hogy az árfolyamok csak lényegtelen ingadozásoknak voltak alávetve. Fedezések részben lényegtelen javulásokat idéztek elő.
A tőzsde zárlata renyhe volt, amit leginkább a készpénzpiacz ipari értékeinek áresése idézett elő. Utóbbiak közül leginkább érczipari részvények

árfolyamai szenvedtek, mert az angol érczipar kedvezőtlen helyzete a különben is kedvezőtlen irányzatot még jobban öregbítette. Vegyi iparértékek iránt kedvezőbb hangulat mutatkozott. Amerikai vasutak londoni jelentésekre szilárd irányzatban emelkedtek. Napi pénz 3, magánleszámitólás 4 háromnegyed százalék.

Zárlatok jegyezték: 4.2 százalékos papírjáradék —.—, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.75, Osztrák hitelrészvény 204.40, Déli vasut 26.25, Orosz bankjegyek 214.60, 4 százalékos orosz kölcsön —.—, Disconto Commandit 168.—, Dinamit-truszt 154.10, Harpeni 204.—, Unifikált török járadék 93.90, 4.2 százalékos ezüst-járadék 103.25, 4 százalékos magyar aranyjáradék —.—, Magyar koronajáradék —.—, Osztrák-magyar államvasut 143.10, Bécsi váltóár 84.75, Olasz járadék —.—, Alt. villamosági Edison 196.75, Gelsenkircheni 190.50, Laurakohó 224.25. Gyenge.

Frankfurt, (Zárlat.) június 8. 4.2 százalékos papírjáradék 99.10, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.75, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.10, Osztrák hitelintézeti részvény 104.50, Osztrák-magyar államvasut 143.—, Északnyugati vasut —.—, Bustiehradi vasut —.—, Londoni váltóár 204.40, Bécsi Bankverein 134.50, Villamos részvény —.—, 3 százalékos magyar kölcsön —.—, 4.2 százalékos ezüstjáradék 99.10, Osztrák koronajáradék 97.50, Magyar koronajáradék 92.35, Osztrák-magyar bank 126.40, Déli vasuti részvény 26.—, Elbevolgyi vasut —.—, Bécsi váltóár 84.80, Párisi váltóár 813.66, Unio bankrészvény —.—, Alpesti bányarészvény 293.—. Bágyadt.

Hamburg, (Zárlat.) június 8. 4.2 százalékos ezüstjáradék 98.70, Sorsjegy 151.—, Déli vasut 26.50, 4 százalékos Aranyjáradék 98.60, Osztrák hitelrészvény 204.58, Osztrák-magyar államvasut 143.—, Olasz járadék 103.—, 4 százalékos Magyar aranyjáradék —.—. Gyenge.

London, június 8. Angol consol —.—.

Páris, június 8. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 95.22 Osztr. aranyjáradék 98.15, Magyar aranyjáradék 94.35, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 425.—, 4 százalékos Olasz járadék —.—, Déli vasut elsőbbségi kötv. 316.—, 5 százalékos Marokkói járadék 520.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön 89.—, 4 százalékos Kons. amort. román járadék —.—, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 89.15, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 86.90, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 485.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. —.—, 4 százalékos spanyol járadék 93.10, 4 százalékos unifikált török jár. 93.70, Török sorsjegy 154.75, Török dohányrészvény 425.—, Osztrák földhitelintézet —.—, Osztr. Länderbank 465.—, Magyar Jelzálogbank 513.—, Banque de Paris 1462, Banque Ottomane 708.—, Osztr. magyar államvasut —.—, Déli vasut 140, Meridionalvasut 7.22, Keleti vasutak —, Waggon Lits —.—, Hartmann gépgyár 656, Rio Tinto 21.81. Sucrerie d'Egypte —, Tula 450, Thomson Houston —.—, Urikányi kőszén 126.—, Chartered 34.50, De Beers —, East Rand 103.—, Jagersfontein 200.—, Transvaal Consols 52.—, Transvaal Land Company —.—, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.06, Váltó német piacokra (rövid) 122.90, Váltó Bécsre (rövid) 104.25, Váltó Belgiumra (rövid) 1/2, Olasz aranyváltó (rövid) 2/10, Váltó Svájcra 1/2, Csek Londonra 251.45, magánkamatláb 3 3/4, tartott.

ÜZLETI TUDOSÍTÁSOK.

Sertéskereskedelmi csaruk.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, június 8-án. (Hivatalos tudósítás.)
Hízott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) —.— fillér. Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban) —.— fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 137—139 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 140—141 fillér. Könnyű (páronként 250 kg-ig) 140—141 fillér. Szerbiai Nehéz (páronként 260 kg fölül) sulyban) —.— fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban) —.— fillérig, Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) —.— fillérig.

Sertéslétszám: 1907. évi június 6. napján volt készlet 35363 drb., 1907 június hó 7-én felhajtott 438 darab, 1907 június 7. napján

WIKUS
Csokoládé Gyár
BUDAPEST

WIKUS TÁTRA
TEJCSOKOLÁDE
WIKUS
CACAOROR

AV. DEAK FERENCZ UTOZA 12

Vasárnap... elszállított maradt k irányzata

Budapest... radt 211 malacz, 65 — darab sertes, — sen 260 d malacz. — stüldő, — 15 darab Mai árak felül 10 350 kg.— 125 — felül — ke fiatal köz korona, é nyű 300 kg 136—144 rona. Hor irányzata

A mete... Az Hazár uralkodik. alatt külör csapadék a 10 mm. kevésbé és a min 6 C° volt.

Változássalés

Állomások

- A-Szlatina...
- Ungvár...
- Késmárk...
- Losoncz...
- Ogyalla...
- Budapest...
- Herény...
- Keszthely...
- Pécs...
- Zágráb...
- Fiume...
- Szeged...
- Temesvár...
- Nagyvárad...
- Kolozsvár...
- Nagyszombat...
- Székelyudvarhely...
- Arvad...
- Arvad...
- Seimeczbánya...
- Komárom...
- Magyaróvár...
- Sopron...
- Észak...
- Győr...
- Debrecen...
- Kecskemét...
- Orosz...
- Arad...
- Zombolya...
- Versce...
- Drenkova...

Kivon

Kinevez... leti kereske rendes tanár müegyetemi gimnáziumh niklósi álla des tanító rendes taní uvidéki és gyakormokot Gyuro Sám mätészalkai törvényezék bányai jár rium vezet zsef budape gyi számg fő- és szék ügyminiszte fogyasztási hivatali gy elnöke az a vatalszolgai neveze ki. Athelye Kálmán mé a veszprém Nevmag Spiegel Enc

elszállított 401 darab, 1907 június 8. napjára maradt készletben 35400 drb. A hizott sertésüzlet irányzata : változatlan.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, június 8. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 211 darab sertés, 57 darab süldő, — darab malacz, összesen — darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Mai napi felhajtás 49 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz, összesen 260 darab sertés, 57 darab süldő, — darab malacz. Eladatott 245 darab sertés, 13 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 15 darab sertés, 44 darab süldő, — drb malacz. Mai árak : Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül 106—109 fillér, II. rendű 280 kg.-tól 350 kg.-ig 96—104 fillér, ételsúlylevonással 125 — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — korona, ételsúlylevonással 135—136 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — korona, ételsúlylevonással 132—143 fillérig, könnyű 300 kg.-ig — korona ételsúlylevonással 136—144 fillérig. Belföldi süldő 102—104 korona. Horvát süldő 100—104 korona. A vásár irányzata élénk, az árak változatlanok.

Időjárás.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1907. június 8-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban változékony, helyenkint szeles idő uralkodik. Kisebb-nagyobb eső az utóbbi 24 óra alatt különösen az ország keleti felén volt, ahol a csapadék mennyisége számos helyen meghaladta a 10 mm-t. A hőmérséklet ma reggelle többé-kevésbé csökkent; a maximum: Egerben 25°C és a minimum: Tátrafüreden, meg Sopronban 6°C volt.

Prognózis a következő 24 órára.

Változékony idő várható lényegtelen hőváltással helyenkint — főleg Keleten — esővel.

Table with columns: Állomás, Legnagyobb hőmérséklet, Legkisebb hőmérséklet, Szélirány és erő, Felhőzet, Csapadék, Hőmérséklet. Lists weather data for various stations like Szigetváros, Ungvár, Késmárk, etc.

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter dr. Latzkó Hugó budapesti kereskedelmi tanárt a keleti kereskedelmi akadémiához a VIII. fizetési osztályba rendes tanárrá, Pinkert Ede okleveles középiskolai tanár, ügyviteli tanárságát az erzsébetvárosi állami főgimnáziumhoz rendes tanárrá, Fodor János gyergyószentmiklósi államilag segélyezett községi polgári iskolai rendes tanítót ugyanezen iskolához a X. fizetési osztályba rendes tanítónak, az igazságügyminiszter Csillag Róbert újvidéki és Lányi János dr. temesvári törvényszéki joggyakornokokat a pancsovai törvényszékhez aljegyzőkké, Gyuro Sándor szatmárnémeti törvényszéki díjnokát a matuszalkai és Manojlovi Szevezár fehértemplomi kir. törvényszéki betétszerkesztő szakdíjnokot az oraviczabányai járásbírószékhez irnokokká, a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Kelemen József budapesti lakost ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakornokká a miniszteri számvétséghez, a fő- és székvárosi pénzügyigazgatóság Sziártó Pál pénzügyminiszteri számvétségű napidíjast a fő- és székvárosi fogyasztási adóhivatalokhoz segélyültes fogyasztási adóhivatali gyakornokká és a gyulafehérvári törvényszék élénbe az abrudbányai járásbírószéknek megüresedett hivataloszállású állásra Rusz József városi rendőrnézest nevezte ki.

Athelyezés. A kereskedelemügyi miniszter Puskás Kálmán mérnököt a szolgálati érdekében Zalaegerszegről a veszprémi államépítészeti hivatalhoz helyezte át. Névmagyarosítások. A helyügyminiszter kiskoru Spiegel Endre kapuvári lakos „Simon“-ra Braun Sándor

belegi lakos saját, valamint kiskoru Erzsébet nevű leánya „Bartá“-ra, kiskoru Deutsch Adolf, Armin, Pál és Miklós budapesti lakosok „Dezső“-re, kiskoru Grosz Móróc budapesti lakos „Nagy“-ra, Valkó Mária postyéni lakos „Gyórfi“-re, kiskoru Grosz István, Jenő és Pál löcsei lakosok „Nagy“-ra, kiskoru Feldmann Sándor budapesti lakos „Fazekas“-ra, Kohn Salamon miskolci lakos „Kovácsra“-ra és kiskoru Bergenthal Zsigmond nagybecskereki lakos családi nevének „Endrényi“-re kért átválttatását megengedte. Pályázatok. A nagyszabonyi pénzügyigazgatóságnál több pénzügyi vigyázói állásra június 15-től augusztus hó 31-ig; — az oklándi, a székelykeresztúri, a csikszentmártoni járásbírószékénél és a székelyudvarhelyi törvényszékénél irnoki állásra 4 hét; — a székelyudvarhelyi és a csikszerepai törvényszékénél albiró, az oklándi, a csikszentmártoni és a székelykeresztúri járásbírószékénél jegyzői, végre a tomai adóhivatalnál adótitkári állásra 2 hét alatt adandók be a pályázati kérvények.

Felelős szerkesztő: PURJESZ LAJOS. Kiadótulajdonos: A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság. Igazgató: ERDŐS ARMAND.

SZABADALMAKAT védjegyeket és mintaoltalmat megszerző Szabadalmakat Értékesítő Vállalat PÁSZTOR (bej. özég) BUDAPEST, VII. kerület, Erzsébet-körút 17. szám. Fővillamosítás díjtalan. 26373 TELEFON 24-20.

6 évi jótállással 6 ÓRÁK arany- és ezüst-lánczok, ÉKSZEREK CSEKÉLY RÉSZLET-FIZETÉSRE. DIAMANT S. BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRÚT 9. szám az udvarban. Képes árjegyzék ingyen. Csekély részletfizetésre.

Az ATHENAEUM Irod. és nyomdai r.-társulat kiadásában megjelent: A BUDAPESTI LAKBÉRLETI SZABÁLYOK. kiegészítve az idézett törvényekkel, rendelkezésekkel és betűrendes tárgymutatóval. Magyar és német szöveggel. = ÁRA = 1 kor. LAKBÉRLETI JOG és ELJÁRÁS. Kapcsolatban Budapesti székfőváros lakbérleti szabályzatával. = ÁRA = 5 kor. Írták: Dr. BERÉNYI S. és Dr. GRÁBER K. Kaphatók az ATHENAEUM r.-t. könyvkiadó-hivatalában, Budapest, VII., Rákóczi-út 54., valamint minden hazai könyvkereskedésben.

Felhívás tisztelt olvasóinkhoz!

Az alanti rovatban felsoroltuk mindazokat a magyar kereskedőket, akik magyar árukat adnak el és akiknek, ha küszöböt állítottuk, magyar kereskedő holtjában vagynak.

Hazafias lelkesedéssel ajánljuk t. olvasóinknak ezen magyar beszerzési forrásokat és felszólítunk minden magyar érzésű embert, hogy a magyarság mostani nagy idejében a magyar kereskedőket támogassa.

Möllinger Zsigmond kecsárugyára Budapest, VI., Nagy-mező-utca 43. Telefon: 12—23. Mindennemű kecsárú műszaki, ipari és gazdasági célra. Acélfekék. Háziipari Cikkek Árucsernőre Budapest, V., Vadász-utca 7. Izabella főhercegnő 6 cs. és kir. fensége magas védőségevel működő pozsonyi háziipar-egylet készítményei, erzsébetbathai, felsővidéki és temesi himzések, kalotaszegi varrások, torontáli szőnyegek, népies köcedény és agyag-áruk. Magyar élelmiszer szállító részvény-társaság, Budapest, V., Nagykorona-utca 17. sz.

Kern Róbert vasnagyerkeskedése Budapest, Iroda V., Lipót-körút 24. szám, raktár V., Váci-út 20. szám. Dus raktár minden fajta légszecsövekkel és öszszekítő darabokkal, kúcsövekkel, forrásokból, fűrócsövekkel, fűtőhengerek, szénvartartályok, csőhígyók, öntött vascövek, szivattyúk, kutak, kifolyó állványok. Nagy dus választékú raktár mindenféle hengercsú rud- és idomvasból, hengercsú vasgerendákból és U-vasakból. Vaslemezek, légszecs-, gőz- és vízvezeték szerelvények teljes választéka. Szerszámgyár, csavarmetvágók, új javított rendszerű gyorsfutó és közörfűlő gépek. Különlegesség: csigafurók.

Gelb M. és Fia, cs. és kir. udvari kárpitosok és díszítő, Budapest, VI., Teréz-körút 46.

Ezisztárgyak kicsinyben való árusítása Bachruch A. cs. és kir. udvari és kamarai ékszerész ezüstárúgyára. IV. ker., Királyi Pál-utca 13. szám. 1906. évi december 1-én, gyári épületben a kicsinyben való árusítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Bejárati földszint.) E fényes helyiségben mindennemű ezüst-tárgy (asztaldísz, tálak, fényüzési cikkek, evőeszköz stb.) vásárolható. Rendkívül gazdag választék a legfinomabb kivitelben, szabott gyári árukban, melyek minden tárgyon láthatóan jól vannak tüntetve.

„Hungaria” Műtrágya-, Kénsav- és Vegyipar Részvénytársaság. Budapest, V., Fűrdő-utca 8. Szuperfoszfátot, strassfurti kainitot, staessfurti káliitrágyasót 40 százalékos tartalommal, továbbá mindennemű egyéb műtrágyafélel, azonkívül rézgálicot (98—99 százalékos) szállít előemert kűtűnő minőségben legolcsóbban.

Szénágy Béla papírnemű-telepe és rajzeszköz-gyára Budapest, IV., Molnár-utca 35. Levélpapír-árúház: IV., Ferenciek-tere 9. Gyárt: Iskolai író- és rajzfüzeteket, rajzfűzőket, vázlatfűzőket, közzöket, rajzeszközöket, tüzeti könyveket. Szabadalmazott „Árpád” rajzeszközök gyártása.

Magyar Siemens-Schuckert Művek villamosági részvénytársaság. Igazgatóság: Budapest, V., Lipót-körút 5. Telefonszám: 211. és 212. Táviratcím: Siemenschuckert. Gyár: Pozsonyban. Készít: villamos világítási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket. Villamos-vasutakat. Bányá-vasutakat. Egyenáramu, forgóáramu és váltakozó áramu generátorokat és motorokat, valamint az erőáram körébe vágó minden egyéb cikkeket. Különlegességek: felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos fűrógépek, villamos berendezések mezőgazdasági és ipari célokra.

Kristály-víz, szénsavval telített asványvíze hasznos ital étvágyavaroknál és emésztési nehézségeknél. A legtisztább és legegészségesebb asztali és borvíz. Hatásos szomszéliápitő. — Vidékre és külföldre fuvardímentes szállítás. — Kérjen árjegyzést. — Szénsavtelítési-nékiűli töltés is rendelhető, mely hasonló enyhésége folytán pótolja a francia Evian és St. Galmier vizeket. Ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja. 1904. St. Louis Grand Prix. Külföldi utazáson kérjen mindenütt Szt.-Lukácsfürdői Kristály-Ásványvizet! Szt.-Lukácsfürdő Kútállalat Budán.

Akinél találmánya van, az forduljon Török László okl. gépészmérnök hűes szabadalmi ügyvivőhöz (Budapest, VII., Kerepesi-út 30. Telefon 87—02), ki a szabadalmak, védjegyek és mintaoltalmak ügyeit a világ minden államában a legszakszerűbben intézi el.

Közeleink, házi tisztítószerek, fűtők, pipero és illatszerek stb. gladása V., Fűrdő-utca 7; VII., Erzsébet-körút 36. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szt. Margitazigeti Gyógyfürdő Budapesten. 43°C. kénes lelvorrás, Thermal-, iszap-, villamos fény-, mesteréges szénsavas-, forrólég-fűrók, a legmodernebbül berendezett vizgyógyintézet bejárók részére is, jutá-yos árak, gondos kiszolgálás. — Svéd gyógytorna-terem. — Napfürdő. — Dr. Bulling-féle belégző-gyógyimód. — Fango-gyógyimód. — Csusz, köszvény, ischias, izületi bántalmak, emésztőszervi bajok, szívbelégtség, vesebántalmak, vérszegénység, ideggyengység ellen. — 150 hold árnyékos park, 250 szoba teljesen újonnan átépített és legnagyobb komforttal berendezett két szállodában. Folytonos összeköttetés a fővárossal hajón és villamos vasuton.

Téli fürdőkúra a Szt. Lukácsfürdőben. Természetes forrómeleg, kénes források. Iszapfürdők, iszapborogatások, mindennemű thermális fürdők, vizgyógykezelés, masszázs, Lakás és gondos ellátás. Csusz, köszvény, ideg-, borbajok gyógykezelése és a téli fürdőkúra felelő ki-merítő prospektusú küld ingyen a Szt. Lukácsfürdő igazgatósága Budapest-Budán.

KÜLÖNFÉLÉK.

A korzón.

Zsibong a nép a verőfényben,
Mosolygó, vidám mindahány —
Suhogó selymek tömegében
Bolyong egy kopott kis leány.

Karján csomag. Az útja sürgős,
De úgy csábit a kirakat!
Mennyi arany, óh mennyi ékszer!
— Szeme egy gyűrűn megakad.

Ha megvehetné!... És egyszerre
Mellette im egy úr terem:
„Jól illenék e kis kacskóra
Egy csókért, édes, megveszem.”

Megdőbbsen néz rá a lányka
És a füléig elpirul.
Az úr hízog s ő meglepetve
Csak megy utána — szótlánul...

Ócska mese: A rongy selyem lesz
S a korzón suhog izibe —
S úgy csattan el az első csókja,
Hogy meg se dobban rá szíve...

Balla Miklós.

(Az Új-Hebridák kormányzása.) Az angol parlament nemrégiben tárgyalta az Új-Hebridákra vonatkozó angol-francia egyezmény kérdését. A francia kormány teljesen egyetért azzal az angol felfogással, hogy a szigetcsoporthoz legezészerűbb angol-francia fennhatóság alá vonni. 1887-ben az angolok és a franciák békés egyezmény alapján kimondták a szigetek semlegességét. Az ott élő európaiak érdekeinek a megvédésére vegyes bizottság alakult. Ez azonban zavarokat támasztott s az 1904. április 8-iki angol-francia egyezmény bizottságot küldött ki a vizzálykodás rendezésére. Az Új-Hebridák területe 13227 km², lakossága 50000-re tehető. A legvadabb pápua-nép lakja a szigetet. Ambrym, Matthew és Tanna szigetén működő vulkánok vannak. A többi szigetek is hegyesek, de gazdag növényzet díszlik rajtuk. Az éghajlat felettébb egészségtelen az ott uralkodó lázak miatt. A nagyobb szigetek délről északnak:

Aneitum, Mallicolo, Tierra del Espiritu Santo, Aragh, Maiva, a Banks-szigetek és a Torres-szigetek.

(A motor-csónak sebessége.) Ismert természettani törvény, hogy a víz ellenállása a sebesség növekedésével négyszeres arányban növekszik. Például amíg a 10 mérföld sebességgel haladó nagy gőzhajó naponta 100 tonna szénét fogyaszt, addig ugyanakkora jármű óránként 20 mérföld sebesség mellett már 400 tonna szénfogyasztást igényel. Ily körülmények között a nagy sebességű járművek szerkesztésénél arra törekednek, hogy a hajó merülése, tehát az ellenállási felület csekély legyen. Kisebb járműveknél a gépsúly csökkenésével meglehetősen sikerrel el lehet ezt érni. E törekvés egyik megvalósítása a motor-csónak. E kised vízi jármű belsejében 18 lóerejű Deimler-féle motort rejt, amely a hátul elhelyezett kis csavart nagy sebességgel hajtja. Sebessége folyóvizeken fölfelé 12—15 kilométer óránként. Erősebb motor és több hajtócsavar segítségével sikerült oly motorcsónakokat is gyártani, amelyek Dover és Calais között 70 kilométeres, vagyis gyorsvonati sebességgel haladtak át a tengeren. Sőt egy amerikai gőzhajó, az Arrow (magyarul „Nyíl”) óránként 72 kilométeres gyorsaságot is elér; de csak csekély szén és vízkészletet vihet magával, hogy merülése is csekély legyen. Az Atlanti Óceánon 3 nap alatt való átkelés tehát ma már nem tartozik az elérhetetlen eszmék közé.

(Amerikai reklámok.) A yankeek nem fogynak ki a reklám terén való találékonyságból. Már nem elégsznek meg a klakatoknak bámulatos díszítéssel, tartalmassá és kábitán fénnyessé tételével, hanem az áruk használhatóságát és egyéb előnyeit is igyekeznek szemléltetőbbé tenni.

Igy a többek közt egy esőköpeny-kereskedő a kirakat óriási ablakába formális záporosót varázsol. Egy csinos fiatal hölgy, elegáns utcai toilletben jelenik meg időnként az ablakban, ott esőköpenyt ölt magára, mire a színpadi záporokhoz hasonlóan megered a záporosó. Mintegy tíz percig hullanak alá a sűrű vízecseppek, akkor a hölgy ledobja magáról a köpenyt és láthatóvá válik, hogy az tökéletesen vízmentes, mert a hölgy öltözéke teljesen száraz. Boston egyik kirakatában kényelmes karosszéket foglal helyet és regényt olvas egy elegáns hölgy, kinek csodás fényű barna haja szabadon függ alá és a földet sepi. Ez a kis színjáték az utólrhetetlen Shmitsons-féle „hajviz” bámulatos tulajdonságainak bemutatására szolgál, melyhez csak egy dollárért minden halandó hozzájuthat. Montreal-

ban (Canada) egy találékony kereskedő kápolnáknak rendezte be kirakatát, amelyben egy valóságos egybekelés ment végbe. Ezer meg ezer kíváncsi nézte végig a szertartást és nem kerülték el figyelmüket a menyasszony kiválóan izléses öltözéke, valamint a kápolna díszítéséről szolgáló selyem, bársony, cheviot, posztó és másféle szövetek, csipkék stb., melyek ára is ki volt tüntetve a kelmében, sőt a menyasszonyi öltözék egyes darabjain is.

Newyorkban egy fellegkarczó 15-ik emeletéről naponként többször ereszkedik alá egy izmos gentleman és a kezében tartott zászlószéri plakáton olvasható, hogy a ház földszintjén levő kenderáru-üzletben kaphatók azok az elpusztíthatatlan, erős kötelek, melyeken akár a mennyei magasságból is bátran le lehet ereszkedni.

(A világ legnagyobb vízmedencéje.) Az észak-amerikai Arizona államban fogják építeni a világ legnagyobb vízmedencéjét, a Salt-River mellett fekvő Phoenix nevű várostól mintegy 100 km-nyi távolságban. A 80 méter magas gáttal felduzzasztott víztömeg körülbelül 1200 millió köbméter lesz, tehát 200 millióval több, mint a Niluson levő eddig legnagyobb ismert assuáni medencében. A Salt-River, mely a Mongollon hegységből ered, a tervezett zárogát helyén majdnem merőlegesen törí át az ottani Pinál hegységet. A medence vizét a nyári időszakban öntözésre akarják felhasználni.

(A világ bányaművelése.) Egy, az angol parlamenti elé terjesztett külön statisztika érdekes számadatokat tartalmaz a földkerekség bányaműveléséről. E szerint az egész világon körülbelül öt millió ember dolgozik a bányákban. E számnak körülbelül egyharmadát adja az egész brit birodalom és egyötödét az anyaország, Nagy-Britannia. A bányászok fele, több mint két millió ember, a köszénbányákban dolgozik. Köszénként 886 millió tonnát termelnek, közel hét milliárd korona értékben. A földkerekség évi aranytermelése 16¹/₂ millió uncia és az értéke közel másfél milliárd korona. Ennek kétharmada kerül ki a brit birodalom területéről, Transzválból és Ausztráliából egyedül csaknem a negyede. Kanada a világ aranytermelésének öt százalékát, az Egyesült-Államok szintén egynegyedét adják. A köszénbányák statisztikájához összehasonlító táblázatokat is mellékeltek a bennük előfordult szerencsétlenségekről és eszerint legkedvezőtlenebb az állapot az Egyesült-Államokban, ahol ezer emberre 3.35 baleset jut, azután Németország 1.9 és az angol birodalom 1.24 esettel ezerre.

INEZ.

— Regény. —

32

Írta: Skram Amália.

Eppen akkor kapta meg Ruder a holmiját és megfordult.

Flemming megmérgezte magát — szólt gyorsan Ribbingnek és Averdinggel együtt lerohant a lépcsőn.

— Várj csak! A kalapomat! Várj egy pillanatra! Hol lakik?

— Szmirna-utca tizenegy!

Azután becsaptak egy ajtót.

— Kocsit veszek — mondta Ribbing és elhagyta sietve a folyosót, amilyen gyorsan csak a merev lábai előbbre vitték. Inezre rá sem nézett, úgy állt ott merev pillantással, mint egy szobor.

Egyszerre észrevette, hogy valaki meglöki és bocsánatot kér tőle. A páholyajtók mind nyitva álltak és ő a legnagyobb tolongás közepében találta magát.

Valahogy gépiesen összeszedte magát, igyekezett a lépcsőn lejutni, miközben görcsösen megfogódzott a korlátban.

— Bon soir, madame! How are you, Ma'am? Ezeket a szavakat néhányszor hallotta, de mintha mindez messze, tompa hangon zugett volna el mellette. Nem értette, és nem is tudta honnan jönnek.

Végre lejutott és a nagy tömegben keresztül, folyosókon keresztül áttörte magát az utcára. Érezte a friss levegőt az arcán, hallotta egy ostor pattogását, egy kocsi ajtaja kinyílt és ő beült egy világos ülésű kocsiába. Megkérdezték a lakását, megmondta, de a saját hangjától összerezzent.

Amikor megindultak, Inez a kocsi egyik sarkába esett és ott maradt teljesen mozdulatlanul mindaddig, a míg csak meg nem érkezett a Pera-utczába. Amint ki kellett szállnia, alig birt megmozdulni.

A kocsis kinyitotta a vasajtót és ő bizonytalan lépésekkel ment végig a kerti uton, a kavicsok nyikorogtak a lépései alatt, az előcsarnokban egy inas jött elébe, felkísérte a lépcsőkhöz és mondott is valamit, de ő nem válaszolt rá egyetlen hangot sem.

Azután éles fény csapott a szemébe, majd újból a félhomályba jutott.

— Bocsánat, asszonyom, de Lous beteg, azért vagyok én itt. Maradjanak égve a lámpák, míg az úr hazajön.

Inez egy pillantást vetett rá és csak a fejét rázta.

— Bocsánat asszonyom, de egy levél van az erkélyszobában asszonyom részére, majd érte megyek.

Eltűnt és nemsokára visszatért egy nagy levéllel, mely egy kristálytálczán feküdt.

Inez mint egy alvajáró lépkedett, most megállt, elvette a levelet és bement a hálószobájába.

Bent a szobában letette a levelet az öltöző asztalra, amelyen már égtek a karos lámpák. Iszonyodva fordult el a levélről és bizonytalan tétova pillantással az ajkait erősen összeszorította, néhányszor fel-alá járt a szobában. Végre leült és felbontotta a levelet.

Néhány lap volt benne, sűrűn tele írva és egy csomó levél szalaggal átkötve.

Inez olvasni kezdte a lapokat:

Kedves Inez!

Már nem szeretsz többé, különben nem tudtál volna olyan kegyetlenül és nyugodtan elhagyni. Miképp is lehetséges? Mit vétettem nálad?

Még sokkal jobb lett volna, ha megmondod, hogy már nem akarsz tudni rólam, legalább az az egy vigaszom lett volna, hogy őszinte vagy hozzám. Mert amit te nékem írtál, az csak ürügy.

Oh Inez, Inez, ha te úgy és annyira szeretted volna, akkor nem gondoltál volna a szeszélyekkel és miért írtad ezeket a szavakat: „ez pedig erős, elhatározott szándékom,

és kérlek a magad és a saját érdekemben ne is próbálkozzál azt megmásmítani?”

Oh Inez, e nélkül a kegyetlen, rideg szavak nélkül — melyek úgy ülnek a szívedben, mint egy tördőfés — ezek nélkül is megértettem volna, hogy nagyon is komoly a szándékom.

Te azt akarod, hogy a régi nyugalmad, biztonságod visszatérjen. Nem bírod elviselni ezt az örökös izgalmat, félelmet, melyben most örökösén élsz, — igen, Inez, akarod szerint történjék minden. Készen vagyok, eltűnök az életedből, hogy te ismét boldog és nyugodt lehess.

Amikor tegnap megkaptam a leveledet, úgy éreztem, hogy a lelkem porrá omlik és elgondoltam: most már meg kell halnod, nem is tudnál más egyebet tenni. De aztán eszembe jutott, hogy ez néked fájni, bánatot okozna Inez és azért elhatároztam, hogy életben maradok te érted — hiszen oly sokkal tartozom néked azért a boldogságért, melyben részesítettél. Ez egy egész élet bánatával sincs megfizetve. Erősnek érzem magam akár csak egy mártír, ki kész a hitéért feláldozni magát.

... Elmentem a hivatalba, leültem az asztalomhoz és kezdtem a számokat összeadni. De a számok táncoltak a szemem előtt és nem csináltam semmit, aztán bejött Ruder, annak azt mondtam, hogy lázam van és haza jöttem.

De itt ebben a szobában Inez, ahol te oly boldoggá tettél — itt elfogott újból a vágyakozás a halál után és én egész éjszaka küzdöttem ellene.

Réggel újból elmentem az irodába, de ismét hazaküldtek és Ruder ajánlotta az orvosát, de én elhalasztottam holnapra a látogatásom. Ma látalak az utcán Inez, kiszálltál a kocsidból is beléptél egy üzletbe, én pedig megfogóztam egy lámpásba, hogy el ne essem. Oly szép, sugárzó voltál, és én arra gondoltam, hogy öleltesd engem, csókoldtad a számomat, enyém voltál és soha többé nem fog ez ismétlődni.

(Folyt. köv.)

NINCS OKA

kétségbeesni, bármily súlyosnak is gondolja mai állapotát. Ha az ideggyengesége, kimerülése, csuszos bántalmái, hátfájása, ideges, gyomor, bel, sziv. vese, hólyag stb. bajai, fejtájása stb. még oly nagyok is, lehet szokon segíteni, ha a sok ezer ilyen esetben kiválóan bizonyult

„Elektro-Vitalizer“

készüléket utasításaink értelmében alkalmazza ezen bajok ellen.

Ezen gyógymódról felvilágosítást készséggel adunk a személyesen érdeklődőknek és szívesen küldjük el kívánatra zárt borítékban **portó- és díjmentesen** az ezen gyógyításról felvilágosítást adó

„Modern Villamos Gyógymód“ című 64 oldalas illusztrált értekezést, ha az alábbi szeivenyt beküldi

„Elektro-Vitalizer“

orvosi rendelő-intézet

Budapest, IV., Károly-körut 2. félemelet 10.

Tordai Ferenccné, Bihar-Püspöki. 1907. április hó 17. Mélyen tisztelt Doktor Ur! Ezennel van szerencsém tisztelt tudomására a mi, hogy én már teljesen meggyógyultam az „Elektro-Vitalizer“ készüléktől és ime itt közlöm a használati eredményt. Két és fél hónapig használtam a készüléket és a legnagyobb örömmre teljesen megszabadultam fájdalomtól, amiért örökre is fogom áldani a tekintetes Doktor Urat a készülék feltalalásáért, mert az Ön készüléke gyógyított az oldalnyílásból, a fejtájásból, az idegességből és ami a legfontosabb volt ennél is az amivel legtovább szenvedtem, az a havi szülés alkalmával felépült fájdalom volt, amely azonban a készülék használatára óta teljesen megszűnt, s, hogy annak feltalálását azóta észre sem veszem, egyórával: álom a készülék feltalálóját holnap napjára. Miatán pedig ilyenképen valóságban gyógyított meg a készülék használatáról, emellett arra is azt mindenkinek a legmegelőzhetően fogom ajánlani és szívesen mondom el bármelynek, aki hozzám látta, először is, hogy mily hatása és gyógyító ereje van az „Elektro-Vitalizer“ készüléknek, melyért még egyszer szívesen köszönetet mondok a tekintetes Doktor Urnak.

Szevény egy ingyen könyvre:

AZ „ELEKTRO-VITALIZER“

orvosi rendelő-intézet,

Budapest, IV., Károly körut 2. szám, félemelet 10. sz.

Kérem küldjék meg nekem a művet a Modern Villamos Gyógymódról ingyen és bérmentve zárt borítékban.

Név: _____

Czím: _____

Nyaralók részére kézi és kerti

Acetylen-lámpák

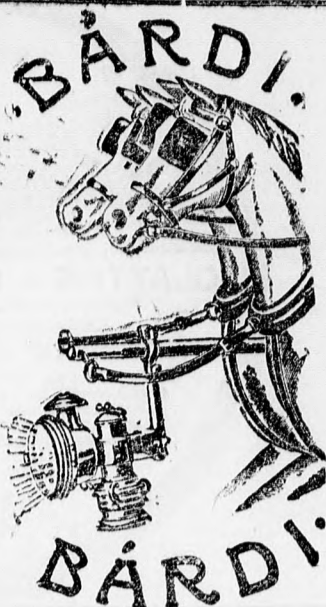
BÁRDI JÓZSEF

Részvény-Társaság

Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Fővárosi Orfeum mellett.

Arjegyzék kívánatra bárkinek küldetik.

Az egész országban mindenütt kapható

A MÜLLER J. L.-féle

Kaliptras

LEGJOBB FOGPÉP

felülmúlhatatlan, a fogak két felhívít és épen tartja. Kis tubusz 50 fillér, nagy 1 korona

MÜLLER J. L.
sz. 44. Kéz, árkád sz. 2.
Egyes, Károly körut 2.
Mindennemű kapható.

AGRARIA

Kérje minden gazda az összes

Gazdasági gépek árjegyzékér

Levélczím:

AGRARIA

Budapest, Váci-ut 2. sz.

ekék, vetőgépek, gőzcséglők, motorok stb.-ről.

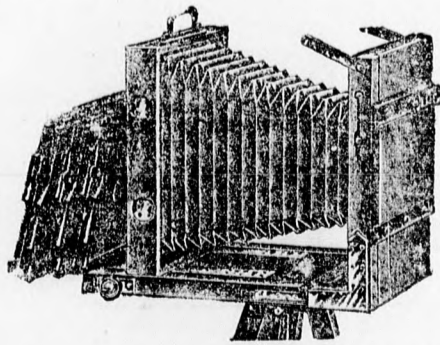
AGRARIA

Aufrecht és Goldschmied cég

fénykép-osztálva

Budapest, VII. kerület. Rákóczi-ut 30. szám.

13 x 18 centiméteres LEMEZNAGYSÁGRA.

13 x 18 centiméteres LEMEZNAGYSÁGRA.

III-ik számú külön minta.

Állványos kamara,

Ezen készülék igen finom díófából van készítve és csiszolt sárgarézvezetékekkel van ellátva. Kazettabetétek segítségével kisebb méretű felvételek is eszközölhetők rajta. Szerkezete rendkívül szilárd, kettős fenékkihuzattal, hajtósavarral, kúpalku forgatható bőrfalakkal van ellátva. Az objektívcszaka négy irányban eltolható. E készüléket úgy amateurok, mint szakembereknek ajánljuk. A készülék két részű állvánnyal, teljes felszereléssel, kitűnő aplanatikus lencséivel és redőnypillanatzárral, valamint 8 db kettős kazettával lesz szállítva.

Ára 156 kor., havi részlet 7.50 kor.

Ugyanezen készülék jobb objektívvel 186 K, havi részlet 9 K.

Képes fénykép-árjegyzék ingyen és bérmentve.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 66,
Által a legújabb technikával és a legjobb munkával.

Locomobil és gőzcseplőgépek,
szalmakaszalók, jérgény-cseplőgépek, fűherce-cseplők, gőzturbinák, konkolozók, kasszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Flanel írógépek, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlőmalmok, egyetemes szőlő-szők, 2- és 3-vasú csók és minden egyéb gazdasági gépek.

PENZ

A kölcson sorsjegyre, értékpapírokra és víkei takarékpénz ári részvényekre

Frzebet sorsjegye 8 K
Jósziv " 8 "
Magy. v. f. " 24 "
Bazilika " 20 "
Olasz v. f. " 40 "
Osztr. v. f. " 40 "
Hazai " 20 "
Conv. Jelzalog " 240 "
Hazai sorsjegyre K 120
Konvertalt Jelzalog K 2.40

A kölcson 2 koronával kezdődő apró részletekben törleszthető. Ha az sorsjegyet márciusban vannak, egy a letétjegy beutálása után a kölcson a feletti összegre felemeljük. Azonnali elfizetés és legelőcsőbb kamattal.

BEIFELD BANKHÁZ
BUDAPEST, Károly-körút 1. sz.
Alapított 1874-ben.

Valódi brünni szövetek

az 1907. évi tavaszi és nyári időnyre.

Egy vég (1 vég 7 korona)

3-10 méter hosszú teljes (1 vég 10 korona)

férfi-öltönyre (kabát, nadrág és mellény) elegendő (1 vég 12 korona)

1 vég 15 korona

1 vég 17 korona

1 vég 18 korona

1 vég 20 korona

Egy vég fekete szalonöltönyre 20 kor. Szentgyörgy felöltözövetek, turista-lődent, selyemkimmangarant stb. sz. szállítás gyári árkakon a minti megfizethető és szolid ögnek legjobban elismeri postogyári rakár

Siegel-Imhof Brünnben

Minták ingyen és bérmentve.

A magánvevő előnyel, ha szöveterkekészítőt követően a g. árú Siegel-Imhof ógynél fedeti, áron jelentékeny. Szabott legelőcsőbb árak. Nagy választék. Minták és gondos kivitel, a legkisebb megbízhatónál is, selje a friss árúban.

Thiébaud Camille, kereskedő, Párisban, a 30064. számú

»Eltaras és gép hullámos papiros vagy lemcspapiros avagy hasonlók előállítására« című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyártására magyar gyárosokkal összeköttetést keres, szabadalmát esetleg el is adja vagy gyártási engedélyeket ad.

Bővebb felvilágosításokkal készséggel szolgál:

Harsányi Jenő okl. gépészmérnök
okl. vegyész, hites szabadalmi ügyvivő, Budapest, Akadémia-utca 11. szám.

Harris Grant Károly technikus Nilesben és Mc Nutt Franklin János technikus Warrenben 18903. számú

»Nyomató sajtó« című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyártására magyar gyárosokkal összeköttetést keresnek, szabadalmukat el is adják vagy gyártási engedélyeket adnak.

Bővebb felvilágosításokkal készséggel szolgál:

Harsányi Jenő, okleveles gépészmérnök,
okl. vegyész, hites szabadalmi ügyvivő, Budapest, Akadémia-utca 11. szám.

Elismert k ünő minőségű fényképező készülékek

saját és idegen szerkezetben. Kodakok 6 kor 50 fill, feljebb; jobb objektívvel, vetítő készülékekkel iskolai és házi használatra. Százaz lemezek, másoló papírok és mindenféle vegyszerek.

Állandóan friss minőségben,
Figyelmeztetés! Cségek, a kik 10% rabatot kínálnak, a gyári árhoz az a 10%-ot, esetleg többet is hozzá csaptak. Mi abban a helyzetben vagyunk, hogy fényképezési készülékeket többnyire még olcsóbban és kedvező fizetési feltételkel mellett szállíthatunk.

R. Lechner (Wilh. Müller) Cs. és kir. udv. főnök, esk. és ók gyára, fényk. műhely, Wien, Gracén 31.

Az Osztrák-magyar bank zálogleveleinek kisorsolása

1907. június 5-én.

A 4%-os, 50 éves záloglevelekből a következő számok sorsoltattak ki:
Forintról szóló:
(40-ik kisorsolás.)

5000 ftes drb.	1000 ftes drb.	100 ftes drb.	Koronáról szóló: (11-ik kisorsolás.) 10.000 K-ás drb.
91-93 1)	9861-9870	2601-2618	21040-21054
95-100	11262-11266	2620	21057
171-179	15811-15816	2622	21063
1261-1260	15931-15940	2623	21064
2143	18421-18427	2625-2647	21066
2145-2149	21651-21653	9301-9304	21067
2831-2837	21655-21660	9306-9317	36601-36606
2839	23451-23453		36608-36617
8411	24111-24120		36622-36635
8412			607-654
			19301-19331

Minden f. é. június 5-én kisorsolt záloglevél 1907. október 1-től fogva úgy a jelzáloghitelpénztárnál Bécsben, valamint valamennyi bankintézetnél kifizetettik.

A kifizetés a záloglevél és a hozzátartozó még le nem járt szelvények visszaadása mellett történik. Netán hiányzó szelvényekért azoknak összege a tőkéből levonásba hozatik.

A f. é. június 5-én kisorsolt záloglevelek kamatoztatása 1907. október 1-én megszűnik. Az ezen napon esedékes szelvény tehát még kifizetettik.

A f. é. június 5-e előtt kisorsolt, de még fel nem vett 4%-os, 50 éves záloglevelek szelvényei, melyeknek kamatoztatása már megszűnt, előmutatás esetében ezental is kifizetettnek ugyan, azonban a záloglevelek beváltásánál a hiányzó szelvények összege a tőkéből levonásba hozatik.

1) A felsorolt számcsoportok teljesen kisorsoltattak, ennél fogva például 91-93 azt jelenti: 91-től bezárólag 93-ig.

A korábbi sorsolásoknál kisorsolt 4%-os, 50 éves záloglevelekből még be nem váltottak:

Forintról szóló: 100 ftes drb.

Következő számok:	Forintról szóló: 100 ftes drb.	Koronáról szóló: Következő számok: 10.000 K-ás drb.
5000 ftes drb.	53, 820, 1654, 2830, 3832, 4373, 6177, 7429, 20910, 89, 829, 1655, 2834, 3835, 4416, 6178, 7432, 20918, 91, 930, 1786, 2878, 3853, 5158, 6394, 8814, 20919, 92, 931, 1798, 2881, 3899, 5520, 6434, 8835, 21426, 93, 932, 1797, 3001, 3928, 5047, 6442, 9737, 23322, 94, 935, 1798, 3083, 3944, 5661, 6443, 9738, 23327, 208, 955, 1799, 3087, 3945, 5662, 6444, 12121, 23331, 230, 979, 1800, 3089, 3981, 5688, 6445, 12123, 23332, 231, 1129, 1818, 3108, 4203, 6003, 6447, 12124, 23333, 293, 1158, 1854, 3311, 4207, 6032, 6451, 12128, 23334, 308, 1250, 1855, 3317, 4222, 6072, 6452, 15586, 23429, 309, 1259, 1856, 3324, 4227, 6085, 6492, 16107, 27202, 310, 1308, 1857, 3336, 4244, 6092, 6493, 16111, 27203, 311, 1309, 1859, 3337, 4252, 6094, 6466, 16112, 28119, 312, 1315, 1876, 3381, 4279, 6115, 6659, 16131, 32401, 313, 1316, 1900, 3423, 4289, 6116, 6789, 16137, 35919, 398, 1317, 1958, 3426, 4294, 6117, 6862, 16138, 35920, 397, 1318, 1959, 3440, 4326, 6132, 6864, 16609, 35921, 571, 1629, 1998, 3442, 4333, 6158, 6865, 16610, 35922, 783, 1651, 2372, 3446, 4358, 6158, 6917, 19122, 35923, 817, 1652, 2470, 3473, 4359, 6160, 7407, 19815, 35924, 819, 1653, 2838, 3490, 4368, 6176, 7408, 20906,	2601, 2605, 2609, 2693, 2607, 2602, 2606, 2610, 2694, 2878, 2603, 2607, 2681, 2695, 5365, 2604, 2608, 2692, 2696, 5369.
1000 ftes drb.	420, 869, 1244, 2492, 3478, 5340, 5646, 6377, 19908, 483, 870, 1587, 2704, 3480, 5415, 5702, 6521, 24823, 601, 938, 2110, 2804, 3500, 5431, 5703, 6522, 24825, 643, 940, 2155, 2833, 4061, 5432, 5704, 6549, 248 6, 644, 948, 2164, 3083, 4063, 5478, 5705, 6553, 24827, 645, 988, 2192, 3150, 4198, 5482, 5725, 10222, 25711, 801, 993, 2221, 3156, 4279, 5653, 5737, 13620, 25722, 802, 1072, 2241, 3249, 4311, 5605, 5738, 15508, 27805, 803, 1082, 2260, 3295, 4845, 5606, 5751, 16049, 28022, 846, 1092, 2287, 3465, 5222, 5607, 5789, 17717, 861, 1100, 2464, 3476, 5250, 5611, 6108, 18410, 688, 1237, 2483, 3477, 5266, 5641, 6162, 18424,	2600 K-ás drb. 3816, 4915
200 K-ás drb.	932, 941, 3019, 3027, 3031, 18217, 18221, 933, 942, 3030, 3028, 3032, 18218, 18222, 934, 943, 3022, 3029, 15904, 18219, 18223, 940, 944, 3023, 3030, 18214, 18220,	

Ezen be nem váltott záloglevelek kamatoztatása az illető kisorsolás után legközelebb következő szelvény-határidővel megszűnt. Az Osztrák-magyar bank által kiadott 4%-os, 40 1/2 éves záloglevelek 1904. december 5-ik óta teljesen ki vannak sorsolva; azoknak kamatoztatása már megszűnt.

A kisorsolt 4%-os, 40 1/2 éves 5000 ftes. záloglevelek 1254 és 1255 száma, a 100 ftes. záloglevelek 2511, 2542 2543 és 2544 számai bíróságilag semmissnek nyilváníttatik. Bécs, 1907. június 5-én.

A sorsolási jegyzék az Osztrák-magyar bank valamennyi bankintézeténél és mellékhelyénél kapható és kíváncsi keresztkötés alatt bérmentve megküldetik.

(Utányomás nem díjazatik)

OSZTRAK-MAGYAR BANK.
Bilinski kormányzó.
Wolfrum igazgató.
Pranger vezérigazgató.

E hirdetési ro...
egyszeri beik...
pétit befűkbből...
betűkből szedv...

Expeditio

keresek szállít...
részére 100 k...
fizetéssel. O...
már e szakma...
haszonminőség...
tek, küldjék...
Berényi Béla...
Keszthelyre.

Erdőke

hosszu gyakor...
tetik azonnali...
Ajánlatok biz...
másolataival e...
vénytársulat...
Blockner J. hi...
jába Budapest...
utca 6. alá

Igen jelen

állandó jöved...
közik előrang...
dóli üzem ker...
jó föllépésű a...
kiterjedt és el...
rettségel birn...
sen vadászati...
Előnyben rés...
vadászgyevyer...
meről. Ajánl...
100/34787" jel...
kiadóhivatal t...

Fiatál gy

magyar, néme...
delmi képzéts...
dalmi irodába...
tás és némi ki...
tés mellett m...
pétre kerestet...
M. A. 1." ala...
főposta restar...
dók.

Nyári

Bia község h...
védett és po...
vése miatt ke...
erdőben, (vas...
Torbágy), még...
ladi nyaraló...
fürdőhasznála...
nyaraló bérbe...
nyaraló áll: ...
konyha, veran...
czéből. A ny...
bère: 265 kor...
szándékozők...
nek alulírt hi...
dalmi. Telefo...
Metternich S...
eznéne uradal...
lősége, Bia,

Balator

fürdőtelep. A B...
gyi partjának...
kedvesebb cs...
fürdőtelepe...
közlekedés...
élelmezés. Lak...
álló villák a...
zonra, ugy a...
lőtelepen, min...
kibérlehetők...
tást díjtalanul...
egyesület B...
Válaszbélyege...
lékelni.

Balatonf

villa, 4 szoba...
stb. eladó, es...
Czim a kiad...

Balato

nyaraló, a s...
lon, 2 1/2 órán...
rostól, kert...
kádó, esetleg...
Czim a kiad...

Balaton-R

3 szoba, kony...
szabad fürde...
Deák Ferenc...
1. 8.

Nyar

szoba uri ház...
Dobsinán. C...
posta restant...

E hirdetés rovatban minden szövege egyszerű beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szövege egyszerű beiktatása közönséges...

Expediteurt keresek szállítási üzlettem részére 100 korona havi fizetéssel.

Balaton-i fürdő egy korona egyenként az egész fürdőidényre.

Bérbe keresek Budapest közvetlen közelében, lehetőleg villamos mellett.

Kelebián, közel a vasút állomáshoz 15 hold szőlőtelep, lakó és melléképületekkel.

Butor: Urasági lakberendezések háló-, ebédlő- és szalonberendezések.

Aki pályáján boldogulni akar és ebben iskolai képzettség hiánya akadályozza.

Erdőkezelő, hosszú gyakorlattal, keresel azonnali beépésre.

Balaton-i árnyas kertű nyaralóban, Somogy-Szárszón, közvetlen állomás.

Keresztur-nyaraló telepen szép családi ház, gyümölcsösökkel és kerttel.

Perfekt könyvelő órai foglalkozást keres Berkovits Béla VI.

Egy Bösendorfer féle rövid zongora, egy hosszabbított ebédlőasztal.

Kauczióképes vidéki 45 éves, nős, gyermektelen, nyugdíjas vasuti altiszt.

Igen jelentékeny állandó jövedelem kínálkozik elsőrangú kereskedői üzletben.

Kiadók 1908. évi májusra, egyesület vagy klub részére a Kossuth Lajos-utca 18.

Kis úri birtok. Fővárostól egy órányira, vasuti állomás, 30 hold.

Zongora, rövid, keveset használt és egy keresztúros pianino.

HATSCHKEK EMIL Andrásy-ut 13. Hókja: Erzsébet-körút 38.

Veszek zálogcédlőket, elzálogosított briliántokat, aranyat, ezüstöt.

Fiatal gyorsíró, magyar, német, kereskedelmi képzettséggel, uradalmi irodába.

Gyakornok. ki 4 középiskolával bír és jó írással rendelkezik.

Fővárosi állást keres intelligens, erélyes nyelvismerttel bíró egyén.

Eladó Nógrádmegyében 625 holdas birtok szép lakással 110.000 forint.

Cseresnye nagyszemű, kemény, ropogós, 5 kilós postakosaranként.

Önök övni kell a felelősségét! Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv.

Nyári lakás. Bia község határában, a védett és permentes fekvése miatt kedvelt.

Királyi közjegyző Fogarason sürgősen helyettesít keres, lehetőleg nyugalmazott bírót.

Nyári lakás Solton, szépen butorozott szoba, konyha jutányosan kiadó.

Magas honoráriumot annak, ki ügyvédek megfelelő állást szerez.

Májusi csomago-juhtrót szállít 5 kilós bödönökben 6 kor. bérmentve.

Gőzcséplőkészletek használt, azonban kifogástalan gyári javítással.

Balaton-Lelle fürdőtelep. A Balaton somogyi partjának egyik legkedvesebb család jellegű.

Almádiában a Balatonhoz közel, egy szép fekvésű nyaralóban.

Szép nyári lakás a Részadonban, közvetlen a Császárfürdő felett.

Elegánsan butorozott két egymásba nyíló utcai szoba.

Gyönyörű mahagoni és tölgyfa úri szobák óriási választékban.

Bérmálási ajándékul legajánlatosabb s legzelelszerűbb, ha arany, ezüst vagy ókszerárut vásárolunk.

Budakeszen erdő mellett 2-3 szobás villa gyönyörű kerttel kiadó.

Nyári lakás 1 szoba, konyha kerthasználattal kiadó Budapest környékén.

Német tanítónő, szimpatikus megjelenésű hölgy, ki németül franciául és angolul tökéletesen beszél.

Urasági butorok Eladók és veszek: mahagoni hálószobákat, ebédlőket, szalonokat.

Egy teljesen jó karban lévő Hócker féle magas nyomású 16 ló erős gőzgép.

Gőzcséplőgépek lokomoblok, szalmakazalók, benzinnemotorkok.

Balatonföldváron villa, 4 szoba, cselédszoba stb. eladó, esetleg kiadó.

Budakeszen erdő mellett 2-3 szobás villa gyönyörű kerttel kiadó.

Német tanítónő, szimpatikus megjelenésű hölgy, ki németül franciául és angolul tökéletesen beszél.

Urasági kertész keresek Versezre (Pest-megyére), u. p. Aszód.

Egy teljesen jó karban lévő Hócker féle magas nyomású 16 ló erős gőzgép.

Gőzcséplőgépek lokomoblok, szalmakazalók, benzinnemotorkok.

Balaton-i nyaraló, a somogyi parton, 2 1/2 órányira a fővárostól.

Rákosszentmihályon a legelőkelőbb helyen, gyógyszerházzal szemben.

Német tanítónő, szimpatikus megjelenésű hölgy, ki németül franciául és angolul tökéletesen beszél.

Urasági kertész keresek Versezre (Pest-megyére), u. p. Aszód.

Egy teljesen jó karban lévő Hócker féle magas nyomású 16 ló erős gőzgép.

Gőzcséplőgépek lokomoblok, szalmakazalók, benzinnemotorkok.

Balaton - Révfülpön 3 szoba, konyha, veranda, szabad fürdővel kiadó.

Rákosszentmihályon a legelőkelőbb helyen, gyógyszerházzal szemben.

Német tanítónő, szimpatikus megjelenésű hölgy, ki németül franciául és angolul tökéletesen beszél.

Urasági kertész keresek Versezre (Pest-megyére), u. p. Aszód.

Egy teljesen jó karban lévő Hócker féle magas nyomású 16 ló erős gőzgép.

Gőzcséplőgépek lokomoblok, szalmakazalók, benzinnemotorkok.

Balaton-i nyaraló, a somogyi parton, 2 1/2 órányira a fővárostól.

Rákosszentmihályon a legelőkelőbb helyen, gyógyszerházzal szemben.

Német tanítónő, szimpatikus megjelenésű hölgy, ki németül franciául és angolul tökéletesen beszél.

Urasági kertész keresek Versezre (Pest-megyére), u. p. Aszód.

Egy teljesen jó karban lévő Hócker féle magas nyomású 16 ló erős gőzgép.

Gőzcséplőgépek lokomoblok, szalmakazalók, benzinnemotorkok.

Balaton-i nyaraló, a somogyi parton, 2 1/2 órányira a fővárostól.

Rákosszentmihályon a legelőkelőbb helyen, gyógyszerházzal szemben.

Német tanítónő, szimpatikus megjelenésű hölgy, ki németül franciául és angolul tökéletesen beszél.

Urasági kertész keresek Versezre (Pest-megyére), u. p. Aszód.

Egy teljesen jó karban lévő Hócker féle magas nyomású 16 ló erős gőzgép.

Gőzcséplőgépek lokomoblok, szalmakazalók, benzinnemotorkok.

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban. Budapest, V., Bálvány-utca 6/C. 286

Idegés és gyengefű

gyermek-nálm szakszerű oktatást és teljes ellátást nyerne. Kelemen Ignác gyógypedagógus, Budapest, VII., István-út 29. 26431

Réthy

név látható a valódi pe-metefű cukorka minden egyes darabkáján. 721v

Mérnöki műszereket

vesz, elad, cserél, lejtme-rök, Planiméter, Teleskop, Goerz-Zeiss-Triädersb.

HATSCHEK EMIL

Andrássy-út 13. Fiókja: Erzsébet-körút 38.

Gimnázium!

reál, kereskedelmi, polgári egyéves önkéntességi, bármely érettségi vizsga letelésehez igényelt tantárgyakból legjobb módszer szerint tanít és tanított kitűnő philologus és matematikus Egyenkénti oktatás. Tanítványok csak korlátolt számban vétetnek fel. A bannulatos eredményeket igazoló okiratok a lakásban megtekinthetők. Goitein Heinrich Budapest, VII, Damja, mich-utca 39. II. emelet 10

BUTOR

Fa, vas, réz és kárpított butorok, valamint légszesz és villanyos csillárok, legjobb minőségben, rendkívül olcsó áron készpénzért vagy részletfizetésre kaphatók

Basch Soma

butoraktára, 788 Budapest, VI., Kertész-ú. 50. sz. (Király-utca sarok.)

Füthető fürdőlád, kárpított kályhával, kádak 12 K-tól fellebb, légszekrények és háttartási cikkek nagy választékban. LEFKOVICS ADOLF Wesselyáni-ú 51/E Erzsébet-körút és Hársfa-utca között Árjegyzék bérmentve.

Pénzkölcsön

házakra, telkekre, földbirtokokra első, második és harmadik bekebelezésre is, személyhiittel

katonatiszték, hivatalnokok, kereskedők, iparosok, tanítók részére esetleg kezes nélkül is gyorsan, olcsón közvetít 500 Kreditor bankiroda Budapest, VII. Dohány-utca 54. (Válaszbélyeg)

Ki a YES-OUI-SI

című lapot megrendeli, jászva minden megerősítés nélkül és önállóan az angol és francia nyelvüket alaposan megtanul-tatja. Előfizetési ár negyedévenként minden kiadásra 8 korona. Megrendeléseket elfogad és mutatványzókat küld a kiadó-hivatal. Budapest, Andrássy-út 67. szám.

Ki a YES-OUI-SI

nyelveket alaposan megtanul-tatja. Előfizetési ár negyedévenként minden kiadásra 8 korona. Megrendeléseket elfogad és mutatványzókat küld a kiadó-hivatal. Budapest, Andrássy-út 67. szám.

Angol és francia

nyelveket alaposan megtanul-tatja. Előfizetési ár negyedévenként minden kiadásra 8 korona. Megrendeléseket elfogad és mutatványzókat küld a kiadó-hivatal. Budapest, Andrássy-út 67. szám.

Pénz-kölcsönt

kölcsönzünk át éről 80 évig köztisztviselőknök, katonatisztöknek és nyugdíjasoknak a legtöbb esetben kezes nélkül. Ha mégis kezes kellene, díjtalanul gondoskodunk kezesekről. Továbbá kiesz-közünk váltókölcsönt 5-10 koronától minden hitelképes egy-nek 1-2 kezesel. Ertele-pírza, sorjegyekre, vidéki bankok részvényeire az érték 0.9%-ig folyósítatunk kölcsönöket. Bővebb felvilágo-sítást levélleg válaszszéleg elleneben díjtalanul nyújt Garó Testvérek, törvényszéki-leg bejegyzett hitelvállalata, Budapest, Kerepesi-út 30. Te-lefon 10-42. Ugyanitt 50 fillérért kapható a Pénzügyi Tanácsadó, melyben minden kölcsönre néve tájékoztató foglaltatik. 25122

Ajtók és ablakok

regi és új vasredőnyök teljes vasalással, Kapuvas-rácsosatok, kerkerlések-koramillapok, Kohlheimi, lapok olcsón kaphatók Kelemen Mór, épület-bentés vállalkozó Budapest, Hador-ú. 79-74. Fiók tizet Saiget-út 6.

BUTOR

részletfizetésre vagy meghatározott időre-szóló árak és legkedvezőbb fi-ze, tési feltételek mellett. Felvilágosításai szolgál

Liszt István

Bpest, IV. Koronaherceg-ú. 2 (Kigyó-út sarkán) butorraktárban. Több mint 500 képpel ellátott árjegyzéket bárkinek 60 fillér ellen franko kiküldjük

Urasági

butorokat, szőnyegeket, csil-lárokat és legteljesebb be-rendezéseket (gyárakat és üzleteket is) vesznek és el-adók. Nagy Endre, VI., Lázár-utca 3. (a Váci-körút mel-lett). Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stil-szerű matt és fényezett ma-hagoni pliszander vagy más-fajta háló, ebédlő, uri szoba és szalonbutorokban Réz-hálósobák, borganitúrák és kárpitosfélékben Perzsa, smyrna és más szőnyegek-ben és függönyökben, modern bronzsilárokból gáz, vil-lamos stb.-hez. 26597

Ajtók, Ablakok,

vasredőnyök, használtak és újak, bármely méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál

BUDAPEST, ÜLLOI-ÚT 133. TELEFON 80-26.

Pénzkölcsönt

budapesti és környékbeli, házakra, telkekre, építkezé-sekre, örökségekre, vidéki földbirtokokra. Tisztviselő-kölcsönöket 5-15 évi amort-tizációra. Személyhiittel minden állású egyének kezes nélkül, olcsó ka-mat mellett, meglévő drága kölcsönöket konvertálók Általános Hitelfor-galmi intézet Rákóczi-út 36. Válaszbé-lyeg. Díjazás utólag. 25580

Információk

hitel- és házassági ügyek-ben a legmegbízhatóbban beszerezhetők Horvát Már-kus magántudakozódó in-tézetnél, Budapest, V., Váci-körút 54. - Vidéken kitűnően szervezett levele-zői kar. - Jutányos árak. Az összes szakmákban ki-tűnően bevezetve. Első-rangu referenciák. - Szó-lid, coullans kiszolgálás. - Bejegyzett cég. Telefon 70-57. 820

Alkalmi zongoravétel

rövid Bösendorfer-Ehrbar kiváló mesterek gyárt-mányai olcsón eladók Új zongora egész rö-vid 260 frt. Pianino 180 frt.

Reményi

hangszer-telepén Budapest, Király-ú. 58. szám.

Grammofonokat,

fonográfó-kat leg-jobb és leg-újabb kivítelben, gyári árban olányos rész-letfizetésre is szállít Waldmann Gyula hangszorosztálya Budapest, Rákóczi-út 45/N. Fonográfok 7K.-tól 150 K.-ig Grammofonok 40 , 300 . Képes árjegyzék ingyen. Legújabb felvételű lemezek és hangerek nagy választékban. Javi-tások elfogadotnak.

15 korona 3 maradék férfruha szövet.

szürke, barna és drapp, a suaradékok 3 métere-sek 3 férfruhára ele-gendő, széküldi után-vétell Az Orsz. Posztótkiv. Áruház. Budapest, Rottenbiller-ú. 4. sz. Hinták nem küldetnek.

BUTOROK

háló-, ebédlő-, szalonbe-rendezések, továbbá uri-szoba, iroda berendezésök réz- és mahagoni butorok, szőnyegok és függönyök valódi angol borganitúrák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné

VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265 Kazinczy-utca sarok.

EGYESÜLETEK és testületek

figyelmebe! Zászlószöveget a legkülönbözőbb kivitelben, a legolcsóbb árak mellett szállít Fahn Sándor vésnök, Budapest, VII., Károly-körút 9. (Hadik-pa-rola) I. em. 32. III. lépcső. Telefonhívás 57-54. Min-tákkal díjment. szolgálók.

Dió-kivonat,

az ősz hajnak festésére. Régióta kiróbbáll tökéletesen ártalmatlan, a diónak zöld héjától kiszitelt hajfestő-szer, mely a korán esült hajnak 15 perc alatt eredeti szőke, barna, fekete vagy gesztenyeszínre vissza-adja. 1 palack diókivonatt K 6 és 3, 1 skatulya 6 próba-palackkal 7.50, diótej hajre-steror K 6 és 3, diókenőcs vagy dióolaj K 4 és 3, dióépp szu-kálfestéshez K 2, diódupla ki-vonat K 6 és 4, diólevél kölni viz K 5 és 3, diótej puder K 5 és 3, diótej arckrém K 3, dióeszsáppan K 1.20. Rend-elhető a feltalálónál: Maczusi Á. Wien, III/2. Erdberger-ánde 2. Raktárak Budapestben: Török J. gyógyszer. Király ú. 12 Vértessé S. illatszer. Kristóf-ter S. Neuuda N. drogeria Kossuth Lajos-utca 7. Dr. Egger L. és Egger J. Váci-körút 17.

Keményítő cukori Szirup- és dextrin-

és Tápióka és szágo-gyárakat, legújabb bevált mód szerint,

olsó telepeket

berendezs a különleges vál-lalat keményítő gyárak fel-állítására és átalaktására W. H. UHLAND k. sz. f. LEIPZIG-G. Prospektus ingyen.

MOST JELENT MEG

Endródi Sándor KURUCZ NÓTÁI-NAR EGYKORONÁS KIADÁSA.

Endródi KURUCZ NÓTÁI min-den történelmi munkánál és minden tanulmányról job-ban megértetik Rákóczi ko-rának hangulatát, egész gondolat- és érzelmvilá-gát. A kuruczvilág orma-bánata, élesüggelő méla-bja, kitörő lelkesedése, naiv hite és fájlalmas hu-mora megható hátsóggel ocsentül ki Endródi gyö-nyörű szögéül verseltől.

ARA 1 KOR

Megrendelhető minden hazai könyvkereskedésben és a k. adó-nál (Athenaeum r.-t. Budapest, VII. ker., Kerepesi-út 54. sz.)

The Berlitz School

nyelviskola, Erzsébet-körút 15. St.-Louis 1904. és Lüt-tich 1905. Grand Prix. Fran-czia, angol, olasz, orosz, német, magyar, sörb, hor-vát és román nyelvek taní-tása felnőtteknek (urak és hölgyek, hölgyek külön is) az illető nemzetiségi taná-rok által. Berlitz módszere szerint az első leckéktől fogva a tanulóval csupán a megtanulandó nyelven be-szélnek és csak azt hallja. Más tanítókkal, vagy infó-zetekkel semminemű össze-kötöttségben nem állunk. Prospektusok ingyen és bérmentve, beiratás min-den időben. Fordítások eszközöltenek. 133

Bőrszékiaipar

bőrsajtolás és bőrfaragás.

KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 2 az evangélikus iskolaéptel-telben. Nagy raktár valódi bőrszékek és karosszékek-ben, jóval olcsóbb árban, mint eddig. Használt székek átalaktása bőrszékekre olcsó árakban. Legolcsóbb hóruterek és állványok.

Ajtók ablakok,

VASREDŐNYÖK, VASRÁCSOK, kapuk használ-tak és újak olcsón kaphatók: Lefkóvics Jakabnál Bpest, V., Csáky-utca 26. Korall-utca sarok. Lipót-lórut közelében.

INGYEN! SÉRVKÖTŐ,

műlábak, műkezek műfüzők, támgó-pok, egyenostartók haskötőkről és az összes betegpó-lás cikkekről szóló nagy képes-árjegyzékünket bárkinek in-gyen és bérmentve, zárt borítékban küldjük.

Universális sérvkötők

páratlanok, kis gummi nyomlappal legnagyobb sér-v szűrhető.

Sérvkötők

egyoldalu 4-14, kétoldalu 8-28, gummból 6-12 K. Gummi harisnyák Haskötők mérték szerint készíttetnek

MAGYAR ORVOSI MUSZERTÁR

Budapest, VII., Rákóczi-út 32. (a Rókus-Kórházzal szemben.) Pontos címre és a vöröské-resztre ügyelünk.

Gyorsírás! Gépirás

Magyar és német kereske-delmi levelező gyorsírás, parlamenti gyorsírás. Elő-készítő gyorsírás tanári államvizsgára, helyesírás, könyvvitel, kereskedelmi levelező tanfolyamok. Gé-pírás az összes használatban levő írógépszerszereken. - A tanfolyamok vizsgá-latai a parlamenti gyors-iroda főnökének elnökele alatt, parlamenti gyorsíró-tanárook bizottsága előtt tartatnak meg és közérvé-nyességgel bíró oklevéllel kapcsolatosak. Az egyesül-et vezetett növendékait díj-talanul helyezi el. Beirat-kozni és telefonon kérde-zősködni lehet az „Orszá-gos Női Gyorsíróegyesül-et elnökségénél VII., Ka-zinczy-utca 3. sz. I. em. Telefon 24-47.

Valódi Magyar Szakácskönyv,

Irta Zilahy Ágnes. Ötödik teljesen átdolgozott, a házi cukrászattal és befőttel készítéséről szóló részszel bővült kiadás. Ára szép bekötésben 3.60 kor. A betűnyelvi, Gyümölcs, fő-zelék és saláta épen való eltarthatása. A legújabb ta-pasztalatok után írta Zi-lahy Ágnes. Ára kőve 1.20 kor.

Modern Konyha,

Irta Kovacs Mátvás, 484 fi-nom, különleges étel re-czeptjeit tartalmazza, melyet a szokásos szakácsköny-vekben hiába keresnénk. Ára finom vászonkötésben 5 korona.

Singer és Wolfner

kiadása Budapest, VI., Andrássy-út 10. Kapható minden könyvkereskedésben is!

BUTOR

új és használt modern háló-, ebédlő-, uri-szoba és szalonberendezéseket, perzsaszőnyegeket vé-szünk és eladunk.

GROSZ SÁNDOR és társa

Budapest, Liszt Ferenc-tér 11, ezelőtt Gyár-utca 2. Az orsz. zeneaka-démiával szembe. TELEFON 14-09

A címre tessék figyelni

VALÓ-

di francia különlo-gosságok (óvszerok) csakis

F. BERGUERANFILS

legfrissebb párisi gyárostól legelőnyö-szebben beszerezhető

Polgár Sándornál

Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 50. Részletes képes ár-egyzék ingyen és bérmentve.

A mely bajuszkötőről hiányzik a „Gáspár“ név, az silány utánzat.

Nyomatott a „Globe“ műintézet és kiadóvállalat részvényhársaság költözögepcin Budapest, Aradi-utca 8

Negyven esztendő.

— Visszapillantás. —

Azoknak a telhetetlen, sorsukkal elégedetlen embereknek, a kiket féktelen vágyak ösztökélnek s akik a földi boldogság teljességét abban képzelik megvalósulva, hogy valaki millió és millió embernek ura, királya, félig mindig földi istene lehessen, ne irigyeljük habsburgi I. Ferencz Józsefet. És ne irigyeljük főleg azt a szinte páratlanul álló, a ritkaságok közé sorolható hosszú időt, a mióta uralkodik, vagyis a mióta minden évben újabb és újabb nehézségekkel, az uralom legváltozatosabb akadályával küzd meg és az elemi erővel haladó korszak előtt uralkodói méltóságának, egyéni sérthetlenségének és nézeteinek megóvása mellett kénytelen lépésről-lépésre meghátrálni. Negyven kerek esztendő óta Magyarország felkent apostoli királya és csaknem tizenkilenc évig volt a pragmatika szankció elve szerint ugynevezett eo ipso király. Ausztriában a jövő év december 2-án ünneplik meg az uralkodó császárkodásának hatvanadik évfordulóját és úgy a magyar királyság, valamint az osztrák császárság jubileuma az aggasztán korban levő fiát, hitvesét és sok, sok büszke reménységét vesztett uralkodót illeti meg. Hogy ez a jubileum milyen lesz? és miért csak hivatalos? az nem tartozik erre a helyre, amde azért az alábbi politikai kortörténet vázlatát eléggé fogja sejtetni az, ami érthető s ami a multak, a tények ölekezéséből önkényit folyik.

* * *

Ferencz József (Károly) 1830. augusztus 18-án született Schönbrunnban. Szülei voltak: Ferencz Károly főherceg és Zsófia főhercegnő. Hogy udvari felfogás és hagyományok szerint gondos nevelésben volt része, ahhoz kétség nem férhet és ha tekintetbe vesszük a most újabb jubiláló uralkodó egyéni, inkább komolyságra, vizsgálódásra hajló természetét, amelynek már serdült korában nem egyszer tanujelét adta, idefűzve még előkelőséggel telt, bár a szerepmóniákat és pontos kimértséget kedvelő, mégis megnyerőnek mondható egyéni modorát, igazat kellett adni Kossuth Lajosnak, aki — nem sejtve a későbbi idők méhének titkát — azt mondta 1847-ben a fiatal Károly főhercegről, hogy „egy fényes trón öröksége vár reá”. Akkor jóslta ezt Kossuth Lajos, amikor a fiatal főherceg mint királyi biztos szerepelt István főherceg pestmegyei installációján, ami kerek hatvan évvel ezelőtt történt...

I. Ferencz József atyjától örökölte a szí-

vélyes, bár formásokat kedvelő modort, anyjától a hagyományok szeretetét és az ehhez szükségesnek mutakozó energiát, vallásosságát Rauschernek, a későbbi bécsi hercegeknek köszönhetette és gróf Bombelles Henrik oktatta a tényleges Habsburg-uralom házi elveire. Nagy-bátyjának, a bábkirály V. Ferdinándnak lemondása, amely akciónak háttérében ott volt Zsófia főhercegnő, az alig 18 éves fiatal Károly főherceget a trón tényleges birtokába juttatta. Sajnos, hogy ekkor már úgy alakultak a viszonyok nálunk, hogy a törvényesség és alkotmányosság alapján álló nemzetre nem lehetett ráoktrojálni azt az aktust, amely odaát Ausztriában kevesebb emóciózt keltett. A nemzet a lemondást és a trón cesszióját megkérdése nélkül el nem ismerte, a viszály az uralkodóház és a magyar nemzet között a kamarilla lelkelen machinációját következtében egyre jobban elmérgesedett és elkövetkezett 1849 és mindaz, ami ennek nyomában járt: abszolutizmus, Bach-korszak, provizórium, a Gesamtmonarchie eszméjének lanszirozása. De időközben megvolt a krimi hadjárat is, Solferino és Magenta megásta az osztrák uralom sírját Olaszországban, Ausztria egyre gyengült, az európai népek kárörvendése immár elpalástolható nem volt és olyan időben, amikor itt Magyarországon a kedélyek újból forrongani kezdek és a nemzet türelmetlenül követelte az alkotmányosság helyreállítását, vagy pedig annak visszavívását, el kellett következnie Königráznak és le kellett szállani a chiumi ködnek, amely az osztrák előrelátás hiányát jellemezte oly képletesen. I. Ferencz József politikailag kevesebb önzetlenség és velünk nem rokonszenvező tanácsadóinak, azok között Albrecht főhercegnék befolyása sokkal nagyobb volt, s az az igyekezetük, hogy az uralkodó politikai tisztán látását mesterségesen megakadályozzák, sokkal tartósabbnak bizonyult, semhogy a még megkoronázatlan uralkodó önkényit hátrózhatta volna el magát arra, amire az udvar és Ausztriát ép a saját létérdeke kényszerítette: az alkotmányosság helyreállítására, mindenekelőtt pedig a törvényes megkoronázásra. Nem volt alkotmány Ausztriában, nem volt alkotmányos uralom nálunk. A szomszédban a szlávok kezdtek mozgolódni, az ifjú csehek a cseh államjog mellett szálltak politikai harczba, a frankfurti fejedelmi gyűlés eredménye, a poroszok győzelme, és amikor Bécsből a Szent István tornyából látni lehetett a porosz seregek őrüzeit és arról volt szó, hogy az uralkodóház kincseivel és híveivel a „kedvelt magyarok”-hoz menekül, végre is megteremtették a kény-

szertü helyzetet, azt a quasi pozsonyi diétát absztrakt kiadásban. Mert itt voltunk mi, a magyar nemzet, Ausztriának és az uralkodóháznak predesztinált megmentői. Deák Ferencz 1861-iki felirati javaslatának, az 1865-iki husvéti cikkelynek eszméje odaférközött a helyzet kényszere folytán az uralkodó legbensőbb környezetéhez: I. Ferencz József 1867. június 8-án megkoronáztatta magát törvényeink és szokásaink szerint magyar királylyá, a következő napon általános amnesztiát hirdetett és kijelentette, hogy „fátyolt borit a multakra” s a nemzet által felajánlott százezer darab aranyat a 48-as honvédek segélyezésére adja.

Megkezdődött az alkotmányos uralom ideje.

A politikai életnek, a mozgalmaknak Deák Ferencz, gróf Andrássy Gyula, Tisza Kálmán, Ghyczy, Nyáry Pál stb. lettek a vezérei. Az ugynevezett 67-es bizottság és ennek 15-ös albizottsága kidolgozták a kiegyezés elaboratumát, amely az eltemetett abszolutizmussal szemben kétségtelenül nagy vívmánynak lett volna nevezhető, ha az ugynevezett Deák- vagy jobbpart a kiegyezési javaslatokba erőteljesebb törvényes alapokat helyezett volna el és ha az utódul szabadelvű párt a kiegyezés művét az állami függetlenség teljes kiépítése felé fejlesztette volna. Sajnos, hogy e helyett a teljes dekompozíció következett be. 1867. január 28-ától február 4-éig tárgyalták a kiegyezési javaslatokat. Heves, szenvedelmes viták folytak a javaslatok felett. A Tisza vezérlete alatt álló balközép erősen támadott és maga Kossuth Lajos is levélbeli üzeneteiben nem egyszer fejezte ki aggodalmát a kiegyezés jövő sorsa felett, amely a nemzet hátrányára lesz.

A Deákpártnak azonban megvolt a számbeli többsége és 1867. december 29-én 209 szavazattal 89 ellen a parlament megszavazta a kontemplált kiegyezést. Az ugynevezett kiegyezési törvények (1867., 1868. évi) megalkotása után 1869-ben a balközép erős akciózt indított a Deákpárt ellen. A Deákpártnak a főrendek, főnemesek, főpapok és ezeknek környezetében voltak hívei, míg a balközép a közép és birtokososztályra, a nemzet és a magyar elem zömére támaszkodott. Mikor gróf Andrássy Gyula a miniszterelnöki és honvédelmi tárcaztól megvált és átvette Beust után a külügyek vezetését, a Deákpárt 1871 után hanyatlani kezdett. Maga Deák nem volt egyénileg eléggé agilis, inkább a csendes, zavartalan politizálást kedvelte. Lónyay Menyhért kormányát a balközép oly erővel obstruálta meg, hogy kénytelen volt lemondani, Szlávy és Bittó pedig már nem tudták a Deákpárt népszerűségét fenntartani. Egyre többen akadtak a pártban, akik

A hadbíró.

Iria: Andrejew Leonid.

Kacnakow Iwanow, a 107. Wolgaezred közlegénye a hadbírósg előtt áll, azzal vádolva, hogy felebbvalóján, Rostjedewski hadnagyon rablógylkosságot követett el.

A vád értelmében felebbvalóját, aki a városon kívül fényes villában lakott, késő éjjel szurta le, épp amidőn villája teikére akart lépni. Azután elrabolta tőle óráját, lánczát, tárczáját, melyben mintegy 600 rubel volt és más értéktárgyakat.

Senki sem látta őt késő éjjel a város határjelzőjén messze túl levő Kazán-utcán; a bűnperben Kacnakow Iwanownak a feje forgott szóban — nem csoda, ha a vádlott makaesul tagadott.

Kacnakow Iwanow bűnössége felől nem volt kétség.

Már tizennégy napja megszökött csapatától, mielőtt a szörnyű tettet elkövette, amelylyel nyilván a szükséges eszközöket akarta megszerezni, hogy külföldre menekülhessen. Iwanow a szolgálásban nem volt éppen rossz katonára, de játékos és iszákos volt és jobban rettegett a néhány órai tartózkodási kurától, a melylyel a gyakorlatok jártak, mint magának a czárnak szentséges személyétől Pétervárott.

Iwanow ismerte a hadnagy szokását, hiszen ez az ő közvetlen felebbvalója volt és ennek inasával a vádlott baráti viszonyban volt. Katonaszökevény lévén, sógoránál, szegény falusi embernél talált menedéket — pillanatra. Ebben a kétségbeesett helyzetben — így kö-

vetkeztette a vád — jutott az eszébe, hogy a szökéshez szükséges pénzt az oly gazdag hadnagy meggyilkolásával és kirablásával szerezzék meg. Megvárta a hó elsejét, amikor a hadnagy, amint tudta, rendszeren pénzt szokott kapni bankjából. Ekkor megleste őt éjjel a teljesen néptelen és jobbról erdővel határos utcán. Tudta, hogy a hadnagy, aki mulatós katonatiszt volt, sohasem jött éjjel haza, hogy egyedül ő és szolgálója lakott a villában, hogy a szolgáló szobája külön épületben, mintegy száz lépésre a parkban levő villa mögött volt, hogy a félreeső utca néhány kastélyszerű háza 500, egész 1000 lépésnyi távolságra volt egymástól. Ha esetleg mégis közbelépnének emberek, rejtekhelyet találhat a szomszédos több mérföldnyi kiterjedésű erdőben, melynek tulsó határáról látatlanul eljuthat a kis falucsukába, ahol sógora házikója volt. A tervet finomul eszelte ki, felfedezés ki volt záva, a merénylet sikerült.

A hadnagyot másnap vértócsában, holtn találták, mely sebéből kiömlött a bíborfolyadék a homokos talajra; hiányzott minden pénze és értéktárgya. És semmi, semmi nem volt található, ami a tettes nyomára vezethetett volna. Katonaszökevény sokkal több van Oroszországban, semhogy egy mély nyomokat, vagy hosszú ideig tartó emléket hagyja vissza; kikereste volna éppen Kacnakow Iwanowban a gyilkost?

Ravaszu jár el, ravaszul és ügyesen, oly ügyesen és meggondoltan, hogy a magányos utca homokjában még csak lábnyomokat sem lehetett találni, amelyek esetleg elárulták volna.

Talán fel sem fedezték volna, ha a kifizetett 600 rubelnyi jutalomdíj Iwanow szegény

sógorát nem birta volna rá, hogy a hadbírósgal olyasmit közöljön, aminek következményeként a meglesett Iwanowot letartóztatták.

Az említett sógor ugyanis többek között ezeket mondotta:

„Iwanow a gyilkosság éjjelen házon kívül volt, az én polgári ruháimban volt; egyenruhájának eladásával mintegy öt rubelnyi pénzhez jutott. Csak mintegy 3 óraker raggel jött haza, teljesen részegen és öntudatlanul. Ahogy a kályhapadkára veti magát, hallom, hogy a zsebében arany cseng; utána nézek és találok egy arany órát lánczsal, több arany gyűrűt és egy tárczát 600 rubel tartalommal. Ez különös volt nekem, magamhoz vettem a dolgokat és midőn másnap reggel a gyilkosságnak híre ment, felráztam őt és mondtam, hogy fel fogom jelenteni gyilkos gyanánt, mert a nála talált dolgokat a hadnagytól rabolták el. Erre Iwanow felpattant, azt mondotta, mindez hazugság, sohasem voltak efféle értéktárgyak az ő zsebében. Aztán nem kértett engemet többet ezen jószágok felől és én eltettem őket. Csak a kifizetett jutalomdíj és az én kétségbeesett szegénységem birt arra, hogy sógoromat feljelentsem — hanem ő a gyilkos!”

Ilyenformán beszélt Kacnakow Miklós, a sógor és mivel tényleg a hadnagy jószágai voltak azok, amiket hozott, Iwanowot letartóztatták.

Néhány nappal a letartóztatás után ügyvéd jelentkezett a hatóságnál, aki megszökött kutyáját keresvén, a Kazán-utca árkában, közel a tett színhelyéhez törserü kést talált, mely

minden szó
közönséges
l, kompakt
elfizetendő

Gépirás
et kereske-
gyorsírás,
írás. Elő-
írás tanári
helyesírás,
preskedelmi
amok. Gép-
írászatban
ndszerelen,
ok vizsgá-
enti gyors-
k elnöklété
i gyorsíró-
és közérve-
és oklevéllel
Az egyesü-
ndéket díj-
el. Beirat-
ion kére-
az „Orszá-
íróegyesü-
l VII., Ka-
sz. I. em.

**Magyar
könyv,**

és. Ötödik
szott, a házi
és befűttek
ó részszel
Ara szép
3.60 kor.
tűmölcs, fő-
épen való
gujabb fa-
in írta Zia
kötve 1.20

l. írta Ko-
484 fi-
és étel re-
azza, melyet
zakácsköny-
keresnék.
konkötésben
na.

Wolfner

sa
Andrássy-
l minden
ésben is l

OR

ált modern

3., uri-szoba
endezéseket,
ségeket ve-
eladunk.

OR és társa

t Ferenc-
jár-utca 2.

zeneaka-

szembo.

N 14-09

A címre

tessek

gyóni

LÓ-

a különö-

(óvszerelő)

akís

ERANFILS

ebb párisi

logelőnyö-

szerezhető

ándorrúál

VI. ker.,

körül 50.

képes ar-

nygen és

ntve.

zat.

a balközéppel kacérkodni kezdtek, a pénzügyi válságok, az országos kérdések nagy tömegének rendezetlensége előkészítették a fuziót, amikor 1875. február 3-án Tisza Kálmán, a balközép vezére, a bihari pontokat „az ország érdekében” szegre akasztotta, belépett a jobb-pártba, illetőleg előbb, mint a Wenckheim-kabinet pénzügyminisztere, hamarosan pedig mint miniszterelnök, megteremtette a szabadelvűpártot. Ezzel kezdetét vette az a gyászos párturalom Magyarországon, amely ugyszólván kibérelte az országot, a politikai erkölcsök romlásának melegágyát csinált és új fogalmat teremtett a politikában: a husos fizek fogalmát. Tizenöt évig tartott Tisza Kálmánnak helytartósághoz hasonló miniszterelnöksége. A nemzet állandóan ki volt szolgáltatva az osztrákok követeléseinek és a parlamentnek — érte a szabadelvűpárti többséget — szinte vérebe ment át a folytonos meghátrálás, jogfeladás, a kiegyezés, a paritás tönkretétele. Érintenünk kell azonban a közbeeső eseményeket. A porosz-francia hadjárat kitörése előtt Beust külügyminiszter azért, hogy az északnémet hegemoniát megtörje és Ausztriának Németországban az elvesztett pozícióját visszaszerezze, sokat fáradozott titokban azon, hogy a kétfős monarchia nyíltan foglaljon állást Franciaország mellett. Természetes, hogy ebben, mint minden osztrák politikában, megvolt az őszinteség teljes — hiánya és csakis Ausztria hagyományos szerencsésének köszönhető, hogy az uralkodó inkább hallgatott gróf Andrassy Gyulára. Franciaország vereséget szenvedett és a Habsburg-ház újból megmenekült az újabb csapástól. Következett az orosz-török háború ideje. Ekkor is csak Andrassy közbelépése mentette meg Ausztriát a semlegesség kimondásával, amely nélkül a Habsburg-ház — tekintettel a Magyarországon elterjedt törökbarát mozgalomra s a külfölddel való konjunkturák bizonytalanságára — újabb, könnyen végzetessé válható bonyodalmak közlére jutott volna. A sanstefanoi béke után a berlini konferencián Andrassy mandátumot eszközölt ki Bosznia-Hercegovina pacifikálására. Az okkupáció jelentőségének vitatása nem ide tartozik, de tény az, hogy kevésbé volt alkalmas a magyar kedélyek megnyugtására, mert a szélsőbalpártot nem tudta megnyugtanni az a kijelentés, hogy a megszállás a magyar szent korona történelmi jogai alapján fog történni. Hovatovább nyilvánvalóvá lett, hogy Ausztria a szabadelvűpártban olyan kész, szolgai többséget kapott, amely alkalmas és tudatos preparálás révén mindenre kapható lesz és lehetővé teszi, hogy Ausztria a sokféle

egyéb veszteségért rajtunk rekompenzálja magát. Deáknak 1876-ben bekövetkezett a halála. Andrassy a politikától való visszavonulása után, noha előbb (és ez ismét Ausztriának volt a szerencsése) létrehozta a Németországgal való szövetezést, teljesen ki lettünk szolgáltatva a szabadelvű-párt kénye-kedvének és az osztrák befolyással kapcsolatosan az udvari intrikáknak. 1890-ig tartott Tisza Kálmán miniszterelnöksége. Tény, hogy ezalatt rengeteg törvényeket alkottak, de — és ez jellemző — inkább csak incidentaliter, anélkül, hogy a törvényalkotásokat a nemzeti szellem fejlesztése, az állami függetlenség, a paritás keresztülvitele vezérelte, hatotta volna át. Jórészt csak átfordítottuk a német, illetőleg osztrák törvényeket, intézményeket, de nem ültetjük át a nemzeti szellemben. Hiányzott az egységes jogélet és e mellett a rendeleti, miniszteriális uralom kezdett tultergeni a parlamenti alkotmányos élet rovására. Pénzügyi helyzetünk egyre bonyolultabbá vált, teljesen függő, prekariusz helyzetbe jutottunk Ausztriával szemben, pénzügyeink súlyát az osztrák-magyar bank tartotta kezei között, a külföldi képviselőben alkotmányunk nevésséggé vált, paritásunkat szörén-szálán elorozták és mindezek kiegészítéséről megindult a rengeteg katonai költségek folytonos és aránytalan szaporítása. Azt lehet mondani, hogy az extraordináriumból ordinárium lett. Nem lehetett tehát legkevésbé sem csodálkozni azon, ha ilyen viszonyok mellett az ellenzéki szellem erősen kezdett hódítani a nemzet legszélesebb rétegeiben már annál is inkább, mert a szabadelvűpárti uralmi politika távolról sem riadt vissza a nemzetiségekkel való szövetezésektől, ekként tehát a nemzeti szellemnek a parlamentben és az állami funkciókban való érvényesítésének ellenlétsái voltak: az udvari befolyás, ennek továbbszármaztatója a szabadelvűpárt és a nemzetiségek. Amihez hozzájárult a szabadelvűpártnak a praktikája, hogy hivatal, állás, rang és mód juttatása révén lekötöztetett híveket toborzott magának a nemzet fiai között. „Jobb jól élni, mint panaszkodni!” Ezt az elvet portálta a párt és pedig elég tartós sikerrel. Hogy azután az ellenzéki szellem térfoglalása mellett az erkölcsi és anyagi okokkal fegyelmezett szabadelvűpárti többség ellen csak a gravaminális politikát lehetett előtérbe tolni, az könnyen érthető. Hálás terület volt ez, amely a későbbi fejlemények felidézéséhez szükséges volt. A mérsékelt ellenzék Apponyi vezérlete alatt egyre jobban közeledett a függetlenségi párt felé, bár az utóbbinak számbeli többségét el nem érte. Heves vitáknak,

szenvedélyes felszólalásoknak lett színhelye a parlament, a választói kerületekben pedig a szabadelvűpárti hatalmi atrocitások voltak napirenden. Az 1885-iki kiállítás nem tudta megnyugtanni a kedélyeket, mert a közállapotok igazi képe mást mutatott. A nemzet közgazdasági érdekei el voltak hanyagolva, oda voltunk kötve az osztrák érdekek jászlagához. 1886-ban következett a Janskyeset, amely azóta ugyszólván állandóan felszínen tartotta a katonai sérelmeinket. Hogy 1879-ben az uralkodó a horvátokat megintette, alig jelenthetett mindezekre valamit és bár Szeged gyászos pusztulásának kópét személyesen tekintette meg és királyi szóval kezdeményezte a romná lett város modern felépítését, az Ausztria részéről szenvedett sérelmeinket, a szabadelvűpárti uralom hatásait feledni nem tudtuk. Az újabb katonai javaslatok, a kiegyezési ügyek tárgyalása a 80-as évek végén a forrongáshoz közel hozták a kedélyeket. 1889-ben állandó tüntetések színhelye volt a régi parlament környéke, az egyetemi ifjuság ellen durva represszálokra vetemedett a kormány s a kedélyek izgalma még fokozódott azzal a hírrel, hogy a gellérthegy-i cziadellából a főváros nevezetesebb csomópontjaira ágyukat állítottak be. Egy alkalommal Tisza Kálmán csak nagy nehezen menekült meg a népdűhe elől. A tüntetések elmérgesedésének Rudolf királyi hercegre halálhíre vetett véget. Tisza Kálmán 1890-ben megbukott, követte őt Szapáry Gyula. Ekkor alakult meg a nemzeti párt, amely vállvetve küzd a függetlenségi párttal. A kormány személyében történt változás nem jelentett azonban rendszerváltozást. Az ugynevezett lettári mameluktság fogalma való dolgot jelentett és szinte közmondássá vált az a szálló mamelukmondás: „szeretném látni azt a kormányt, amelyiket nem támogatnék!” Ez nagyon találóan jellemezte a politikai erkölcsök züllését a szabadelvűpártban, amely semmiből sem csinált lelkiismereti kérdést, ha a hatalom megtartásáról volt szó. 1892-ben ünnepelte az uralkodó megkoronázásának huszonötödik évfordulóját, de a kedélyek nem voltak fogékonyak az országos ünneplésre. A kilenczvenes évekre esik a főispánok hatáskörének terjesztése, az a közmondásossá vált főispáni baszkodás, amely szerint a főispán nem volt egyéb, mint a kormány szavazatszallítója és politikai detektívje. A Tisza, Szapáry, majd a Bánffy-féle ismeretes választások csak arra voltak jók, hogy az ellenzéki szellemet terjesszék. Nem egy véres pártgyűlés, nem egy emberhalállal járó választás eseménye stigmatizálja a szabadelvűpárt történetét. Az egyházpolitikai javasla-

teljesen vérről volt elborítva — ahogy csakhamar kiderült, ez Iwanow zsebkése volt.

Nem maradt immár semmi kétség a szökevény bűnössége felől.

Immár biztos volt — Kacnakow Iwanow hátulról leszúrta a hadnagyot, azután kirabolta, azután csapszékbe tért be és onnan az öntudatlanságig részegen, sógora lakásába ment vissza.

Mindez benne állt a vádiratban és a vádlott mégis makacsul tagadott.

Különös! Maga a fogoly mondotta, hogy az a kés az ő tulajdona, csupán nem bírta megmagyarázni, hogyan került a kés vérfoltosan a tett színhelyére. Arról az éjszakáról csak annyit tudott, hogy részegen feküdt néhány óráig a Kazán-utca elején, hogy részegen sógorához ment és ott elaludt. Ennyi volt az egész. Hogyan került volna az állítólag nála talált értéktárgyak hozzá?

Nem; ő játékos, iszákos, szökevény, de nem rabló, de nem gyilkos.

Csak természetes, hogy ennek a bizonykodásnak a legcsekélyebb jelentősége sem lehetett. A bizonyítékok oly nyomósak voltak, a vérfestett kés oly szörnyű tanubizonytságot tett ellene, hogy a vádlott sorsa meg volt pecsételve.

A hadbírák visszavonultak tanácskozássra, az ítéletnek úgy kellett hangzani, hogy vétkes. A bizonyítékok retentő súlyától legyőzve, a vádlott összetörtött padján.

Karja lehanyatlott, arca hamuszürke lőn, az alkonyodó nap bágyadt fényében még ki lehetett ezt venni

Benn a tanácssteremben a bírói tisztet viselő tiszték ültek.

Mindnyájan azon a véleményen voltak, hogy ilyen világos eset mellett csak rövid tanácskozásra lesz szükség. Még egyszer átkutatják röviden a bizonyítékok halmazát, minden a vádlott ellen szól, sőt kétségtelenné tette bűnösségét. A vádlott semmit sem bírt felhozni konokul állított ártatlansága bizonyítására. „Vétkes, uraim?” kérdezte az elnöklő ezredes. A felelet három „igen” és egy „nem” volt.

Az ezredes ez a „nem” annyira meglepte, hogy azt hitte, rosszul hallott; megismételte a kérdést, de a daczos kolléga megmaradt a maga rendületlen „nem”-e mellett.

Még egyszer át akarták futni a bizonyítékok sorát, ekkor azonban felemelkedett a daczos „nem” mondója és szót kért:

— Uraim! Amit most mondom, csak azzal a kikötéssel mondom, hogy önök három napi feltétlen hallgatást ígérnek — csak három napit!

A tiszték meglepődve az ezredes felé tekintettek, aki nyugodtan fordult a szólohoz.

— Megigérem Önnek, őrnagy ur, az összes kollegák nevében. Kérem mit akar mondani.

Az őrnagy köszönve hajolt meg.

— Nem fogom Önöket sokáig feltartani. Önök kérdeik bizonyára, hogyan vagyok én oly sziklaszilárdul Iwanow ártatlanságáról meggyőződve a valóban súlyos bizonyítékok dacára. Nem maradok adós a felelettel — mert magam vagyok a tettes.

Önkéntelenül visszahuzódtak a megdöbben hallgatók a szóloától, hangtalanul kérdőleg me-

redvén rá. Ez egyenletes nyugodt hangon folytatta:

— Igen, én vagyok a tettes. Én öltem meg a hadnagyot megfontolt szándékkal — nem bántam meg a dolgot — de rablógyilkos nem vagyok. Rostjedwzski hadnagy híványul megsértett, amit mint férj *sohasem* bocsáthattam meg neki.

Ismerik törvényünket és becsületkodexünket. Tudják, hogy a törvény a megsalt férjnek nem ad elégtételt, minthogy magát és családi szerencsétlenségét a nyilvánosságnak és ezzel a világ gúnyának martaléku adja. Párba vittam volna a hadnagygyal, ha ezzel nem kellett volna családi szerencsétlenségemet nyilvánosságra hozni. Azon este, amikor a szörnyű sértésről értesültem, két revolverrel ellátva világra felé mentem. Ledurrantottam volna hátulról, de nem akartam *orgyilkos* lenni. Meg akartam őt a birtokán várni és választást engedni neki, hogy vagy a közeli erdőben három lépésnyi távolságról löjünk egymásra — Istenemre, én nem hibáztam volna — avagy lelvöm, mint ahogy kutyát szoktak lelőni. Utközben az erdő mellett szalmacsomón öntudatlanul részeg embert láttam heverni, aki koldusnak látszott. Kezében pálinkás üveg, mellette nyitott kése feküdt, melyet dugóhuzó hijában az üveg felnyitására használt. Nem tudom, mi hajtott bensőmben, hogy ez emberből elvegyem az üveget és a kést; benső ösztön hajtott, hogy az üveget eltörjem és a kést magamhoz vegyem. Esküszöm önöknek, hogy nem abból a szándékból történt, hogy a hadnagyot azzal gyilkoljam meg.

Mintegy 12 órakor hallottam Rostjedwzski

lok tárgyalása Wekerle idejében némi liberális szellemet látszott bevenni a közéletbe, de másrészt csak újabb alkalom és ok volt a pártusák elmérgesedésére.

1894. márczius havában a turini remete, Kossuth Lajos, súlyos beteg lett. A magyar politikai életnek inspirálója, a függetlenségi eszméknek lelkes ősz bajnoka kórágynon feküdt. A kedélyek itthon hullámszóba jöttek, mert érezte mindenki, hogy Kossuth Lajos halála ágya mellett ott kell virrasztani a nemzeti kegyeletnek és pótolni kell azt, amit az életől élők megtagadtak. És akkor, amikor Kossuth Lajos kilehelte nemes lelkét, Budapest utczáin katonaság táborozott, hogy féken tartsa a fojtott keserűséggel gyászoló népet. Ezen is tüllesztünk. Kossuth hamvait hazahoztuk, történeti annaesbe illő gyászpompával temettük el, a nagy hazafi szobra azonban még ma sem áll, csak a pályázat van meg. Kossuth halála és szobrának felállítására újabb ok volt arra, hogy lelkiismeretlen tanácsadók rosszul informálják az uralkodót. Pedig ép ez a gyászcsatalkalmas lett volna arra, hogy a multra valóban ráborítsuk a fátyolt és csak a tanulság és a kegyelet maradjon fenn belőle.

1896-ban Bánffy Dezső báró idejében megünnepeltük a milleniumot és mert ez az ünnepelés jelentőség szempontjából a legközelebből érintette a nemzetet, az ünnepség országos volt. Bánffynak a kormányzata azonban nem jelentett lényeges változást, mert noha a nemzetiségeket vasmarokkal igyekezett féken tartani és legalább egy és másban magyar befolyást igyekezett az udvarnál érvényre juttatni, a szabadelvű párt politikai hagyományos elvtelensége és tág lelkiismerete mit sem változott, legfeljebb annyi történt, hogy magában a pártban töredékek alakultak, pl. ó-szabadelvűek, Tiszaiak, Bánffysták. 1892. óta pedig állandóan napirendre került a kiegyezés ügye, a mely a folytonos provizoriummal, kvóta feletti tárgyalásokkal, ischli klauzulával, majd a Széll-féle formulával hovatovább jobban elmérgesedett. A katonai kérdésekkel párhuzamosan megindult a gazdaságpolitikai harc a magyar nemzet és Ausztria között.

1898. szeptember havában rettenetes csapás érte az uralkodót: felséges nejét, Erzsébet királynét, akinek személye körül a magyar nemzet valóságos legendákat szőtt, orgyilkos kéz megölte. Az egész világ megborzádt és felháborodott az aljas cselekedet hírére, mert a destruktív szociálpolitika egyik örültje olyan ellen fordult gyilkos törével, akiről csak egy politikát ismertek, a szeretet, a béke, a szívpolitikáját. Uralkodónkat rettenetesen megren-

ditette e súlyos csapás, de uralkodott önmagán és bámulatos erélyvel viselte el a súlyos csapást. Különös változás azonban a politikában ezután sem állott be.

Széll Kálmánnak inkább diplomatikus kormányzása nem hozta meg a kívánt eredményeket, noha a nemzeti párt fuziója azzal biztatott, hogy a politikában rendszerváltozás áll be. Olyan közéleti előkelőségek, mint Szilágyi Dezső, Apponyi Albert sem voltak képesek a szabadelvű párt csökkönyösségét megtörni. Khuen-Héderváry, Tisza István rezsimjét közelebbről jellemezni alig szükséges. Ez a két rezsim a Wekerle, Bánffy és Széll-kormányzattal szemben még nagyobb visszaesést jelentett, nem szólván arról, hogy báró Fejérváry Géza idejében a törvénytelen uralomban csucsosodott mindazon politikai erkölcsstelenség, amely a szabadelvű pártban fogantatott és benne, általa nagyra nőtt.

Felleges munkát végeznék és közismert dolgokat, szomorú, szegényteljes eseményeket idéznék, ha a darabant-rendszer becselenségeivel bővebben foglalkoznánk. Azt a tényt mindenestre fel kell említenünk, hogy Tisza István az 1905. évi téli választásokon a nemzettel szemben a va banque-ot elveszítette és megsemmisült a régi szabadelvű párt. Tiszának mennie kellett és ment, de akként, hogy utódjával egy parlament nélküli minisztériumot ajánlott. Ezt az ő lelkiismerete elbirta, elbirta azt is, hogy az uralkodó a nemzet sérelméről valamiképp, bár homályos formában, tudomást szerezvén, csak ennyit mondott: „Mindezekről harminczét évig nem szóltak nekem semmit!” Chlappy és 1905. szeptember 23-ának jelentőségét ismerjük. A nemzet jogos panasza, követelése elől az uralkodó a fondor lelkületű tanácsadók részéről el volt hermetice zárva, hasztalan appelláltunk a rosszul informált királytól a jobban informálthoz.

Vége 1906. áprilisban bekövetkezett a nevezetes változás. Nemzeti kormányt kaptunk. Ennek a jellemzése azonban már nem tartozik ide, mert először is sok romot kellett eltakarítani s rövidebb idő óta van uralmon, semhogy a negyven évi mulasztásokat oly hirtelen pótolhatná.

Nagyjában ezekben jellemeztük a lefolyt negyven év történetét politikai szempontból, amivel szembe kell még állítanunk az osztrák viszonyokat, ahol a legutóbbi negyven év alatt a centralrendszer, a német és a szláv hegemonia, majd a federalisztikus politika, végül pedig a koalíciós és kompromisszumos állampolitika egyre-másra vállalkozott. De bárminő belpolitikai rendszerválto-

zások voltak is odaát, évről-évre nagyobb lett az a gazdaságpolitikai harc, amely Ausztriát ellenünk tömörítette, amiben az az előnye van meg a szomszéd államnak, hogy eddig minden magyar kormányzat szívesen áldozott a magyar nemzeti álláspontból, a hatalmi kérdés és az udvar, az uralkodó kegyeire a való érdekből a folytonos koncessziók és meghátrálásnak lejtőjén haladt lefelé.

És hogy állunk ma?

Pihentettük a katonai kérdéseket (hogy még soká pihennek-e? kérdés) és gazdasági harcra elegyedtünk. Tettük pedig ezt abban a jogos föltevésben, hogy a legutóbbi trónbeszéd erre garanciát nyújt. Átértünk volna az alkotmánybiztosítókra s a radikális belügyi reformokra, a melyek a hatalmi tulkapásokat és az abszolutizmust lehetlenné tennék. Mindez még nem sikerült, mert az uralkodót ismét rosszul informálják.

Jubileum és válság tehát összeesnek, ami annál sajnálatosabb, mert a jubileum alkalmából nem méltóságok szaporítását, kiténtéseket vártunk, sem rendes állami intézményeket, a melyek jubileum nélkül is megszülettek volna, hanem garanciákat.

* * *

Elismerjük és valljuk annak igazságát, hogy két urnak egyszerre szolgálni, két ellentétes hivalt viselni sikerrel nem lehet. Elismerjük, belátjuk azokat a nehézségeket, a melyekben I. Ferenc Józsefnek állandóan része volt. Bizvást lehet mondani, hogy soha egy éve, egy hónapja sem volt, amikor két országának sorsa, békéje miatt nyugodtan álomra hajíhatta volna a fejét. Talán a legutóbbi nyolcz-tíz év óta pihen meg karácsony idejében a wallseei kastélyban és akkor is szemébe ötlök a sok hiányosság, a sok veszteség, amely utóvégre nem is uralkodói, hanem emberi veszteség volt. I. Ferenc József katona volt teljes életében, az ma is. Pontos, rend és békeszerető uralkodó, aki dolgozik és aki mintegy husz év óta, ahol csak erre módot nyújtanak neki, legszemélyesebben avatkozik bele a két ellentétes állam belügyeibe. Nem csodálkozunk azon, ha egy és ugyanazon kérdéssel kétféleképp kell gondolkoznia s azt a középutat, amely a leghelyesebb, közvetlen tanácsadói nem akarják demonstrálni. A katonai befolyás és a mi félig zöld diplomáciánk meséje a nagyhatalmi állásról még egyre kísért az uralkodó környezetében. Így aztán nem csoda, hogy a politikai eminens kérdések megoldása késik és a sok reménykedésünk összetöpreődik az akadémikus jellegű vitatkozásokban, egyebekben pedig a közös célokra

épteit, én az erdő szélének homályában rejtőztem. Ereim lüktettek, szívem szinte szét-pattant, úgy dobogott. Oly izgalomban voltam, melyet nem bírok leírni, minden idegem reszketett, úgy éreztem, hogy meg kell örülnöm, ha még várnom kell a gyalázat megboszulásával.

Villámgyorsan odaléptem a hadnagyhoz és elmondtam neki, hogy miért jöttem. Amellett megmutattam neki a két revolver csövét, amelyeket aztán ismét zsebembe dugtam. Vártam feleletre — a hadnagy úgy látszik, ittas volt és nem értette a helyzetet. Ismételtam szavaimat, — erre a nyomorult kijelentette, hogy semmi kedve nincs arra, hogy magát agyonlővesse, ám terjeszsem a dolgot mint felebbvalója a becsületbíró elé. Amellett megjegyzést tett nőmre, ugyan ittasságában mondta, de mégis összezavarta csekély gondolkodó képességemet és bosszuszomjamban kétségbeesett haragra gerjesztett. Nem bírva magammal többé Rostjedvskire rohantam, zsebembe nyultam revolverért, ahelyett a kés akadott kezembe — szemeim elhomályosulni kezdtek — nem czélozva a szemközti levőbe döftem, aki hangtalanul összerogyott. Ekkor tértem eszméletemre — bántam a dolgot, de a haldoklót nem sajnáltam. Láttam, hogy félrevonszolta magát, hogy el kellett véreznie, de nem mozdultam, hogy megmenissem. Ekkor jutott eszembe, hogy rablógyilkosság látszatát keltssem; hogyan tettem azt, tudják önök.

Mi küzdött bennem a rákövetkező hetekben, engedjék meg, hogy erről ne beszéljek. Nőm tudta, hogy én voltam a tettes — természetesen hallgatott — én nagyon szerettem őt.

Önuralmam utolsó maradványa szétfoszlott azonban, amidőn elfogták a hadnagy gyilkosa gyanánt a szerencsétlen Kacnakowot, akinek a zsebébe az értéktárgyakat dugtam — sógora vallomása — a kés, melyet a tett színhelyén hagytam, rábizonyított, noha ártatlan volt. Látták, hogy jelek és tények csalhatnak, hogy emberek mily könnyen tévedhetnek. Fel akartam magamat jelenteni, de nőm iránt való szeretetem, akit szintén pellengérré kellett volna állítanom, egyre és egyre visszatartott. De boszum még sem szerezte vissza házam boldogságát. Tegnapi óta nőm halott — most beszélhetek, tudják meg, mi gyötört, mi kínzott.

Kérem csak három napig hallgassanak, ahogy azt megígérték.

Az elbeszélő hangja végül mély fájdalomban reszketett.

Mintegy templomi csend uralkodott néhány perczig a hallgatókon. Pár pillanattal később kihirdették az ülésteremben a bíróság ítéletét. Felmentette Kacnakow közlegényt a rablógyilkosság vádjáról. Zokogva hallotta Iwanow az ítéletet, nem bírt örömeivel.

A bírák közül a termet az ezredes és a kapitány hagyta el utoljára.

— Igen, igen, kedves bajtárs. — szólt megindultan az ezredes — tudásunk csonka és itéletünk —

— Szintén csonka — fejezte be mély sóhajjal a megszólított . . .

* * *

E nap estéjén Dschmotschevki öngyógyító holtan találták szobájában. Maga röpitett revol-

vergolyót szívébe. Öngyilkosságának oka, úgy mondotta a moszkvai rendőri értesítő, a bánat volt forrón szeretett nejének halála fölött . . .

Mementó.

Irta: Farkas Emilia.

(Ülányfőmás líros.)

Álltam a tenger partján s néztem a csöndesen hullámszó habokba. A tenger, a nagy és mély vizek mérhetetlensége oly igazi kifejezője az örökkévalóság rejtélyének. Honnan jönnek ezek a mély és nagy vizek? Nem pusztán a folyamok édes vizeinek összefolyásából, mert hiszen a tenger vize sós és keserű. Hiába törném ezen a fejemet, aminthogy nyilván hiába keresi-fürkészi a tudomány is. Minden rejtély az emberi elme előtt ezen a világon. A legparányibb életjelenség is rejtély. Tudatlanul állunk, ha azt kérdezzük: mi az élet: mi az, ami képessé tesz bennünket a tárgyakat egymástól megkülönböztetni? Mi az, hogy agyvelőnk világos? Micsoda erők hatnak egymásra, hogy szívünk annyi, meg annyi esztendőn át szakadatlanul dobogni tud, hogy vérünket mindig egyforma keringésben tartsa és életünk folyamatát szabályozza?

S ha már tudatlanul állunk az étellel és az élet színtomáival szemben, mennyivel tudatlanabban állunk a halál tüneményével szemben! Vagy úgy? Hát eljutottam a halál gondolatához is? Vagy elfelejtettem-e, hogy tulajdonképpen feledni jöttem ide a mérhetetlen vizek partjára? Feledni a halált.

éppoly megadunk mindent, amint hogy a saját céljainkra nem kapunk semmit.

I. Ferencz József nem ismeri a mai nemzeti revolúciónk okait, törvényeit. Egyénisége hajlik a béke felé és nem szereti hallani a panaszoikat. És ha egy és más panaszuink mégis eljut hozzá, akkor csodálkozik, hogy ezt előbb nem juttatták tudomására. Negyven év óta áll az uralkodó, mint valami tengeri kőszirt, a nemzeti harc hullámcsapásai közé. Ezek a hullámok néha magasra csapnak, de mindig kimélik a magyarok felkent apostoli királyának szémélyét. Mert nálunk a közjog azt tanítja, hogy az uralkodó nem felel, felelősségre nem vonható, mert ami következik — a nemzet rosszát nem akarja. Ellenben felelős a környezete, ha tévesen informálja az uralkodót. Erre a téves információra elég példa a fentebb dióhéjban vázolt negyven éves történetünk, mely után eljutoitunk egy sovány hivatalos jubileumhoz. Mi jubileumot vártunk és más is lehetett volna az ünneplés minden részlete impozáns, megkapó, ahol uralkodó és nemzet ölelkeznek és egy gondolatban egyesülnek. Talán be fog ez is következni.

... És most lépjük át a negyvenegyedik év küszöbét tanulságokkal megrakodva.

A gazdasági önállóság utja.

Budapest, június 8.

Ha némi ugyanegy napra, mégis egy időre esik Kossuth Ferencz magyar kereskedelmi miniszter kijelentése Anglia vámpolitikájáról azzal a határozattal, amelyet az angol borkereskedők egyesülete ezidei február havi közgyűlésén hozott. A *Magyar Textilipar* című folyóirat szösz szerint lefordította az egyesület jelentésének ezt a részletét és ebből a részletből hadi iktassak ide én is néhány érdekes kijelentést: Ha mi (vagy is Anglia) Kanadában lenárura 5 százalékos vámtételt állapítunk meg, akkor alaposan megszorítjuk a német lenáru-importot, 10%-os vámtétellel pedig agyonüthetjük egészen. Meny nyivel kedvezőbbé lenne mindjárt a felföldi lenforgalom. Olyan jól mi is tudunk szőni, mint a németek vagy osztrákok és úgy is, mint a belgák vagy a francziák, mégis a vám, a melyet alkalmazni kívánnak, ezer meg ezer új munkásnak adnak kenyeret, ezer meg ezer új szövőszéket jelentene, százezer új orsót hozna mozgásba. Amit Anglia Kanadában, a legnagyobb angol gyarmaton tervez, ugyanezt megeselekedte odahaza, védelmi váموkkal fejlesztette iparát, a míg ez az ipar ki nem fejlődött hatalmasan. Kanadát ugyanazon a fejlődésen akarja általvinni, amelyen a brit birodalom általment. A

De hát elibém tolakodik s kikerülhetlenül találkozom gondolatával, akárhová menekülök, bárhová fordulok. A gyászoló szív és a gyászoló agy elibém varázsolja, amit feledni akarok, amit feledni szeretnék.

Gyakori vendégem a kaszás rém. Sőt tolakodik is csunya módon. Sohasem szivesen látoit vendég, de ha megjelenik, mindig akkor jó, amikor legkevésbé van az ember fogadtására elkészülve. Az illetőre, aki „megy” közőmbös, de aki visszamarad, nem tudja megérteni, nem tudja elképzelni. Hallja a „memento”-szót, de még is elképzelhetlen előtte, hogy aki még imént szolt hozzá, akinek teste meleg volt, aki világosan látott, mint én, akinek szive csak úgy dobogott, mint az enyém, most örökké néma, örökké hallgatag és megymegy tarthatatlanul az enyészet felé.

Tölem három életet rabolt el. Mindhárom szellemi lény volt s a szellemi arisztokráciához tartozott. Mindegyik más-más relációban állt a láthatatlan ellenséggel, a Halál-nak nevezett nagyhatalmassággal.

Az első a halált minden alkalommal, ha jelentkezett, vagy gondolatában, vagy képzeletében fölmerült, kitérőül, kitérőül s kitérőül. Ez pezsgős palaczkok durrogatása közben haiva esett össze s elénekelték holttise fölött a circumdederunt-ot. A második kedves mosolylyal, bájosan hajbókolva mindig kész volt őt fogadni s mégis készületlenül szállt alá a megsemmisülésbe. A harmadik irtózott a haláltól. Ahol haláleset előfordult, oda el nem ment, még a tájkát is kerülte; még saját

mikor Kossuth Ferencz Angliára akképen hivatkozik, hogy az önálló vámterületnek nem kriteriuma a vámszedés, különben Angliáról sem beszélhetnénk, mint önálló vámterületről: ezt a tételt csak akként fogadhatjuk el, hogy az önálló vámterület kriteriuma: a szabad rendelkezés állapota. A melyik ország szabadon rendelkezik magával, a mely ország maga határozhat gazdasági sorsáról: annak az országnak önálló vámterülete van, akár szed vámt, akár nem. Anglia ez idő szerint szabadkereskedelmet folytat, azonban teljesen és tökéletesen a maga elhatározásából, csak úgy, mint védelmi politikát folytatott, amikor ezt a politikát látta czélszerűnek. Nagyon sokáig ez volt Anglia álláspontja: erős vámvédelem. Anglia államférfiai már akkor is jellemzőek ennek a kereskedelmi politikának helyességét és szükségességét, amikor Európa többi államférfiai, tudósai, nemzetgazdái még messze voltak ettől a megismeréstől. Az angol iparnak már a tizenharmadik század végén meg voltak az első erős szárnycsapásai, hiszen az első szövőgépei Angliának voltak már az 1870-től 1879-ig terjedő korszakban. A napoleoni háborúk végével Anglia már védelmi vámpolitikát folytatott és az erős vámvédelem csak 1842-ben enyhült, amikor Robert Peel szállította le először a váموkat. Három évvel később 500 vámtételt törölt Peel, de hatszáz cikknek azután is megmaradt a vámvédelem 1853-ig, mely esztendőben Gladstone eltörölte a kevésbé jövedelmező fogyasztó cikkbéli váموkat, megszüntette a váموkat a félgymányokra és a gyártmányok vámját is alaposan mérsékelte. Az újabb vámoreform — 1860-ban — megint csak Gladstone-tól ered, aki ebben az esztendőben sok vámtot szüntettet meg, úgy hogy a 60-as reform után már csak 48 tétel volt az angol vámtarifának. Idáig terjedt tehát, 1860-ig, Angliának eleinte igen szigorú, későbbben enyhülő védelmi vámpolitikája, amelynek az volt a rendeltetése és ezt a rendeltetését fényesen be is töltötte, hogy Anglia iparát hatalmasan kifejleszse. A brit birodalom azt a czélt tűzte maga elé, hogy ő legyen a világyár, ő lássa el a maga nagyszerű iparának a cikkeivel a világot, e czél elérésére folytatott szigorú vámvédelmi politikát, ennek a politikának a hatása mindmáig megvan és Anglia a maga világgazdasági jelentőségét nem kis mértékben köszönheti ennek az igazán bölcs politikának. Most már Anglia szabadkereskedelmet folytat, ipara csodálatosan fejlett és egyelőre nem szorul újabb védelemre. De most is, szabadkereskedelmi korszakában is vámtot vet a kávéra, teára, kakaóra; a cikóriára, szárított gyümölcsre; a borra és egyéb szesz italokra, meg a dohányra, és tudják-e, hogy a szabadkereskedő Angliának ezekből a vá-

testvéreinek temetésére sem ment el, úgy félt találkozni az enyészet gondolatával. Mindamellett a kellemetlen jövevényvel. Halál ural udvariasan bánt el. Még könyvet is írt róla, annyira udvarias volt hozzá. Műve valóban misztikus volt. Azt hajtogatta, hogy ő aszkéta, amint hogy valóban az is volt. Nem kell új nemzedék. Ő legalább nem járul hozzá, hogy utánunk új nemzedék keletkezzék: clegen vagyunk. De akik itt vagyunk és élünk és látunk és éreztünk, maradunk meg, amig lehet. Vagy maradjunk meg ebben a status quóban örökké.

Igy hízelkedett ez az én aszkéta barátom a halálnak. De nagyon is jól tudjuk, hogy a hízelgés éppen olyan érintetlenül hagyja a kérérlhetetlen legényit, mint a félelem és retegés. Se szó, se beszéd: őt is lesodorta az élet színhelyéről és ment ő is a többiek után, halványra vált ajkakkal, megtört szemcivel, hallgatagon letörve az élet fájáról.

En pedig itt állok a tengerparton és gondolkodom az életről és halálról.

A képzeletemben elvonulnak az örökké aktuális problémák: mire való a sok tudás, mire a nagy intellektus? Minek gyűjtünk ismereteket, minek terjesztünk világosságot? Minek harcolunk, minek küzdünk, ha a sötét árnyék ott sompolyog nyomunkban és el nem távozik tőlünk soha? Legjobb volna talán teljes apátiával végigvándorolni az élet országútján és nem nézni sem jobbra, sem balra, sem előre, sem hátra, hanem menni egyenesen, nem törődni semmivel és nem óhajtani az emberiség fejlődését.

mokból mennyi a bevétele. Az 1904-es adatok szerint 22 millió font sterling volt a vámvédelme, ami 528 millió korona összegnek felel meg. Nektünk az 1904-i közös költségvetés adatai szerint — Ausztriának és Magyarországnak együttesen — 141 millió korona volt a bevételünk váموkban. A szabad kereskedő Angliának háromszor akkora vámvédelme van, mint a kettős monarchiának és ez a nagy jövedelem nagy hasznára van Angolország népének. Már 1875-ben is erről Kossuth Lajos, márczius 17-én, a Baracconéból, Herman Ottóhoz intézett levelében: „Anglia most már a szabad kereskedés elvének hódol, de azért roppant bevételi budgetjének 28%-ját a váموk adják s ez teszi lehetővé, hogy a föld, ház, stb. egyenes adó annak 3%-jára s a jövedelmi adó, mely mellett külön kereseti mód nincs, csak mintegy 9 percentsére rug.” Azok az országok, melyek védelmi vámpolitikát folytatnak, a váموkkal a nemzeti jövedelem új forrását nyitják meg, a váموk, régi igazság ez már, nemcsak iparfejlesztő, iparvédő hatása van, hanem a vám nevezetes jövedelmi forrás is. — Fényes bizonyosság reá az amerikai Unió, amely erős vámvédelemmel nagyszerűen fejlesztette és fejleszti a maga igazát és amelynek a vámbevétele: a nemzeti vagyont gyarapító gazdagvívü életforrás. Olyan rendezett viszonyok között él-e vajjon Magyarország, hogy a vámvédelmet eldobhatja, amelyben része lenne, ha vámsorompók vennék körül a magyar határt és ha váموkat szednék a magunk önálló tarifái alapján Ausztriától is, a külföldről is?

Ha mink, magyarok, Angliára hivatkozunk, akkor meg kell állapítanunk, hogy éppen Anglia példája nyomán gyökeredett meg a gyakorlati államférfiakban és a nemzetgazdasági tudomány legkiválóbb művelőiben az a nagy igazság, hogy a textilipar, amely legfontosabb ipara minden országnak, soha és sehol nem fejlődött ki védelmi váموk nélkül. Meglátta ezt már Deák Ferencz is, amikor a zalaszentgróti fiók-védőegyesület alakulásakor, 1845. évi február 9-én azt mondotta, hogy csak pamutszövetekért szivárogo ki évenként 17 millió forint az országból, több, mint amennyit minden főarucikkünkért visszakerül. Természetes tehát, hogy mindegyre szegényednünk kell... Kossuth Lajos a már említett 1875. évi levelében ehhez hasonlóan mondja, hogy irtózatos neme az a gazdálkodásnak, amely szerint egy mázsa nyers gyapjuért, amelyet száz forintért eladnak, kétszáz forintot kell fizetnünk, amikor ugyanaz a gyapju posztó alakjában visszakerül. Sokszor visszatér ez a gondolat Kossuth Lajos leveleiben és igen érdekes alakban jut kifejezésre abban az írásban, amelyet 1887 márczius 20-iki kelettel Kiskunfélegyháza város taná-

Hisz minél magasabba emelkedik az ember az ugynevezett szellemi téren, minél fejlettebb az agyveleje, minél nagyobb befogadási képessége van elméjének, annál tisztábban látja az élet haszontalanságát és a küzdelem hiábavalóságát. Az értelem, ha magasfokú, az igazi küzdelemről csak úgy irtózik, mint a haláltól. A tudatlan, tanulatlan, a természet egyszerű fia, vagy lánya, akinek értelme csak addig ér föl, hogy egyik étkezési időt várja a másik után, boldogabb, mint a fejlett értelmű. Mert az talán hiszi még, hogy az egyes ember életének és küzdelemének ezéja van. A kifejlett értelmű nem áthatja magát ezzel. Töle elfut ez a szép illúzió.

S velem a halál különösen kevés nyájasággal bánt el. Az én aszkétám, aki ily tiszta gondolattal csüngött az életen, hirtelen ment el, amikor a Halál kicsi sétára hívta az örök-kévalóság felé. A gyászos vitéz, a halál nagy prepotenciával, nagy applomball csinálta dolgát. Másnak meghagyja a jó, becsületes agóniát. Elérték tisztos, magas kort; előzőleg elbucsztak szeretteiktől, hozzátartozóiktól; megvárták a papot, a minisztránst s hallották esengetyűjének csilingelését és volt idejük gyógni, meg keresztet vetni. Az én aszkétámat minden előzetes jelzés, csilingelés, dörmögés nélkül közelítette meg.

A bölcsék azt mondják: ez a szép halál. Úszás közben vízbe fulni, vidám lakomán hirtelen összeesni és elmulni, pohárköszöntés közben hirtelen leülni és elmulni: szép dolog, szép átlépés a Rubikonnak. Nincs halálfélelem

csához intézett. Az érdekes levélrészlet így szól: „Ausztriának van fejlett müipara, Magyarország-nak nincs, annyira nincs, hogy csak maga az, amit szövő-iparcikkéért évenként a külföldnek — több, mint kilenczvenszázdrészben egyenesen Ausztriának — fizet, a magyar nemzet összes földbirtokának, a kataszteri munkálat 156 és fél millió forintban megállapított összes tiszta jövedelmét nemcsak teljesen fölemészti, hanem még 30 millió forinttal meg is haladja.” Az önálló vámterület kérdése minduntalan visszatér Kossuth leveleiben. Amely perczben külön vámterületünk lesz, abban a perczben magyar kérdés is lesz az európai politikában, mondja Kossuth, mert a külön vámterület a külön államiság szimbóluma. Ezek is mind a Kossuth Lajos tételei: Nincs egyetlen nemzet sem, a melynek ipara védővámok oltalma híján életrelvővé fejlődött volna. A közös vámterületen az Ausztriával való őszinte barátság lehetetlen. A közös vámterület eszméje magában foglalja Magyarország abszolút romlását. Ausztria és Magyarország — Horn Ede is ezt mondotta — (Kossuth Hornra hivatkozik) két külön gazdasági egész, külön érdekekkel, külön viszonyokkal, külön irányokkal; miképpen lehet őket tehát egy közgazdasági rendszer keretébe erőszakolni. Magyarország a nyolczvanas évek egyikében eladott Ausztriának 90,764 métermázsza gyapjút, kapot érte 23 millió 340 ezer forintot; visszavásárolt gyapjuszövetek alakjában 70 millió 600 ezer métermázsát, fizetett érte 55 millió 400 ezer forintot; tehát nemcsak, hogy odaadta egész gyapjukivitelének árát, hanem még 32 millió forintot rá is fizetett. Vagyis minden métermázsáért 529 forintot fizetett az idegen szorgalomnak egyetlen iparcikkénél. Tessék elképzelni, mondja Kossuth, ha ez a 38 millió forint a mi népünk kezébe jutna, ez magában elég volna rá, hogy ne legyen Magyarországból tömeges kivándorlás.

A kiskunfélegyházi levélben, a melyől már szóoltam, nyomatékosan fejti ki Kossuth azt a másról is nagyon sokszor visszatérő gondolatát, a melynek az igazságát olyan szomorúan érezzük, hogy a közös vámterület a magyar haza állami önállósága kérelhetetlen nagy ellenségének, a birodalmi egység eszméjének a szülfőtte.

Ausztria ezt látja a vámközösségben, ezért ragaszkodik olyan görcsösen hozzá, ezért mondotta Lecher Ottó is a minap, hogy a „monarchia“ fölbomlik, mihelyt a vámközösség megszűnik. Deák Ferencznek nem az volt az intencziója, hogy a birodalmi egységnek rakja le az alapjait az 1867. évi XV. törvény-cikkkel és 1866. január 28-án a bizottsági tárgyalások alkalmán kifejtette, hogy pusztán gazdasági okok miatt ajánlja a vám- és kereske-

nincs rettegés, nincs fájdalom, nincs az életnek és az egyes szerveknek lassu és fokónként való összefőredezése. Volt, nincs: ez az egész.

De aki visszamarad abban az űrben, amelyet az elköltözött hátrahagyott, az másképpen érez és másképpen gondolkodik. Ha már el nem kerülhetjük a halállal való találkozást és kedveseink hamarabb „mennek“, mint mi, akkor inkább hadd készüljön, vagy készülhessen a nagy válásra. Ne kelljen egyszerre meglátni és elfogadni az árnyat, mely egyszer valamennyiünket be fog borítani.

Lám, így felejt az ember a tengerparton, ha felejtjen akar. Sokkal erősebben rohan meg bennünket a gondolat, melytől futunk, mint odahaza, ahol elhunyt szeretteink szavát utószor hallottuk.

S esilngelést is hallok mesziről. Nem ministráns csöngetyűjének hangja-e ez s nem lépked-e mögötte pap kereszttel a kezében, ornátusban?

Lehet, hogy ez csak képzelet, csak káprázat, a felizgatótt lélek látománya. De mindenestre mentő. Ugy látom: mindegy. Tengerparton, vagy nyílt vizeken, vagy szárazföldön, vagy vig társaságban, vagy teljes magányban: minél jobban futunk a halál gondolatától, annál jobban közeledik hozzánk. Menjünk haza hát, ahol elevenen lüktet még az élet és még néhány emberi szív dobog felénk. Talán ott könnyebben el lehet felejtetni, amit feledni akarunk, amit felejtetni szeretnénk.

delmi szövetséget Ausztriával. Tekintetbe vettük, ugymond, hogy általában a szabadkereskedés felé irányulnak az államgazdaság törekvései; az államgazdák és az államok mindenütt igyekeznek a kereskedelem bilincseit fölszabadítani; ha mi most azt javasolnók, hogy a közbenső vámok köztünk és Ófelsége többi orszá-gai közt állitassanak föl, ellentétbe jönnénk a fentebb említett kereskedelmi politika elveivel és irányzatával. Azt mondjuk, hogy mint szabad nemzet szabad nemzettel, egyezkedjünk az osztrák tartományokkal. *Mindegyik félnek joga volna magát vámvonalakkal védeni*; de egyiknek sem fekszik érdekében azok föllállítása, egyez-zünk tehát meg, kössünk vámszövetséget. Akkor igazza volt Deák Ferencznek, mert akkor Európa nagyrészében szabadkereskedelmi volt az irányzat, azóta nagyot fordult a világ, Ausztria maga igen erős védelmi vámpolitikát folytat és bennünket elzár az egész világ iparcikkéitől.

Azóta látjuk, hogy mind gazdasági, mind politikai okok megváltásnak tüntetik föl előttünk a külön vámterületet. Látjuk, hogy Ausztria miképpen ragaszkodik a vámközösség alakjában meglevő birodalmi közösséghez. A mi önállóságunk csak papiros-önállóság, fikció csupán, mi sem vagyunk kettős, hanem a vámközösség rabigára fűzött egységes birodalom, a birodalmi egység ama kedvezése nélkül, amelyek az egységes nemzeteket magukban foglaló államszövetségekből (Svájcban, Németországban) meg-vannak. Gazdasági és politikai okok, minden-képpen ketté kell törnünk a vámközösség rab-lánczait, de az ut, amelyet választani akarunk, sikamlós és veszedelmes, mert még tíz esztendőn át meg akarjuk hagyni a mostani közösséget és tíz év után sem tudjuk, ha teljes elszakadásra kerül-e a sor. Hiába iktatunk akármit törvénybe, az önálló vámterület valóságát nem viszzük vele előre, hiszen 1867 óta fölyton benn vagyunk az önálló vámterület jog-állapotában. Ismétellen hallottuk azt a kijelentést, hogy vámláboruba keveredünk egész Európá-val, ha már most, 1908. január elsején állita-nánk föl vámsorompókat Ausztriával szemben. Ez az aggodalom talán csak sötételet, hiszen a külföld mitsem törődik vele, hogy a két orszá-g egymásközt mit csinál. Mi kára van abból Németországnak vagy Olaszországnak, ha mi vámot vetünk az osztrák portékára? Ebből csak haszna van ennek a két országnak, mert megkönnyítjük nekik a versenyi idebent az osztrák árukkal szemben. Hogy ez a feltevés helyes, egy levél is bizonyítja, a melyet egy németországi főiskolai nevezetes professzor intézett hozzám és a melyben a levélíró ezt mondja: „Alig hiszem, hogy Németország beleavatkozzék az egymással szövetségben levő két országnak (Magyarországnak és Ausztriának) a belső ügyeibe; Németország csak arra vet sulyt, hogy Magyarország ne rójjon ki nagyobb vámtételeket a német cikkkekre, mint a miket az osztrák-magyar-német kereskedelmi szerződés megállapít.” Semmi akadályja sincs a közbenső vámsorompók haladéktalan föllállitásának, hiszen 1917. január elsején ugyanez lesz a helyzet; akkorra ilyen vámsorompót tervez a kormány és Németországgal akkor is szerző-dést kötünk majd. A magyar és osztrák köz-jogi részletek nem érdeklik a külföldet; ők a kereskedelmi szerződések anyagi tartalmával törődnek csupán. A közbenső vámsorompók haladéktalan föllállitásának gazdasági akadályja sincs, mert nem nekünk, hanem Ausztriának kell készülnie az önálló vámterületre és csakis Ausztriának kell tartania az átmenet nehézsé-geitől.

Ha tehát komolyan akarjuk Magyarország gazdasági önállóságát: állituk fel a közbenső vámsorompókat 1908. január elsején; akkor az-tán, mire a kereskedelmi szerződések lejárnak, rátérhetünk a teljes és tökéletes önálló vám-területre, vagyis nemcsak Ausztriával, hanem a külfölddel is a magunk külön érdekei, a ma-gunk külön vámtételei alapján szerződünk és külső kereskedelmi képviselőtünket is a magunk érdekei szerint rendezzük be.

Az ilyen „kiegyezés“ az egyetlen jó ki-egyezés; ha ez nem sikerül, akkor kössünk provizóriumot, esetleg 1910. december végeig és bízzuk azután az új parlamentre, a nép-parlamentre az új megállapodást Ausztriával.

Dr. Erczter Lipót.

EGYHÁZAK.

Stólamegváltás.

Egy tekintélyes gyülekezet lelkeszi állásra hirdetett pályázata teszi aktuálissá a kérdést. A kilenczezer hivatásos számláló törökszentmiklósi református gyülekezet egyik megüresedett lelkeszi állására pályázatot hirdetve, a közzétett pályázati föltételek közt a készpénzjavadalomba foglalta az évi 400 koronára kiszámított keresztelelési és esketési stóla-váltásot. Törökszentmiklóson tehát keresztelelésért és esketésért nem fizet a hívő, a lelkesz közreműködése itt egészen díjtalan. Törökszentmiklós ezzel egy fontos, példamutató lépést tett ezen az uton, bárha az eredmény ott sem teljes. Keresztelelésért esketésért nem jár stóla a papak, az ötévi átlag szerint előirányzott 500—530 koronát kitevő temetési stóla azonban így is megmaradt.

Törökszentmiklós tehát — még egy néhány nagyobb gyülekezettel együtt — félig-meddig gyakorlatilag is megvalósította azt a fejlődést, amit immár az egész protestáns közvélemény halaszthatatlan közszükségnek érez.

A stóla, a kepe és mindaz az akár pénzbeli, akár természetbeni szolgáltatás, amit a hívő közvetlenül juttat el papjához, anakronizmus gyanánt fönmaradt emléke a letűnt időknek. És pedig olyan emléke, amelyik ma már nem válik sem clónyére, sem hasznára az egyháznak.

Baj az, ha anyagi momentumok lépnek előtérbe abban a viszonyban, amelyik a hívőket s lelkipásztorokat egymáshoz kapcsolja. A hívek, az egyre növekvő közterhek nyomása alatt, adott alkalommal nehezen adják ki azt a néhány koronát. És ki meri állítani azt, hogy a hívek lelkiépülésére szolgál az, amikor a pap lelki közbenjárását szigoruan megállapított tarifa szerint csak úgy meg kell fizetniük, mint boltosnak a lisztet, orvosnak a receptet, ügyvédnek a kereset irást?

A bér nem lehet szégyene semmiféle fajta munkának, azért nem lebecsülné az említett hivatásoknak, amikor külön morált és külön elbírálást állapítunk meg a lelkesz teljesítményei számára. A keresztség sakramentum, mely az újszülött lelket Krisztus egyházának tagjává avatja. Az esküvő, a temetés pedig olyan messze kimagasló momentum a családot életében, amelyik nagyjelentőségével nem nélkülözheti a lelkesz vigasztaló, biztató, erényre intő és buzdító közreműködését. Nyilván csak a buzgótság, a hitbeli erősség fokozására szolgál, ha gazdag és szegény akadály és díjszabás nélkül folyamodhatik ezért a közreműködésért s mint fíu az apjától, bizalommal kérheti a lelkesztől azt, hogy örömben, gyászában az Isten ígését hozva, résztvegyen.

Ez a hívek, az egyház megszilárdulásának a szempontja, mely erősen javálja a stóla megszüntetését.

A lelkesz érdeke hasonlóan ugyanerre az eredményre vezet. A lelkesznek sem érdeke az, hogy esetről esetre, alku, talán vitatkozás után apróeseprő összegekben jusson ehhez a jövedelemhez. A lelkesznek is jobb az, hogyha az egyház-kasszából, egyházi adókból egy summában kapja meg a pénzét.

Kövessék tehát az egyházak a törökszentmiklósi példát s a törökszentmiklósiak — a temetési stóla megváltásával — haladjanak tovább a megkezdett uton. Igaz, hogy ez az egyházkassza s a hívek látszólagos új megerhelhetésével fog jáni. De ez az új megerhelhetés csak látszólagos. Hiszen olyan szolgáltatásokról van szó, amelyeket — rövidebb hosszabb idő alatt — a lelkesz részéről — előbb utóbb minden család igénybe vesz. A teher így ugyanaz marad. Csak a viselés módja változik.

TANÜGY.

Rangsor és korosztály.

Az Egyetértés május 19-iki számában Veridicus lehet, hogy igazmondó akar lenni, de oly rosszul lát, hogy fejtegetéseit nem lehet szó nélkül hagyni. Nem remélem ugyan, hogy őt meggyőzzem, de föl kell világosítanom azokat, kik talán hitelt adnak az ő tévedéseinek.

Tiltakoznom kell először az ellen, hogy Veridicus a darabont-korszakkal kapcsolatba hozza azt a tanárságot, mely a fizetésrendezést a korosztály (szénium) alapján kívánja. Az egész kérdés semmi összefüggésben nincs a darabont-korszakkal s a korosztályt kívánó tanárok nagy része sokkal többet *cselekedett* az alkotmány védelmében, mint amennyit Veridicus „tűntethetett”. Különösen vidéken — s 1904. január 26-át a vidék csinálta meg, nem a főváros — nem az igazgatójával, mint Veridicus szerint a fővárosinak, hanem sok más helyi potentáttal volt dolga, ha „et si fractus illabatur orbis” meg akarta állani a sarat.

Rosszul látóvá teszi Veridicus a felekezeti türelmetlensége, midőn kifogást tesz az ellen, hogy az Orsz. Tanáregyesület választmányának többsége „legtöbbnyire protestáns tanárok felszólalása folytán állt az u. n. széniumos fizetési rendszer mellé” oly kérdésben, „mely elsősorban az állami tanárok bőrére megy.” Hiszen azoknak a protestánsoknak éppen úgy a bőrére megy a rangsor kérdése, mint Veridicusnak magának, ő is sanylik a rangsor átkait és ennek legridegebb szempontjai szerint kapták és fogják kapni ezentul fizetékiegészítésüket. Aki tehát ismer emberi egyenlőséget, annak el kell ismernie, hogy azok a protestánsok épp oly joggal nyilvánították bajaikat és vágyaikat, mint Veridicus. Azt pedig Veridicus sem szeretné, hogyha az, ki júliusban lett rendes tanár, most jutna a felsőbb fizetési fokozatba, akkor ő, ki ugyanezen év szeptemberében lett (tegyük fel) rendes tanárrá, csak öt év múlva juthasson ugyanoda, még pedig pusztán azért, mert a rangsor elveit nem a tanári szolgálatra szabták. Persze Veridicus haragszik, mert ezzel annak a 266 tanárnak a pártja, kik a rangsorért léptek fel, (saját jelentésük szerint ennyi csatlakozó nyilatkozatot kaptak) még kisebbé törpül, mert a korosztályt kérő emlékiratot aláírt 1872 tanár tábora megnövekedett az összes fizetékiegészítésben részesült tanárokkal, több mint 750 nem szerzetes tanárral.

Nem tudtam megérteni, mikép lehetett 1872-vel szemben 266-ot, azaz 14%-ot a miniszter színe előtt 40%-nak mondani, csak most világosított fel Veridicus czikke. Ő már „körülbelül az államtanárság felének, mindenestre tekintélyesebb részének” mondja e nagyrészt fővárosi tanárságot. Persze ama felfogás szerint (s ebből ugylátszik, hogy Veridicus nem szolgált vidéken), hogy egy fővárosi tanárban több tekintély van, mint hét vidékiben, lévén 266 hétszer kevesebb, mint 1872. Nem tiltakozom e felfogás ellen, sőt elhiszem, ha Veridicus is elhiszi, hogy a tanárság és lakosság számarányához képest hétszer több helybeli van megválasztva Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottságában, mint a vidéki városokéban, hétszer többen foglalnak helyet a kaszinók, közműveltségi és közjótékonyági egyesületek vezetőségében, lapok szerkesztőségében és hétszer többen alapítottak ily egysületeket. Ugyanis ezek a „tekintély” külső megnyilvánulásai, nem pedig az, amit valaki magáról gondol, vagy állít. Az Akadémiában, vagy a tollforgató tanárok közt is hiszem, hogy hétszer többen vannak az olyanok, akik nem vidékről kerültek Budapestre! Ha Veridicus vidéken tanított volna (különben sejtelmem sincs, hogy kicsoda), ilyen elszólást el nem követett volna.

S ha Veridicus 1893-ban szolgált volna, a Tanáregyesület állásfoglalásán sem csodálkoznék, hanem emlékeznék, hogy akkor a rangsor miatt az egyesület a megsemmisülés szélére jutott: egyetlenegy vidéki köre maradt meg, annak is több tagja kilépett a körből. Mellá-

nyolná, hogy a Tanáregyesület választmányja tud tömegeket vezetni, tudja, hogy lehetetlen a tömegre rádisputálni olyasmit, ami ellen ösztönszerűleg felháborodik, mert már kára volt belőle. Emlékeznék Veridicus, hogy akkor is az ügyosztály volt a rangsor mellett, a tanárság ellene s emlékeznék, mennyit ártott az ügy rangsoros elintézése az akkori vezető népszerűségének és tekintélyének, pedig akkor az ügyosztály csak eszköze volt a felsőbb követelményeknek, mert sem a mi miniszterünk, sem a többi miniszter nem akart hallani sem másféle megoldásról. Megjósolhatná, hogy eme 14 év béktelenségét és küzdelmeit új évtizedekre beoitaná a középiskola életébe a rangsor újabb beillesztése, hisz láthatja, hogy a fizetékiegészítésben részesült tanárok napról-napra panaszkodnak a meg nem érthető intézkedések méltánytalansága ellen s nincs sem az iskolának, sem a minisztérium tekintélyének javára, ha a tanárnak mindig lesben kell állania, hogy nem kell-e rangsor-felszólamlással élnie, hát még ha aztán e felszólamlás a rangsor elvei miatt nem vezethet eredményre, mint például most a felekezeti tanárok eseteinek legtöbbszörében. Veridicus még nem tudta, de most már tudhatja, hogy négy felekezeti létszámban az 1900-ban, sőt 1903-ban megválasztott tanárok jutottak be a VIII. fizető osztályba, az államnál pedig még az 1897-ben kinevezettek sincsenek ott, egy-két tekintélyes fővárosit kivéve. Ez az az egyenlő és igazságos sors, melynek élvezete kedvéért a kétszázhatvanhatok csapattja „egyenesen visszautasítja” a korosztályos rendszert? Pedig ez mindenkinek egyenlően mér és az érdem jutalmazását s a szerzett jogok megőrzését sem zárja ki. Mert hogy a rangsorsort a tanári szolgálatban szerencsésebben és jobban lehessen kezelni, mint a mostani fizetés-kiegészítéskor történt, az lehetetlen, azt a boszorkánykonyhát, melyben a rangsornak a tanári szolgálat-hoz való alkalmazását kifőzhetnék, még nem találták ki a társadalom doktorai. Ezt ki kell mondani, ámbar Veridicus szerint „nincs biztos kilátás” a korosztály behozatalára „és így már a cél-szerűség is azt kívánta volna”, hogy a tanáregyesület ne foglaljon állást mellette. Hiszen éreztük, hogy csak ez a „czélszerűség”: az ügyosztály álláspontja bátorította fel a rangsorosokat, hogy törpe számuk dacára a miniszter elé járuljanak. Köszönet Veridicusnak, hogy nyíltan megmondta ezt és most nemcsak érezzük, hanem tudjuk is. De mi lesz, ha az ügyosztály felhagy eddig sejtett álláspontjával? Akkor a rangsoros álláspont válik nagy vétekké?

Hanem ajánlok egy egyezséget Veridicusnak. Most a rangsor elveinek a dicsőségére, melyek azt kívánják, hogy az összes azonos szolgálattal tisztviselők egyetlen létszámban legyenek egyesítve, van a tanári szolgálatnak 15, mondott tizenöt létszám: 4 a régi rangsorban; mintagimnázium, más államiak, királyiak, aradiak és 11 a felekezeteknél, holnap lehet több is. Itt hát egygyel több vagy kevesebb nem számít. Kérjék a rangsorosak, hogy ők maradjanak meg a rangsorban s legyenek benne boldogok, minket pedig engedjenek a magunk korosztályában boldogulni. Csináljanak aztán maguknak olyan tanáregyesületet, melyet agyba-főbe dicsérhetnek, vagy üljenek bele a mostaniba ők: mi is csinálunk egyet, népesebet, ha nem is tekintélyesebbet, melynek lapját nem az ügyosztályból fogják szerkeszteni, mint most,¹⁾ holott az ügyosztálynak anélkül is van elég hatalma, hanem fogják szerkeszteni a megbízók nevében, kiknek ugy sincs egyéb hatalmuk a kimondott szónál, vágynál, bajnál.

Hát mi tetszik inkább Veridicusnak: egy kis türelem a rá nézve is igazságosabb korosztálylyal szemben, vagy az „egyenesen visszautasító” szakadás? Választhat. Mi nem fogjuk sajnálni azt sem, ha nem leszünk együtt, mert az együttléthez föltétlenül szükséges egy csöppnyi alkotmányos érzék.

Kalmár Elek.

¹⁾ Ez hitünk szerint tévedés. Szerk.

A felsőbb leányiskolák kérdése.

Felsőbb leányiskoláink aránylag még fiatal, fejlődésben lévő intézmény, mindössze rövid harmincz évre tekinthet vissza. Az állami új átalakulás után Molnár Aladár vetette föl először az eszmét 1873-ban s a jó és szép iránt fogékony Trefort Ágostonban az eszme megvalósítóira talált, megnyitván 1875-ben Budapesten az első három tagozatból álló felsőbb leányiskolát.

Mint minden új dolog, ez sem kerülhette el a kísérletezés sorsát, paedagógiai és igazgatási szempontból egyaránt. Megjelentek a láthatáron a tudományos színvonalon álló nehéz lélegzetű tankönyvek s a szülők részéről felmerült panaszok éppen kapóra jöttek azon tanférfiaknak, akik a középiskolai jellegű felsőbb leányiskolákban a fiugimnáziumok riválisait láttak. 1893-ban ugyan Trefort még a középiskolai jellegű hangoztatja, de 1885-ben már megfosztja őket ettől, míg 1887-ben újra felruhazza vele, megengedvén, hogy az V. és VI. osztályt végzett növendékek felvételi vizsgálat nélkül felvétessenek a nőtanító-képző III-ik osztályába, míg végre felsőbb leányiskolánkat is megütötte a nyugati haladás szele, mely utat nyitott a magasabb pályákra is. Wlassics Gyula 1895-ben megnyitotta az egyetemét a nők előtt, de a leánygimnáziumról a Nőképző Egyesület volt kénytelen gondoskodni. S amilyen gyakran változott a felfogás a jellegre nézve, olyan kapkodás uralkodik az igazgatásban. Hol megszorították, hol tágitották az alkalmazott tanárok képzettségi fokát aszerint, milyen áramlat kerekedett felül a miniszter befolyásolásában s milyen képzettségű egyénekkel rendelkezett a minisztérium fölösebb számban tanítás és közvetlen igazgatás tekintetében egyaránt s megtörtént az az abszurdum, hogy középiskolai okleveles tanárok kerültek az alacsonyabb képzettségű nőigazgatók alá. A közoktatási minisztérium először közvetlenül érintkezésben állott a felsőbb leányiskolákkal, később a tanfelügyelők hatásköre alá rendelté, majd a gimnáziumokban szervezett főigazgatói állások mintájára *miniszteri biztosi* állást teremtett számukra, de ugyanakkor meghagyta a tanfelügyelők hatáskörét is.

S ebben az isteni zűrzavarban, a formák és jellegek kameleoni változásában csak egy férfiú tartotta meg az egyenesen cél felé törekvő irányt, Berecz Antal, az ideális Molnár Aladár eszményeinek a letéteményese és keresztül-vívője. Nem rajta mult, hogy gazdag tapasztalatait nem érvényesíthette mindig czélegyenesen, de fenkölt gondolkodásának, humánus érzésének s józan életfelfogásának köszönhető, hogy a miniszteri biztosi állás nem váltott ki olyan vegyes érzelmeket a tanítótestületekben, mint azt a gimnáziumoknál tapasztaltuk. Hiszen igaz, azóta itt is szelidült sok minden, hang, modorban egyaránt s társaik köréből kiemelkedett főigazgatók leszálltak magas paripáikról, de Berecz Antal példája azt tanítja, hogy ezeknek a közbevetett állásoknak csak úgy van jogosultságuk, ha igazi tapasztalatgyűjtők az életben mozgó iskolák és a bürokráciában elmerült, a valódi élettől idegen minisztérium között.

Bármilyen sokat tett is azonban Berecz Antal s bármilyen hálával tartozik kitünő szervező tehetőségének a magyar társadalom, a mű még koránt sincs befejezve. A felsőbb leányiskolák meghódították a magyar közönség minden rétegét, százalékban is kimutatható magas arányok szerint, az idegen ajku leány növendékek távolmaradása azonban óvatosságra int, már pedig a magyar kultúrának első feladata, hogy hazánk területén élő nemzetiségek érzelmét és szívét áthassa és itt is első sorban a nők szívébe férközzék meg zsenge korukban a magyar érzés. Ezt a feladatot másképen, mint konszolidált, megelégedett és lelkes tanári testületekkel, elérni nem lehet.

Sajnos, ebben az új munkakörben Berecz Antalt előrehaladott koránál fogva úgy a minisztérium, mint a tanári testületek nélkülözni kénytelenek, pedig a siker elérésére teljes emberre van szükség, aki exponált állásánál fogva teljesen bírja nemcsak a minisztérium, hanem a tantestületet,

államnak anyagi hozzájárulását, különösen oly esetekben, midőn az amugy is túlterhelt iskolafentartó hitközség az újabb terheket nem bírta el. A kérdés tehát az, hogy mit kell tennie a zsidó tanítószervezetnek és ennek képviselőjének az egyesületnek, hogy az iskolafentartó hitközségek anyagi túlterhelésével és a szükséges állami hozzájárulásnak a törvényben nem eléggé határozottan kifejezett kötelezettségével szemben minden eshetőségre biztosítsa a zsidó iskolák fennmaradását és minden körülmények között védje és óvja a zsidó tanítók existenciáját. Az egyesület vezetősége teljesen kidolgozott kész tervvel lép majd a közgyűlés elé. Javaslati felüldelik az ügy minden oldalát és oly célravezető és mindenekfelett gyakorlati, hogy a kérdés ki-elégítő megoldására biztos irányt jelölnek ki. E javaslatok komoly megvitatása lesz a közgyűlésnek legfontosabb feladata és ezeknek végrehajtása az új vezetőség legelső teendője. A közgyűlés második fontos tárgya az állami Tanterv és Utasítások ügye, melyet most gyakorlati alkalmazásának első éve után más szempontból akarunk megvitatni, mint azt eddig lapunk hasábjain és fiókköri üléseinken tettük.

** Ösztöndíj-pályázat. Az 1907/8. tanév kezdésétől a fiúmei állami felső kereskedelmi iskolánál egy 800 koronás ösztöndíj tölthető be. Ez ösztöndíjra Magyarország területén lévő és nyilvánossági joggal bíró gimnáziumoknál, reál- és polgári iskoláknál a kereskedelmi pályára készülő bármilyen vallású magyar növendékek tarthatnak igényt, kik eme iskolák IV. vagy V. osztályát általános jeles eredménnyel végezték s az erkölcsi magaviseletben jó érdemjegyet nyertek. A kellően felszerelt kérvények (keresztlelél, utolsó iskolai bizonyítvány, vagyoni kimutatás, kötelező nyilatkozat a szülőitől vagy gyámtól, hogy az ösztöndíj elnyerése esetén a tanuló a fiúmei kereskedelmi iskolában végzi tanulmányait) a vallás- és közoktatásügyi magyar királyi miniszterhez czimezve 1907. évi július hó 6-ig a fiúmei állami felső kereskedelmi iskola igazgatóságánál nyújtandók be. Az ösztöndíjat három tanévig át fogja élvezni az illető tanuló, ha azonban valamely tanév végén nem mutat fel legalább is általános jó előmenetelt, az ösztöndíj további élvizetéstől elesik. Az ösztöndíjat továbbá oly feltétellel kapja az illető tanuló, hogy kereskedelmi iskolai tanulmányainak befejezése után gyakorlati kereskedelmi pályára lépjen.

Szerkesztői üzenet.

W. E. Kőrös-Krizevici. Azt méltóztatik kérdezni, hogy a hat osztályról szóló polgári iskolai bizonyítvány birtokában mily uton lehetne az érettségit rövidesen megszerezni? Mindenekelőtt tessék megállapodásra jutni, hogy milyen érettségit kíván megszerezni: kereskedelmi, gimnáziumi vagy reáliskolai. Ha ebben megállapodott, akkor tessék a hozzá legközelebb eső iskola igazgatóságánál jelentkezni s a különbözeti tárgyakból vizsgát tenni. Ha ez megtörtént, iratkozzék be a még hátralévő évfolyamokra és tegyen rendes vizsgát. Figyelmeztetjük azonban, hogy ezek közül az iskolák közül egyik sem foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy mi célból akarja megszerezni az érettségi bizonyítványt. Mi legalább nem ismerünk egyetlen olyan nyilvános intézetet sem, mely azt mérlegelné, hogy szándékozik-e a vizsgátálló tanulmányait tovább folytatni, vagy pedig megelégszik a kész érettségivel s ehhez a mérlegeléshez szabná követelményeit tudásban, vizsgadíjban stb. A törvényes vizsgadíjat mindenütt meg kell fizetni, valamint a szükséges tudást is igazolni kell. Másoként a bizonyítvány nem jár ki.

Azt nem mernők tanácsolni, hogy várja be a hét osztályú polgári iskola szervezését.

KÖZIGAZGATÁS.

A városok rendezéséhez.

Budapest, június 8.

Három vagy öt esztendő óta szokatlanul hullámzik a közigazgatási tisztviselők közléte. Egyesületeket alakítanak, kongresszusokat hívnak össze és megvitatják a dolgaikat.

Mikor egy-egy mozgalom indul a körökben, vagy valami új alakulás történik, az *Egyetértés* részletesen beszámol vele és véleményt mond a felmerült dologról. Néha azonban igen különös volt a helyzetünk: láttunk bizonyos jelenséget és nem voltunk tisztában vele, hova soroljuk: a tiszt-

viselők kenyérharcához-e, vagy éppen ellenkezőleg: olyan ellenmozgalom-félének tartjuk, amely a tisztviselők törekvéseinek visszaszorítására irányul?

Hogy világosabban beszéljünk, a városi közigazgatás élén álló polgármesterek évi kongresszusát például kezdetben olyan alakulásnak véltük, amely a városi tisztviselők fizetés-ügyének végleges szabályozását is felveszi a programjába. Ez azonban nem következett be, ellenben a polgármesterek kongresszusa évről-évre behatódobban foglalkozik a városok pénzügyeinek rendezésével, ami igen helyes és okos dolog ugyan, de tartunk tőle, hogy akik a községi háztartás egyensúlyba állításánál magasabb célokot nem tűznek maguk elé, azok aligha fognak érzékkel birni a tisztviselők anyagi érdekei iránt, amelyeknek kielégítése ezt az egyensúlyt sok városban valószínűleg alaposan felforgatná.

A mi álláspontunk elejétől fogva az volt, hogy az e téren mutatkozó circulus vitiosusnak csak egy erélyes intézkedéssel lehet véget vetni, okoskodással ellenben sohasem. Az okoskodó ellenlétezők ugyanis mindig a maguk nótáját fogják fujni; az egyik tábor azt mondja: előbb rendezni kell a városok pénzügyeit és azután lesz miből fölemelni a fizetéseket, a másik tábor fordítva, mindenképp a tisztviselői nyomort akarja megszüntetni és aztán ha ez megtörtént, nem bánja: ám rendezzék a községi háztartást is, ha bírják.

Ahány kongresszust tartottak és egyesületet alakítottak az utóbbi évek alatt, valamennyi e két álláspont egyikét vagy másikat foglalta el, miért is a fődolgot: a városok közigazgatásának gyökeres rendezését egy lépéssel sem tudták előbbre vinni, még elméletben sem, holott mindegyik irány fűfiai azt hirdették, hogy amit ők akarnak, az voltaképpen maga a közigazgatási reform.

Az az erélyes intézkedés, amire itt szükség van, nem más, mint hogy a kormány lássa be, hogy itt egy junktimra van szükség és pedig a városok anyagi érdeke, meg a tisztviselők anyagi érdekének biztosítása közt, az egyikre éppen olyan szükség van, mint a másikra, halogatni egyiket sem lehet, még akkor sem, ha a két érdeknek egyszerre való kiépítése az állam jelentékeny anyagi áldozatának járna is. Ha aztán ezt a két érdeket biztosította a törvényhozás, akkor aztán lehet beszélni arról, hogy a városok közigazgatását miképpen emeljék ugynevezett európai színvonalra? Amint a városok nem fognak többé a fennállás gondjaival küzdeni és lesz megelégedett életű tisztviselői testületük: lehet velük experimentálni és létező bajok megszüntetésére új szabályokat dolgozni ki és azok életbeléptetéséről gondoskodni.

A városi közigazgatásnak ezt a gyökeres reformját ennek halaszthatatlan szükségét évek óta hangoztatjuk és most örömmel jelenthetjük, hogy a belügyminiszterium ma már rálépett arra az egyedül helyes útra, amely e reform megvalósításához visz.

A sok mozgalomnak és kongresszusnak meg volt tehát, ha egyéb nem, az a haszna mindenestre, hogy a reformkérdések egész komplexumát szőnyegre dobta és gróf Andrassy Gyulának épp úgy államférfiúi tapintatára, mint alkotmányos érzésének épségére mutat, hogy a közóhajnak engedve, a belügyminiszteriumnak szinte megszállhatatlan teendői közt is időt szakított a városi közigazgatás ügyével való beható foglalkozásra.

Az első lépés ez irányban az volt, hogy a belügyminiszterium a városok *szervezeti szabályrendeletét* bekívánta.

Erre csakugyan el lehet mondani, hogy debuisset pridem, illetőleg fel lehet kiáltani esodálkozással: hogyan, hát a belügyminiszterium csak most gyűjti össze a szabályrendeleteket, ahelyett, hogy azokat ott nyilvántartanák, és egy külön osztály egyébbel se törődnek, mint azoknak a törvényerejű intézkedéseknek a nyilvántartásával, amelyek ma Magyarország lakosságának a legmagasabb értelmiséghez tartozó nagyobbik felének magán- és közéletét szabályozzák?

Negyven évi alkotmányos élet után egy Andrassy Gyulának kellett jönnie, aki alkotmány-

mentő és biztosító gondjai közt ráérjen utána-nézni, hogy ugyan mi mindent is lehet azokban a szép számmal egybegyűlt és felhalmozott szabályrendeletekben, és ami bennük van, miképpen egyeztethető össze a modern államélettel?

Ió lesz azonban ezt a rendeletet a külföld előtt mentől alaposabban eltitkolni. Mert azt még csak megértenék, hogy nálunk az autonómia szabadsága nem tűrte eddig azt az elméleti cenzuralizációt és egységet, amely például a porosz közigazgatást jellemzi, és ezt egyszerűen mint a szabadság nevében ezt még csak elnéznék nekünk és cihinnék, hogy így is meg lehet élni, minden nagyobb erkölcsi károk elsenvedése nélkül. De hogy e szabályrendeletek kodifikálva ne legyenek, hogy róluk egy névmutató lexikont ne készítettek volna, amelyben a belügyminisztérium illető osztálya ugy az egyes városok, mint általában a városi közigazgatás dolgait mintegy tükörben lássa — ezt már aligha fognak föl kedélyesen sem Németországban, sem Franciaországban, de még Angliában, a közszabadságok és az autonóm közigazgatás klasszikus földjén sem.

Most még csak egyben reménykedünk. Nem tartjuk t. i. kizártnak, hogy az egészséges magyar ész és romlatlan ősi tisztesség olyan megnyilatkozásai fognak napvilágra kerülni e szabályrendeletek halmazából, amelyekből bebizonyul, hogy Magyarország közigazgatásának elvei az eddigi laza központi ellenőrzés dacára teljes mértékben kiállják az európai kritikát és alkalmas anyagul kínálkoznak ahhoz, hogy a megalkotandó reformok alapját képezzék.

Gróf Andrassy Gyula erős történelmi érzéke mindenestre biztosítékul szolgál arra, hogy tabula rázát nem fog csinálni az utóbbi negyven év alatt felgyűlt közigazgatási anyagból s a modern közigazgatást az ebből leszűrődő elvek alapján fogja fölépíteni.

Ha emellé még irányelvül veszi, hogy a városokat, mint a magyarság főlétszékeit nemzeti szempontból is erőssé és gazdaggá tegye, tisztviselőinek pedig tisztességes megélhetést biztosítson, akkor olyan törvényt fog alkotni, mely észrevétel nélkül is a legerősebb alkotmánybiztosítókkal fölr és nemzeti megerősödésünknek egyik legszilárdabb alapkövét fogja képezni.

Megüresedett községi orvosi állások.

Bozovics, körorvosi állás, 1600 korona fizetés, 600 korona utiátalány, június 20-ig. Román nyelv szükséges. Főszolgabíró: **Bozovics**.

Megüresedett községi jegyzői állások.

Aisószopor, körjegyzői állás, 1946 korona javadalmazás, június 10-ig. Főszolgabíró: **Tasnád**. **Tárkány**, körjegyzői állás, 1600 korona fizetés, január 18-ig. Főszolgabíró: **Beténves**.

Polna, körjegyzői állás, (? fizetés), július 1-ig. Főszolgabíró: **Szolyva**.

Zalaszentgróth, községi jegyzői állás, 1600 korona fizetés, 3-szobás szabadlakás; 450 korona átálányok. Főszolgabírói hivatal **Zalaszentgróth**.

Krakkó, körjegyzői állás, 1600 korona fizetés és átálányok, június 14-ig. Főszolgabírói hivatal **Magyarigen**.

Kiskundorozma, harmadik önálló jegyzői állás, 1600 korona fizetés ötödéves pótlékokkal, június 22-ig. Főszolgabírói hivatal **Kiskundorozma**.

Paks, községi végrehajtói állások, kettő, 1000—1000 korona fizetés és a végrehajtási díjak fele. A megválasztottak 400 korona biztosítékot tesznek le, június 18-ig. Főszolgabírói hivatal **Paks**.

Toronlávásárhely, második községi segédjegyzői állás, 800 korona fizetés, június 12-ig. Főszolgabírói hivatal **Antalfalva**.

Putnok, községi írónői állás, 800 korona fizetés, egy év múlva esetleg 200 korona személyi pótlék, július 21-ig. Főszolgabíró: **Tornaija**.

Szarvasháza, segédjegyzőt állás, 1000 korona fizetés, június 18-ig. Főszolgabíró: **A. Verecke**.

Románpetre, I. adóügyi segédjegyzői állás, 1000 korona fizetés, 120 kor. lakpénz és 64 kor. tűzifaátalány. 2. Irnok-ellenőri és 3. Irnok-végrehajtói állás, egyenkint 840 korona, 120 kor. lakpénz és 64 korona tűzifaátalány. Az állások rendszeresítve vannak, egyelőre ideiglenesen és csak 2—3 hónap múlva töltenek be véglegesen választás útján. Jegyzői képesítés előnyvel jár, a román nyelv szükséges. Főszolgabíró: **Alibunár**.

A nagy érik a külte össze az, I senytermei az előkelő találkozás világitott nyesülnek ezeknek tő egyetlen m

Legutó fővárosunk gépkocsikó szegfúlgar tözött hóg kelt a virá volt a har rüségé tel ban és f egyes ün kinthető.

Nagy nők az ut ban megk válni. Elő mes visel kissé a n árasztva cézegeknél kiállitva. nehezére javarésze

A hi kerül elac szítés. Fő tűzve és a nak a rár ben érvé aljjal béle szövetnek is háttérb lönléle, h betétjébe szinte pla melyiket

Vann ernyő bev alább eg marad. A is inkább séggel vá jár és a Vesznek a szabnok szenvedj sikeréhez fosság sz gélyezik. tesen eg nagyon c

A vi háttérbe szines sz ségben. csak kev gyonba k nem kivé diszítés j dudoros ez, de m mondhat formák c csak bizo Különber el, mint hálálja n gessé tes

A fe sak. Val nük, am

Divatlevél.

Budapest, június 8.

A nagy „saison“ még mindig tart és egymást érik a különböző ünnepélyek. A különbség mindössze az, hogy a tél káprázatos bál és hangversenytermei helyett ma virágzó fák alatt találkozik az előkelő-társaság. Kerti ünnepélyek adják ma a találkozások jellegét és a rendszerint tündériesen világított keretben a lehető legteljesebben érvényesülnek a nők lenge-világos ruhái. Mert hogy ezeknek tömeges bemutatása nélkül nem zajlik le egyetlen mulatság sem, az természetes.

Legutóbb egy gyönyörű idea nyert kifejezést a fővárosunkban rendezett automobil-virágkorzón. A gépkocsikon ugyanis, melyeket egy-egy rózsza vagy szegfűlugassá varázsoltak, a tulajdon színebe öltözött hölgyek ültek. A nők szépsége versenyre kelt a virágokéval és az egészet illetőleg teljes volt a harmónia. A szemnek pedig igazi gyönyörűsége telt az így keletkezett habkönnyű ruhákban és fantasztikus kalapokban. Mert minden egyes ünnepély a kalapok báljának is volt tekinthető.

Nagyon sok fehér ruhát látunk mindenfelé. A nők az utóbbi években minden más színnél jobban megkedvelték ezt és nem akarnak tőle megválni. Előny első sorban az, hogy rendkívül kellemes viselet kerül belőlük és általuk ellensúlyozzuk kissé a nyári hőséget. A himzett ruhákkal el van árasztva minden divatáru üzlet, az elsőrangú czégekénél, egyenesen művészi kivitelű dolgok vannak kiállítva. Oly szépek, hogy a műértő szemnek nehezebb esik a választás, annál is inkább, mert javarésze honi ipar, illetve a magyar kéz munkája.

A himzett ruhák egy része már félig készen kerül eladásra; másik része pedig teljesen elkészítve. Főnt rendszerint ráncokba van az alj leütve és erősen megfeszül, míg lefelé elszabadulnak a ráncok. Hogy a himzés a maga teljességében érvényesüljön, az aljat egy lenge muszenaljjal bélelik vagy épp oly könnyű linnonnal. E két szövethet sikerült az eddig annyira kedvelt tofót is háttérbe szorítani. E ruhák kivitele annyira különféle, hogy leírni szinte lehetetlen. Némelyiknek betétjébe fekete bársonyszalagot fűznek, miáltal szinte plasztikusan érvényül a betét mintája. Némelyiket tük vagy csipkedudorok díszítik.

Vannak hölgyek, akiknek élvezetük telik egy ernyő bevonásában. Minden évben elnyűnek legalább egy ernyőt, míg a nyele és gépezete ép marad. A luzatot könnyű mással pótolni és annál is inkább, mert nyelét gyakran megszokták, készséggel vállalják ezt a munkát. Ez kevés költséggel jár és amellet mindig elegáns lesz az ernyőjük. Vesznek — például — festeit vásznak, melyet úgy szabnak a kellő részre, hogy a minta kárt ne szenvedjen. Amint a részeket összevarrták, minck sikeréhez csakis némi ügyesség és föltétlen pontosság szükséges, keskeny, virágos szalaggal szegélyezik. A szalag és vászon színeinek természetesen egyezniök kell egymással. Az ilyen ernyő nagyon elegáns és minden ruhához illik.

A virágokat nem sikerült a tollaknak teljesen háttérbe szorítani. Ma is nagy számban látjuk e színes szirmokat a kalapokon, olykor meglepő szépségben. A nyakig érő tollak nagyon kedveltek, de csak kevesen szereshetik meg őket, mert egy vagyomban kerülnek. A rendkívüli mély kalapok csaknem kivétel nélkül harangalakban készülnek és a díszítés jórésze a karima alá kerül. A mostani dudoros hajviselet mellett egyeseknek nagyon illik ez, de mindenkiről a legjobb akarat mellett sem mondhatjuk ezt. Egyáltalában a ma divatos kalapformák oly eredetiek és merészek, hogy mindenki csak bizonyos elővigyázattal választhat belőlük. Különben könnyen éppen az ellenkező hatást éri el, mint amit elérni akart. Illetve a divat azzal hálálja meg föltétlen hódolatát, hogy — neveltségessé teszi.

A fekete csipkeruhák most is nagyon divatosak. Valami nyugodt elegancia szólal meg bannuk, amely nekik a finom iztésű nők ragaszkodá-

sát biztosítja. Amellet minden kornak megfelelőnek, mert ifjusági virágjában álló menyecske épp úgy viselheti, mint őszhajú matrónáink. Leginkább fehér tofótán fektetik e csipkeruhákat, ami még szebbé teszi őket.

Mint kedves ujdonságot kell megemlitenünk a himzett vászonöveket. Nemcsak vászonruhákhoz viselik őket nagy előszeretettel, de más, világos színű, nyári ruháknak és a fehér bluzoknak is kedvelt kísérőik. Már pedig manapság nagyon kevés nőt ismerünk, akinek — hacsak nem nagyon magas kora — nincs birtokában legalább egy fehér bluz. A fehér vászonövek annyiból nagyon czélszerűek, mert könnyen tisztíthatók, amit az eddig viselt fehér bőrovról éppen nem lehetett elmondani. A himzésük többnyire likaos, mert ez nagyon hatásosnak bizonyul. Amellet a szövet keitős rétegben van véve, tehát az öv bélését is vászon adja. Sok empirikorbéli koszorus mintát látunk.

A kézelők és gallérok terén szinte kifogyhatatlan a divat ötletek dolgában. Minden technikát és minden formát felhasznál e célra és a szebbnél szebb díszeknek egész tömegét teremti meg. Hogy milyen hatást lehet elérni e látszólag csekély díszszel, azzal minden nő tisztában van. Néhány centiméternyi szövet — olykor himezve, — máskor csipkével áttörve képes teljesen megváltoztatni ruhánk benyomását. A legegyszerűbb ruha is díszessé lesz általa és a legsötétebb bluz is világosabbá. Megbecsülhetetlen e gallérok értéke a szép és hű nő ruházatára nézve. És amellet megszerzésük nem is jár valami nagy költséggel, mert minden ügyes kezű nő maga is elkészítheti e díszeket. Akár himzésről, horgolásról vagy más csipkéről van szó. c. b.

SAKK.

Rovatvezető: Gajdos János.

100. számú játszma.

Játszották az osztendei mesterversenyen 1907. június 1-én.

Skót játék.

Világos:	Sötét:
Mieses.	Forgács.
1. e2-c4	e7-e5
2. Hg1-f3	Hb8-c6
3. g2-d4	c5xd4
4. Hf3x44	.....

A skót megnyitás — nevét az 1824-1828. években Edinburgh és London között játszott levelezési játszmák után kapta — egyidőben a legkedveltebb megnyitások közé tartozott, mert világos szép támadással bír. Ez a támadás azonban inkább a gyalogáldozatos skót-cselben, 4. Ff1-c4 után áll elő, míg a szöveg folytatás egyszerűbb játékot eredményez. Dr. Göring 4. c2-c3-al — az ugynevezett Göring-csel — foglalkozott, mely szintén érdekes játékra vezet.

A teoria fejlődésével és a praxisban elért eredmények után azonban arra a meggyőződésre jutottak, hogy a felsorolt változatok bármelyikére cötétnék van helyes ellenjátéka, melynél világos korántsem bír olyan erős játékkal, mint más, például a spanyol megnyitásban. Ennélfogva tehát a skót-játék művelői is nagyon megfogytak.

4.	Hg8-f6
A legbiztosabb védelem, melyet főképen dr. Schmidt Jenő híres teoretikus mutatott ki elemzéseiben. Bécs és London közt 1862-ben egy levelezési játszmában 4. ... Vd8-h4-et vezették be, melylyel ugyan sötét gyalogot nyer, de elveszti a sánczölást. A legrégebb időkől kezdve alkalmazott 4. ... Ff8-c5 védekezési mód manapság már teljesen kiszorult a használatból.	
5. Hd4xc6	b7xc6
6. e4-c5	.....
Nem előnyös; legjobb folytatás itt 6. Ff1-d3 és d7-d5-re a dr. Tarrasch által ajánlott 7. Hb1-d2.	
6.	Vd8-e7
Egy matchjátelmában Blackburne és Zukertort között 6. ... Hf6-c4 történt, ami azonban nem jó a rákövetkező 7. Vd1-f3! miatt. A hastingi versenyen Mieses ellen Janowski azonnal 6. ... Hf6-d5-öt játszott.	
7. Vd1-e2	Hf6-d5

Dr. Lasker a hastingi versenyen Mieses ellen

7. ... Hf6-g8-al folytatta, ami azonban gyöngébb.

8. f2-f4
Mieses, ki ezt a megnyitást a hastingi versenyen többször alkalmazta, most újítással kísérletezik. A szokásos, de nem kielégítő folytatás azonnal 8. c2-c4, míg Mieses egy ízben Marco ellen 8. b2-b3-al folytatta, mire 8. ... a7-a5 9. Fc1-b2, a5-a4 következett.

8.	f7-f6
9. c2-c4	.....
A cserék után sötétnék jobb állása marad a végjátékra.	
9.	Fc8-a6
10. b2-b3	f6xe5
11. f4xe5	0-0-0
12. Fc1-b2	Vd8-g5
13. Hb1-d2	.....

Mindezek a lépések — kivéve az f-gyalogot, melyek nem mozdultak — először Blackburne és Zukertort között fordultak elő az 1881. évben átszött matchben. Blackburne itt Ve2-e4-el folytatta, mire Ff8-b4-t, Ke1-d1, Hd5-e7 történt és sötét később megnyerte a partit. Mint könnyen látható, ez az egész változat világosnak egyenesen hátrányos, mert 6. e4-e5 lépéstől kezdve világos exponált állásba jutott, sötét eilenben gyorsan fejlődhetett.

13. .... Ff8-b4
14. Fb2-d4
E lépés értelmét nem látjuk tisztán, világos nyilván Hd5-c3-at akarja megakadályozni, de erre sötét tempóval hozza játékba a bástyáját. Jobbnak látszik 0-0-0.

14. .... Bd8-c8
15. a2-a3
Most sem volt jobb a hosszú sánczölásnál. A fenti lépés alkalmat ad sötétnék a következő csinos bástyaáldozatra, mely azonnal eldönti a játszma sorsát.

15.	Be8xe5!
16. Fd4xe5	Fb4xd2+
17. Ke1-d1	.....

A futár természetesen nem üthető 17. ... Vg5xc5-t s utána Ve5xa1-t miatt.

17.	Fd2-c3
18. Ba1-c1	Fc3xe5
19. Ve2-f2	.....

Sötétnék két könnyű tisztje van a bástyáért és világos teljesen védtelenül áll a különféle támadás ellen. A sors iróniája, hogy Mieses mester, ki éppen a támadójátékról nevezetes, most alig talál lépéseket az egymás után következő fenyegetések ellen és érdekes, hogy világos állása milyen rohamosan összeszik.

19.	Hd5-3+
20. Ke1-c2	Fe5-d4
22. Vf1-f3	Fa6-b7
22. Vf3-f3	Vg5-e7
23. Ke2-d3	e6-c5
24. Kd3-d2	He3-f5

világos föladja.

101. számú játszma.

Játszották az osztendei mesterversenyen 1907 május 18-án.

Ethárított vezércsel.

Világos:	Sötét:
Cohn E.	Dr. Bernstein.
1. d2-d	4d7-d5
2. c2-c4	e7-e6
3. Hb1-c3	Hg8-f6
4. Fc1-g5	Hb8-d7
5. Hg1-f3	Ff8-e7
6. e2-e3	0-0
7. Ff1-d3	.....

Ezen állásban többféle folytatás szokásos. Rendszeren 7. Ba1-c1 történik, míg Marshall kedvenc folytatása 7. Vd1-c2.

7. ... d5xc4
E lépés jószágát illetőleg eltérő a vélemények. Az ütés következtében a világos futár tempót veszít, míg felszabadítja a sötét futár b7-g2 diagonálisát, de viszont azonban elveszti a centrumgyalogállást. Szokásosabb folytatás 7. ... c7-c6 vagy b7-b6, míg 7. ... a7-a6 tempóvesztés volna a rákövetkező 8. c4xd5 miatt.

8. Fd3xc4 a7-a6
Ujabbán igen divatos védelem; czélja b7-b5 s utána Fc8-b7-tel tempó-nyeréssel kifejődni a vezérsárnyon
9. 0-0
Itt gyakran alkalmazzák a b7-b5-öt megakadályozó 9. a2-a4-et is, mire azonban nincs éppen szükség.

9.	b7-b5
10. Fc4-b3	.....
Jobbnak tartjuk 10. Fc4-d3-at, amely után	
10. ... Fc8-b7-re igen erős a Schlechtertől eredő a2-a4.	
10.	Fc8-b7
11. Vd1-c2	c7-c5
12. Ba1-d1	c5-c4

Ezzel ugyan sötét biztosítja magának a gyalogsultulysult a vezérszárnyon, de teljesen szabad kezét engég világosnak a centrumban. Számításba jön 12. ... Vd8-c7.

- 13. Fb3-c2 Hf6-d5
14. Hc3xd5 e6xd5
15. Fg5-f4
15. Fg5xe7, Vd8xe7 csere után világosnak semmi előnye sincsen.
16. Hf3-e5 Hd7xe5
17. Ft4xe5 Bf8-e8
18. Vd1-g4 Fc7-f8
19. Bd1-e1

Erélyesebbnek látszik 19. f2-f4, mert f7-f6-ra 20. Ve2-h5 és 20. ... g7-g6-ra esetleg 21. Fc2xg6 következhetne.

- 19. ... g7-g6
20. Vg4-g3.
Most is erősebb volt 20. f2-f4.
21. Fc5-f4 a6-a5
22. h2-h4 a5-a3
23. a2-a3 b5-b4
Hibás manőver; 23. Kg8-h8 volt a helyes játék.
24. a3xh4 Ff8xb4
25. Bc1-a1 Fb4-f8
26. Fc2xa4 Bc8-c8
27. Fa4-d7 Ba8xa1
28. Bf1xa1 Vb6xb2
29. Fd7-ea+ Kg8-h8
30. Ba1-f1 Bc8-a8

Helyesebb volt 30. ... Bc8-e8; világos nagy körültekintéssel és erélyes lépésekkel használja ki sötét gyöngéjét.

- 31. h4-h5! Vb2-b6
32. Vg3-g4 Ba8-a6
33. Fc6-f7 g6-g5
34. Ff4-g3 Vb6-c6
35. f2-f4!

Ugyanez következett volna 34. ... Kh8-g7-re is. Világosnak kitünő állása van.

- 35. ... Fb7-c8
36. Vg4-f3 g5-g4
37. Vf3xd5 Vc6xd5
38. Ff7xd5 c4-c3
39. Bf1-c1 Ba8-a3
40. Fg3-e1 Ff8-b4
41. h5-h6
Sötét most már tehetetlen.
41. ... g4-g3
42. Fc1xg3 d3-a7
43. Fg3-h4 f6ladja.

Sakk-hírek

Az idő mint tényező. A gondolkozási idő megállapítása mindig újabb eszméket von maga után. Voltak idők, mikor még nagylelkűen adakoztak az idővel. A múlt század 50-es éveiben például mikor Morphy részéről az amerikaiak kihívták az angol Stauntont matchre, a feltételekbe minden egyes lépésre félóra gondolkozási idő volt bevéve. Ilyen kikötéssel persze versenyen nem lehet játszani, de az 1862. évi londoni versenyen már 2 óra alatt 24 lépés volt kötelező. Ezen a szabályon utóbb annyiban változtattak, hogy manapság már általános szokássá, hogy az első 2 órában 30, és minden további órában 15 lépést kell megtenni. Az ilyen kikötés azonban maga után vonja azt a tényt, hogy éppen a döntő pillanatban kénytelen a játékos elhamarkodva lépni, vagy az óra lejártá előtt indifferens, sőt többnyire rossz lépésekkel leggyorsabban a hiányzó lépéseket megtenni. Ilyen esetről érdekes anekdóta maradt fenn a Paulsen L. és Kolisch közti match (1861) idejéből:

Az egyik matchjátelmában Kolischnak már jóformán nyert állása volt, de örökös sakkal kezében tarthatta a remist is. Kolischnak még sok lépés hiányzott az előirt lépések számából, az órájának a felsőtölcsérében azonban már nagyon kevés perszem volt látható és minden perczen el volt rá készülve, hogy teljesen átszűrődik az alsótölcsérbe, vagyis az óra lejár. Kolisch tehát idegesen nézett az órára, aztán gyorsan lépett: — Sakk! — és amint Paulsen egy lépést tett a királyával, ismét: — „Sakk!” —

— Tehát remisre adjuk a partit? — kérde Paulsen.

— Nem! Várjon csak, míg meglettem a 24. lépést, azután majd gondolhatok más lépésre.

Hasonló manőverek már gyakoriak időnyerés céljából, de hányszor van rá eset, hogy időhiány vesztli el egyik vagy másik partit, mert a sietségből lehetetlen volt a jobbik folytatást megtalálni és csak éppen kényszerből lépte azt, amit abban a pillanatban meglátott. És ha látnak is szép kombinációt, nem vihetik keresztül, nincsen idejük végigszámítani korektségét, mert Danokles kardja gyanánt lebeg ejük felett az óra, amint mutatója a teljes órához özeledik.

A komplikációk a bonyodalmas állások, a kombinációkra való lehetőségek pedig a 30-ik lépés körül állanak elő többnyire, tehát éppen akkor, mikor az óra letelte is közeleg. Ezen a bajon már többféleképpen próbáltak segíteni. Így a múlt évi müncheni versenyen egyáltalán nem voltak a játékosok korlátozva, csak az volt kikötve, hogy összesen kilencz órai játék után 67 lépésnek kell megtenni. Hogy ez a kísérlet mennyire visszafelé sult el, az ismeretes; annak idején mi is foglalkoztunk vele.

Még tíz évvel ezelőtt azonban egy másik eszme merült föl, hogy t. i. né két óra alatt 30 lépést, hanem 60 lépést négy óra alatt kelljen csinálni. Ilyen megállapodás mellett mindenestre elkerülhetők azok az elhamarkodottságok, melyek a kritikus pillanatban, a 30 lépés körül eddig történtek. És mint értesülünk, ezzel az eszmével foglalkozik a székesfehérvári országos sakkverseny rendezősége is.

Bármilyen jóhiszemű intenció vezérelti is azonban a székesfehérvári versenyrendezőséget, ezt az eszmét nem helyeseltjük. Nem helyeseltjük minálunk azért, mert vannak játékosok, kik nem a parti szépségére és korrektségére helyezik a súlyt, hanem arra, hogy az adott kedvezmény-nyel visszaélve, egyenlőtlen fegyverrel mérkőzzenek. És ennek módja igen egyszerű. Ha 4 órára 60 lépés van kitűzve, azt a 60 lépést nem egy ülésben kell megtenni, mert ez összesen nyolcz órai játékidő volna egyhuzamban, hanem 2-szer 4 óra alatt, megszakítással. Minthogy azonban vannak játékosok, kik a figurák érintésével tudnak csak kombinálni, ez esetben, mikor tul vannak a megnyitó lépéseken és bonyolultá lesz az állás, egyszerűen nem lépnek, hanem kihúzzák az időt délig, hogy aztán máshol kiemezhessék az egész partit. Mikor vannak játékosok, kik egy állásból egész kötetre valótl képesek analízálni csupa változatok és lépésekkel, akkor azok a játékosok nem fogják játékközben a szemük előtt lebegő valamilyen támadás következményeit ott a partinál végigszámítani, hanem anélkül, hogy lépnekn, szépen kihúzzák az időt, hogy szünetközben kitalálhassák, gondolván, hogy a parti úgy nem fog majd meg nyolcvan lépésig sem tartani, tehát van idő. Ez pedig egyenlőtlen fegyverrel való mérkőzés, eltekintve attól, hogy a másiknak boszankodni kell azon, ha látja, hogy az ellenfele szándékosan húzza ki az időt már a középjáték kezdetének stádiumában.

Minthogy pedig ilyen esetek előfordulása gyakori lesz, semmiképen sem helyeseltjük azt a tervet, hogy 4 óra alatt 60 lépést kelljen megtenni. Mert egy ülésben legalább is 30 lépésig kell játszani.

Levelezési versenyünkön ujabbban a következő játszmák nyertek befejezést: Dr. Kiss F. nyert ifj. Wanitsch ellen, Matheser Vécsy ellen, Kádár nyert dr. Bodnár ellen, Apt Kiss S. ellen. Bejejezett játszmásközint a versenyzők állása: A) csoport: Rothmüller 5, Kádár 4 1/2, Glasner 4, Szokoly 2 1/2, Grexa, Kiss S., Vécsy 2, Wanitsch 0. B) csoport: Csel 7, dr. Kiss F. 6, Apt 5 1/2, Dénes, Treer 4 1/2, Kiss A. 4, dr. Bodnár 2 1/2, Matheser 2, Geist 0. Abonyi István, nagy elfoglaltságára való hivatkozással, a versenyből kilépett.

Szerkesztői üzenetek.

Huska. Mindenekelőtt sietünk megjegyezni, hogy a két év előtti üzenet írója már nem tagja szerkesztőségünknek és hogy mi nem osztjuk nézetét. Sok példa bizonyítja, hogy a házasságok kerekültsége nem akadály boldogságuknak. Mindenesetre kívánatosabb, hogy a férj idősebb legyen a feleségél és erre nézve a tapasztalás 10-12 év különbséget állapít meg a leg-helyesebb arány gyanánt. Ez az én esetében megvan, eszerint ha a jó házasság többi kellékei se hiányoznak, minden további töprengések nélkül megkertheti a szép kis huska kezét. Az a gyöngéd aggályoskodás se feszélyezze, hogy a választottnak nézje még hajadon. Ha a nőverek — amint föltehető — szeretik egymást, az idősebbik nem fog hugocskája boldogsága miatt nehezíteni. A jó sógor pedig iparkodni fog őt is főkötő alá juttatni.

Harmadik éves előfizelő. Névtelen levelekre nem felelünk. Aki szívességünket igénybe veszi, az mutatkozzék be. Különben is, az illető grófnak van telefonja és így közvetlenül is kielégítheti a kíváncsiságát.

K. J. Sárvár. Közkérdést intéztünk lapunk munkatársaihoz. Harmadikketten nem ismerik azt a nótát. Végre a harmadikközött igennel felelt, de végül ő is belezavarodott és nem tudta folytatni.

- W. J. Budapest. Nem nyertek.
S. J. Tabó. Nem nyert.
B. D. Nem húzták ki.
Zalai fia. 1. Köteles. 2. A postát köteles feidolgozni, illetőleg elintézni. 3. 8-12 és 2-6-ig hétköznapon 8-10 és 2-4-ig ünnepnapon. 4. Előbbeni felelet szól erre is. 5. Ilyen czimen a küldőnczöt elküldeni nem szabad.

Sch. J. A sörmegítő egyike a leggyakrabban használt eszközöknek, torok, vagy gégebajknál orvosi rendelésre fölfeletlenül szükséges is. Ha az az ur illet még nem látott, az nem nagy baj, azért van még ha ugy nevetett is az elképzelésén.

L. E. (Pricskető.) Nem nyert.
Érdeklődő. Első levelét nem kaptuk meg. Olyan klinika nincs, tessék a saroksináltatásnál ezt figyelembe veveteni. Orvosi beavatkozással nem is lehet egyáltalán megszűntetni.

Egy kaszinótag. A Beöthy László-féle hármas szín-műpályázat eredményének kihirdetését már többször elhalasztották. A legújabb határidőt még nem tették közzé.

W. K. Közös Kérdevel. Első kérdésére a tanügyi üzenetek közt találja meg a feleletünket, második kérdésére: sorsjegye nem nyert.

Piroska. Ebben az esetben nem a lovagiaság, hanem az érzés tisztázása és őszintesége az egyetlen szempont, de ha már úgy tette föl a kérdést, igenis az a fiatal ember lehet lovagias, mert hiszen igen jó férj is válhatik belőle.

M. E. Mezőhegyes. Egyik sem nyert.

M. T. Ujarad. Tessék mutatványszámot egyenesen az Új Idők kiadóhivatalától (Andrássy-ut 10.) kérni.

Horcúr. Sorsjegyei nem nyertek. A késés a pontos utánafezés miatt van.

P. J. Szekesváry. Érdeklődését és tudósítását köszönjük, kiséskésen kaptuk, de alkalomadtán fel fogjuk használni.

Ó. V. Györszentivány. Tessék kérdésével Honti Henrik szerkesztőhöz (Ipolyvás) fordulni, tőle kap bő és teljesen kimerítő választ.

J. E. Vász. Az ipari és kereskedelmi munkások biztosításáról szóló törvény külön bíróságról gondoskodik, amely a felmerülő vitás kérdésekben illetkezik. Ennek a bíróságnak a tagjai a kereskedelmi miniszter már kinevezte.

Lillieráter. A kuria VI. polgári tanácsa 1907. április 23-án 1039. sz. a. a következőket mondta ki: Az eredeti műnek a szerző beleegyezése nélkül törtétt fordítása a szerzői jog bitorlásának csak akkor tekintendő, ha a fordítás jogosulaton, vagyis az 1884. XVI. törvényezik 7. szakaszában foglalt rendelkezésekbe ütközik. Annak, hogy a fordítás jogosulatiannak tartassék, első feltétele az, hogy a szerző az eredeti mű czimlapján vagy elején a fordítási jogot magának föntartotta legyen. A fordítási jog föntartását (1848. XVI. törvényezik 7. §. 3. p.) nem pótolja az eredeti mű czimlapjának belső oldalára vezetett ez a kitétel „minden jog föntartva”.

Balassa. Ilyen esetekben az Országos Állatvédő Egyesülethez (IX. kerület, Ernő-utca 13. sz.) kell fordulni, ahol bármely időben rendelkezésre áll a mentőkocs, melylyel megsérült vagy beteg lovak és marhák szállíthatók. Az Állatvédő Egyesületben a hivatalos órák: délután 4-6 óráig.

Pálva. Négy középiskolai osztályról szóló bizonyítványnyal mehet a hadapródiáskolába, melynek végzett növendékei a megfelelő vizsgák letétele után szintén a legmagasabb katonai állásokig emelkedhetnek (honvéddapródiáskolák: Pécseszt és Nagyváradon); ugyszintén a soproni honvédfőrecláiba is. Hogy teljesen tájékozódhassék, legjobbj lesz, ha megrendeli a „Katonai tantézetek fölveteli szabályai” czimú könyvet. (Megjelent Benkő Gyula könyvkereskedésében; ára 1 korona 60 fillér).

Térér. Adad. Kényes színű szövetekben a kávépecsétet be kell kenni egy folyadékcal, melyet 5 rész tiszta glicerinből, 5 rész vízből és 1/4 rész szalmiakszeszből keverünk össze. A folyadék legalább fél napig a pecséten maradjon, akkor ledörzsöljük tiszta ruhával, vizes ruhával letöröljük és gyöngén meleg vasalóval tiszta ruhán átvasaljuk.

L. F. A felhozott tényállás elegendő ok a válásra. Nincs oly törvény, amely szerint a hét évi különélés által a házasság fel van bontva. Miután a válópörben az ügyvédi képviselét kötelezo, forduljon az illető a teendőkre nézve ügyvédi tanácsért.

Paszai. A fejbőr tisztántartása mosásokkal a kopázás és hullás legjobb gyógyszer. Hetenkint 1-2-szer langyos kamillatávas vízzel, szappannal vagy kereskedésekben kapható sampon porokkal kell a fejbőrt mosni és utána lassan megszáritani. A száritást elősegítheti alkoholos mosással is, amikor apró részekre bontva a haját, a hajrészeket alkohoiába áztatott vattával kell kifésülni. A fejbőrt be lehet kenni 1-2-szer hetenkint 2 gramm szalicilsavnak 140 gramm rektifikált spirituszban való oldatával, melyhez 5 gramm kölnivíz, 5 gramm ricinusolajat és 10 gramm glicerint kevernek. Bármit használ, a fődolog a rendszeres hajápolás, tisztaság.

VIZÁLLÁS.

Table with 4 columns: Location, Date, Name, and Score. Rows include Inn, Duna, Morva, Vág, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Latorea, Labeteza, Ung, Tisza, M.-Szajgót, V.-Namény, Tokaj, Tiszafüred, Szolnok, Ósonpád, Szeved, T.-Becso, Títel, Óndava, Tapoly, Pádros, Sajo, Herény, Berettyó, Körös, Gurahonc, Borosjenő, Bökés, Gyoma, Gy.-Fehérvár, Bonyócska, Solbánya, Anád, Makó, K.-Kostály, Kiszető, Temesvár, Deeskerék.

Vertical text on the right edge of the page, including various advertisements and notices.

S Z I N H A Z A K

Vasárnap 1907. június 9-én.

Nemzeti Színház

Vígyszínház

Nászinduló.

Dráma 3 felvonásban. Irta Henry Bataille, Fordította Császár L.

Roger Lechatelier Odry
Claude Morillot Dozso
Clozieros Horváth J.
Graco Márkus E.
Suzanno Alszeby L.
Mme de Plessnes Heivey L.
Hortense Vizváry M.
Clozierosné Gerő L.
Mlle D'Audely Szacsavayné
Magnet Szóko

Délután 3 órakor

Az országos színészegylet elniskolájának vizsgálódása.

Este fél 8 órakor

Bernát.

Énekes bohózat 3 felvonásban Irta Heital János.

Bernát Hegedűs
Bernátné Kortász E.
Tunko Tihanyi
Cicay-Panni Kornai B.
Dr. Cserebilly Góth
Dr. Akos Sarkadi
Karvainó Kiss L.
Wolgemüth Vondrei
Tábornok Szörömy
Pentelai Tany

Répszínház

Zárva.

Fővárosi Orfeum

WALDMANN IMRE, igazgató. VI., Nagymező-utca 17. szám

Parisiana estély.

Két újdonság: Grizettek cabaretje

MATCHICHE

Továbbá: A 69-es szám. Az elrontott est.

Kedden, június 11-én, jótékonyági előadás a BUDAPESTI UISÁGIRÓK EGYESÜLETE

Rendes helyárák. Jegyelvétele a nappali pénztárnál elővétel díj nélkül délelőtt 10-1-ig és délután 8-6 óra között.

Erdélyi minta-vendéglő

Dalszínház utca 8. szám. (Az Opera mellett). Egész éjjel nyitva! - Minden időben friss meleg ételek

Császárfürdő

BUDAPESTEN. Nyári és téli gyógyhely. a magyar irtalmasrend tulajdona.

Prospektust ingyen és bérmentve küld Az igazgatóság.

Vétel és kölcsön, s j és egyszer használt gabona Zsák kizal- repce- ponyva

Kötelek, zsák-zsinegek, lóprokórok. HUNGARIA kettős kézi kévekötelek savéggel.

NAGEL ADOLF BUDAPEST, Arany János-utca 10.

Jól lát?

Ha nem, akkor forduljon bizalommal HATSCHKE optikushoz, csak Károly-körút 8. sz. ahol szemüvegek és látésvégek is legolcsóbban kaphatók

Báró Kozmitza Miklós (ezelőtt MATTONI H.)

Erzsébet Királyné Sósfürdője Budapest - Kelenföldön. Telefonszám 40-84. Ezen fürdőgyógyhely - mely különösen női bajokban, továbbá

egész éven át, tehát télen is használható.

Az ivókúra ingyenes s e tekintetben a keserűvíz-források legjobbjai, a Királyi, Deák Fe-

Szabályozható INGBLUZOK valódi angol zefir színes csik és tiszta fehér frt 2.75 Diezes batizt-bluz 2.90 Remek csipke-bluzok minden árban. Faludi László árúháza Budapest Andrassy-út 48. Ingyen divatlap bluz-, alj- és pongyolákról.

Egész finom uri öltönyök és felöltők mérték után 40 és 50 koronáért Mechlovits és Fái törv. bej. cég. Budapest, V., Váci-körút 78 szám.

Karsai Feri női kalap-különlégességek divatterme Budapest, IV., Párisi-utca 3. Ajánlja dusan felszerelt raktárát eredeti párisi, francia és angol kalapkülönlégességeit.

Kölcsönöket a legbiztosabb alapon, gyorsan és előnyösen folyósi könyv- és számlaköveteléseket kulánsan leszámítol Bpesti Kereskedelmi Takarékp. m. sz. V., Nádas-utca 6.

Ki akar takarítani!! Daozára a folytonos áremelkedésnek. ROSENBERG ES QUITT BUDAPEST, VI, kerület, Király-utca 32. szám.

BÜTOR. Szolid készítményű asztalos és kárpitozott butorok a. m. háló-, ebédlő-, szalonberendezések, divánok stb. stb. a legolcsóbb árak mellett kapható BEREDÉK M. A. bútorüzletében VIII. ker. ULLOI-UT 14. szám alatt.

Előnyös alkalom !! Harisnya bevásárlásra!! Tiszteletteljesen értesítem t. vevőimet es a nagyérdemű közönséget, hogy harisnyraktáramat, mely kizárólag elsőrendű gyártmányokból áll, a ház lerombolása miatt felosztatom es rendeztem leszállított áron kiárúsítom.

Kényelmes részlettízítésre GRAMMOFONOK, hegedűk, fuvalók, ezimbalmok

Szénási és Kardos ezégnél Budapest, VII., Rákóczi-ut 36. sz. Minden grammofonra alkalmas lemezek. 400 uj felvétel. Képes árjegyzék ingyen es bérmentve. Telefon 83-35.

ZÉRO Tisztaság, egészség! Szab. higiénikus klozetvatta. Végbél Aranyér Czukorbetegeknek Gyermekekgyasoknak Csecsemőknek

Zongorák és PIANINOK a világ első gyárából, valamint saját közkedvelt gyártmányok, legbiztosabban vásárolhatók es bérlethetők Keresztély hírneves zongoratermében Budapest, Váci-körút 21. sz.

A vendégszobák árai mérsékeltek. A 1. cz. közönség szótakozására szolgálnak: fürdő zene naponta délelőtt 9-11 óráig, délután 4-5 óráig; továbbá a társalgó teremben az összes napilapok es illusztrált heti lapok, könyvtár es zongora. A fürdőben állandóan egy női orvos látja el az orvosi teendőket. A vendéglő Takács János vendéglősnék fővárosszerte ösmert kitünő vezetése alatt áll. Villamos es telefon-állomás, Fürdőprospektus kívánatra postafordultával bérmentve küldetik

SZÍNHÁZAK.
Vasárnap 1907 június 9-én.

M. kir Operaház
A bűvös vadász.
Regényes opera 2 felvonásban
Zenéjét szerzte Weber K. Al-
na. Szövegét írta Bini F. For-
ditotta Ormay F.
Személyek:
Ottokár herceg Ney E.
Kunó Szemere
Agaia leánya Kaczer
Anna M. Szover
Gáspár Szendrői
Max Déri
Remete Venczel
Kezdeté fél 8 óraker

Királyszínház
Délután 3 óraker
Rákosi Szidi színészkollegának
vizsgaelbáda
János vitéz.
Dalljáték 3 felvonásban. Irta
Bakonyi Károly. Zenéjét Holta
Jenő versre szövegelt: Kacsob
Pongrácz
Este fél 8 óraker
Güre Gábor Budapesti.
Látványos fővárosi életkép, enek-
kel és lánczaccal, 9 képből. Irta
Verő György.
Személyek:
Güre Gábor Németh
Lepoldi Ládika Feriás S.
Tsch Arpad Szirmai
Bittók Elvira Tarnoki L.
Stancsi Szantgyörgy
Franczi Szegedi L.
Káisa cigány Csizsér
A szanatorium igazgatója Papp
Sárogyiás Vago
Rudi Rákai
Hangszergyáros Köröndi
A listes bohóc Z. Molnár
A cilinderes bohóc Tarnai

Városligeti Ny. Színház
Délután fél 4 óraker
Berger Zsiga.
Este fél 8 óraker
Pesti asszonyok.
Opere 3 felvonásban. Zenéjét
szerzte Lehár Ferencz.

TELEFON 81-01. István-uti TELEFON 81-01.
szanatorium és vizgyógyintézet
Budapest, VII., Hungária-körút 9: szám,
az István-ut torkolatánál.
Legmodernebb berendezésű utonnan épült magángyógy-
intézet sebészi, női és belsőbajok részére. — Vizgyógy-
intézet bejáró betegek részére. — Villamos fény-, szón-
sav- és napfürdők. Svéd gyógytornászati — Röntgen. —
Nagyon mérsékelt árak. — Állandó orvosi felügyelet. —
Kittinó ellátás.

Czimbalom kedvelők.

Mielőtt bárhol cimbalomot vásárl-
nának, kérjenek árjegyzéket a czim-
balomkészítés elismert első szak-
emberjétől, ki minden tekintetben a
legjobb világhírű szabadalmazott
cimbalomokat készíti. Czimbalmok
már 25 tittel kezdve kaphatók, ug-
yszint az összes hangszerek a leg-
jobb minőségben. Számos kiállítás-
on elsőrendű kitüntetés és elismerés a
legjobb és szakszerű munkáért.
Habits Antal Budapest, VII. kerület,
Erzsébet-körút 42. szám.

Kárpitos és diszító
KONN FÜLÖP
Budapest, Barossy-utca 3. sz.
(Erzsébet-körút közelében.)
Ajánlja minden e szakmába vágó munkának legutóbbi ár
mellett való pontos elkészítést.
Elvállal teljes lakberendezést,
a legdivatosabb angol borbort, régi bútorok átalakítását.
Függöny levétel és feltűzést olcsón eszközölöm levelezőlap
círelítésre azonnal megjeleneik.

Toch Manó arany, ezüstműves
és ékszerész.
Saját készítményű arany-, ezüst- és ékszerárak.
Budapesti, V., Városház-utca 10.
Az udvarban balra átjáróház a Koronaherceg-utczára.
Elvállalok mindennemű arany-, ezüst-
ékszermunkák készítését és javítását.
Drágakövek foglalását elvállalom.
Vidéki megbízások pontosan eszközöltetnek.

A legújabb rendszerű
Hangszer-Hitelosztály
megnyit,
mely minden hitelképes vevőnek al-
kalmat ad készpénzben zongor-
át részletfizetésre venni, mert a
zongorát egy élekeft bank hűzheti és
a vevő a banknak marad adós,
amellyel, hogy a részletfizetéseknél
szükséges 60-80%-os árfelértékelést
vélva kénytelen fizetni, mert ugyan-
azon árban kapja az árat.
Mintha készpénzzel fizetné a zongorát,
vagyis a zongorát megveszi, nemcsak zongorát vagy
pianinót, de harmoniumot, cimbalmot,
hegedűt, vagy bármely hangszert
Reményi Mihály
általános a legújabb kiváló minőségű
ról elismert magyar hangszertelepe
Budapest, Király-utca 58. sz.
Telefon 37-84
Arjegyzék minden hangszerről külföldön is kérésre.

Gummi és halhólyagokról
árjegyzéket küld ingyen
és bérmentve az
„Ideál” kötszer
gyári raktár
BUDAPEST,
VII., Rákóczi-ut 72. (félem.)
Ezen hirdetésre való hivatkozás
esetén
20 százalék engedmény.
Külön női kiszolgálás.

Világhírű ásványvíz
VICHY
forrásaiból.
A francia állam tulajdona. — Első orvosi tekintélyektől
ajánlva.
Célestins: Vese-, húgy- és hólyagbántalmaknál,
kőszvény és diabetesnél ajánlva.
Grand Grille: Májkiállás és epokőnél, szcru-
lással az utest szervezeleiben.
Hopital: Az összes emésztési zavaroknál.
Kapható minden ásványvízkereskedésben és gyógyszerboltban.
Főraktár: Edesky L., Budapest, Erzsébet-tér 8.

CIMBALOM
KEDVELEK MIELŐTT BÁRHOL IS
VENNENEK KÉRJENEK ARJEGYZÉKET
VARGA ARPAD
HANGSZER-GYÁRSTÓL
MAKO

Michelstädter Utóda
Óskó Géza
BUDAPEST,
IV., Váci-utca 3. ss.
Cipő-
különlegességei.
Aszabottárak a talpbá vésve.

Zongora
gyári raktár
Váci-utca 26. sarkon,
bejárat: Párisi-utca 2.
(félemelet.)
ZEITTER & WINKELMANN
braunschweigi udvari zongoragyár főraktára, más
helyiségekbe való átköltözés miatt
leszállított gyári árak
mellett mindennemű zongorák és pianók kaphatók u
és keveset használt állapotban 250 fittól 2000 fittig
Zongora költésintézet valamint szakszerű ja-
vítások és hangolások legpontosabban eszközöltetnek.
ANGELUS zongorajátzókészülék magyar-
országi vezérképviselése.
Váci-utca 26., sarkán, bejárat Pári si-u. 2.
FÉLEMELET.
Kératik a czimre ügyelni.

ŐS-BUDAVARA
Friedmann Adolf igazgató.
Vasárnap, június 9-én
A koronázási ünnep alkalmából
gyönyörűen feldiszitett terület.
Délután gyermek souvenir és szórakozások.
A nagy varieté színpadon két előadás
délután 6 és este fél 10 óraker
Mindkét előadásban fellépnek az összes attrakciók.
A főpénztárnál váltott jegyek a varieté színház
délutáni előadására belépésre jogosítanak, míg
a varieté pénztárnál váltott jegyekkel a felmöt-
tek gyermekeiket ingyen vihetik a színházba.
Folies Comique: Két új bohózat.
Moulin rouge, kinematográf, új Monte Carló
stb. stb.
Belépő díj d. u. 3-tól este 9-ig 60 fillér,
azontul 1 korona.
Mérsékelt árú jegyek a tözsökben és az om-
nibuszokon kaphatók.

Miért nem keresik fél a
Nagy Bajor Söresarnokot
Ahol ebédre 4 tál étel 25 krajczárért kapható,
s amely napi váltakozással a következőkből áll: ugyanis
1 leves, 1 marhahús, 1 fűzelék feltéttel 1 teszta
és egy kenyérrrel mindössze csak 25 kr. előzőkeny
női kiszolgálás mellett, továbbá frissen csapott sörök
minden időben poharanként 3 és féliteres korsóknál
12 kr. Erdélyi bor literje 40 kr. Havi abonansoknak ebéd
és vacsora 12 forint. Tessék próbát tenni, biztosan meg-
lesz elégedve, Ebédidő fél 12-től 3-ig. Számos látogatótár-
tér tisztelettel

Hersch Samu
nagyvendéglős és szállodás, több elsőrangú kitüntetés
tulajdonosa.

Aki találmányára
SZABADALMAT
akar szerezni, az forduljon
TÖRÖK LASZLÓ okl. gépészmérnök
hites szabadalmi ügyvivőhöz
Budapest, VII., Kerepesi-ut 30. Telefon 87-0

Ezüst. Ezüsttárgyak kicsinyben
váltó árusítása
cs. és kir. udv. és
kamaraí ékszerész
ezüsttárgyára.
Bachruch A.
IV. ker., Királyi Pál-utca 13 szám.
1903. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben
váltó árusítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Bejárat
földszint.)
E helyes helyiségben mindennemű ezüsttárgy (asztal-
dísz, tálak, fényűzési cikkek, évszékör stb.) vásárolható.
Többféle csodálatos választék a legfinomabb kivitelesen,
szabott gyári árakon, melyek minden tárgyon láthatóan föl-
vannak láthatva.

Rofitsch-Sauerbrunn
Steierország.
Vasut, posta és távirtd. Prospektus ingyen
az országos gyógyintézet igazgatóságától.
Uj szálloda
Uj hydro-electro-mechano therapeutikus gyógyintézet a leg-
újabb divat szerint berendezett hidegvizgyógyintézet, villamos
villágítás és kádfürdők, helőlegető, forró levegő- és gőszek-
rény, villamos dörzsölések, napfürdők, gyógytornászati. Elismert
gyógyhely gyomor-, bél-, máj- és vesebajoknál, chron. székrekedés,
epokó, túlhízás, cukorbetegség, kőszvény, torok- és gégekatarrus-
nál. Erőteljes gyógyfürdők Karlsbad és Marienbadhoz hasonló.
diét étteremmel és egy új kittinó
édes viesz olgá láto vezeték.

Vasárnap
S
Va
Magyar
Délután
A vig
Este fél 8
A vig
Operette 3 fel-
León és Stein.
Lehár
Szem
Zéla
Valenciéne
Danilovics gróf
Glavari Hanna
Rosillon Camil
Bogdanovics
Sylviane
Praskovia
Kromow
Olga a felesége
Raul de St Bri
Orania
A tá-
ezdecé fél
Cirk
M
A koron-
2 nag-
Mindk
RÓZ
kittinó tein-
balzsamsza-
OSAN
Fogp-
TANN
legjobb hat-
ANTON J. CZE
Rakt-
Sü
150
mo
10
11
12
13
14
15
16

SZÍNHÁZAK

Vasárnap, 1907. június 9-én.

Magyar Színház

Délután 3 órákor
A vig özvegy.
Este fél 8 órákor.
A vig özvegy.

Operette 3 felvonásban. Irták Leon és Stein. Zenéjét szerzette Lehár Ferencz. Személyek Zéla, Valóciénne, Danilovics gróf, Glavari Hanna, Rosillon Camil, Bogdanovics, Svirians, Praskovia, Kromow, Olga a felesége, Raul de St brioche

Főv. Nyári Színház

Délután 3 órákor
A gyimesi vadvirág.
Este fél 8 órákor
A századik menyasszony.

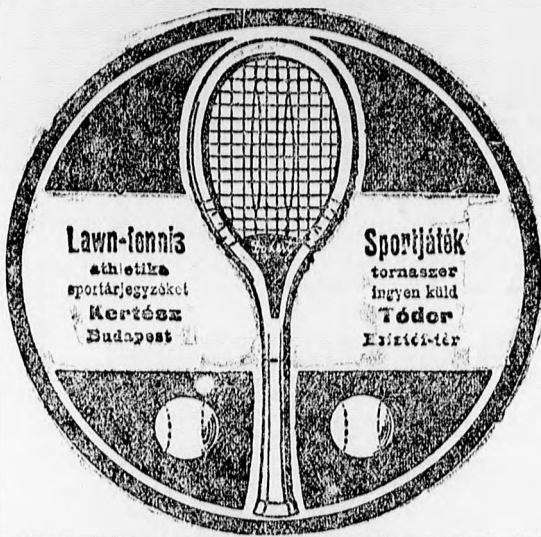
Várszínház
Zárva

Apollo színház

(Népszínház-u. 1-3)
Élet Észak-Amerikában. Ceylon szigete. Szűcs a r. h. kőteleken. Cabaret éjszaka a Vaudeville Theatre-ban.

Urania Színház

A táncz.
ezdete fél 8 órákor

Ingóságokat

buforokat beraklázunk, kívánatra azokra előnyös feltételek mellett pénzelőleget adunk, ugy-szintén mindennemű költöztetést jutányosan elvállalunk.

Hj. Braun Testvérek.

József-körut 78. Telefon 86-19.

Cirkusz Beketow

Városliget.
Ma vasárnap június 9-én
A koronázási jubileum alkalmával.
2 nagy ünnepi díszelőadás 2
délután 4 és esti 8/8 órákor
Mindkét előadás dísz műsor.

ROZSATEJ, OSAN, TANNINGENE
kittűnő teint-ápolószert 2 K
balzsamszappan hozzá - 60
kittűnő fog-ápoló
szájvíz 1 K 76 fill.
Fogpor - 88 K.
legjobb hajfestőszer 5 kor.
ANTON J. CZERNY, WIEN, XVIII., Carl Ludwigstr. 6. I., Walfischg. 5
Haktár: gyógyszerárakban, partnerekben stb.

ZEPHIR BLOUSE
3.- 350 és 4.- frtért már-
tek után is megrendelhető
Redlich J. Lipót
uri és női-divat áruházában
VI., Andrassy-ut 58.
Zephyr mintákat vidékre
bérmentve küldök.

A világ legjobb
sérvkötőit, haskötőit, mülábat stb.
Vitarinus Béla
készít a kft. első spe-
cialistáinál tanulmányozott
orvosi műkö szerész
Budapest, Rákóczi-ut 88. szám.
Kém úlet. Bent az udvarban földsz. 5.

Sürgösen
eladó
150 frt-os GRAMMOFON
most csak 50 forint.
FRIED LAJOS
Aggteleki-u. 2. földsz. 3.

MINDENNEMŰ
ZSÁK és
PONYVA
a legjobb minőségben FISCHER-féle zsák és
és legjutányosabban a FISCHER-féle ponnyvagyárban
Budapest, V., Nádor-utca 31-33 szereshetők be.
A FISCHER-féle szab. impregnált szavatolt tiszta
lenből készült vízhatlan ponnyvák nagy strapa mellett is
eltartanak 10-12 évig. A 25 év óta fennálló Fischer-
féle zsák- és ponnyvagyár az ország legjelentékenyebb
uradalmainak és viszonteladóinak szállítója. Pontos szolid
kiszolgálás. Ponnyvakölesznő intézet. Árjegyzék, minták
kivánatra ingyen, bérmentve küldetnek.

HUNGARIA
FÉNYKÉPESZETI TARSASÁG
KÁROLY-KÖRUT 24.
Splendid-kávéház földút és Szervita-tér 2. (Török-palota)
12 visit-kép frt 1.30
cab.-kép frt 2.90

Egy háromszobás lakberende-
zés 360 forinttól
kezdve, mely áll: 2 székreny, 2 ágy, 2 öljeli székreny, 1 mosdó-
és tükrös márványtal 130 frt, 1 kőfogó, 1 kihúzóasztal, 6 ebéd-
lőszék, 1 szőnyegdívan, 130 frt, 1 kanapé, 1 fotel, 1 fantázia-
szék, 2 ülke, 1 szalonasztal és 1 konzol és tükrös helyemmel
vagy plüssel bevonta 110 frt. Nagyobb és finomabb berende-
zések, vala- butorok nagyon olcsó árakért, nagy vá-
mint egyes lasztékban.
NAGY IMRE lakberendezési vállá-
kozó butorraktár
Budapest, Váci-körut 9. I. em. Szerecsen-utca sarok
205 képpel ellátott legmodernebb albumunkat 50 fillér bőljog
beküldés ellenében megküldjük.

Legszebb
Pongyolák
3 frt 50
Rusnyáknál
Legjobb szabású
Angol Aljak
3 frt 50
Rusnyáknál
Legújabb
divallapot
legyen küld
Rusnyák
Dávid
BUDAPEST,
Király-utca 21. sz.

i szenved?
gyomorban, székrekedésben, étvágy-
talanságban stb? Az tegyen kísérletet,
a több száz hírneves orvos által aján-
lott HORGONY természetes keserűvízzel.
Reggeli előtt fél ivópohár HORGONY
keserűvíz 1-2 óra
alatt meghozza a
kívánt hatást, mire
az étvágy és a jó
közérület beáll.
A HORGONY termé-
szetes keserűvíz
nem kellemetlen ízű,
nem okoz kellemet-
len érzést.
Kapható minden ásványvíz-
fűszerke-
reskedésben és gyógyszerárban.
Vásárlásnál kifejezetten HORGONY
keserűvíz kérendő.
Tulajdonos:
Losser János, Budapest.

HETI MŰSOR.

Table with columns: Junius, Nemzeti Színház, M. kir. Operaház, Várszínház, Király-Színház, Fővárosi Nyári Színház (Budai Színkör), Magyar Színház, Városligeti Nyári Színház, Urania. Rows list dates from June 10 to 16 and corresponding plays and venues.

Ezüstszekerek

EZÜSTBŐL ES ALPACCA EZÜSTBŐL.
DISZTÁRGYAK. ALKALMI AJÁNDÉKOK
A LEGELÖNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN EKSZERTELEPÉN
BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 29.sz.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDÍTOK.
 ÁRJEGYZÉK 2000 PÁRAZZAL BÉRMENTVE KÜLDETIK.

BUTOR

Készpénzért vagy részletfizetésre legintányosabb áron
EHRENTREU és FUCHS testvéreknél
Budapest, VI., Teréz-körút 8F. sz.
 Telefon 88-59.
 Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

BIZTOS

gyógyulást keresőknek
 kik bármily
nemi betegségben szenvednek

mini húgycső és hólyagbajok, húgycsőszűkület, vizeletési zavarok, éjjeli magömlések, sebek és bujakeros bántalmak (syphilis), az önfertőzés utóbajként fellépő idögajok, korai férfi erő elgyengülés, bármily bőrkülsőek stb. nőknél fehérfolyás méh bajok, alapos, gyors és gyökeres gyógyítására szigorúan tudományos és lelkiismeretes gyógymodjánál fogva legjobban ajánljuk

Dr. Garai Antal

v. cs. és kir. osztály főorvos országos hírl és a legrégbb 22 éve fennálló rendelő intézetét

Budapest, VI. ker., Andrásy-ut 24. sz.

Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Idült húgycső éshólyag bajok vizsgálata villamos húgycsőútkör segítségével. Vidékiek levelekre kimerülő választ és szakszort tanácsot nyernek, gyógyszerrel gondoskodva lesz. Titoktartás biztosítva.

Nőknek külön váróterem.

Háziasszonyok öröme!

Magy. szab. 96000. sz. London-féle „Non plus ultra”
ruhamosó-gép

Ára 18 korona. A leggyengébb nő is kezelheti. — Gyermek is tud vele bánni. Minden mosóteknőbe beilleszthető. Elényel: a ruhát kíméli, időt, munkaerőt, türelőanyagot és szappant takarít. — Prospektust bérmentve küld egyedüli gyárosa:

Madarász Gyula,
Budapest, VII., Hornád-u. 45.

Próbamosás minden hétfőn d. u. 3 és 4 óra között.
Viszontelárusítók kerestetnek.

Midennemű férfi és női nemi betegségek

ugyszintén vér-, bőr-, idegbajok, bujaker (Syphilis és férfigyengeség impotentia) alapos gyógyítására legjobban ajánljuk

Dr. KAJDACS

v. cs. és kir. osztály főorvos és körhízi főorvos
 rendelő-intézetét

Budapest, VI., Andrásy-ut 13. sz.

Rendel 9 óráig 4-ig és este 7-8-ig. — Levélre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik. Levél útján is biztós siker.

MAGYAR KÖNYVTÁR

SZERKESZTI **RADÓ ANTAL**
 EGY-EGY SZÁM
 ÁRA 30 FILLÉR

Legujabb füzetek: 492 szám	Legujabb füzetek:
488—489. Wilde Oszkár. Bunbury. Köznapi komédia 3 felvonásban. Komoly emberek számára. Ford. <i>Mikes Lajos</i> . Wildenek, a mostanában oly népszerűvé lett angol írónak, az egyik legkedvesebb és legvidámabb munkája. Egyszerű és szinte naiv meséjében a szellemes mondások szinte kergelik egymást. 490. Turgenev. Pjetuskov. Elbeszélés. Fordította <i>Ambrozovics Dezső</i> . A nagy orosz írónak a novellája, mely eddig ismeretlen volt a magyar közönség előtt, mesterteljesen az élet egy gyakori problémájának: annak, hogyan szerethet bele egy férfi ember egy nőbe látszólag és erkölcsileg sokkal	mélyebben álló nébe és hogyan dobja oda a megalázó szerelemnek kedvéért egész pályáját. 491. Cicero beszéde Manilius törvénye mellett. Ford., bevez. és jegyzetekkel ellátta <i>Szidarovszky János</i> . A római szónoklat e híres remeke, mely a gimnáziumokban is kötelees olvasmány, új és minden tekintetben kiváló fordításban jelenik meg itt. 492. Somossi István. A bélyeggyűjtés kézikönyve. A bélyeggyűjtés sportja annyira elterjedt nálunk és értékességét, főleg az ifjúságra nézve, oly általánosan elismerik, hogy e kis kézikönyvet, mely tródaimekben első a maga nemében, biztonnal örömmel fogják fogadni. Mindent felölel, amit a kezdő bélyeggyűjtőnek tudnia kell.

A Magyar Könyvtár **492** számának teljes jegyzékét bárkinek készséggel megküldjük

Kapható **AMPEL R.** Könyvkereskedése (WODIANER F. ÉS FIAI) Részvénytársaságnál, Budapest VI. Andrásy-út 21. szám és minden könyvkereskedésben.

Mindenké

ha egészséges akar maradni, csakis egyes-egyedül az évek óta külön e célra főzött leghirvesebb valódi magas foktartalmu alföldi fehérkeresztes + sós-borszeszt kérje

és vegye meg, mert vízzel higitva és hajmosáshoz használva a hajhullást megakadályozza,
 mert edzi a testet és izmokat,
 mert a főfájást elűzi, ha a fejet és homlokot bedörzsöli vele,
 mert nyáron az őrési hőségben óv a bájadtágtól, tikkadtságtól,
 mert hatása hűsítő és fájdalomcsillapító,
 mert hatása felülmúlhatatlan,
 mert bedörzsölésnél egyszerűen pótolhatatlan.

Á R A K:

1/1 üveg	1/2 üveg	1/4 üveg	12/1 üveg	12/3 üveg	12/4 üveg
K 2.—	K 1.—	K—.50	K 16.—	K 10.—	K 5.—

Mindenütt kapható!
 Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után
 Hogy a nagyérdemű közönség az

Alföldi fehérkeresztes + sós-borszesz

kötő voltáról könnyen meggyőződhetnek. elhatároztuk, hogy minden egyes Alföldi keresztes sós-borszesz rendelőknek az Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság Kecskeméti cég által gyártott

hirneves kecskeméti különlegességekből ingyen 1—2, avagy 3 üveget ajándékol adunk és pedig:

12 3/4 üveg sós-borszesz rendelésénél 1 üveget
 12 1/2 üveg sós-borszesz rendelésénél 2 üveget
 12 1/4 üveg sós-borszesz rendelésénél 3 üveget

Láda, csomagolás és szállítólevélért küldeményenként 80 fillért számítunk csak fel.

Rendelések a beérkezés napján pontosan azonnal elszállítatnak, csak kérjük világosan megjelölni, mily célra szolgáljon a keresztes sós-borszesz.

Ugyancsak postai szállítás útján beszerezhető a világhíri „RADIAL ELIXIR” gyomorkeserű. 1 postacsomag tartalma 9 üveg. Bármely postaállomásra bérmentve, ingyen ládával szállítva csak 7.— kor., azaz hét korona.

„RÁKÓCZY CSEPPEK” gyomorkeserű. 1 postacsomag tartalma 15 üvegese. Bármely postaállomásra bérmentve és ingyen ládával szállítva csak 6 kor., azaz hat korona.

Rendeléseket kérjük intézni:
 Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság és Szeszifinálke Kecskemét, gyártelepénél.

Ki
 is egyes-
 ra főzött
 foktar-
 + sós-
 és hajmo-
 t megaka-
 homlokot
 a bágadt-
 ptó,
 lthatatlan.
 12/4
 üveg
 K 5.—
 nagy a
 az
 DORSZESZ
 könnyen
 en, elhatá-
 inden egy-
 keresztis
 delónknak
 Cognac-
 ytársaság
 cég által
 tt
 eméti kü-
 l ingyen
 eget aján-
 és pedig:
 orszesz
 1 üveget
 orszesz
 2 üveget
 orszesz
 3 üveget
 és szál-
 teményen-
 számítunk
 L
 eszerez-
 2 gyó-
 9 üveg.
 ingyen
 azaz hét
 sert. 1
 bármely
 láda-
 korona.
 rtársaság
 elépítőz.

MEGHÓDÍTOTTUK A VILÁGOT!

UNDERWOOD GEREBEN BELA EPESI KRISTOF TER 2

TELEFON 3831
RIVO-SZAM

GEREBEN BELA KRISTOF TER 2

A jó szabás a Koch-féle nagy siker titka!

Divatos, könnyű, angol belés-nélküli sacco-öltöny 50,40,
36-os . . . . . K 29.—
Lüster sacco-öltöny, igen könnyű és kellemes . . . . . 24.—
Lüsterkabát irodai célokra . . . . . 6.—
Mosóöltöny . . . . . 10.—
Fehér nadrág . . . . . 6.—
Tennis-nadrág . . . . . 9.—
„Record“ pehely könnyű nyári gummiköpeny, 15 cm széles táskában . . . . . 21.—
csakis

KOCH

Testvéreknél,
Budapest, legnagyobb férfi-, fiu- és gyermek-ruha-áruháza
Károly-körút 26.

ABBAZIA

GRAND HOTEL BRISTOL

Ujjonnan épült, minden kényelemmel berendezett, elsőrangú fényes szálloda. Nagyszerű szobák, lift, központi fűtés, világos világítás, telefon, melegviz-vezeték stb. A délre és keletre nyíló összes szobák erkélyvel ellátva. Kávéházi étkező, olvasó- és zenetermek. Pompás kilitás a Quarnero egész vidékére.
A Bristol-szálloda igazgatója

RUDOVITS W.
tulajdonos.

MÁGYARKÖN ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGISZABÓBB NERVEVŐ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.
János Strausweller
Szegeden Cs. és kir. bizt. felügyelőség által a remontoir ingaóráknak stb. stb.

ÓRAK, EKSZEREK 10-évi jótállással RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Invitációk pontosan eszűzöttöknek.

DIESEL-motorral

a tényleges löerő óránkint csak 1 fillérbe kerül.

Felvilágosítással és díjmentes költségvetéssel készségesen szolgál a Fegyver- és Gépgyár R.-t. Budapesten.

Brünn-königsfeldi gépgyár motorosztálya

Egyedőárualtó:
ABELES EMIL Budapest, Váci-ut 14. sz.

Ajánlja benzínmotorjait, szívó gázmotorjait és benzínlokomobilos cséplőkészleteit a legkiválóbb kivitelben.

Benzín-lokomobilos cséplőkészlet.
Vevőimet vagy megbízottait a motorok kezelésére saját telepe-men késszéggel betanítom.

Pénzszekrények

egy darabból álló köpenyvel legelőnyösebben beszereshetők.

BECHER ÉS HILDESHEIM
cég pénzszekrényeknek és trezorépítőintézetnek magyarországi vezérköviseleténél:
NEY és EPSTEIN cégél, BUDAPEST, VI. Podmaniczky utca 4.
Képviselek minden városban keresetnek.
ÁRJEJYZÉK ÉS TERVEK DÍJMENTESEN.
Régi szerződéseket szívesképen átvevünk.

Párisi világtállítás „Grand Prix“ 1900.

KWIZDA-féle korneuburgi marhatáppor.

Diätetikus szer lovak, szarvasmarhák és juhok számára.
Árak: 1 dohoz 1 kor. 40 fillér, fél dohoz 70 fillér.
Ez az éla használatos a legtöbb istállóban állványtalanság és rossz emésztés esetében, tehénknél a tej javítására és a tej gyarapítására.
Valódi csak ezen védjeggyel:
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár: **TÓRÖK JÓZSEF** gyógyszerész, Budapest, VI. kerület, Király-utca 12. szám és VI. kerület, Andrassy-ut 28. szám.

DIGESTOL GLÜCK

(törvényileg védve)

A legkövetkező emésztőpor, az emésztést elősegíti, a székletet szabályozza...

Kapható minden gyógyszerárban és drogueriarban

Szliács aczélfürdő.

(Felső-Magyarországon)

az egyedül ismert szénsavdús vasforrás. Legjobb vasa tartalmazó ivóforrás belső használatra.

Szezon május 15-től szeptember 30-ig. Feltűnhetetlen vérszegénység, sápkór, női bajok...

Dr. HORNER ALÁDÁR, hiv. fürdőorvos és Dr. STERN J utazás Bécsből 9 óra, csúszól Odenbergen át 5 óra...

Fürdőigazgatóság Szliácsan (Zolyomgye)

Tisztelt háziasszony!

Ne hagyja magát új cikória-csomagok feldicsérlése által megtéveszteni...

valódi Franck: kávé-pótlék

a legjobb és továbbra is az fog maradni. Ügyeljen azonban, sürgősen kérjük...

védjegyeinkre és aláírásunkra:

Franck Henrik Fiai Kassa.

Bl. L.

SZOBRÁNCZ-gyógyfürdő Ungváron.

Glaubersós, hideg, kénes, sos viz. Gyomor- és májbeteg magyar Karlsbadja.

Fürdőidény: május 15-től szeptember 15-ig. Előidény: május 15-től június 15-ig...

Ezen a maga nemében páratlan gyógyvíz, mint ivógyógy-mód biztos segíti nyújt gyomor- és bélbajoknál...

Mint fürdő különféle izadmányokat, daganatokat, izületi és csontvázbetegségeket...

Vasuti állomás: az Állóidő és Pest felől jövőnek Ungvár, a felvidék és Illetve Kassa felől...

A víz otthon is sikertől használható. Ár: egy nagy láda 40 üveggel 14 kor...

Megrendelések és leutózkodások: „Szobráncz gyógyfürdő igazgatóságának Szobráncz gyógyfürdő”...

Dr. Russay Gábor Lajos. A FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.

Borosznó gyógyfürdő

Zolyomgyében. Vasuti állomás. Posta, távirat, telefon a fürdőtelepen. Mértőföldre terjedő fenyvesektől...

Szálloda

Az „ARANY BÁRÁNYHOZ” BÉCS, Wieden, IV. Hauptstrasse 4

Elsőrangú szálló. — A magyarok találkozó helye. — Szobák 2'60 koronától felfelé.

TANCSA gyógyfürdő Vasme-gyében.

Természetes szénsavas (azé) és vasas vasalám, vasláp (moor fürdő)...

Évad május hó 15-től szeptember hó végéig. Elő- és utószobában tetemesen olcsóbb árak...

Évad május hó 15-től szeptember hó végéig. Elő- és utószobában tetemesen olcsóbb árak...

Most jelent meg:

- 1-232. Pósa Lajos. Világszép nádszál kisasszony. Korona Mese képekkel... 1.-
233. Pósa Lajos. Muzsikál a rajkó és más történetek. Képekkel... 50
234. Pósa bácsi meséskönyve. I. gyűjt. kép. 50
235. Pósa Lajos. Mese a kis kanászról. Kép. 50
236. Pósa Lajos. Baba történetek. I. gy. kép. 50
237. Pósa Lajos. Baba történetek. II. gy. kép. 50
238-240. Pósa bácsi meséskönyve. II. gyűjt. kép. 1.50
241-242. Pósa Lajos. Czim-czim. Képekkel... 1.-
243. Pósa Lajos. Marozsi vitéz. Képekkel... 50
244. Pósa bácsi meséskönyve. III. gyűjt. kép. 50
245-248. Pósa bácsi meséskönyve. IV. gyűjt. kép. 1.-
249. Pósa Lajos. Kaczor király. Képekkel... 50
250. Pósa Lajos. Csali mese. Képekkel... 50
251-258. Pósa Lajos. Bandi alma. Abroszka, bárányka, botocska. Két mese, képekkel... 1.-
251. Sobók Zsigmond. Tihinkos Lajkó... 50
252. Havas István. Magyar fiúk. Tört. elbesz. 50
253. Benedek Elek. Elek apó meséi. IV. gyűjt. 50
254. Thirring Gusztávné. Apró mesék. Kép. 50
255. Figura bácsi mókái. Összegyűjtötte Kiszely Robert. 50
256. Köver Ilma. A vitorlás hajó... 50
257-259. Abonyi Árpád. Magyar fiúk Afrikában. Regényes elbeszélés. Képekkel... 1.50
260. Lengyel Laura. Piroscsa meséi olvas... 50
261. Sobók Zsigmond. A doktor ur. Képekkel... 50
262. Lorinczy György. A magyar dicsőség Kép. 50
263. Dingha Béla. Akom király baja. Kép. 50
264. Boske A. Leányjón. Képekkel... 50

FILLÉRES KÖNYVTÁR

Magyar fiúk, magyar leányok számára. Szerkesztő PÓSA LAJOS. Elbeszélések, regék, történelmi elbeszélések, versek, szindarabok és utelírások gyűjteménye.

Egy-egy kötet ára színes boríték bekötésben 50 fillér.

Megrendelésnél minden czimért 54 fillér (4 fillér portóra való) küldendő be, hogy aztán bérmentve küldjük meg a rendelt köteteket...

SINGER ÉS WOLFFNER könyvkereskedés. Budapest, Andrássy-út 10.

A GYOMOR egészségben való megőrzése

Isteg az emésztés megtartásán, előmozdításán, szabályozásán és az elhanyagolt székrekedés ellátásán alapul. Egy kipróbált, a természet közeli a legjobb és hatásos gyógyítókiből gondosan...

dr. Rósa-féle gyomorbalzsam.

Fragner B. prágai gyógyszerár, FÜVELEN! A csomagolás minden részén a törvényileg bejegyzett védjegy van.

FŐKARTÁR FRAGNER B. ösöz. és kir. udvari szállítás a „Fekete Sas”-nál

Prága, Kleinseite 203. Keresztes-szárk. sarok

Nagy üveg 2 kor. Egy kis üveg 1 kor. Az összeg előleges befizetésre... 1 kis üveg K. 150, 1 nagy üveg K. 2.50, 3 nagy üveg K. 4.70, 4 nagy üveg K. 8.-

Gummi óvszerek

Gummi-hólyag 12 db fin. min., kisebb 1.- frt, 12 db legfin. vékony és nyúlékony, minden db saját védjegyvel ellátva 2.50 és 3.- frt

Neverrip JUNO

eredeti védjeggyel, 12 darab 3.- frt. legfinomabb, legvékonyabb és a leztartósabb amerikai hólyag, törv. védelem, mely óvszer kizárólag csak nálunk kapható.

6 darab . . . . . 2 forint, 12 „ „ . . . . . 3 frt 75.

Csapat amerikai (rövid) 12 db legfin. 2.- és 2.50 frt. Hálhólyag 12 db legfinomabb. 2.-, 3.-, 4.- és 5.-

MINTAGYŰJTEMÉNY 12 darab 2.- frt, 25 darab 4.- frt. SÉRYKÖTŐ, angol acél rugóval, drbja 2.-, 3.- és 5.-. Suspensor (heretárd) drbja 25, 50, 80 krajczár és 1.-. Diana-óv (chavibaj ellen) drbja 25, 50, 80 krajczár és 1.-. Irrigator teljesen felszerelve 1.30

TROPP MOR 84

Bpest, VII. Kerpesi (Rákóczi)-út 84

Teljes közlőműberendezések

valamint egyes alkotórészeik. Gyűrűskendők, valamint Rellor-rendszerekben

IPAR- és MEZEI VASUTAK

m. p. sínok, kocskák, váltók, fordítók, kocsivassalkatrészek stb.

Motorok és lokomobilok

benzin-, gáz- és gőzüzemre. Garancia mellett felszerelve.

Malmi és téglagyári cikkek

valamint szerszámok, szerszámegyek, vas- és gépzsakmabelli cikkek húsznál és új állapotban kiválóan előnyösen beszerezhető

SCHLESINGER ALAJOS-nál

BUDAPEST, V., VÁCI-KÖRUT 30. SZÁM,